M. Abreui L
15.370

RITVALE ROMANVM

PAVLI V. P. M. iussu editum.

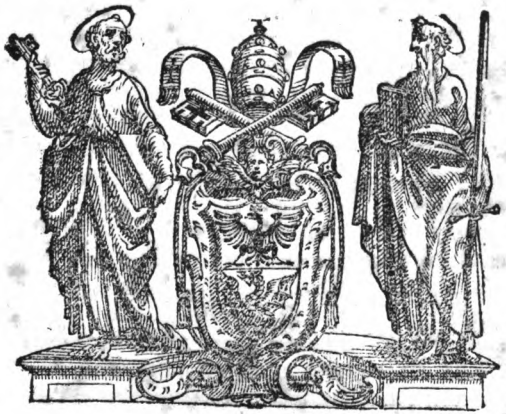

ROMÆ,
Ex Typographia Cameræ Apostolicæ.
M. DCXVII.

de la Casa Profesa de la Comp.ª de Jesus de Madrid.
Digitized by Google

Digitized by Google

PAVLVS PAPA V.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

in numero VII. bullary. t. 85

APOSTOLICAE Sedi per abundantiam diuinæ gratiæ, nullis ſuffragantibus meritis, præpoſiti, noſtræ ſollicitudinis eſſe intelligimus, ſuper vniuerſam domum Dei ita inuigilando intendere, vt opportunis indies magis rationibus prouideatur, quo, ſicut admonet Apoſtolus, omnia in ea honeſte, & ſecundum ordinem fiant; præcipuè verò quæ pertinent ad Eccleſiæ Dei Sacramentorum adminiſtrationem, in qua religioſè obſeruari Apoſtolicis traditionibus, & Sanctorum Patrum decretis conſtitutos ritas, & ceremonias pro noſtri officii debito curare omnino tenemur. Quamobrem ſe. re. PIVS Papa V. Prædeceſſor noſter, huius noſtri, tunc ſui, officij memor, ad reſtituendam ſacrorum rituum obſeruationem in ſacroſancto Miſſæ ſacrificio, diuinoq; officio, & ſimul vt Catholicæ Eccleſia in fidei vnitate, ac ſub vno viſibili capite Beati Petri ſucceſſore Rom. Pont. congregata, vnum pſallendi, & orandi ordinem, quantum cum Domino poterat, teneret, Breuiarium primum, & deinde Miſſale Romanum multo ſtudio, & diligentia elaborata, paſtorali prouidentia edenda cenſuit. Cuius veſtigia eodem ſapientiæ ſpiritu ſecutus ſimilis mem. CLEMENS Papa VIII. etiam Prædeceſſor noſter, non ſolum Epiſcopis, & inferioribus Eccleſiæ Prælatis accuratè reſtitutum Pontificale dedit, ſed etiam complures alias in Cathedralibus, & inferioribus Eccleſijs ceremonias promulgato Ceremoniali ordinauit. His ita conſtitutis, reſtabat; vt vno etiam volumine comprehenſi, ſacri & ſinceri Eccleſiæ Catholicæ ritus, qui in ſacramentorum adminiſtratione, alijsq; Eccleſiaſticis functionibus ſeruari debent ab ijs, qui curam animarum gerunt, Apoſtolicæ Sedis auctoritate prodirent, ad cuius voluminis præſcriptum in tanta Ritualium multitudine, ſua illi miniſteria tamquam ad publicam & obſignatam normam peragerent, vnoq; ac fideli ductu inoffen-

Digitized by Google

ſo pede ambularent cum conſenſu. Quod ſane iampridem agitatum negocium poſteaquàm generalium Conciliorum græcè, latinèq; diuina gratia editorum opus morari deſiuit, ſollicitè vrgere noſtri muneris eſſe exiſtimauimus. Vt autem rectè, & ordine, vt paterat, res ageretur nonnullis ex Ven. Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus pietate, doctrina, & prudentia præſtantibus, eam demandauimus, qui cum conſilio eruditorum virorum, variiſq; præſertim antiquis, & quæ circumferuntur, ritualibus conſultis, eoq; in primis, quod vir ſingulari pietatis zelo, & doctrina bo. me. Iulius Antonius S. R. E. Cardinalis Sanctæ Seuerinæ nuncupatus, longo ſtudio, multaq; induſtria, & labore pleniſſimum compoſuerat, rebusq; omnibus matureconſideratis, demum diuina adſpirante clementia, quanta oportuit breuitate, Rituale confecerunt. in quo cum receptos, & approbatos Catholicæ Eccleſiæ ritus ſuo ordine digeſtos conſpexerimus, illud ſub nomine Ritualis Romani meritò edendum publico Eccleſiæ Dei bono iudicauimus. Quapropter hortamur in Domino Ven. Fratres, Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios eorum Vicarios, necnon Abbates, Parochos vniuerſos, vbique locorum exiſtentes, & alios, ad quos ſpectat, vt in poſterum tamquàm Eccleſiæ Romanæ filij eiuſdem Eccleſiæ omnium matris, & magiſtræ auctoritate conſtituto Rituali in ſacris functionibus vtantur, & in re tanti momenti, quæ Catholica Eccleſia, & ab ea probatus vſus antiquitatis ſtatuit, inuiolate obſeruent. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcatoris, die 17. Iunii 1614. Pontificatus noſtri anno decimo.

S. Cobellutius.

Digitized by Google

PAVLVS PAPA V.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

VM, sicut dilectus filius, Hieremias Guelphus, qui Typographiam nostram Cameralem obtinet, nobis nuper exponi fecit, Rituale Romanum in lucem vendere intendat, ac vereatur, ne postquàm in lucem prodierit, alij qui ex alieno labore lucrum quærunt, idem Rituale typis cudi facere curent in ipsius Hieremiæ præiudicium; Nos eiusdem Hieremiæ indemnitati, ne ex impressione huiusmodi aliquod dispendium patiatur, prouidere volentes; ipsumq; specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes; & à quibusuis excommunicationis &c. censentes: supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati; eidem Hieremiæ vt decennio proximo à primæua librorum huiusmodi impressione computan. nemo tam in Vrbe, quàm in vniuerso Statu nostro Ecclesiastico, mediatè vel immediatè nobis subiecto, Rituale huiusmodi sine speciali dicti Hieremiæ, aut eius hæredum & successorum, vel ab eis causam habentium licentia imprimere, aut ab alio, vel alijs impressum vendere, seu venale habere, vel proponere possit, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus. Inhibentes propterea vniuersis & singulis vtriusque sexus Christifidelibus præsertim librorum impressoribus sub quingentorum ducatorum auri de Camera, & amissionis librorum, & typorum omnium, pro vna Cameræ nostræ Apostolicæ, ac pro alia eidem Hieremiæ, ac pro reliqua tertijs partibus accusatori, & Iudici exequenti irremissibiliter applican. & eo ipso absque vlla declaratione incurrendis pœnis, ne, dicto decennio durante, Rituale prædictum, aut aliquam eius partem tam in magno quàm in paruo folio, ac tam in Vrbe quàm in reliquo statu Ecclesiastico prædictis, sine huiusmodi licentia imprimere, aut ab alijs impressum vendere, seu venale habere, vel proponere audeant, vel præsumant: Mandantes propterea dilectis filijs nostris, & Apostolicæ Sedis de

latere

Digitized by Google

Ianuæ Legatis, seu eorum Vicelegatis, ac Præsidentibus, Gubernatoribus, Prætoribus, & alijs Iustitiæ Ministris Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum Status nostri Ecclesiastici prædicti, quatenus eidem Hieremiæ in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, quandocumque ab eodem Hieremia fuerint requisiti, pœnas prædictas contra quoscumque inobedientes irremissibiliter exequantur. Non obstan. constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis statutis, & consuetudinibus etiam iuramento &c. roboratis priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis, cæterisq; contrarijs quibuscumque. Volumus autem, vt præsentium transumptis etiam in ipso Rituali impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ vel ostensæ. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris die 17. Iunij 1614. Pontificatus nostri anno decimo.

S. Cobellutius.

Digitized by Google

De ijs, quæ in Sacramentorum administratione generaliter seruanda sunt. fol. 1
De Sacramento Baptismi ritè administrando. 4
Ordo Baptismi parvulorũ. 11
De Baptismo adultorum. 20
Ordo Baptismi adultorum. 22
Ordo supplendi omissa super baptizatum. 44
Ritus seruandus cum Episcopus baptizat. 46
Benedictio fontis Baptismi extra Sabbatum sanctum Paschę, & Pentecostes cũ aqua consecrata non habetur. 47
De sacramento Pœnitẽtiæ. 51
Ordo ministrandi sacramentum Pœnitentiæ. 52
De absolutione ab excõmunicatione in foro exteriori. 56
Ritus absoluendi excommunicatum iam mortuum. 58
De modo absoluendi à suspensione, vel ab interdicto. 60
De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento. 61
Ordo ministrandi sacram Cõmunionem. 63
De Communione Paschali. 66
De Cõmunione infirmorũ. 67
De sacr. Extremę Vnctionis. 72
Ordo administrãdi sacramentum Extremæ Vnctionis. 74
Septem Psalmi pœnitent. 81
Litaniæ. 96
De visitatione, & cura infirmorum. 98
Modus iuuãdi morientes. 114
Ordo commend. Animæ. 116
De Exequijs. 144
Quibus non licet dari Ecclesiasticam sepulturam. 146
Exequiarum ordo. 147
Officium Defunctorum. 160
De officio faciẽdo in exequijs absente corpore defuncti, & in die tertio, septimo, trigesimo, & anniuersario. 221
De exequijs paruulorum. 223
De sacram. Matrimonij. 232
Ritus celebrandi Matrimonij sacramentum. 235
De benedictione mulieris post partum. 237
De benedictionibus regulæ generales. 239
Ordo ad faciendam aquam benedictam. 240
Benedictio candelarum extra diem Purificationis Beatæ MARIAE Virginis. 243
Benedictio
- domorum in Sabbato sancto Paschæ. 244
- domorum alio tempore facienda. 245
- loci. 246
- domus nouæ. 247
- Thalami. ibid.
- Nauis. 248
- communis super fruges, & vineas. 249
- peregrinorum ad lo-

Digitized by Google

Benedictio
- ca sancta prodeuntium. fol. 249
- peregrinorū post reditum. 252
- esculentorum præsertim in Pascha. 254
- Agni Paschalis. ibid.
- Ouorum. 255
- Panis. ibid.
- nouorū fructuū. 256
- ad quodcunque comestibile. 257
- olei simplicis. ibid.

Benedictiones ab Episcopis, vel alij facultatem habentibus, faciendæ. 259

Benedictio
- sacerdotalium indumentorum in genere. ibid.
- mapparū, seu linteaminum altaris. 261
- corporalium. 262
- tabernaculi, seu vasculi pro sacrosancta Eucharistia cōseruanda. 263
- nouę Crucis. ibid.
- Imaginū IESV CHRISTI D.N. B. Mariæ, & Sanctorum. 264

Ritus benedicendi, & imponendi primarium lapidem pro eccles. ædificanda, seruandus á Sacerdote facultatē habente ab Episcopo. 266

Ritus benedicendi nouam Ecclesiam seu Oratorium publicum, vt ibi sanctissimum Missæ sacrificium celebrari possit. 273

Ritus reconciliandi ecclesiam violatam, si nondum erat ab Episcopo consecrata. 278

Ritus benedicendi nouum cœmeterium per Sacerdotem ab Episc. delegatum. 281

Ordo reconciliandi cœmeterium violatum, siue ecclesiæ contiguum sit, siue separatum, vbi ecclesia non est polluta. 284

De Processionibus. 285

De proces. in die festo Purific. B. M. V. 287
in die Palmarū. 291

Ordo seruādus in Litan. maiorū processione, & Rog. 302

De processione in festo Sanctiss. Corporis Christi. 304

De process. ad petendam pluuiam. 313

De processione ad postulandam serenitatem. 316

Preces ad repell. tēpestatē. 317

Preces dicendæ tempore penuriæ, & famis. 320

Processio tempore mortalitatis, & pestis. 321

Preces dicendæ in Litanijs tēpore belli. 323

Proceſſ. in quacūq; tribul. 328

Preces dicendę in processione pro gratiarum actione. 331

De processione in translatione sacrarum Reliquiarum. 341

De exorcizandis obsessis à dæmonio. 342

Formulæ scribēdi in libris habendis apud Parochos. 378

FINIS.

Digitized by Google

De ijs, quæ in Sacramentorum administratione generaliter seruanda sunt.

VTea, quæ ex antiquis Catholicæ Ecclesiæ institutis, & sacrorum Canonum, Summorũq. Pontificum decretis de Sacramentorum ritibus, ac cæremonijs hoc libro præscribuntur, qua par est diligentia, ac religione custodiantur, & vbique fideliter seruentur, illud ante omnia scire, & obseruare conuenit, quod Sacrosancta Tridentina Synodus de ijs ritibus decreuit in hæc verba.

Si quis dixerit receptos, & approbatos Ecclesiæ „
Catholicæ ritus in solemni Sacramentorum admi- „ Sess. 7. Can. 13.
nistratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut „
sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in no- „
uos alios per quemcumque ecclesiarum Pastorem „
mutari posse, anathema sit. „

Cum igitur in Ecclesia Dei nihil sanctius, aut vtilius, nihilq. excellentius, aut magis diuinum habeatur, quam Sacramẽta ad humani generis salutem à CHRISTO Domino instituta: Parochus, vel quiuis alius Sacerdos, ad quẽ eorum administratio pertinet, meminisse in primis debet, se sancta tractare, atque omni ferè temporis momento ad tam sanctæ administrationis officium paratũ esse oportere.

Quamobrem illud perpetuò curabit, vt integrè, castè, pieq. vitam agat: nam etsi Sacramenta ab impuris coinquinari non possunt, neque à prauis ministris eorum effectus impediri; impurè tamen, & indignè ea ministrantes in æternæ mortis reatum incurrunt. Sacerdos ergò si fuerit peccati mortalis sibi conscius (quod absit) ad Sacramentorum administrationem non audeat accedere, nisi prius corde pœniteat: sed si habeat copiam Confessarij, & temporis, locique ratio ferat, conuenit confiteri.

Quacumque die, ac noctis hora ad Sacramẽta ministranda vocabitur, nullam officio suo præstando (præsertim si necessitas vrgeat) moram interponat. Ac propterea popu-

Digitized by Google

lum sæpe, prout sese offeret occasio, præmonebit, vt cum sacro ministerio opus fuerit, se quamprimum aduocet, nulla temporis, aut cuiuscumque incommodi habita ratione.

Ipse verò antequam ad huiusmodi administrationem accedat, paululùm, si opportunitas dabitur orationi, & sacræ rei, quam acturus est, meditationi vacabit, atque ordinem ministrandi, & cæremonias pro tempore spatio præuidebit, & perleget.

In omni Sacramentorum administratione superpelliceo sit indutus, & desuper stola eius coloris, quem Sacramenti ritus exposcit, nisi in Sacramento Pœnitentiæ ministrando occasio, vel consuetudo, vel locus interdum aliter suadeat.

Adhibebit quoque vnum saltem, si habeat, vel plures clericos, prout loci, & Sacramenti ratio postulabit, decenti habitu, & superpelliceo pariter indutos.

Curabit etiam, vt sacra supellex, vestes, ornamẽta, linteamina, & vasa ministerij integra, nitidaq. sint, & munda.

In Sacramentorum administratione, eorum virtutem, vsum, ac vtilitatem, & cæremoniarum significationes, vt Concilium Tridentinum præcipit, ex Sanctorum Patrum, & Catechismi Romani doctrina, vbi commodè fieri poterit diligenter explicabit.

Dùm Sacramentum aliquod ministrat, singula verba, quæ ad illius formam, & ministerium pertinent, attentè, distinctè, & piè, atque clara voce pronunciabit. Similiter & alias orationes, & preces deuotè, ac religiosè dicet: nec memoriæ, quæ plerumque labitur, facilè confidet: sed omnia recitabit ex libro. Reliquas præterea cæremonias, ac ritus ita decenter, grauiq. actione peraget, vt astantes ad cælestium rerum cogitationem erigat, & attentos reddat.

Ad ministrandum procedens, rei, quam tractaturus est, intentus sit, nec de ijs, quæ ad ipsam non pertinent, quicquam cũ alio colloquatur: in ipsaq. administratione actualem attentionem habere studeat, vel saltem virtualem cum intentione faciendi, quod in eo facit Ecclesia.

Illud porrò diligenter caueat, ne in Sacramentorum admini-

Digitized by Google

ministratione aliquid quauis de causa vel occasione directè, vel indirectè exigat aut petat; sed ea gratis ministret, & ab omni simoniæ, atque auaritiæ suspicione, nedùm crimine, longissime absit. Si quid verò nomine eleemosynæ, aut deuotionis studio, peracto iam Sacramento, sponte à fidelibus offeratur, id licitè pro consuetudine locorum, accipere poterit; nisi aliter Episcopo videatur.

Fidelibus alienæ Parochiæ Sacramenta non ministrabit, nisi necessitatis causa, vel de licentia Parochi, seu Ordinarij.

Omnes autem, qui sacramenta suscipiant, loco, & tempore opportuno monebit, vt remoto inani colloquio, & habitu, actuq. indecenti, piè, ac deuotè Sacramentis interfint, & ea, qua par est, reuerentia suscipiant.

Librum hunc Ritualem (vbi opus fuerit) semper cùm ministrabit, secum habebit, ritusq. & cæremonias in eo præscriptas diligenter seruabit.

Cæterum illorum tantum Sacramentorũ, quorum administratio ad Parochos pertinet, ritus hoc opere præscribuntur; cuiusmodi sunt Baptismus, Pœnitentia, Eucharistia, Extrema vnctio, & Matrimonium. Reliqua verò duo Sacramenta Confirmationis, & Ordinis, cum propria sint Episcoporum, ritus suos habent in Pontificali præscriptos. Et ea, quæ de ijs, atque alijs Sacramentis scire, seruare, & docere Parochi debent, cum ex alijs libris, tùm præcipuè ex Catechismo Romano sumi possunt. Siquidem hic de ijs ferè tantùm agere instituti operis ratio postulat, quæ ad ipsorum quinque Sacramentorum ritus pertinent.

Postremò quisquis Sacramenta administrare tenetur, habeat libros necessarios ad officium suum pertinentes, eosq. præsertim, in quibus variarum parochialium functionum notæ ad futuram rei memoriam describuntur, vt ad finem huius Ritualis habetur.

Digitized by Google

De Sacramento Baptiſmi ritè adminiſtrando.

SACRVM Baptiſma, Chriſtianæ religionis, & æternæ vitæ ianuam, quod inter alia nouæ legis Sacramenta à CHRISTO inſtituta primũ tenet locum cunctis ad ſalutem neceſſarium eſſe, ipſa Veritas teſtatur illis verbis: *Niſi quis renatus fuerit, ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in Regnum Dei*. Itaque ſumma ad illud opportunè, ritèq. adminiſtrandum, ac ſuſcipiendum diligentia adhibenda eſt.

Cùm autem ad hoc Sacramentum conferendum alia ſint de iure diuino abſolutè neceſſaria; vt materia, forma, miniſter; alia ad illius ſolemnitatem pertineant, vt ritus, ac cæremoniæ; quas ex Apoſtolica, & antiquiſſima traditione acceptas, & approbatas, niſi neceſſitatis cauſa, omittere non licet: de ijs aliqua præmonenda ſunt, vt ſacrum hoc miniſterium ritè, ac ſanctè peragatur.

De materia Baptiſmi.

AC primùm intelligat Parochus cùm huius Sacramenti materia ſit aqua vera, ac naturalis, nullum alium liquorem ad id adhiberi poſſe.

Aqua verò ſolemnis Baptiſmi ſit eo anno benedicta in ſabbato ſancto Paſchatis, vel ſabbato Penthecoſtes, quæ in fonte mundo nitida & pura diligenter conſeruetur: & hæc quando noua benedicenda eſt, in eccleſiæ vel potius baptiſterij ſacrarium effundatur.

Si aqua benedicta tam imminuta ſit, vt minus ſufficere videatur alia non benedicta admiſceri poteſt, in minori tamen quantitate.

Si verò corrupta fuerit, aut effluxerit, aut quouis modo defecerit, Parochus in fontem bene mundatum, ac nitidum recentem aquam infundat, eamq. benedicat ex formula, quæ infra præſcribitur.

Sed ſi aqua conglaciata ſit, curetur, vt liquefiat; ſin autem ex parte congelata ſit, aut nimium frigida, poterit parum

Digitized by Google

rum aquæ naturalis non benedictæ calefacere, & admiscere aquæ baptismali in vasculo ad id parato, & ea tepefacta ad baptizandum vti, ne noceat infantulo.

De forma Baptismi.

QVoniam Baptismi forma his verbis expressa; *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti;* omnino necessaria est; ideò eam nullo modo licet mutare, sed eadem verba vno & eodem tempore, quo fit ablutio, pronuncianda sunt.

Latinus presbyter latina forma semper vtatur.

Cum baptismum iterare nullo modo liceat, si quis sub cõditione, de quo infrà, sit baptizandus, ea conditio explicanda est, hoc modo. *Si non es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris, &c.* Hac tamen cõditionali forma nõ passim, aut leniter vti licet; sed prudẽter, & vbi re diligẽter perue stigata, probabilis subest dubitatio infantẽ non fuisse baptizatũ.

Baptismus licet fieri possit, aut per infusionem aquæ, aut per immersionem, aut per aspersionem, primus tamen, vel secundus modus, qui magis sunt in vsu, pro Ecclesiarum consuetudine retineatur; ita vt trina ablutione caput baptizandi perfundatur, vel immergatur in modum crucis vno & eodem tempore, quo verba proferuntur, & idem sit aquam adhibens, & verba pronuncians.

Vbi verò baptismus fit per infusionem aquæ, cauendum est, ne aqua ex infantis capite in fontem, sed vel in sacrarium baptisterij propè ipsum fontem extructum defluat, aut in aliquo vase, ad hunc vsum parato, recepta in ipsius baptisterij, vel in ecclesiæ sacrarium effundatur.

De Ministro Baptismi.

LEgitimus quidem Baptismi Minister est Parochus, vel alius Sacerdos à Parocho, vel ab Ordinario loci delegatus; sed quoties infans, aut adultus versatur in vitæ periculo, potest sine solemnitate à quocunque baptizari in qualibet lingua, siue clerico, siue laico etiam excommunicato, siue fideli, siue infideli, siue catholico, siue hæretico, siue viro, siue fœmina, seruata tamen forma, & intentione Ecclesiæ.

Digitized by Google

Sed si adsit Sacerdos, Diacono præferatur; Diaconus subdiacono, Clericus laico, & vir fœminæ; nisi pudoris gratia deceat fœminam potiùs quam virum baptizare infantem non omnino editum, vel nisi melius fœmina sciret formam, & modum baptizandi. Quapropter curare debet Parochus, vt fideles, præsertim obstetrices, rectum baptizandi ritum probè teneant, & seruent.

Pater, aut Mater propriam prolem baptizare non debet, præterquam in mortis articulo, quando alius non reperitur qui baptizet. neque tunc vllam contrahunt cognationem, quæ matrimonij vsum impediat.

De baptizandis paruulis.

OPportune Parochus hortetur eos, ad quos ea cura pertinet, vt natos infantes siue baptizãdos, siue baptizatos quamprimùm fieri poterit, & qua decet Christiana modestia sine pompæ vanitate deferant ad ecclesiã, ne illis Sacramentũ tantoperè necessariũ nimiũ differatur cũ periculo salutis, & vt ijs, qui ex necessitate priuatim baptizati sunt, consuetæ cæremoniæ, ritusq. suppleantur, omissa forma, & ablutione.

Nemo in vtero matris clausus baptizari debet. Sed si infans caput emiserit, & periculum mortis immineat, baptizetur in capite; nec postea si viuus euaserit, erit iterum baptizandus. At si aliud membrum emiserit, quod vitalem indicet motum, in illo, si periculum impendeat, baptizetur; & nunc si natus vixerit, erit sub conditione baptizandus eo modo, quo supra dictum est; *Si non es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris &c.* Si verò ita baptizatus deinde mortuus prodierit ex vtero, debet in loco sacro sepeliri.

Si mater prægnans mortua fuerit, fœtus quãprimum caute extrahatur, ac si viuus fuerit, baptizetur; si fuerit mortuus, & baptizari non potuerit, in loco sacro sepeliri non debet.

Infantes expositi, & inuenti, si re diligẽter inuestigata de eorum baptismo non constat, sub conditione baptizentur.

In monstris verò baptizandis, si casus eueniat, magna cautio adhibenda est, de quo, si opus fuerit, Ordinarius loci, vel alij periti consulantur, nisi mortis periculum immineat.

Mo-

Digitized by Google

Monstrum, quod humanam speciem non præseferat, baptizari non debet: de quo si dubium fuerit, baptizetur sub hac conditione: *Si tu es homo, ego te baptizo, &c.*

Illud verò de quo dubium est, vna ne, aut plures sint, personæ, non baptizetur, donec id discernatur. discerni autem potest, si habeat vnum vel plura capita; vnum vel plura pectora; tunc enim totidem erunt corda, & animæ, hominesq. distincti, & eo casu singuli seorsum sunt baptizandi, vnicuique dicendo: *Ego te baptizo &c.* Si verò periculū mortis immineat, tempusq. nō suppetat, vt singuli separatim baptizentur, poterit minister singulorū capitibus aquam infundens omnes simul baptizare, dicendo: *Ego vos baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Quā tamen formā in ijs solum, & in alijs similibus mortis periculis ad plures simul baptizandos, & vbi tempus non patitur, vt singuli separatim baptizentur, aliàs numquàm licet adhibere.

Quando verò non est certum in monstro esse duas personas, vt quia duo capita, & duo pectora non habet bene distincta; tunc debet primùm vnus absolutè baptizari, & postea alter sub conditione, hoc modo: *Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*

Patrinus.

PArochus antequā ad baptizandū accedat, ab ijs, ad quos spectat, exquirat diligenter, quem, vel quos susceptores, seu Patrinos elegerint, qui infantem de sacro fonte suscipiat, ne plures quàm liceat, aut indignos, vel ineptos admittat.

Patrinus vnus tantùm, siue vir, siue mulier, vel ad summum vnus, & vna adhibeantur ex decreto Concilij Tridentini: sed simul non admittantur duo viri, aut duæ mulieres, neque ipsius baptizandi pater, aut mater.

Hos autem patrinos saltem in ætate pubertatis, ac Sacramento Confirmationis consignatos esse maximè conuenit.

Sciant præterea Parochi, ad hoc munus non esse admittēdos infideles, aut hæreticos, non publicè excōmunicatos, aut interdictos, non publicè criminosos, aut infames, nec præterea qui sana mente non sunt, nec qui ignorant rudimenta fi-

Digitized by Google

dei. hæc enim Patrini spirituales filios suos, quos de baptismi fonte susceperint, vbi opus fuerit, opportunè docere tenetur.

Præterea ad hoc etiam admitti non debent Monachi, vel Sanctimoniales, neque alij cuiusuis ordinis regulares à sæculo segregati.

De tempore & loco administrandi Baptismi.

QVamuis Baptismus quouis tempore, etiam interdicti, & cessationis à diuinis, præsertim si vrgeat necessitas, conferri possit; tamen duo potissimũ ex antiquissimo Ecclesiæ ritu sacri sunt dies, in quibus solẽni cæremonia hoc Sacramentũ administrari maximè conuenit: nempè Sabbatum sanctum Paschæ, & sabbatum Pentecostes, quibus diebus baptismalis fontis aqua ritè consecratur. Quem ritum, quantũ fieri commodè potest, in adultis baptizandis, nisi vitæ periculum immineat, retineri decet, aut certè non omnino prætermitti, præcipuè in Metropolitanis, aut Cathedralibus ecclesijs.

Ac licet vrgẽte necessitate, vbiq; baptizare nihil impediat, tamen proprius Baptismi administrãdi locus est ecclesia, in qua sit fons baptismalis, vel certè Baptisteriũ propè ecclesiã.

Itaque, necessitate excepta, in priuatis locis nemo baptizari debet; nisi fortè sint Regum, aut magnorũ Principũ filij, id ipsa ita deposcẽtibus; dummodò id fiat in eorum Cappellis, seu Oratorijs, & in aqua baptismali de more benedicta.

Baptisteriũ sit decenti loco, & forma, materiaq. solida, & quæ aquã benè cõtineat, decenter ornatũ, & cancellis, circũseptũ, sera, & claue munitum, atque ita obseratum, vt puluis, vel aliæ sordes intrò nõ penetrent in eoq. vbi cõmodè fieri potest, depingatur Imago S. Ioannis Christum baptizantis.

De Sacris Oleis, & alijs requisitis.

SAcrum Chrisma, & sanctum Oleum, quod & Catechumenorũ dicitur, quorũ vsus est in Baptismo, eodẽ anno sint ab Episcopo de more benedicta feria v. in cœna Domini.

Curet Parochus, vt ea suo tempore quamprimùm habeat, & tunc vetera in ecclesia comburat.

Veteribus oleis, nisi necessitas cogat, vltra annum non vtatur; ac si deficere videantur, & Chrisma, aut oleum benedi-

nedictum haberi non possit, aliud oleum de oliuis non benedictum adijciatur, sed in minori quantitate.

Chrisma & Oleum sacrum fiant in suis vasculis argenteis aut saltem stanneis bene obturatis: quæ vascula sint inter se distincta, & propriam vnumquodque inscriptionem habeat in vasculo literis incisam, ne quis error committatur.

Ad vsum vero quotidianum minora habeantur vascula ex argento, si fieri potest, aut stanno; siue separata, siue etiam coniuncta; aptè tamen distincta, & bene cooperta, & cum suis inscriptionibus vt supra, ne Parochus aberret, & vnum pro alterò sumat, quod cauere debet diligenter.

In ea igitur ex maioribus vasculis chrismatis & olei, quod sufficiat infundatur, atque vt effusionis periculum caueatur, equinundum erit in his vasculis bombacium, seu quid simile habere, Oleo sacro, & Chrismate separatim perfusum, in quæ pollex, cum opus est, ad inungendum immittatur.

Hæc vascula in parato in loco proprio, honesto, ac mundo, sub clave, ac tuta custodia decenter asseruentur, ne ab aliquo, nisi à Sacerdote, temerè tanganter, aut eis sacrilegè quispiam abuti possit.

Parochus quantum fieri potest, curet, nè per laicos, sed per se vel per alium Sacerdotem, vel saltem per alium ecclesiæ ministrum hæc oleà deferantur; caueat item nè de ijs quicquam vlli vnquam tribuat, cuiusuis rei prætextu.

Sal, quod in eos baptizandi immittendum est, sit benedictum sua peculiari benedictione, quæ infra præscribitur; neque vtatur sale exorcizato ad benedicendum aquam, sitq; prius benè confractum, & attritum, siccum, ac mundum. sal ita benedictum nemini tradatur, neque etiam ijs, qui benedicendum attulerint, reddatur, sed ad alios baptizandos seruetur, aut in sacrarium abijciatur.

Cum igitur Baptismi Sacramentum iam administrandum est, hæc in promptu esse debent.

Vascula Sacri Olei Cathecumenorum, & Chrismatis.

Vasculum cum sale benedicendo, vel iam vt dictum est, benedicto.

Vasculum, seu cocleare ex argento, vel alio metallo nitidum, ad aquam Baptismi fundendam supra caput baptizandi,

Digitized by Google

dī, quod nulli præterea alteri vsui deseruiat.

Peluis, seu bacile ad excipiendam aquam, ex capite defluentem, nisi statim in sacrarium defluat.

Gossipium, alio nomine bombacium, seu quid simile ad abstergenda loca, sacris Oleis inuncta.

Stolę duę, vbi cōmodè haberi possūt, vna violacea, & altera alba, vt infra notatur, muradę; sin minus, vna saltē adhibeatur.

Medulla panis, qua inuncti Sacerdotis digiti, cùm manus lotas, abstergantur, & vas pro manuum lotione post Baptismum, quod huic tantùm vsui deseruire decet.

Alba vestis in modum pallioli, seu lintoleum candidum infantis capiti imponendum.

Cereus, seu candela cerea baptizato ardens tradenda.

Hic denique Ritualis liber sit paratus, & item liber baptismalis, in quo baptizati describuntur.

Omnibus igitur opportunè prę paratis, Sacerdos ad tāti Sacramēti administrationē, lotis manib⁹, superpelliceo, & stola violacea indutus accedat, clericū vnū, seu plures, si potest, secū adhibeat, superpelliceo pariter indutos, qui sibi ministrēt.

Ita paratus accedat ad limen ecclesiæ, vbi foris expectant, qui infantem detulerunt.

Interroget (nisi de his bene sibi cōstet) an sit suę Parochię, masculus an fœmina, an sit domi baptizatus, & à quo, & quā ritè, & qui sint compatres, qui infantē teneant, pro eoq. respondeāt; quos piè, ac decenter assistere, ac prout opus fuerit, pro baptizando ad interrogationes respondere admoneat.

Et quoniā ijs, qui baptizantur, tāquā Dei filijs in Christo regenerandis, & in eius militiā adscribendis, nomē imponitur, curet, nē obscœna, fabulosa, aut ridicula, vel inanium Deorum, vel impiorū Ethnicorum hominū nomina imponātur; sed potius quatenus fieri potest, Sanctorū; quorū exemplis fideles ad piè viuendū excitentur, & patrocinijs protegātur.

His igitur expeditis, & accepto nomine baptizandi, posito, si infans fuerit, super brachium dextrum illius, qui eum defert, Parochus ad Baptismum procedat, in hunc modum nominatim interrogans.

Ordo

Ordo Baptiſmi Paruulorum.

N. quid petis ab Eccleſia Dei?
Patrinus reſpondet: **Fidem...**
Sacerdos. **Fides quid tibi præſtat?**
Patrinus reſpondet. **Vitam æternam...**
Sacerdos. **Si vis ad vitam ingredi, ſerua mandata: Diliges Dominũ Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & proximũ tuum ſicut te ipſum...** Deinde ter exſufflet leniter in faciem infantis, & dicat ſemel: Exi ab eo, vel ab ea, immunde ſpiritus, & da locum Spiritui ſancto paraclito. Poſtea pollice faciat ſignũ Crucis in fronte, & in pectore infantis dicens: Accipe ſignum Crucis tam in fronte † quàm in corde † ſume fidem cæleſtium præceptorum, & talis eſto moribus, vt templum Dei iam eſſe poſsis.

Oremus.

PReces noſtras, quæſumus Domine, clementer exaudi, & hunc electum tuum N. Crucis Dominicæ impreſsione ſignatum perpetua virtute cuſtodi, vt magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta ſeruans, per cuſtodiam mandatorum tuorum ad regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen...

Deinde imponat manum ſuper caput infantis, ac dicat:

Ore

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, Pater Domini nostri IESV CHRISTI, respicere dignare super hunc famulum tuum N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es; omnem cæcitatem cordis ab eo expelle; disrumpe omnes laqueos satanæ, quibus fuerat colligatus, aperi ei Domine ianuam pietatis tuæ, vt signo sapientiæ tuæ imbutus; omnium cupiditatum fœtoribus careat, & ad suauem odorem præceptorum tuorum lætus tibi in Ecclesia tua deseruiat, & proficiat de die in diem. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos benedicat salem, qui semel benedictus aliàs ad eundem vsum deseruire potest.

Benedictio salis.

Exorcizo te creatura salis, in nomine Dei Patris Omnipotentis † & in charitate Domini nostri IESV CHRISTI † & in virtute Spiritus sancti † exorcizo te per Deum viuum † per Deum verum † per Deum Sanctum † per Deum † qui te ad tutelam humani generis procreauit, & populo venienti ad credulitatem per seruos suos consecrari præcepit, vt in nomine Sanctæ Trini-

tatis

tatis efficiaris salutare Sacramentum ad effugandum inimicum. Proinde rogamus te, Domine Deus noster, vt hanc creaturam salis sanctificando sanctifices † & benedicendo benedicas † vt fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum, in nomine eiusdem Domini nostri IESV CHRISTI, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde immittat modicum salis benedicti in os infantis, dicens:

N. Accipe salem sapientiæ: propitiatio sit tibi in vitam æternam. ℟. Amen.

Sacerdos. Pax tecum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus Patrum nostrorum, Deus vniuersæ conditor veritatis, te supplices exoramus, vt hunc famulum tuum N. respicere digneris propitius, & hoc primum pabulum salis gustantem, non diutius esurire permittas, quo minus cibo expleatur cælesti, quatenus sit semper spiritu feruens, spe gaudens, tuo semper nomini seruiens. Perduc eum Domine, quæsumus, ad nouæ regenerationis lauacrum, vt cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Digitized by Google

EXorcizo te immunde ſpiritus in nomine Patris, † & Filij, † & Spiritus ſancti, † vt exeas, & recedas ab hoc famulo Dei N. ipſe enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus ſuper mare ambulauit, & Petro mergenti dexteram porrexit.

Ergo maledicte diabole, recognoſce ſententiam tuam, & da honorem Deo viuo, & vero, da honorem IESV CHRISTO Filio eius, & Spiritui ſancto, & recede ab hoc famulo Dei N. quia iſtum ſibi Deus, & Dominus noſter IESVS CHRISTVS ad ſuam ſanctam gratiam, & benedictionem, fontemq. baptiſmatis vocare dignatus eſt.

Hic pollice in fronte ſignat infantem, dicens:

Et hoc ſignum ſanctæ Crucis † quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eumdem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Mox imponit manum ſuper caput infantis, & dicit: O remus.

AEternam, ac iuſtiſsimam pietatem tuam deprecor, Domine ſancte, Pater omnipotens æternæ Deus, auctor luminis, & veritatis, ſuper hunc famulum tuum N. vt digneris illum illuminare lumine intelligentiæ tuæ, munda eum, & ſanctifica, da ei ſcientiam veram,

vt

Digitized by Google

vt digmis gratia Baptismi tui effectus, teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Postea Sacerdos imponit extremam partem stolæ super infantem, & introducit eum in ecclesiam, dicens:

N. Ingredere in templum Dei, vt habeas partem cum Christo in vitam æternam. Amen.

Cum fuerint Ecclesiam ingressi, Sacerdos procedens ad fontem cum susceptoribus coniunctim clara voce, dicit:

CRedo in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cæli, & terræ. Et in Iesum Christum Filium eius vnicum, Dominum nostrum. Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria Virgine. Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus. Descendit ad inferos, tertia die resurrexit à mortuis. Ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde venturus est iudicare viuos & mortuos. Credo in Spiritum sanctum; Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum Communionem, Remissionem peccatorum, Carnis resurrectionem, Vitam æternam. Amen.

Pater

PAter noſter, qui es in cælis, ſanctificetur nomen tuum, adueniat regnum tuum, fiat voluntas tua, ſicut in cælo, & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie, & dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen.

Deinde antequam accedat ad Baptiſterium dicat:

¶ Exorciſmus.

Exorcizo te omnis ſpiritus immunde, in nomine Dei Patris omnipotentis† & in nomine IESV CHRISTI Filij eius Domini, & Iudicis noſtri,† & in virtute Spiritus ſancti† vt diſcedas ab hoc plaſmate Dei, N. quod Dominus noſter ad templum ſanctum ſuum vocare dignatus eſt, vt fiat templum Dei viui, & Spiritus ſanctus habitet in eo. Per eumdem Chriſtum Dominum noſtrum, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſeculum per ignem. ℟. Amen.

Poſtea Sacerdos digito accipiat de ſaliua oris ſui, & tangat aures, & nares infantis, tangendo vero aurem dexteram, & ſiniſtram, dicat:

Ephpheta, *quod eſt, adaperire*: deinde tangat nares, dicens: In odorem ſuauitatis. Tu autem

autem effugare diabole, appropinquabis enim iudicium Dei.

Postea interrogat baptizandum nominatim, dicens: N. Abrenuncias satanæ?
Respondet Patrinus. Abrenuncio.
Et omnibus operibus eius? ℟. Abrenuncio.
Et omnibus pompis eius? ℟. Abrenuncio.

Deinde Sacerdos intingit pollice in oleo catechumenorum, & infantem vngit in pectore, & inter scapulas in modum Crucis, dicens: Ego te linio † oleo salutis in CHRISTO IESV Domino nostro, vt habeas vitã æternã. ℟. Amen.

Hic deponit stolam violaceam, & sumit aliam albi coloris.

Subinde pollicem, & inuncta loca abstergit bombacio, vel re simili, & interrogat expresso nomine baptizandum, Patrino respondente.

N. Credis in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cæli, & terræ? ℟. Credo.
Credis in Iesum Christum Filium eius vnicum Dominum nostrum, natum, & passum? ℟. Credo.
Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam æternam? ℟. Credo.

Subinde expresso nomine baptizandi, Sacerdos dicit: N. Vis baptizari?
Respondit Patrinus. Volo.

Digitized by Google

Tunc Patrino, vel Matrina, vel vtroque (si ambo admittantur) infantem tenente, Sacerdos vasculo, seu vrceolo accipit aquam baptismalem, & de ea ter fundit super caput infantis in modum Crucis, & simul verba proferens, semel tantum distinctè, & attentè dicit: N. **Ego te baptizo in nomine Patris † fundat primò; & Filij † fundat secundò, & Spiritus † sancti, fundat tertiò.**

Vbi autē est consuetudo baptizandi per immersionem, Sacerdos accipit infantem, & aduertens ne lædatur, caute caput eius immergit, & trina mersione baptizat, & semel tantum dicit:

N. **Ego te baptizo in nomine Patris † & Filij † & Spiritus † sancti.**

Mox Patrinus, vel Matrina, vel vterque simul infantem de sacro fonte leuant, suscipientes illum de manu Sacerdotis.

Si vero dubitatur, an infans fuerit baptizatus, vtatur hac forma: N. **Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris † & Filij † & Spiritus † sancti.** Deinde inungit pollicem in sacro Chrismate, & vngit infantem in summitate capitis in modum Crucis, dicens:

DEus omnipotens, Pater Domini Nostri IESV CHRISTI, qui te regenerauit ex aqua, & Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum hic inungit ipse te liniat Chris-

mate

Digitized by Google

mate salutis + in eodem Christo Iesu Domino nostro in vitam æternam. ℟. Amen.

Sacerdos. Pax tibi. ℟. Et cum spiritu tuo.

Tum bombacio, aut re simili abstergit pollicem suum, & locum inunctum, & imponit capiti eius linteolum candidum loco vestis albæ, dicens: Accipe vestem candidam, quam immaculatã perferas ante tribunal Domini Nostri IESV CHRISTI, vt habeas vitam æternam. ℟. Amen.

Postea dat ei, vel Patrino candelam accensam, dicens: Accipe lampadem ardentẽ, & irreprehensibilis custodi Baptismum tuum; serua DEI mandata, vt cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei, vna cum omnibus Sanctis in aula cælesti, habeasq; vitam æternam, & viuas in secula seculorum. ℟. Amen.

Postremo dicit: N. Vade in pace, & Dominus sit tecum. ℟. Amen.

Si vero fuerint plures baptizandi, siue masculi, siue fœminæ, in catechismo masculi statuantur ad dexteram, fœminæ vero ad sinistram, & omnia, pariter dicantur vt supra in proprio genere, & numero plurali, verũ prima nominis interrogatio, exsufflatio, Crucis impressio, seu signatio, tactus aurium, & narium cum saliua, abrenunciationis interrogatio, vnctio olei Cathecumenorum, interrogatio de fide, seu Symbolo, & ipse Baptismus, inunctio Chrisma-

Digitized by Google

tis, candidæ vestis impositio, atque accensæ candelæ traditio singulariter singulis, & primum masculis, deinde fœminis fieri debent.

Si infans, vel adultus ægrotus adeo grauiter laboret, vt periculum immineat ne pereat, antequam Baptismus perficiatur, Sacerdos omissis, quæ Baptismum præceduntˌ cum baptizet, ter vehementer super caput eius in modum Crucis, dicens: Ego te baptizo in nomine Patris † &c.

Si non habeatur aqua baptismalis, & periculum impendeat; Sacerdos veratur aqua simplici.

Deinde si habeat Chrisma, liniat cum in vertice, dicens: Deus omnipotens, Pater Domini Nostri IESV CHRISTI, &c. vt supra.

Postea dat ei linteolum candidum, dicens: Accipe vestem, &c. vt supra.

Accendat deinde ei teream candelam accensam, dicens: Accipe lampadem &c. vt supra. Si superuixerit, suppleantur alij ritus omissi.

Admonendi sunt susceptores de spirituali cognatione, quàm contraxerunt cum baptizato baptizatiq; patre, & matre, quæ cognatio impedit matrimonium, ac dirimit.

Curet Parochus parentes infantis admoneri, ne in lecto secum ipsi, vel nutrices paruulum habeant, propter oppressiones periculum: sed eum diligenter custodiant, & opportune ad Christianam disciplinam instituant.

Commonendi sunt etiam parentes, & alij si opus fuerit, ne filios Hebræis, alijsvè infidelibus, vel Hæreticis mulieribus vllo modo lactandos, aut nutriendos tradant.

Antequam infans ex ecclesia asportetur, aut susceptores, disce-

discedunt, eorum nomina, & alia de administrato Baptismo ad præscriptam formam in Baptismali libro Parochus accurate describat.

¶ De Baptismo Adultorum.

SI quis adultus sit baptizandus, debet prius secundum Apostolicam regulam in Christiana fide, ac sanctis moribus diligenter institui, & per aliquot dies in operibus pietatis exerceri eiusq; voluntas, & propositum sæpius explorari, & non nisi sciens, & volens, probeq; instructus baptizari.

At vero siquis, dum instruitur, in mortis periculum incidat, baptizariq; voluerit, habita ratione periculi, vel necessitatis baptizetur.

Adultorum Baptismus, vbi cómode fieri potest, ad Episcopum deferatur, vt si illi placuerit, ab eo solemnius conferatur; alioquin Parochus ipse baptizet, stata cæremonia.

Decet autem huiusmodi Baptismum ex Apostolico instituto, in Sabbato sancto Paschatis, vel Pentecostes solemniter celebrari.

Quare si circa hæc tempora Catechumeni sint baptizãdi, in ipsos dies, si nihil impediat, Baptismum differri cõuenit.

Verum si circa, seu post tempus Pentecostes aliqui conuersi fuerint, qui ægrè ferant suum Baptisma in longũ tempus differri, & ad illud festinent, instructiq; ac rite parati esse nouantur, citius baptizari possunt.

Catechumenus instructus baptizetur in ecclesia, seu in Baptisterio. Patrinus ei assistat, & ipse Catechumenus ad Sacerdotis interrogationes respondeat; nisi mutus fuerit, aut omnino surdus, vel ignotæ linguæ: quo casu vel per Patrinum, si illam intelligat, aut alium interpretem, vel nutu consensum explicet suum.

Pro huius autem veneratione Sacramenti, tam Sacerdotem, qui adultos baptizauit, quàm ipsos adultos, qui sani sunt, conuenit esse ieiunos.

Quare non post epulas, aut prandia, sed ante meridiem

Digitized by Google

(nisi ex rationabili causa aliter faciendum esset) eorum Baptisma celebretur.

Admonendus est Catechumenus, vt peccatorum suorum pœniteat.

Amentes, & furiosi non baptizentur, nisi tales à natiuitate fuerint: tunc enim de ijs idem iudicium faciendum est, quod de infantibus: atque in fide Ecclesiæ baptizari possunt.

Sed si dilucida habeant interualla, dum mentis compotes sunt, baptizentur, si velint. Si vero antequam insanirent, suscipiendi Baptismi desiderium ostenderint, ac vitæ periculum immineat, etiamsi non sint compotes mentis, baptizentur.

Idemq; dicendum est de eo, qui lethargo, aut phrenesi laborat; vt tantum vigilans, & intelligens baptizetur; nisi periculum mortis impendeat, si in eo prius apparuerit Baptismi desiderium.

Sacerdos diligenter curet, vt certior fiat de statu, & conditione eorum, qui baptizari petunt, præsertim exterorum. De quibus facta diligenti inquisitione, num aliàs, ac rite sint baptizati, caueat, ne quis iam baptizatus imperitia, vel errore, aut ad quæstum, vel ob aliam causam, fraude, dolone iterum baptizari velit.

Omnes autem, de quibus re diligenter inuestigata, probabilis dubitatio est, an baptizati fuerint, si nihil aliud impediat, sub conditione baptizentur.

Hæretici vero ad Catholicam Ecclesiã venientes, in quorum Baptismo debita forma, aut materia seruata non est, rite baptizandi sunt: sed prius errorum suorum prauitatem agnoscant, & detestentur, & in fide Catholica diligenter instruantur: vbi vero debita forma, & materia seruata est, omissa tantum suppleantur, nisi rationabili de causa aliter Episcopo videatur.

Cæterum legantur, & seruentur ea, quæ supra de Baptismo in communi præscripta sunt fol. 4.

Ordo

Ordo Baptiſmi adultorum.

IN primis Sacerdos paratis his, quæ ſupra de obſeruandis in adminiſtratione ſacramẽti Baptiſmi paruulorum dicuntur, indutus ſuperpelliceo, & ſtola, vel etiam pluuiali violacei coloris, cũ ſuis Clericis accedit ad gradus altaris, & genibus flexis, pias mente ad Deum preces effundit, vt tantum Sacramentum digne valeat miniſtrare, & ad implorandum diuinum auxilium, ſurgens ſe ſignat, & ſi temporis ratio ferat, dicit: **Deus in adiutorium meum intende.** ℟. Domine ad adiuuandum me feſtina. Gloria Patri, &c.

Poſtea incipiat, proſequẽtibus Clericis, Antiph. Effundam ſuper vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis veſtris, dicit Dominus. Pſalmus 8.

DOmine Dominus noſter: quàm admirabile eſt nomen tuum in vniuerſa terra.
Quoniã eleuata eſt magnificentia tua: ſuper cęlos.
Ex ore infantium, & lactentium perfeciſti laudem propter inimicos tuos: vt deſtruas inimicum, & vltorem.
Quoniam videbo cælos tuos, opera digitorũ tuorum: lunam, & ſtellas, quæ tu fundaſti.
Quid eſt homo, quod memor es eius? aut filius hominis, quoniam viſitas eum?

Digitized by Google

Minuisti eum paulominus ab angelis, gloria & honore coronasti eum: & constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subiecisti sub pedibus eius: oues, & boues vniuersas, insuper & pecora campi.

Volucres cæli, & pisces maris: qui perambulant semitas maris.

Domine Dominus noster: quàm admirabile est nomen tuum in vniuersa terra.

Gloria Patri, &c.

Psalmus 28.

Afferte Domino filij Dei: afferte Domino filios arietum.

Afferte Domino gloriam, & honorem, afferte Domino gloriam nomini eius: adorate Dominum in atrio sancto eius.

Vox Domini super aquas, Deus maiestatis intonuit: Dominus super aquas multas.

Vox Domini in virtute: vox Dñi in magnificentia.

Vox Domini confringentis cedros: & confringet Dominus cedros Libani.

Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: & dilectus quemadmodum filius vnicornium.

Vox Domini intercidentis flammam ignis: vox Domini concutientis desertum: & commouebit Dominus desertum Cades.

Vox Domini præparantis cernos, & reuelabit condensa: & in templo eius omnes dicent gloriam.

Domi-

Dominus diluuium inhabitare facit: & sedebit Dominus Rex in æternum.

Dominus virtutem populo suo dabit: Dominus benedicet populo suo in pace.

Gloria Patri, &c.

Psalmus 41.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.

Sitiuit anima mea ad Deum fortem viuum: quando veniam, & apparebo ante faciem Dei?

Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die, ac nocte: dum dicitur mihi quotidie, vbi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum, & effudi in me animã meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis vsque ad domum Dei.

In voce exultationis, & cõfessionis: sonus epulantis.

Quare tristis es anima mea: & quare cõturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Ad me-ipsum anima mea conturbata est: propterea memor ero tui de terra Iordanis, & Hermonijm à monte modico.

Abyssus abyssum inuocat: in voce cataractarum tuarum.

Omnia excelsa tua, & fluctus tui: super me transierunt.

In die mandauit Dominus misericordiam suam: & no-

Digitized by Google

& nocte canticum eius.

Apud me oratio Deo vitæ meæ: dicam Deo, susceptor meus es.

Quare oblitus es mei? & quare contristatus incedo, dum affligit me inimicus?

Dum confringuntur ossa mea, exprobrauerunt mihi: qui tribulant me inimici mei.

Dum dicunt mihi per singulos dies, vbi est Deus tuus? quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Gloria Patri, &c.

Et repetitur Antiph. Effundam super vos, &c.

Quæ repetita dicitur: Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione veræ fidei, æternæ Trinitatis gloriã agnoscere, & in potẽtia Maiestatis adorare vnitatẽ, quæsumus, vt eiusdẽ fidei firmitate ab omnibus semper muniamur aduersis. Oratio.

ADesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus, & quod humilitatis nostræ gerendũ est mini-

Digitized by Google

ministerio, tuæ virtutis impleatur effectu. Oratio.

DA quæsumus Domine, electo nostro; vt sanctis edoct⁹ mysterijs, & renouetur fonte Baptismatis; & inter Ecclesiæ tuæ membra numeretur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Si plures fuerint baptizandi, hæc tertia Oratio dicatur in numero plurali. Deinde Sacerdos procedit ad fores ecclesiæ, & stat in limine, catechizandus verò extra limen. Et si sunt plures mares, & fœminæ, illi ad dexteram Sacerdotis, hæ verò ad sinistram statuantur, & Sacerdos interrogat.

Quo nomine vocaris? Cathecumenus respõdet: N.

Sacerdos. N. Quid petis ab Ecclesia Dei?

Resp. Fidem.

Sacerdos. Fides quid tibi præstat?

Resp. Vitam æternam.

Sacerdos. Si vis habere vitam æternam, serua mandata. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & proximum tuum sicut te ipsum. In his duobus mandatis tota lex pendet, & Prophetæ. Fides autem est, vt vnum Deum in Trinitate, & Trinitatem in vnitate venereris, neque confundendo personas, neque substantiam separando. Alia est enim persona Patris, alia Filij, alia Spiritus sancti: sed horum trium vna est substantia, & non nisi vna Diuinitas. Et rursus interrogat.

Digitized by Google

N. Abrenuncias Satanæ? ℟. Abrenuncio.

Interrog. Et oĩbus operibus eius? ℟. Abrenũcio.

Interrog. Et omnibus põpis eius? ℟. Abrenũcio.

Deinde Sacerdos interrogat de Symbolo Fidei, dicens: Credis in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem cæli, & terræ? ℟. Credo.

Interrog. Credis, & in Iesum Christum Filium eius vnicum, Dominum nostrum, natum, & passum? ℟. Credo.

Interrog. Credis, & in Spiritum sanctum, Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, & vitam æternam? ℟. Credo.

Tunc Sacerdos exsufflat ter in faciem eius, semel dicens: Exi ab eo spiritus immunde, & da locum Spiritui sancto paraclito.

Hic in modum Crucis habet in faciem ipsius, & dicat: N. Accipe Spiritum bonum per istam insufflationem, & Dei benedictionem. ✠ Pax tibi. ℟. Et cum spiritu tuo.

Deinde facit crucem cum pollice in eius fronte, & in pectore, dicens: N. Accipe signum Crucis eam in fronte ✠ quàm in corde ✠ sume fidem cælestium præceptorum. Talis esto moribus, vt templum Dei iam esse possis: ingressusq; Ecclesiam Dei, cuncte te laqueos mortis lætus agnosce, horresce idola; respue simulacra; cole Deum Patrem omni-

omnipotentem, & Iesum Christum Filium eius vnicum, Dominum nostrum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem.

℟. Amen.

Hic aduertendum est, quod dicta verba, horresce idola, respue simulacra, dicantur Catechumeno, qui venit de gentilitatis errore, seu de Ethnicis, & Idololatris.

Catechumeno verò Iudæo, siue ex Hebræis venienti, loco horum verborum dicatur: horresce Iudaicam perfidiam, respue Hebraicam superstitionem.

Saraceno autem, vel Turcæ, aut Persæ, siue alij ex Mahumetanis ad fidem venienti Catechumeno, loco eorūdem verborum dicatur: horresce Mahumeticā perfidiam, respue prauā sectam infidelitatis.

At hæretico ad Catholicam Ecclesiam venienti, qui, si in eius baptismo debita forma seruata non est, baptizari debet, dicatur: horresce Hæreticam prauitatem, respue nefarias sectas impiorum. Vel exprimatur proprio nomine secta, de qua Catechumenus venit. Si plures sunt electi, omnia supradicta dicuntur sigillatim super singulis.

Oremus. Oratio.

TE deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, vt hic famulo tuo N. qui in huius seculi nocte vagatur incertus, ac dubius, viam veritatis, & agnitionis tuæ iubeas demonstra-

Digitized by Google

ri: quatenus reseratis oculis cordis sui, te vnum Deum Patrem in Filio, & Filium in Patre cum Spiritu sancto recognoscat, atque huius confessionis fructum & hic, & in futuro seculo percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Si plures fuerint, præcedens Oratio dicatur in numero plurali, & in genere suo.

Deinde signet illum signo Crucis cum pollice in fronte, dicens: Signo tibi frontē † vt suscipias Crucem Domini. In auribus. Signo tibi aures † vt audias diuina præcepta. In oculis. Signo tibi oculos † vt videas claritatem Dei. In naribus. Signo tibi nares † vt odorem suauitatis Christi sentias. In ore. Signo tibi os † vt loquaris verba vitæ. In pectore. Signo tibi pectus † vt credas in Deum. In scapulis. Signo tibi scapulas † vt suscipias iugum seruitutis eius. In toto corpore illud non tangens manu producit signum Crucis, & dicit: Signo te totū in nomine Patris † & Filij † & Spiritus sancti † vt habeas vitam æternā, & viuas in secula seculorū. ℟. Amē.

Si plures sint electi, signationes prædictæ fiant, & illarum verba dicantur singula singulis.

Oremus. Oratio.

PReces nostras, quæsumus Domine, clementer exaudi, & hunc electum tuum N. Crucis Dominicæ, cuius impressione eum signamus, virtute custodi, vt magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta seruans,

Digitized by Google

uans, per custodiam mandatorum tuorum ad regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

DEus, qui humani generis ita es conditor, vt sis etiam reformator, propitiare populis adoptiuis, & nouo testamẽto sobolem nouæ prolis adscribe; vt filij promissionis quod non potuerũt assequi per naturam, gaudeant se recepisse per gratiam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tunc imponit manum super caput electi, & dicit

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, Pater Domini Nostri IESV CHRISTI, respicere digneris super hunc famulum tuum N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es, omnẽ cæcitatem cordis ab eo expelle, disrumpe omnes laqueos Satanæ, quibus fuerat colligatus: aperi ei Domine ianuam pietatis tuæ, vt signo sapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum fœtoribus careat, & ad suauem odorem præceptorum tuorum, lætus tibi in Ecclesia tua deseruiat, & proficiat de die in diem, vt idoneus efficiatur accedere ad gratiam Baptismi tui, percepta medicina. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Si plures sint, hæc, & præcedens Oratio, Preces nostras, dicantur in numero plurali. Deinde Sacerdos benedicit sal.

Bene-

Benedictio salis dandi Catechumeno.

Exorcizo te creatura salis, &c. vt in ordine Baptismi paruulorum. fol. 12. Tunc pollice, & indice accipit de ipso sale, & immittit in os Catechumeni, dicens: N. Accipe sal sapientiæ, propitiatio tibi sit in vitam æternam. ℟. Amen. Pax tibi. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DEus Patrum nostrorum, Deus vniuersæ conditor veritatis, te supplices exoramus, vt hũc famulum tuum N. respicere digneris propitius, & hoc primum pabulum salis gustantem non diutius esurire permittas, quo minus cibo expleatur cælestis; quatenus sit semper spiritu feruens, spe gaudẽs, tuo semper nomini seruiens. Perduc eum Domine, quæsumus, ad nouæ regenerationis lauacrum, vt cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Si plures sunt, dicatur singulis N. Accipe sal, &c. & præcedens Oratio, Deus Patrum nostrorum, in numero pluralis.

Quod si Catechumenus fuerit Gentilis, seu Idololatris vicinus ad fidem, benedicto sale, priusquam eius medicinam gustet, Sacerdos adiat sequentem Orationem, dicens: Oremus.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui es, qui eras, & qui permanes

manes vsque in finem, cuius origo nescitur, nec finis comprehendi potest: te supplices inuocamus super hunc famulũ tuum N. quem liberasti de errore gentilium, & conuersatione turpissima; dignare exaudire eum, qui tibi ceruices suas humiliat ad lauacri fontem vt renatus ex aqua, & Spiritu sancto, expoliatus veterem hominem, induat nouum, qui secundum te creatus est; accipiat vestem incorruptam, & immaculatam, tibiq; Deo nostro seruire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Si plures sint, præcedens Oratio dicatur in numero plurali. Deinde Sacerdos dicat super masculum tantum. Ora electe, flecte genua, & dic, Pater noster. Et electus genuflexo orat, & dicit: Pater noster. Et cum orauerit, & dixerit Pater noster. vsque ad Sed libera nos à malo, inclusiuè Sacerdos subiungit: Leua comple orationẽ tuam, & dic, Amen. Et ille respondet: Amen. Et Sacerdos dicit Patrino: Signa eum. Deinde electo: Accede. Et Patrinus pollice signat eum in fronte, dicens: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Tumquoque Sacerdos facit Crucem in fronte eius ita dicendo: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Et imponit manum super eum, & dicit:

Oremus. Oratio.

DEus Abrahã, Deus Isaac, Deus Iacob, Deus, qui Moysi famulo tuo in Monte Sinai apparuisti,

Digitized by Google

ruisti, & filios Israel de terra Aegypti eduxisti, deputans eis Angelum pietatis tuæ, qui custodiret eos die, ac nocte, te quæsumus, Domine, vt mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui similiter custodiat & hunc famulũ tuum N. & perducat eum ad gratiam Baptismi tui. Per Christum Dñm nostrum. ℟. Amen.

Exorcismus.

ERgo maledicte diabole, recognosce sententiã tuam, & da honorem Deo viuo, & vero, da honorem IESV CHRISTO Filio eius, & Spiritui sancto: & recede ab hoc famulo Dei N. quia istum sibi Deus, & Dominus Noster IESVS CHRISTVS ad suam sanctam gratiã, fontemq; Baptismatis vocare dignatus est: & hoc signũ sanctæ Crucis, † quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole, numquã audeas violare. Per eumdẽ Christum Dñm nostrũ, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

Sed si plures sint Catechumeni, hic, & in sequentibus Sacerdos dicat in numero plurali. Orate electi, flectite genua, &c. vt supra vsque ad hunc præcedẽtis Exorcismi, qui incipit: Ergo maledicte &c. Item super vnum secundò dicat: Ora electe, flecte genua, & dic, Pater noster. & reliqua, vt sup. fol. 33 vsque ad Orationem, Deus Abraham. exclusiue: deinde imponit manũ super eũ, ac dicit: Oremus.

DEus immortale præsidiũ omnium postulan-

tium

tium, liberatio supplicum, pax rogantium, vita credentium, resurrectio mortuorum; te inuoco super hunc famulum tuum N. qui Baptismi tui donū petens, æternam consequi gratiam spirituali regeneratione desiderat: accipe eum Domine, & quia dignatus es dicere, petite, & accipietis; quærite, & inuenietis, pulsate, & aperietur vobis: petenti præmium porrige, & ianuam pande pulsanti, vt æternā cælestis lauacri benedictionem consequutus, promissa tui muneris regna percipiat. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus in secula seculorum. ℟. Amen.

EXorcismus.

AVdi maledicte Satana, adiuratus per nomen æterni Dei, & Saluatoris nostri IESV CHRISTI Filij eius, cum tua victus inuidia tremens gemensq; discede: nihil tibi sit commune cum seruo Dei N. iam cælestia cogitante, renunciaturo tibi, & seculo tuo, & beatæ immortalitati victuro. Da igitur honorem aduenienti Spiritui sancto, qui ex summa cæli arce descēdens, proturbatis fraudibus tuis, diuino fonte purgatum pectus, sanctificatum Deo templum, & habitaculum perficiat, vt ab omnibus penitus noxijs præteritorum criminū liberatus seruus Dei, gratias perenni Deo referat semper, & benedicat nomen sanctum eius in secula seculorum. ℟. Amen.

Item super vnum masculum tertiò dicat, vt supra

Ora electe, flecte genua, & dic, Pater noſter, &c. vſque ad Orationem, Deus Abraham. excluſiuè, deinde imponit manum ſuper eum, dicens:

Exorcizo te immunde ſpiritus, In nomine Patris † & Filij † & Spiritus ſancti † vt exeas, & recedas ab hoc famulo Dei N. ipſe enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus ſuper mare ambulauit, & Petro mergenti dexteram porrexit.

Exorciſmus. Ergo maledicte diabole, &c. & repetit totum, vt ſupra habetur. fol. 34.

Super fœminam vero Sacerdos dicit: Ora electa, flecte genua, & dic, Pater noſter, &c. vt ſupra, vſque ad Orationem, Deus Abraham. excluſiuè, deinde imponit manum ſuper eam, & dicit:

Oremus. Oratio.

DEus cæli, Deus terræ, Deus Angelorum, Deus Archangelorum, Deus Patriarcharum, Deus Prophetarum, Deus Apoſtolorum, Deus Martyrũ, Deus Confeſſorum, Deus Virginum, Deus omnium bene viuentium, Deus, cui omnis lingua confitetur, & omne genu flectitur, cæleſtium, terreſtrium, & infernorum: te inuoco Domine, ſuper hanc famulam tuam N. vt eam cuſtodire, & perducere digneris ad gratiam Baptiſmi tui. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde dicatur Exorciſmus. Ergo maledicte diabole, &c. vt ſupra. fol. 34.

Digitized by Google

Si plures fuerint fœminæ Catechumenæ, hic, & in sequentibus Sacerdos dicat in numero plurali. Orate electe, flectite genua, & dicite, Pater noster. & reliq. vt supra, vsque ad Orationem, Deus Abraham. exclusiuè, deinde imponit manum super capita singularum, & postea in eodem numero plurali dicit Orationem: Deus cæli, Deus terræ, &c. & Exorcismum. Ergo maledicte diabole, &c. vt sup. Interim super vnam tantũ secundò, & tertiò repetit: Ora electa, flecte genua, & dic, Pater noster. & reliq. vt supra. fol. 34. vsque ad finẽ Orationis: Deus Abraham, &c. quæ finita imponit manum super caput eius, & post tertiam signationem dicit: Exorcismus. Exorcizo te immũde spiritus, per Patrem † & Filium † & Spiritum sanctum † vt exeas, & recedas ab hac famula Dei N. ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui cæco nato oculos aperuit, & quatriduanum Lazarum de monumẽto suscitauit. Ergo maledicte diabole, &c. totũ vt sup.

Super vtrumque siue masculum, siue fœminam imponit manũ super caput eius, & dicit: Oremus.

AEternam, ac iustissimam pietatem tuã deprecor Domine sancte, Pater omnipotẽs, æterne Deus, auctor luminis, & veritatis, super hunc famulum tuum N. vt digneris eum illumināre lumine intelligentiæ tuæ: munda eũ, & sanctifica, da ei scientiam veram, vt dignus efficiatur accedere ad gratiã

Digitized by Google

Baptismi tui, teneat firmã spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, vt aptus sit ad percipiendã gratiam tuam. Per Christum Dñm nostrum. ℟. Am.

Si plures fuerint electi, siue mares, siue fœminæ, præcedentes Orationes, & Exorcismi dicantur in numero plurali, & in genere proprio, vt superius dictum est. His peractis Sacerdos sinistra manu apprehendens dexteram electi prope brachium, vel ei porrigens extremam partem stolæ, introducit eum in ecclesiam, dicens: N. Ingredere in sanctam Ecclesiam Dei, vt accipias benedictionem cælestem à Domino IESV CHRISTO, & habeas partem cum illo, & sanctis eius. ℟. Amen.

Si plures fuerint, dicat in numero plurali. Ingredimini in sanctam Ecclesiam Dei, &c. & introducat eos, vt supra. Et ingressus electus procũbit, seu prosternit se in pauimento, & adorat. Deinde surgit, & Sacerdos imponit manũ super caput eius, & electus cum eo recitat Symbolum Apostolorum, & Orationem Dominicam. Ita etiam si plures fuerint, omnes surgunt, & simul recitant. Credo in Deum, &c. Pater noster, &c. vt supra fol. 15.

Tunc rursus Sacerdos imponat manum super caput electi, & dicat: Exorcismus.

NEc te latet, Satana, imminere tibi pœnas, imminere tibi tormenta, imminere tibi diem iudicij, diem supplicij sempiterni, diem, qui venturus

est

Digitized by Google

est velut clibanus ardens, in quo tibi, atque vniuersis angelis tuis præparatus sempiternus erit interitus. Proinde damnate, atque damnande, da honorē Deo viuo, & vero, da honorem IESV CHRISTO Filio eius, da honorem Spiritui sancto paraclito, in cuius nomine, atque virtute, præcipio tibi, quicunque es, spiritus immūde, vt exeas, & recedas ab hoc famulo Dei N. quē hodie idem Deus, & Dominus Noster IESVS CHRISTVS ad suam sanctā gratiam, & benedictionem, fontemq; baptismatis dono vocare dignatus est, vt fiat eius templum per aquam regenerationis in remissionem omniū peccatorum. In nomine eiusdē Domini Nostri IESV CHRISTI, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

Similiter, si plures fuerint, imponit manū super capita singulorum, & dicit eumdem Exorcismum in numero multitudinis, & genere suo. Postea Sacerdos pollice accipit de saliua oris sui, & tāgit aures, & nares electi; tangendo vero aurem dextram, & sinistram, dicat: Ephpheta, *quod est, adaperire*: deinde tangendo nares, dicat: In odorem suauitatis. & subdit: Tu autem effugare diabole, appropinquabit enim iudicium Dei. Deinde interroget electum. Quis vocaris? & ipse respondet: N. Interrog. Abrenūcias Satanę? ℟. Abrenuncio. Interrog. Et oībus operibus eius? ℟. Abrenūcio.

Digitized by Google

Interrog. Et omnibus pōpis eius? ℟. Abrenūcio:

Tunc Sacerdos intingit pollicem dextræ manus in Oleo Sancto Catechumenorum, & inungit electū primum in pectore, deinde inter scapulas in modum Crucis, dicēs: Ego te linio oleo salutis ✝ in CHRISTO IESV Domino nostro in vitā æternā. ℟. Amē. Pax tibi. ℟. Et cum spiritu tuo. Mox bombacio, vel re simili tergit pollicē, & loca inuncta. Et subiungit, dicens: Exi immunde spiritus, & da honorē Deo viuo, & vero. Fuge immunde spiritus, & da locum IESV CHRISTO Filio eius. Recede immunde spiritus, & da locū Spiritui sancto paraclito.

Quando plures sunt electi, idem fit circa singulos eorum. Et ducitur electus ad Baptisteriū, vbi si ob aliquam causam non habeatur, siue præparata non fuerit aqua baptismalis, fiat benedictio fontis, vt infra ponitur. Et cum fuerit prope fontem Sacerdos interrogat. Quis vocaris? Resp. N.

Interrog. Credis in Deum Patrem omnipotentē, Creatorem cæli, & terræ? Resp. Credo.

Interrog. Credis, & in Iesum Christum Filium eius vnicum, Dominum nostrum, natum, & passum...? Resp. Credo.

Interrog. Credis, & in Spiritum sanctum, Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, & vitam æternam? Resp. Credo.

Ite-

Digitized by Google

Iterū interrogat dicens: Quid petis? Rſ. Baptismū. Interrog. Vis baptizari? Rſ. Volo.

Tunc Patrino, vel Matrina, vel vtroque (si ambo admittuntur) admota manu, tenente, seu tangēte electum, vel electā aperto capite, & laxatis à collo vestibus inclinatū, Sacerdos vasculo, vel vrceolo hauritā aquam baptismalem de fonte, & cum ea sub trina supra caput in modū crucis infusione, baptizet electum, seu electam in nomine sanctæ Trinitatis, sic dicens: Ego te baptizo in nomine Patris † fundat primò, & Filij † fundat secundò, & Spiritus sancti † fundat tertiò.

Si aqua, quæ ex capite baptizati defluit, non dilabitur in sacrarium Baptisterij, recipiatur in subiecta aliqua pelui, & in illud postmodum proijciatur. Cum plures sunt electi singillatim singuli interrogantur, & baptizātur, vt supra. Si sunt mares & fœminæ, primum mares, deinde fœminæ. Verū si probabiliter dubitetur, an electus fuerit alias baptizatus, dicat Sacerdos. Si nō es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris † & Filij † & Spiritus sancti. † Deinde Sacerdos intingat pollicem dextrum in sacrum Chrisma, & perungat verticem Electi in modum crucis, dicens: Deus omnipotens, Pater Domini Nostri IESV CHRISTI, qui te regenerauit ex aqua, & Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te liniat Chris-

Digitized by Google

Chrismate salutis † in eodem CHRISTO IESV Domino nostro in vitam æternam. ℟. Amen.

℣. Pax tecum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Tunc bombacio, vel re similí pollicem tergit, & imponit capiti Electi chrismale, seu candidum linteolum, & dat illi vestem candidam, dicens: Accipe vestem candidam quam immaculatam perferas ante Tribunal Domini Nostri IESV CHRISTI, vt habeas vitam æternam. ℟. Amen.

Et electus deponit priores vestes, & induitur nouis albi coloris, vel saltem exteriore candida, quam à Sacerdote accepit. Postea dat ei Sacerdos cereũ, seu candelam accensam in manu dextra, dicens: Accipe lampadẽ ardentẽ, & irreprehẽsibilis custodi Baptismum tuum, serua Dei mandata, vt cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei in aula cælesti, in vitam æternam. ℟. Amen.

Ipse vero Neophytus eũdẽ cereũ accensum manibus teneat vsque in finẽ, præterquá dũ cõfirmatur.

In ecclesijs aũt vbi baptismus fit per mersionẽ siue totius corporis, siue capitis tantũ, Sacerdos accipiat electum per brachia prope humeros, & superiore parte corporis nudatum, reliqua honeste contectum, ter illum, vel caput eius mergendo, & toties eleuando baptizet sub trina mersione Sanctam Trinitatẽ semel tantum sic inuocando. Ego te baptizo in nomine Patris † mergat semel & Filij † mergat iterum,

Digitized by Google

iterum, **& Spiritus sancti** † mergat tertiò. Patrino, vel Matrina, vel vtroque eum tenente, vel tangẽte.

Et cum Electus surrexerit de fonte, Patrinus, vel Matrina cum linteo in manibus suscipit eũ de manu Sacerdotis, & Sacerdos intincto pollice dextro in sacro Chrismate, illumin vertice in modum crucis perungit, dicens: **Deus omnipotens, Pater Domini Nostri IESV CHRISTI, &c.** vt supra.

Deinde Sacerdos imponit capiti eius linteolum, seu chrismale, & dat ei vestem candidam, dicens: **Accipe vestem candidam, &c.** vt supra.

Et statim prædicto linteo abstergitur, & in loco semoto vestitur nouis, & albis vestibus, & exteriore candida, quam accepit. Postea dat ei Sacerdos candelam accensam in dextra manu dicens: **Accipe lampadem, &c.** vt supra. Eodem modó si plures fuerint, fit super singulis. Postea dicat: **N. Vade in pace, & Dominus sit tecum.** ℟. **Amen.**

Si adsit Episcopus, qui id legitime præstare possit, ab eo Neophyti Sacramento Confirmationis initiantur: deinde si hora congruens fuerit, celebratur Missa, cui Neophyti intersunt, & sanctissimam Eucharistiam deuotè suscipiunt.

Si vero ob baptizandorũ multitudinẽ, vt in India, & nouo Orbe quãdoq; cõtingit in singulorũ baptismo p̃scripti ritus adhiberi nõ possunt, tũc vel plurib' simul adhibeãtur, vel si vrget necessitas omittãtur.

Ordo

Ordo ſupplendi omiſſa ſuper baptizatum.

CVm vrgente mortis periculo, vel alia cogente neceſsitate, ſiue paruulus, ſiue adultus, ſacris precibus, ac cęremonijs prætermiſsis, fuerit baptizatus, vbi cõualuerit, vel ceſſauerit periculũ, & ad eccleſiã delatus fuerit, omiſſa omnia ſuppleãtur: idęq; ordo, ac ritus ſeruetur, qui in baptiſmo paruulorum (ſi fuerit paruulus) ſeu adultorũ (ſi fuerit adultus) præſcriptus eſt. Excepto quod interrogatio, an velit baptizari, formaq; baptiſmi, & ablutio prætermittuntur, & quædam Oratiõnes, & Exorciſmi ſub quique loco immutati, vt infra dicuntur.

Sacerdos igitur antequam immittat ſalem in os baptizati, manum ſuper caput eius imponẽs dicit:

O remus. Oratio.

OMnipotens ſempiterne Deus, Patersi Dñi Noſtri IESV CHRISTI, reſpicere dignare ſuper hunc famulũ tuum N. quem dudum ad rudimenta fidei vocare dignatus es, omnem cæcitatem cordis ab eo expelle, diſrumpe omnes laqueos Satanæ, quibus fuerat colligatus: aperi ei Domine ianuam pietatis tuæ, vt ſigno ſapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatũ fœtoribus careat, & ad ſuauem odorem præceptorũ tuorũ, lætus tibi in Eccleſia tua deſeruiat, & proficiat de die in diem, vt idoneus ſit frui gratia Baptiſmi tui, quẽ ſuſcepit, ſalis percepta medicina. Per eũdem Chriſtũ Dñm noſtrũ. R. Amẽ.

Dein-

Digitized by Google

Deinde poſteaquam modicum ſalis immiſit in os baptizati, dicēs: Accipe ſalē ſapientiæ; propitiatio ſit tibi in vitā æternam. ℟. Aм. dicit: Oremus.

DEus Patrum noſtrorū, Deus vniuerſæ conditor veritatis, te ſupplices exoramus, vt hūc famulū tuum N. reſpicere digneris propitius, vt hoc pabulum ſalis guſtantē, non diutius eſurire permittas, quo minus cibo expleatur cæleſti, quatenus ſit ſemper ſpiritu feruens, ſpe gaudens, tuo ſemper nomini ſeruiens, & quem ad nouæ regenerationis lauacrum perduxiſti, quæſumus, Domine, vt cū fidelibus tuis promiſsionum tuarum æterna præmia conſequi mereatur. Per Chriſtū Dñm noſtrū. ℟. Aм.

Poſt hæc facto ſigno Crucis in fronte baptizati, dictisq; illis verbis. Et hoc ſignum Crucis † quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole numq̄ audeas violare. Per eūdem Chriſtū, &c. ℟. Aм. Manu ſuper caput eius impoſita dicit: Oremus.

AEternam, ac iuſtiſsimam pietatē tuam deprecor, Domine ſancte, Pater omnipotēs, æternæ Deus, auctor luminis, & veritatis, ſuper hunc famulum tuum N. vt digneris eum illuminare lumine intelligētiæ tuæ; munda eū, & ſanctifica: da ei ſcientiā veram, vt dignus ſit frui gratia baptiſmi tui quē ſuſcepit; teneat firmā ſpem, conſiliū rectū, doctrinā ſanctam, vt aptus ſit ad retinendam gratiā baptiſmi tui. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

In

In baptiſmo aũt adultorũ præter illa, quæ ſupra notata ſunt, quando ſupplentur omiſſa, hæc mutari debent. primũ in Exorciſmo. Audi maledicte Satana, vbi dicitur (habitaculũ perficiat) dicatur habitaculum perfecit. deinde in Exorciſmo. Nec te latet, vbi dicitur (vt fiat) dicatur vt fieret.

Ritus ſeruandus, cum Epiſcopus baptizat.

SI Epiſcopus, vel S. R. E. Cardinalis paruulos, vel adultos baptizare voluerit, parantur, & ſeruantur omnia, vt ſuperius de ordine baptiſmi dictũ eſt, atque hæc pręterea, quæ infra notantur. Adſint Capellani, vel alij Presbyteri, & Clerici ſuperpelliceis induti, qui ei aſsiſtant, ac miniſtrent.

Ipſe vero ſuper rochetũ, ſiue ſuperpelliceũ, ſi eſt regularis, accipiat albã, & cingulũ, & ſtolam, & pluuiale violacei coloris, ac mitrã: atq; ita paratus cũ Miniſtris ,pcedat ad baptiſmi miniſterium. Et dum interrogat. N. Quid petis ab Eccleſia Dei. ac dũ facit reliquas interrogationes, ſedet cũ mitra, cũ vero exſufflat dicendo: Exi ab eo immunde ſpiritus. ſurgit cũ mitra. Rurſus ſedet, cum ſignat Catechumenũ ſigno Crucis in fronte, & in pectore, vel dicit: Accipe ſignum Crucis, &c. & cũ dicit Orationes, q̃ præcedũt, vel ſequũtur benedictionẽ ſalis, ſurgit depoſita mitra, ſimiliter cum ipſum ſalem benedicit. Cum aũt ſalem benedictũ immittit in os baptizãdi, mitrã accipit, & ſedet. Cũ vero legit Exorciſmos,

& dum

& dum salitat aures, & nares Catechumeni tangens dicit: **Ephpheta**; ac dum introducit eum in ecclesiam, stat cum mitra. cum aũt dicit: **Credo in Deũ Patrẽ, &c.** & **Pater noster, &c.** per Catechumenũ, stat sine mitra. Sed cũ nomen quærit, & interrogat N. **Abrenuncias Satanæ, &c.** & baptizandũ oleo sacro in pectore, & inter scapulas inungit; sedet cum mitra. quo facto accipit stolã, & pluuiale album. Et cum rursus interrogat de fide, **Credis in Deum, &c. Vis baptizari, &c.** & cum baptizat per infusionem, sedet cum mitra. Si vero baptizat per immersionem, mitram retinens stare debet.

Cum demũ Chrismate verticem baptizati linit, & dat ei vestem candidã, & candelam accensam, ac dicit: **Vade in pace, &c.** Sedet cũ mitra. Si autem Pontifex quẽpiam, à Presbytero iam catechizatũ, nõ baptizare voluerit, sic paratus vestibus albis incipiat, postquam ad baptisterium deuentum fuerit, dicens: **Quo nomine vocaris?** Resp. N. Episcopus interrogat. **N. Credis in Deũ Patrem, &c.** & prosequitur vsque in finẽ iuxta ordinẽ Baptismi, vt sup.

Benedictio fontis Baptismi extra Sabbatũ Paschæ, & Pentecostes, cũ aqua cõsecrata nõ habetur.

PRimum lauatur, & mũdatur vas baptisterij, deinde limpida aqua repletur. Tum Sacerdos cũ suis Clericis, vel etiam alijs Presbyteris, Cruce, & duobus cereis præcedẽtibus, ac thuribulo, & incenso,

Digitized by Google

so,& cũ vasculis Chrismatis,& Olei Catechumenorum descendit ad fontem,& ibi vel ante altare baptisterij, dicit Litaniam ordinariam; prout habetur infra post septem Psalmos Pœnitentiales. Et ante Vers. Vt nos exaudire digneris, & secundò repetat sequentem Versum. Vt fontem istum ad regenerãdam tibi nouam prolem benedicere † & consecrare † digneris. Te rogamus audi nos.

Potest etiam dici Litania breuior, vt in Missali in Sabbato sancto,& dicto vltimo Kyrie eleison. Sacerdos dicat: Pater noster. & Credo in Deum,&c. Omnia clara voce: quibus finitis dicat ℣. Apud te Domine est fons vitæ. ℟. Et in lumine tuo videbimus lumen. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tuæ mysterijs,adesto Sacramentis,& ad recreandos nouos populos, quos tibi fons baptismatis parturit,spiritum adoptionis emitte: vt quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio, virtutis tuæ impleatur effectu. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, &c. ℟. Amen.

¶ Exorcismus aquæ.

EXorcizo te creatura aquæ, per Deũ viuũ, † per Deum verũ, † per Deum Sanctũ, † per Deum qui te in principio,verbo separauit ab arida,cuius

super

super te spiritus ferebatur, qui te de Paradiso manare iussit. Hic manu aquam diuidat, & deinde de ea effundat extra marginem fontis versus quatuor Orbis Partes, prosequens.

Et in quatuor fluminibus totam terram rigare præcepit, qui te in deserto amaram per lignum dulcem fecit atque potabilem, qui te de petra produxit, vt populum, quem ex Aegypto liberauerat, siti fatigatum recrearet. Exorcizo te & per IESVM CHRISTVM Filium eius vnicum, Dominum nostrum, qui te in Cana Galileæ signo admirabili sua potentia conuertit in vinum, qui super te pedibus ambulauit, & à Ioanne in Iordane in te baptizatus est, qui te vna cum sanguine de latere suo produxit, & discipulis suis iussit, vt credētes baptizarent in te, dicens: Ite docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti: vt efficiaris aqua sancta, aqua benedicta, aqua quæ lauat sordes, & mundat peccata. Tibi igitur præcipio omnis spiritus immunde, omne phantasma, omne mendacium, eradicare, & effugare ab hac creatura aquæ, vt qui in ipsa baptizandi erunt, fiat eis fons aquæ salientis in vitam æternam, regenerans eos Deo Patri, & Filio, & Spiritui sancto in nomine eiusdem Domini nostri IESV CHRISTI, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

Digitized by Google

Oremus. Oratio.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, aquarum spiritualium sanctificator, te suppliciter deprecamur, vt ad hoc ministerium humilitatis nostræ respicere digneris, & super has aquas abluendis, & purificandis hominibus præparatas, Angelum sanctitatis emittas, quo peccatis vitæ prioris ablutis, reatuq; detersо, purum Sancto spiritui habitaculum regenerati effici mereantur. Per Dominum nostrum Iesum, &c. ℟. Amen.

Tunc sufflet ter in aquam versus tres partes secundum hanc figuram ✠ deinde imponit incensum in thuribulo, & fontem inconsat. Postea infundens de oleo Catechumenorum in aquam in modum Crucis clara voce, dicit: Sanctificetur, & fœcundetur fons iste oleo salutis renascentibus ex eo in vitam æternam, In nomine Patris † & Filij, † & Spiritus † sancti. ℟. Amen.

Deinde infundit de Chrismate modo, quo supra, dicens: Infusio Chrismatis Domini IESV CHRISTI, & Spiritus sancti paracliti fiat in nomine Sanctæ Trinitatis. ℟. Amen.

Postea accipit ambas ampullas dicti olei sãcti, & Chrismatis, & de vtroque simul in modũ Crucis infundendo, dicit: Cõmixtio Chrismatis sanctificationis, & olei vnctionis, & aquæ baptismatis pariter fiat, In nomine Patris † & Filij † & Spiritus † sancti. ℟. Amen.

Tùm

Digitized by Google

Tùm deposita ampulla, dextera manu Oleū Sanctum, & Chrisma infusum miscet cum aqua, & spargit per totum fontem. Deinde medulla panis manum tergit, & si quis baptizandus est, eum baptizat, vt supra. Quod si neminem baptizat; statim manus abluat, & ablutio effundatur in Sacrarium.

De Sacramento Pœnitentiæ.

SAnctum Pœnitentiæ Sacramentum, ad eos, qui post baptismum lapsi sunt, in gratiam Dei restituendos, à Christo Domino institutum; eo diligentius administrandum est, quò frequentior est eius vsus, & quò plura requiruntur ad illud rectè, digneq; tractandum, ac suscipiendum. Cum autem ad illud constituendum tria concurrant, materia, forma, & minister: illius quidem remota materia sunt peccata; proxima verò sunt actus pœnitentis; nempe contritio, confessio, & satisfactio. Forma autem illa absolutionis verba: *Ego te absoluo, &c.* Minister denique est Sacerdos, habens potestatem absoluendi, vel ordinariam, vel delegatam. Sed si periculum mortis immineat, approbatusq; desit Confessarius; quilibet Sacerdos potest à quibuscumque censuris, & peccatis absoluere. In eius ministro requiritur etiam bonitas, scientia, atque prudentia, cum sigillo secretæ confessionis sub exacto, perpetuoq; silentio. Quibus, & alijs ad id opportunis vt optimè sint instructi, omni studio curare debent Confessarij.

In primis meminerit Confessarius, se iudicis, pariter & medici personam sustinere, ac diuinæ iustitiæ simul & misericordiæ ministrum à Deo constitutum esse, vt tanquam arbiter inter Deum, & homines, honori diuino, & animarum saluti consulat.

Vt ergo rectè iudicare queat, discernens inter lepram, &

Digitized by Google

lepram, & tamquam peritus medicus animarum morbos prudenter curare, & apta cuique remedia applicare; sciat quantam potest maximam ad id scientiam, atque prudentiam tum assiduis ad Deum precibus, tum ex probatis auctoribus, præsertim è Catechismo Romano, & prudenti consilio peritorum, studeat sibi comparare.

Sciat casus, & censuras Sedi Apostolicæ, & Ordinario suo reseruatas, & suæ cuiusque Ecclesiæ constitutiones, easq; diligenter obseruet.

Denique huius Sacramenti doctrinam omnem recte nosse studebit, & alia ad eius rectam administrationem necessaria. Atque in hoc ministerio ita procedat, vt infra præscribitur.

Ordo ministrandi Sacramentum Pœnitentiæ.

SAcerdos ad audiendam confessionem vocatus promptũ, facilemq; se præbeat: ac priusquam ad audiendum accedat, si tempus suppetat, ad hoc ministerium rectè, sanctèq; obeundum, diuinum auxilium pijs precibus implorabit.

In ecclesia, non autem in priuatis ædibus confessiones audiat, nisi ex causa rationabili, quæ cùm inciderit, studeat tamen id decenti, ac patenti loco præstare.

Habeat in ecclesia sedem confessionalem, in qua sacras confessiones excipiat, quæ sedes patenti, conspicuo, & apto ecclesiæ loco posita, crate perforata inter pœnitentem, & Sacerdotem sit instructa.

Superpelliceo, & stola violacei coloris vtatur, prout tempus, vel locorum feret consuetudo.

Pœnitens, si opus fuerit, admoneatur, vt qua decet humilitate mentis, & habitus accedat, flexis genibus signo Crucis se muniat.

Mox Confessarius inquirat de illius statu (nisi aliter notus fuerit) & quampridem sit confessus, & an impositam pœnitentiam adimpleuerit, num ritè, atque integrè aliàs confessus fuerit, num, conscientiam suam, vt debet, prius diligenter discusserit.

Quod

Digitized by Google

Quod si pœnitens aliqua censura, vel casu reseruato sit ligatus, à quo ipse non possit absoluere, non absoluat, nisi prius obtenta facultate à Superiore.

Si verò Confessarius, pro personarum qualitate, cognouerit pœnitentẽ ignorare Christianæ fidei rudimenta; si tempus suppetat, eum breuiter instruat de articulis fidei, & alijs ad salutem cognitu necessarijs, & ignorantiã eius corripiat, illumq; admoneat, vt ea postmodum diligentius addiscat.

Tùm pœnitens confessionem generalem latina, vel vulgari lingua dicat, scilicet *Confiteor, &c.* vel saltem vtatur his verbis. *Confiteor Deo omnipotenti, & tibi Pater.* Peccata sua exinde confiteatur; adiuuante, quotiescumque opus fuerit, Sacerdote; qui confitentem non reprehendet, nisi finita, vt dicetur, confessione; neque interpellabit, nisi opus fuerit aliquid melius intelligere: proinde fiduciam ei præbeat, & humaniter suggerat, vt omnia peccata sua ritè, & integrè confiteatur, remota stulta illa quorumdam verecundia, qua præpediti, suadente diabolo, peccata confiteri non audent.

Si pœnitens numerum, & species, & circumstantias peccatorum explicatu necessarias non expresserit, eum Sacerdos prudenter interroget.

Sed caueat, ne curiosis, aut inutilibus interrogationibus quemquam detineat, præsertim iuniores vtriusque sexus vel alios, de eo, quod ignorant, imprudenter interrogans, ne scandalum patiantur, indeq; peccare discant.

Demùm, audita confessione, perpendens peccatorum, quæ ille admisit, magnitudinem, ac multitudinem, pro eorum grauitate, ac pœnitentis conditione, opportunas correptiones, ac monitiones, prout opus esse viderit, paterna charitate adhibebit, & ad dolorem, & contritionem efficacibus verbis adducere conabitur, atque ad vitam emendandam, ac melius instituendam inducet, remediaq; peccatorum tradet.

Postremò salutarem, & conuenientem satisfactionem, quantum spiritus, & prudentia suggesserit, iniungat, habita ratione status, conditionis, sexus, & ætatis, & item dispo-

Digitized by Google

nonis pœnitentium. Videatq; nè pro peccatis grauibus leuissimas pœnitentias imponat, ne si fortè peccatis connueat, alienorum peccatorum particeps efficiatur. Id verò ante oculos habeat, vt satisfactio non sit tantum ad nouæ vitæ remedium, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum castigationem.

Quare curet, quantum fieri potest, vt contrarias peccatis pœnitentias iniungat: veluti auaris eleemosynas, libidinosis ieiunia, vel alias carnis afflictiones: superbis humilitatis officia, desidiosis deuotionis studia. Rarius autē, vel serius confitentibus, vel in peccata facile recidentibus, vtilissimum fuerit consulere, vt sæpe, puta semel in mense, vel certis diebus solemnibus confiteantur, & si expediat, communicent.

Pœnitentias pecuniarias sibi ipsis Confessarij non applicent: neque à pœnitentibus quicquam tamquam ministerij sui præmium petant, vel accipiant.

Pro peccatis occultis, quantumuis grauibus, manifestam pœnitentiam non imponant.

Videat autem diligenter Sacerdos; quando, & quibus conferenda, vel neganda, vel differenda sit absolutio; ne absoluat eos, qui talis beneficij sunt incapaces. quales sunt, qui nulla dant signa doloris, qui odia, & inimicitias deponere, aut aliena, si possunt restituere, aut proximā peccandi occasionem deserere, aut alio modo peccata derelinquere, & vitam in melius emendare nolunt; aut qui publicum scandalum dederunt, nisi publicè satisfaciant, & scandalum tollant; neque etiam eos absoluat, quorum peccata sunt superioribus reseruata.

Si verò quis confiteatur in periculo mortis constitutus, absoluendus est ab omnibus peccatis, & censuris, quantumuis reseruatis: (cessat enim tunc omnis reseruatio) sed prius, si potest, cui debet, satisfaciat: ac si periculum euaserit, & aliqua ratione superiori, à quo alias esset absoluendus, se sistere teneatur, cum primum poterit coram eo se sistat, quicquid debet præstiturus.

Quod si inter confitendum, vel etiam antequam incipiat con-

Digitized by Google

confiteri, vox, & loquela ægrum deficiat, nutibus, & signis conetur, quoad eius fieri poterit, peccata pœnitentis cognoscere, quibus vtcumque vel in genere, vel in specie cognitis, vel etiam si confitendi desiderium, siue per se, siue per alios ostenderit, absoluendus est.

Meminerit porro Sacerdos, ægris non esse iniungendam grauem, aut laboriosam pœnitentiam; sed indicendam tantum illam, quam, si conualuerint, opportuno tempore peragant. Interim iuxta grauitatem morbi, aliqua oratione, aut leui satisfactione imposita, & acceptata, absoluantur, prout opus fuerit.

Absolutionis forma.

Cum igitur pœnitentem absoluere voluerit, iniuncta ei prius, & ab eo acceptata salutari pœnitentia, primò dicit: Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam æternam. Amen.

Deinde dextera versus pœnitentẽ eleuata, dicit: Indulgentiam, absolutionem, & remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens, & misericors Dominus. Amen.

Dominus Noster IESVS CHRISTVS te absoluat, & ego auctoritate ipsius te absoluo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, in quantũ possum, & tu indiges. deinde Ego te absoluo à peccatis tuis, In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Si pœnitens sit laicus, omittitur verbũ, suspensionis.

Passio Domini Nostri IESV CHRISTI, me-

Digitized by Google

ita Beatæ MARIAE Virginis, & omnium Sanctorum, & quicquid boni feceris, & mali sustinueris sint tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ. Amen.

In confessionibus autem frequentioribus, & breuioribus omitti potest, Misereatur &c. satis erit dicere Dominus Noster Iesus Christus, &c. vt sup. vsque ad illud Passio Domini Nostri, &c.

Vrgente verò aliqua graui necessitate in periculo mortis, breuiter dicere poterit. Ego te absoluo ab omnibus censuris, & peccatis, In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

De absolutione ab excommunicatione in foro exteriori.

SI potestas absoluendi ab excommunicationis sententia Sacerdoti commissa fuerit à Superiore, & in mandato certa forma sit præscripta, illa omnino seruanda est. si verò in mandato, seu commissione dicitur: in forma Ecclesiæ consueta absoluat: hæc seruanda sunt.

Primò, vt excommunicatus ei, ob cuius offensam in excommunicationem incurrit, prius, si potest, satisfaciat. quod si tunc non possit, sufficientem cautionem præbeat, aut saltem, si eam præstare non potest, iuret se, cum primum poterit, satisfacturum.

Secundò, si crimen, ob quod in excommunicationem incidit, sit graue, iuramentum ab eo exigatur de parendo mandatis Ecclesiæ, quæ illi fient pro tali causa: ac præcipuè, ne deinceps delinquat contra illum canonem, vel decretum, contra quod faciendo, censuram incurrit.

Denique hunc absoluendi ritum obseruabit.

Pœnitentem coram se vtroque genuflexo, in humero

mero (si vir fuerit) vsque ad camisiam exclusiuè denudato, virga, aut funiculis sedens leuiter percutit, dicendo totum Psalmū Miserere mei Deus. cum Gloria Patri, &c. Deinde surgit, & aperto capite dicit: Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, &c. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos a malo. ℣. Saluū fac seruum tuum, vel ancillam tuam Domine. ℟. Deus meus sperantem in te. ℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea. ℟. Et filius iniquitatis non nocebit ei. ℣. Esto ei Domine turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, cui proprium est misereri, semper, & parcere, suscipe deprecationem nostrā, vt hunc famulum tuum, quem excōmunicationis sententia constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Mox sedet, & cooperto capite dicit: Dominus Noster IESVS CHRISTVS te absoluat, & ego auctoritate ipsius, & Sanctiss. Domini nostri Papæ, vel Reuerendiss. Episcopi N. vel talis Superioris, mihi commissa, absoluo te à vinculo excommunicationis, in quam incurristi (vel incurrisse declaratus es,) propter tale factū, vel causam, &c.

& re-

Digitized by Google

& restituo te communioni, & vnitati fidelium, & sanctis Sacramentis Ecclesiæ, In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti.

Quod si Sacerdoti nulla sit à Superiore præscripta forma, nec sibi mandatum, vt in forma Ecclesię communi, vel consueta absoluat, tunc nihilominus pro rei grauitate prædictam cæremoniam, & preces adhibeat. at verò si res non fuerit adeo grauis, absoluere poterit, dicens: **Dominus Noster IESVS CHRISTVS** te absoluat, & ego auctoritate ipsius, & Sanctiss. Domini nostri Papæ (si à Papa fuerit delegatus) vel Reuerendiss. Episcopi N. vel talis Superioris, mihi concessa, absoluo te, &c. vt supra.

In foro autem interiori Confessarius habens facultatem absoluendi excommunicatum, absoluat iuxta formam communem supra præscriptam in absolutione sacramentali.

Ritus absoluendi excommunicatum iam mortuum.

SI quis excommunicatus ex hac vita decedens dederit signum contritionis, ne Ecclesiastica careat sepultura, sed Ecclesiæ suffragijs, quatenus fieri potest, adiuuetur; absolui potest hoc modo.

Si corpus nondum sepultum fuerit, verberetur, & absoluatur, vt infra, deinde absolutum in loco sacro sepeliatur.

Si verò fuerit sepultũ in loco profano, si cõmode fieri

Digitized by Google

fieri poterit, exhumabitur, & eodem modo verberabitur, & post absolutionem in loco sacro sepelietur; sed si commodè exhumari non potest, locus sepulturæ verberetur, postea absoluatur. Quod si in loco sacro sit sepultus, non exhumabitur, sed verberabitur sepulchrum. Dum autem corpus, siue sepulturam verberat, Sacerdos dicat Aña. Exultabunt Domino ossa humiliata. Psal. Miserere mei Deus, &c. Quo facto, absoluatur, dicendo: Auctoritate mihi concessa, Ego te absoluo à vinculo excommunicationis, quam incurristi, vel incurrisse declaratus es propter tale factum, & restituo te cõmunioni fidelium. In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Deinde dicatur Psalmus De profundis. in fine, Requiem æternã dona ei Domine. ℟. Et lux perpetua luceat ei. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. A porta inferi. ℟. Erue Domine animã eius. ℣. Requiescat in pace. ℟. Amen. ℣. Dñe exaudi orationẽ meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dñs vobiscũ. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DA quæsumus Domine, animæ famuli tui, quem excommunicationis sententia cõstrinxerat, refrigerij sedẽ, quietis beatitudinẽ, & superni luminis claritatem, Per Christum, &c. ℟. Amen.

De

De modo absoluendi à Suspensione, vel ab Interdicto, extra, vel intra sacramentalem Confessionem.

SI Sacerdoti sit commissa facultas absoluendi aliquem à suspensione, vel interdicto, quamuis nulla verba sint præcipuè determinata, vti poterit hac formula. Pœnitens dicat: Cõfiteor Deo, &c. Sacerdos: Misereatur tui, &c. Indulgentiã, &c.

Auctoritate mihi ab N. tradita, Ego absoluo te à vinculo suspensionis, vel interdicti, quam, vel quod, propter tale factum, vel causam incurristi, seu incurrisse declaratus es. In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Si vero Confessario, siue in foro conscientiæ, siue extra, data est potestas dispensandi super irregularitate, tunc postquam absoluerit à peccatis, addat consequenter.

Et eadem auctoritate dispenso tecum super Irregularitate, vel Irregularitatibus, si sunt plures, in quam, vel in quas ob talem, vel tales causas, eas exprimendo, incurristi, & habilem reddo, & restituo te executioni Ordinum, & officiorum tuorum. In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Amẽ.

Si nullum habet Ordinem, dicatur: Habilẽ reddo te ad omnes Ordines suscipiendos, vel etiam ad alia iuxta tenorem mandati. Quod si necesse sit titulum beneficij restituere, & fructus male perceptos con-

Digitized by Google

condonare, subiungat. Et restituo tibi titulum, seu titulos beneficij, seu beneficiorum, & condono tibi fructus male perceptos. In nomine Patris, & & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Aduertat autem Sacerdos, ne vllo modo in ijs facultatis suæ terminos excedat.

De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

OMNIBVS quidem Ecclesiæ Catholicæ Sacramentis religiosè, sanctèq; tractandis, magna, ac diligens cura adhibenda est; sed præcipuè in administrando, ac suscipiendo Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento, quo nihil dignius, nihil sanctius, & admirabilius habet Ecclesia Dei; cum in eo contineatur præcipuum, & maximum Dei donum, & ipsemet omnis gratiæ, & sanctitatis fons, auctorq; Christus Dominus.

Parochus igitur summum studium in eo ponat, vt cum ipse venerabile hoc Sacramentum qua decet reuerentia, debitoq; cultu tractet, custodiat, & administret, tum etiam populus sibi commissus religiose colat, sanctè, frequenterq; suscipiat, præsertim in maioribus anni solemnitatibus.

Ideo populum sæpius admonebit, qua præparatione, & quanta animi religione, ac pietate, & humili etiam corporis habitu ad tam diuinum Sacramentum debeat accedere: vt præmissa sacramentali confessione, omnes saltem à media nocte ieiuni, & vtroque genuflexo Sacramentum humiliter adorent, ac reuerenter suscipiant, viri quantum fieri potest à mulieribus separati.

Moneantur præterea communicantes, vt sumpto Sacramento non statim ab ecclesia discedant, aut colloquantur, nec statim vagis oculis circumspiciant, aut expuant, neque de libro statim orationes recitent, ne Sacramenti species de ore decidant, sed qua par est deuotione, aliquandiu per in ora-

tione.

Digitized by Google

tione permaneant, gratias agentes Deo de tam singulari beneficio, atque etiam de sanctissima Passione Dominica, in cuius memoriam hoc mysterium celebratur, & sumitur.

Curare porrò debet, vt perpetuò aliquot particulæ consecratæ eo numero, qui vsui infirmorum, & aliorum fidelium communioni satis esse possit, conseruentur in pixide ex solida, decentiq; materia, eaq; munda, & suo operculo bene clausa, albo velo cooperta, & quantum res ferret, ornato in tabernaculo claue obserato.

Hoc autem tabernaculum conopæo decenter opertum, atque ab omni alia re vacuum in altari maiori, vel in alio, quod veneration, & cultui tanti Sacramenti commodius, ac decentius videatur, sit collocatum; ita vt nullum alijs sacris functionibus, aut ecclesiasticis officijs impedimentum afferatur. Lampades coram eo plures, vel saltem vna, die, noctuq; perpetuo colluceat; curabitq; Parochus, vt omnia ad ipsius Sacramenti cultum ordinata, integra, mundaq; sint, & conseruentur.

Sanctissimæ Eucharistiæ particulas frequenter renouabit. Hostiæ vero, seu particulæ consecrandæ sint recentes, & vbi eas consecrauerit, veteres primò distribuat, vel sumat.

Fideles omnes ad sacram communionem admittẽdi sunt, exceptis ijs, qui iusta ratione prohibentur. Arcendi autem sunt publicè indigni, quales sunt excommunicati, interdicti, manifesteq; infames, vt meretrices, concubinarij, fœneratores, magi, sortilegi, blasphemi, & alij eius generis publici peccatores: nisi de eorum pœnitentia, & emendatione constet, & publico scandalo prius satisfecerint.

Occultos verò peccatores, si occultè petant, & non eos emendatos agnouerit, repellat; non autem si publicè petant, & sine scandalo ipsos præterire nequeat.

Amentibus præterea, seu phreneticis communicare non licet; licebit tamen, si quando habeant lucida interualla, & deuotionem ostendant, dum in eo statu manent, si nullum indignitatis periculum adsit.

Ijs etiam, qui propter ætatis imbecillitatem nondum hu-

ius

ſus Sacramenti cognitionem, & guſtum habent, adminiſtrari non debet.

Ordo miniſtrandi ſacram Communionem.

SAcerdos igitur ſanctiſsimã Euchariſtiam miniſtraturus, hoſtijs, ſeu particulis pro populi multitudine conſecratis, vaſculoq; vno, vel pluribus, decenti, & cõmodo loco expoſitis, cum vino, & aqua ad purificationem eorum, qui cõmunionem ſumpſerint, & ante eos linteo mundo extenſo, lotis prius manibus, & ſuperpelliceo indutus, ac deſuper ſtola coloris officio illius diei conuenientis, præcedente Clerico, ſeu alio miniſtro, procedit ad altare manibus iunctis, & accenſis cereis; facta prius, & poſtea genuflexione, extrahit pixidẽ, & illam ſuper corporale depoſitam diſcooperit. Miniſter genibus flexis, nomine populi ad coram Epiſtolæ facit confeſsionem generalem, dicens. *Confiteor Deo, &c.*

Tum Sacerdos iterum genuflectit, & manibus iunctis ante pectus vertit ſe ad populum (aduertens ne terga vertat Sacramento) & in cornu Euangelij dicit: Miſereatur veſtri, &c. & addit Indulgentiã, abſolutionem, † & remiſsionem peccatorum veſtrorũ tribuat vobis omnipotens, & miſericors Dominus. ℟. Amen. dicẽs: Indulgentiam, &c. manu dextra in formã Crucis ſignat cõmunicandos. Deinde ad altare ſe conuertit, genuflectit, manu ſiniſtra pixidẽ prehendit, & duobus digitis pollice, & indice Sacramentũ accipit, & eleuat, cõuerſusq; ad populum in medio altari dicit clara voce: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, mox ſubdit: Domine non ſum dignus, vt intres ſub tectũ meum, ſed tantũ dic verbo, & ſanabitur anima mea. quod ite-

Digitized by Google

iterũ ac tertio repetit qua formula etiã vtendũ est, cũ fœminæ cõmunio ministratur. Postea ad cõicandum accedit, incipiens ab ijs, qui sunt ad partẽ Epistolæ; sed primò, si Sacerdotibus, vel alijs ex Clero danda sit cõmunio, ijs ad gradus altaris genuflexis præbeatur; vel si cõmode fieri potest, intra sepimentum altaris sint à laicis distincti. Sacerdotes vero cũ stola cõicent. Sacerdos vnicuique porrigens Sacramentũ, & faciens cũ eo signum Crucis super pixidem simul dicit: Corpus Domini Nostri IESV CHRISTI custodiat animam tuam in vitam æternam. Amen. Vbi vero omnes communicauerint, Sacerdos reuersus ad altare dicere poterit. O Sacrum conuiuium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis eius, mens impletur gratia, & futuræ gloriæ nobis pignus datur ℣. Panem de cælo præstitisti eis. Minister respondet: Omne delectamentũ in se habentem. Tempore Paschali additur: Alleluia. mox Sacerdos dicit: ℣. Domine exaudi orationem meam ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum ℟. Et cum spiritu tuo.

O remus.

DEus, qui nobis sub Sacramento mirabili, passionis tuæ memoriam reliquisti; tribue quæsumus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui sacra mysteria venerari, vt redemptionis tuæ fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui viuis, & regnas, &c.

Tem-

Digitized by Google

Tempore Paschali dicitur Oratio.

SPiritum nobis Dñe, tuæ charitatis infunde, vt quos Sacramẽtis paschalibus satiasti, tua facias pietate concordes. Per Christum, &c. ℟. Amen.

Antequã reponat Sacramentũ, diligenter aduertat, vt si aliquod fragmentũ digitis adhæserit, illud in pixidẽ deponat, & eosdem digitos, quibus tẽtigit Sacramentũ; abluat, & abstergat purificatorio; ablutionẽ verò sumat, si celebrauerit, aut ijs, qui tũc cõmunicarunt, sumendam tradat, aut saltem in Sacrarium injciat. Postea genuflectens reponit Sacramentũ in tabernaculo, & clauẽ obserat. Deinde extenta manu dextera benedicit ijs, qui communicarunt, dicens: Benedictio Dei omnipotentis, Patris ✠ & Filij, & Spiritus sancti descendat super vos, & maneat semper. ℟. Amen.

Communio autem populi intrà Missam, statim post communionem Sacerdotis celebrantis fieri debet (nisi quãdoque ex rationabili causa post Missam sit faciẽda) cum orationes, quæ in Missa post communionem dicuntur, non solũ ad Sacerdotem, sed etiam ad alios communicantes spectent. Itaque Sacerdos, sumpto sacratissimo Sanguine, antequam se purificet, ponat particulas consecratas in pixide, vel si pauci sint communicandi, super patenam, nisi in principio positæ fuerint in pixide; & genuflectit, ministro interim faciente confessionem, vt supra. Postea vertens se ad populũ in cornu Euangelij dicit: *Misereatur vestri, &c.* & eo, quo supra dictum est, modo, porrigit communicandis Eucharistiam, incipiens à ministris altaris, si velint communicare. Finita communione, reuertitur ad altare nihil dicens, & non dat eis benedictionem, quia illam dabit in fine Missæ. Deinde

Digitized by Google

dicit secreto: *Quod ore sumpsimus, &c.* vt in Missali, se purificet, & Missam absoluat. Quod si contingat, absoluta Missa, statim aliquos interdum communicare, tunc Sacerdos adhuc planeta indutus, sacram communionem eo modo, quo supra dictum est, ministrabit.

De Communione Paschali.

CVret autem Parochus, vt in Quadragesima per se, vel per alios Concionatores populo opportunè denuncietur Constitutio Concilij Lateranensis sub Innocentio III. quæ sic habet.

Omnis vtriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis peruenerit, omnia sua peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti, & iniunctam sibi pœnitentiam pro pryis viribus studeat adimplere, suscipiens reuerenter ad minus in Pascha Eucharistiæ Sacramentum, nisi forte de proprij Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab huiusmodi perceptione duxerit abstinendum; alioquin & viuens ab ingressu Ecclesiæ arceatur, & moriens Christiana careat sepultura.

Vt igitur hoc salutare Concilij decretum inuiolabiliter seruetur, descripta Parochus habeat nomina suorum Parochianorum, & qui dicto tempore non communicauerint, & post octauam Paschæ nos, qui propriæ salutis immemores sæpius admoniti non obtemperauerint, Ordinario suo denunciet.

Dabit quoque operam Parochus, quoad eius fieri potest, vt in ipso die sanctissimo Paschæ communicent, quo die ipse per se nisi legitime impediatur, parochiæ suæ fidelibus hoc Sacramentum ministrabit. Alienæ vero parochiæ fideles ad proprium Parochum remittet, præter peregrinos, & aduenas, & qui certum domicilium non habent: quibus ipse sa-

cram

cram præbebit Communionem, si ad illum accesserint rite parati; vel vbi est ea consuetudo, eos ad Cathedralis Ecclesiæ Parochos remittet. In cæteris vero seruabit, ea, quæ in libro de statu animarum, vt infra, præscribuntur.

Ægrotis quoque parochialibus, etiamsi communionem extra præscriptos Paschales dies sumpserint, in Paschalibus diebus illam deferet, ac ministrabit.

De Communione Infirmorum.

VIaticum sacratissimi Corporis Domini Nostri IESV CHRISTI summo studio, ac diligentia ægrotantibus opportuno tempore procurandum est; ne forte contingat illos tanto bono, Parochi inscitia, priuatos decedere. Cauendum autem in primis est, ne ad indignos cum aliorum scandalo deferatur. quales sunt publici vsurarij, concubinarij, notorie criminosi, nominatim excommunicati, aut denunciati; nisi sese prius sacra Confessione purgauerint, & publicæ offensioni, prout de iure, satisfecerint.

Hortetur Parochus infirmum, vt sacram Communionem sumat, etiamsi grauiter non ægrotet, aut mortis periculum non immineat, maxime si festi alicuius celebritas id suadeat, neque ipse illam ministrare recusabit.

Pro Viatico autem ministrabit, cui probabile est, quod eam amplius sumere non poterit. Quod si æger, sumpto Viatico, diu aliquot vixerit, vel periculum mortis euaserit, & communicare voluerit, eius pio desiderio Parochus non deerit.

Potest quidem Viaticum breui moriturus dari non ieiunis; id tamen diligenter curandum est, ne ijs tribuatur, à quibus ob phrenesim, sinoob assiduum vsum, aliumue similē morbum aliqua indecentia cum iniuria tanti Sacramenti timeri potest. Cæteris autem infirmis, qui ob deuotionem in ægritudine communicant danda est Eucharistia ante omnem cibum, & potum, non aliter ac cæteris fidelibus quibus nec etiam per modum medicinæ ante aliquid sumere licet. Sed alicui ad orandum solùm, seu deuotionis, seu cuiusuis rei prætextu ad ostendendum non deferatur.

Deferri autem debet hoc sanctum Sacramentū ab ecclesia ad priuatas ægrotantium domos decenti habitu, superposito mundo velamine, manifeste, atque honorifice, ante pectus cū omni reuerentia, & timore, semper lumine præcedente.

Parochus igitur processurus ad cōficiendum infirmum, aliquot cāpanæ ictibus iubeat conuocari Parochianos, seu Confraternitatē sanctissimi Sacramenti, (vbi fuerit instituta:) seu alios pios Christi fideles, qui sacram Eucharistiā cum cereis, seu intorticijs comitentur, & vmbellā, seu baldachinum, vbi haberi potest, deferant. Præmoneat, vt ægri cubiculum mundetur, & in eo paretur mensa tribus mundo cooperta, in qua sanctissimum Sacramentum decenter deponatur.

Parentur luminaria, ac duo vascula, alterū cum vino, alterū cum aqua; præterea linteū mundū ante pectus cōficiendi ponatur, atque alia ad ornatum loci, pro cuiusque facultate.

Vbi vero conuenerint, qui Eucharistiam comitaturi sunt, Sacerdos indutus superpelliceo, & stola, & si haberi potest, pluuiali albi coloris, Acolythis, seu Clericis, aut etiā Presbyteris (si locus ferat) superpelliceo pariter indutis comitatus, decenter, & de more acceptas aliquot particulas confecratas, vel vnam tantū (si longius, aut difficilius iter sit faciendum) ponat in pixide, seu parua custodia, quam proprio suo operculo cooperit, & velum sericū super imponat, ipse vero Sacerdos impositō sibi prius ab vtroque humero oblongo velo decenti, vtraque manu accipiat vas cū Sacramento, & deinde vmbellam, seu baldachinū subeat, nudo capite processurus.

Præcedat semper Acolythus, vel alius minister deferens lanternā (noctu autem hoc Sacramentū deferri non debet, nisi necessitas vrgeat) sequantur duo Clerici, vel quilibet vices suppleant; quorū alter aquam benedictā cum aspersorio, bursam cū corporali, quod supponendū erit vasculo Sanctissimi Sacramenti super mensa in cubiculo infirmi, & cū linteolo purificatorio ad digitos Sacerdotis abstergendos, alter hunc librū Rituale deferat, & campanulā iugiter pulset. Succedant deinde deferentes intorticia. Postremo Sacerdos Sacramentum gestans elevatum ante pectus sub vmbella, dicens

Psal-

Psalmũ, *Miserere*, & alios Psalmos, & Cantica. Quod si longius, aut difficilius iter obeundũ sit, & fortasse etiã equitandum necesse erit, vas, in quo Sacramentum defertur, bursa decenter ornata, & ad collum appensa, apte includere, & ita ad pectus alligare, atque obstringere, vt neque decidere, neque è pixide excuti Sacramentum queat.

Ingrediens vero locũ, vbi iacet infirmus, dicat: Pax huic domui ℟. Et omnibus habitãtibus in ea.

Tum depositũ Sacramentũ super mensa, supposito corporali, genuflexus adorat, cũbus in genua procumbentibus; & mox accepta aqua benedicta, aspergit infirmum, & cubiculum dicens Antiph. Asperges me Domine hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor. & primũ versum Psal. Miserere mei Deus, cum Gloria Patri, &c. Deinde repetitur Aña. Asperges me, &c. Postea ℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dñs vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

EXaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotẽs, eterne Deus, & mittere digneris sanctũ Angelum tuũ de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

His dictis, accedat ad infirmũ, vt cognoscat, num sit bene dispositus ad suscipiendũ sacrum Viaticũ, & virum velit aliqua peccata confiteri; & illũ audiat,

Digitized by Google

diat, atque absoluat; quauis prius deberet esse rite confessus, nisi necessitas aliter vrgeat. Postea facta de more confessione generali siue ab infirmo, siue ei⁹ nomine ab alio, Sacerdos dicit: Misereatur, &c. Indulgentiam, &c. Deinde facta genuflexione, accipit Sacramentum de vasculo, atque illud eleuans ostendit infirmo, dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi: & more solito ter dicat: Dñe non sum dignus, vt intres sub tectū meum, sed tantū dic verbo, & sanabitur anima mea. & Infirmus simul cū Sacerdote dicat eadem verba, saltē semel, submissa voce; tum Sacerdos dans Infirmo Eucharistiam dicat: Accipe frater, vel soror, Viaticū Corporis Domini nostri IESV CHRISTI, qui te custodiat ab hoste maligno, & perducat in vitam æternam. Amen. Si vero Communio non datur per modum Viatici, dicat more ordinario. Corpus Domini nostri IESV CHRISTI, &c.

Quod si mors immineat, & periculū sit in mora, tunc dicto Misereatur, &c. prædictis precibus omnibus, vel ex parte omissis, ei statim Viaticum præbeatur. Postea Sacerdos abluat digitos nihil dicēs: & Infirmo detur ablutio. Deinde dicat ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Omine sancte, Pater omnipotens, æterne Deꝰ, te fideliter deprecamur, vt accipiēti fratri nostro, vel sorori nostræ sacrosanctum Corpus Dñi nostri

stri IESV CHRISTI Filij tui, tam corpori, quàm animę prosit ad remedium sempiternum, qui tecum viuit, & regnat, &c. ℟. Amen.

His expletis, si altera particula Sacramẽti superfuerit (superesse autem semper debet, præterquã in casu iam dicto) genuflectit, surgit, & accipiens vas cum Sacramento, facit cum eo signũ Crucis super Infirmũ, nihil dicens, & reuerenter illud deferẽs, ordine quo venerat, reuertitur ad ecclesiam dicendo Psalm. Laudate Dñm de cælis, & alios Psalmos, & Hymnos, prout tẽpus feret. Cum peruenerit ad ecclesiam, ponit Sacramẽtũ super altare, adorat, deinde dicit: ℣. Panẽ de cælo præstitisti eis. ℟. Omne delectamentum in se habentem. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DEus, qui nobis sub Sacramento mirabili Passionis tuæ memoriã reliquisti, tribue, quæsumus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui sacra mysteria venerari, vt redẽptionis tuæ fructũ in nobis iugiter sentiamus. Qui viuis, & regnas, &c. ℟. Amen.

Deinde annunciat Indulgentias à summis Põtificibus cõcessas sanctissimũ Sacramentũ comitãtib⁹.

Postea cum Sacramento in pixide velo cooperta faciat signum Crucis super populum nihil dicens. Postremo illud in loco suo reponat.

Quod si ob difficultatẽ, aut longitudinẽ itineris, vel quia ea, qua decet, veneratione Sacramentũ ad

Digitized by Google

ecclesiã cõmode reportari nõ potest, sumpta fuerit vna tantum particula consecrata, vt dictum est, tũc ea infirmo administrata, Sacerdos prædictis precibus recitatis, eum manu benedicit, & vna cum alijs priuato habitu, extinctis luminibus, vmbellã demissa, latente pixide, ad ecclesiam, vel domum quisque suam reuertatur.

De Sacramento extremæ Vnctionis.

EXTREMÆ Vnctionis Sacramentũ, à Christo Domino institutum, tamquam cælestis medicina non animæ solum, sed etiam corpori salutaris, omni studio, ac diligentia periculose ægrotantibus adhibendum est; & eo quidem tempore si fieri possit, cum illis adhuc integra mens, & ratio viget: vt ad vberiorem Sacramenti gratiam percipiendam, ipsi etiam suam fidem, ac piam animi voluntatem conferre possint, dum sacro liniuntur oleo.

In quo illud in primis ex generali Ecclesiæ consuetudine obseruandum est, vt si tempus, & infirmi conditio permittat, ante Extremam Vnctionem, Pœnitentiæ, & Eucharistiæ Sacramenta infirmis præbeantur.

Habeat igitur Parochus loco nitido, & decenter ornato, in vase argenteo, seu stanneo diligenter custoditum sacrum Oleum infirmorum, quod singulis annis feria v. in Cœna Domini ab Episcopo benedictum, veteri combusto, renouandum est. Id tamen, si forte infra annum aliquo modo ita deficiat, vt sufficere non posse videatur, neque aliud benedictum haberi queat, modico oleo non benedicto in minori quantitate super infuso, reparari potest.

Oleum porro ipsum, vel per se solum, vel in bombacio, seu re simili, seruari potest; sed ad euitandum effusionis periculum multo commodius ad infirmos defertur in bombacio.

Digitized by Google

Debet autem hoc Sacramentum infirmis præberi, qui cum ad vsum rationis peruenerint, tam grauiter laborãt, vt magnum periculum imminere videatur, & ijs, qui præ senio deficiunt, & in diem videntur morituri, etiã sine alia infirmitate.

Infirmis autem qui dum sana mente, & integris sensibus essent, illud petierunt, seu verisimiliter petijssent, seu dederint signa contritionis, etiamsi deinde loquelam amiserint, vel amentes effecti sint, vel delirent, aut non sentiant, nihilominus præbentur.

Sed si infirmus dum phrenesi, aut amentia laborat, verisimiliter possit quicquam sacro contra reuerentiam Sacramenti, non iungatur, nisi periculum tollatur omnino.

Impœnitentibus verò, & qui in manifesto peccato mortali moriuntur, & excommunicatis, & nondum baptizatis penitus denegetur.

Non minus etiam præliaturis, inituris, aut nauigationem, aut peregrinationem, aut alia pericula subituris, aut reis vltimo supplicio mox afficiendis, aut pueris rationis vsum non habentibus.

Si quis autem laborat in extremis, & periculi immineat, ne decedat antequam finiantur vnctiones, cito yngatur, incipiendo ab eo loco, *Per istam sanctam vnctionem, &c.* vt infra. deinde si adhuc superuiuat, dicantur orationes prætermissæ suo loco positæ.

Si verò dum iungitur, infirmus decedat, Presbyter vltra non procedat, & prædictas orationes omittat.

Quod si dubitet, an viuat adhuc, vnctionem prosequatur sub conditione pronunciando formam dicens: *Si viuis per istam sanctam vnctionem, &c.* vt infra.

Si autem acciderit, infirmum post peccatorum suorum confessionem ad exitum vitæ properare, tunc cum sacro Viatico poterit, & Oleum infirmorum ad eum deferri per ipsum Sacerdotem, qui defert sacram Eucharistiam: si tamen alius Presbyter vel Diaconus, qui Oleum sanctum deferat, habere possit, per ipsum deferatur, qui superpelliceo indutus cum Oleo sacro occulte delato sequatur Sacerdotem Viatico

cum

cum portantem: & postquam infirmus Viaticum sumpserit, inungatur à Sacerdote.

In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet, nisi diuturna sit, vt cum infirmus conualuerit, iterum in periculum mortis incidit.

Quinque vero corporis partes præcipue vngi debent, quas veluti sensuum instrumenta homini natura tribuit; nempe oculi, aures, nares, os, & manus: attamen pedes etiam, & renes vngendi sunt; sed renum vnctio in mulieribus, honestatis gratia, semper omittitur; atque etiam in viris, quando infirmus cõmode moueri nõ potest. Sed siue in mulieribus, siue in viris alia corporis pars pro renibus vngi non debet.

Manus vero, quæ reliquis infirmis inuerlus vngi debent, Presbyteris extensis vngantur.

Dum oculos, aures, & alia corporis membra, quæ paria sunt, Sacerdos vngit; caueat, ne altero ipsorum inungendo, Sacramenti formam prius absoluat, quam ambo huiusmodi paria membra perunxerit.

Si quis autem sit aliquo membro mutilatus, pars loco illi proxima inungatur, eadem verborum forma.

Hujus autem Sacramenti forma, qua Sancta Romana Ecclesia vtitur, solemnis illa precatio est, quam Sacerdos ad singulas vnctiones adhibet, cum ait.

Per istam sanctam vnctionem, & suam pijssimam misericordiã, indulgeat tibi Dominus, quicquid per visum, siue per auditum, &c. deliquisti.

Ordo ministrandi Sacramentum extremæ Vnctionis.

SAcerdos igitur hoc Sacramentum ministraturus, quatenus fieri poterit, parari curet apud infirmum mensam mappa candida cooperram, itemq; vas, in quo sit bombacium, seu quid simile in septem globulos distinctum, ad abstergendas partes inunctas; medullam panis ad detergendos digitos, & aquam ad abluendas Sacerdotis manus; cereum item

item candelam, quæ deinde accensa ipsi vngenti lumen præbeat. Denique operam dabit, vt quanta poterit munditia, ac nitore hoc Sacramentum ministretur.

Deinde conuocatis Clericis, seu ministris, vel saltem vno Clerico, qui Crucem sine hasta, aquam benedictam cum aspersorio, & librum Ritualem deferat, ipse Parochus decenter accipit vas sacri Olei infirmorum sacculo serico violacei coloris inclusum, illudq; caute defert, ne effundi possit. Quod si longius iter peragendũ, aut etiã equitandum sit, vel aliàs adsit periculũ effusionis, vas Olei sacculo, aut bursa inclusum, vt dictũ est, ad collum appendat, vt commodius, & securius perferat. Procedat autem sine sonitu campanulæ.

Cum peruentum fuerit ad locum, vbi iacet Infirmus, Sacerdos intras cubiculum dicit: Pax huic domui. ℟. Et omnibus habitantibus in ea.

Deinde deposito Oleo super mensam, superpelliceo, stolaq; violacea indutus, ægroto Crucem pie deosculandam porrigit: mox in modũ Crucis eum aqua benedicta, & cubiculum, & circũstantes aspergit, dicens Añam. Asperges, &c. Quod si ægrotus voluerit confiteri, audiat illum, & absoluat. Deinde piis verbis illum consoletur, & de huius Sacramenti vi, atque efficacia, si tempus ferat, breuiter admoneat, & quantũ opus sit, eius animum confirmet, & in spem erigat vitæ æternæ.

Postea dicat: ℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dñs vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

INtroeat, Domine IESV CHRISTE, domum hanc sub nostræ humilitatis ingressu, æterna felicitas,

Digitized by Google

licitas, diuina prosperitas, serena lætitia, charitas fructuosa, sanitas sempiterna: effugiat ex hoc loco accessus dæmonum, adsint Angeli pacis, domumq; hanc deserat omnis maligna discordia. Magnifica, Domine, super nos nomen sanctum tuum; & benedic† nostræ conuersationi: sanctifica nostræ humilitatis ingressũ, qui sanctus, & pius es, & permanes cũ Patre, & Spiritu sancto in secula seculorũ. Amẽ.

Oremus, & deprecemur Dñm nostrum IESVM CHRISTVM, vt benedicendo benedicat† hoc tabernaculum, & omnes habitantes in eo, & det eis Angelum bonum custodem, & faciat eos sibi seruire ad considerandum mirabilia de lege sua, auertat ab eis omnes contrarias potestates: eripiat eos ab omni formidine, & ab omni perturbatione, ac sanos in hoc tabernaculo custodire dignetur. Qui cũ Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in secula seculorum. Amen.

Oremus.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, & mittere digneris sanctũ Angelũ tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. Amẽ.

Quæ Orationes, si tempus non patiatur, ita patere, vel in totum poterunt omitti. Tum de more fari debet sacerdos generali, latino, vel vulgari sermone, Sacerdos dicit: Misereatur tui, &c. Indulgen. &c.

Ante-

Antequam Parochus incipiat vngere infirmum, moneat adstantes, vt pro illo orent; & vbi commodum fuerit, pro loco, & tempore, & adstantium numero, vel qualitate, recitent septem Psalmos Pœnitentiales, cum Litanijs, vel alias preces, dum ipse vnctionis Sacramentum administrat, mox dicat.

IN nomine Patris † & Filij † & Spiritus sancti † extinguatur in te omnis virtus diaboli per impositionem manuum nostrarum, & per inuocationem omnium Sanctorum, Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorũ, Martyrum, Confessorum, Virginum, atque omnium simul Sanctorum. Amen.

Deinde intincto pollice in Oleo sancto in modũ Crucis vngit infirmum in partibus hic subscriptis, aptando proprio loco verba formæ in hũc modum.

Ad oculos.

PEr istam sanctam Vnctionem † & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quicquid per visum deliquisti. Amen.

Minister vero si est in sacris, vel ipsemet Sacerdos post quamlibet vnctionem tergat loca inuncta nouo globulo bombacij, vel rei similis, eaq; in vase mundo reponat, & ad ecclesiam postea deferat, comburat, cineresq; proijciat in sacrarium.

Ad aures.

Per istam sanctam Vnctionem † & suam pijssimam

mam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quicquid per auditum deliquisti. Amen.

Ad nares.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quicquid per odoratum deliquisti: Amen.

Ad os, compressis labijs.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quicquid per gustum, & locutionem deliquisti. Amen.

Ad manus.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quicquid per tactum deliquisti. Amen.

Et aduerte quod Sacerdotibus, vt dictum est, manus non inunguntur interius, sed exterius.

Ad pedes.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quicquid per gressum deliquisti. Amen.

Ad lumbos, siue renes.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quicquid per lumborum delectationem deliquisti. Amen.

Hæc autem vnctio ad lumbos, vt dictum est, omittitur semper in fœminis, & etiam in viris, qui ob infirmitatẽ vix aut sine periculo, moueri nõ possunt.

Qui-

Digitized by Google

Quibus omnibus peractis, Sacerdos dicit: Kyrie eleiſon, Chriſte eleiſon, Kyrie eleiſon. Pater noſter, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Saluũ fac ſeruũ tuũ. ℟. Deus meus ſperantẽ in te. ℣. Mitte ei Domine auxiliũ de ſancto. ℟. Et de Sion tuere eũ. ℣. Eſto ei Domine turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Nihil proficiat inimicus in eo. ℟. Et filius iniquitatis nõ apponat nocere ei. ℣. Domine exaudi orationẽ meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dns vobiſcum. ℟. Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.

DOmine Deus, qui per Apoſtolum tuum Iacobum locutus es: Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Eccleſiæ, & orent ſuper eum, vngentes eum Oleo in nomine Domini, & oratio fidei ſaluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, & ſi in peccatis ſit, remittentur ei: cura quæſumus, Redemptor noſter, gratia ſancti Spiritus languores iſtius infirmi, eiusq; ſana vulnera, & dimitte peccata, atque dolores cunctos mentis, & corporis ab eo expelle, plenamq; interius, & exterius ſanitatẽ miſericorditer redde, vt ope miſericordiæ tuæ reſtitutus ad priſtina repararetur officia. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus in ſecula ſeculorum. Amen. Oremus.

REſpice, quæſumus, Domine, famulum tuum N. in infirmitate ſui corporis fatiſcentem, &

ani-

animam refoue, quam creasti; vt castigationibus emendatus, se tua sentiat medicina saluatum. Per Christum Dñm nostrum. Amen. O. remus.

DOmine sancte, Pater omnipotẽs, æterne Deus, qui benedictionis tuę gratiam ægris infundẽdo corporibus, facturam tuam multiplici pietate custodis; ad inuocationẽ tui nominis benignus assiste, vt famulũ tuũ ab ægritudine liberatũ, & sanitate donatum, dexteratua erigas, virtute cõfirmes, potestate tuearis, atq; Ecclesiæ tuæ sanctæ, cũ omni desiderata prosperitate restituas. Per Christũ, &c.

Ad extremũ, pro personæ qualitate, salutaria monita breuiter præbere poterit, quibus infirmus ad moriendũ in Dño confirmetur, & ad fugandas demonũ tentationes roboretur. Denique aquam benedictam, & Crucem, nisi aliam habeat, coram eo relinquet, vt illam frequenter aspiciat, & pro sua deuotione osculetur, & amplectatur.

Admoneat etiã domesticos, & ministros infirmi, vt si morbus ingrauescat, vel infirmus incipiat agonizare, statim ipsum Parochũ accersant, vt morientem adiuuet, eiusq; animam Deo cõmendet; sed si mors immineat, priusquam discedat, Sacerdos animam Deo rite commendabit. Quæ autem pertinent ad visitationem, curamq; infirmorum, & adiuuandos morientes, ad commendationem animæ, & ad exequias, infra suis locis præscribuntur.

SEP-

Digitized by Google

SEPTEM PSALMI POENITENTIALES.

Cum Litanijs pro Infirmis, dum sacro liniuntur Oleo, seu pro alia necessitate, dicuntur flexis genibus. Antiph.

Ne reminiscaris.

Psal. 6.

DOmine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine, quoniã infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine vsquequo?

Conuertere Domine, & eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiã tuam.

Quoniam non est in morte, qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus: inueteraui inter omnes inimicos meos.

Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem:

Digitized by Google

tatem: quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertantur, & erubescãt valde velociter.

Gloria Patri, &c. Psalm. 31.

BEati quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum in ærumna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiam meam non abscondi.

Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino: & tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tempore opportuno.

Verumtamen in diluuio aquarum multarum: ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ cir-

Digitized by Google

circumdedit me: exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus, & mulus: quibus non est intellectus.

In camo, & fræno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris: sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

Gloria Patri, &c.

Psalm. 37.

DOmine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauatæ sunt super me.

Putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ: à facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, & curuatus sum vsque in

Digitized by Google

finem: tota die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine ante te omne desiderium meum: & gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.

Amici mei, & proximi mei: aduersum me appropinquauerunt, & steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longe steterunt: & vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, ne quando supergaudeant mihi inimici mei: & dum commouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: & do-

Digitized by Google

lor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annunciabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris à me.

Intende in adiutorium meum: Domine Deus salutis meæ.

Gloria Patri, &c. Psal. 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta

Digitized by Google

culta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me à facie tua: & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine labia mea aperies: & os meum annunciabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ierusalem.

Tunc

Digitized by Google

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, &c. Psalm. 101.

DOmine exaudi orationem meam: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuam à me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum vt fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei: adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.

Vigilaui: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, aduersum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ, & indignationis tuæ: quia eleuans allisisti me.

Dies mei sicut vmbra declinauerunt: & ego

Digitized by Google

ſicut fœnum arui.

Tu autem Domine in æternum permanes: & memoriale tuum in generationem, & generationem.

Tu exurgens miſereberis Sion: quia tempus miſerendi eius, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt ſeruis tuis lapides eius: & terræ eius miſerebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificauit Dominus Sion: & videbitur in gloria ſua.

Reſpexit in orationē humilium: & non ſpreuit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione altera: & populus qui creabitur, laudabit Dominum.

Quia proſpexit de excelſo ſancto ſuo: Dominus de cælo in terram aſpexit.

Vt audiret gemitus compeditorum: vt ſolueret filios interemptorum.

Vt annuncient in Sion nomen Domini: & laudem eius in Ieruſalem.

In conueniendo populos in vnum: & reges vt ſeruiant Domino.

Reſpondit ei in via virtutis ſuæ: paucitatem dierum meorum nuncia mihi.

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum:

in

in generationem & generationem anni tui.
Initio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt caeli.
Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent.
Et sicut operiorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autē idem ipse es, & anni tui non deficiēt.
Filii seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in seculum dirigetur.
Gloria Patri &c.

Psalm. 129.

DE profundis clamaui ad te Domine, Domine exaudi vocem meam.
Fiant aures tuae intendentes: in vocem deprecationis meae.
Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?
Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.
Sustinuit anima mea in verbo eius: speravit anima mea in Domino.
A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.
Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.
Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.
Gloria Patri &c.

Psalmus 142.

DOmine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me, in tua iustitia.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: & anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam à me: & similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speraui.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia

Deus

Deus meus es tu.
Spiritus tuus bonus deducet mẽ in terram rectam: propter nomen tuum Domine, viuificabis me in æquitate tua.
Educes de tribulatione animam meam: & in misericordia tua disperdes inimicos meos.
Et perdes omnes, qui tribulant animã meam; quoniam ego seruus tuus sum.
Gloria Patri, &c.
Antiph. Ne reminiscaris Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum; neque vindictam sumas de peccatis nostris.

LITANIAE.

Kyrie eleison
Christe eleison
Kyrie eleison
Christe audi nos
Christe exaudi nos
Pater de cælis Deus miser.
Fili Redemptor mundi Deus miserere nobis
Spiritus sancte Deus miser.
Sancta Trinitas vnus Deus miserere nobis
Sancta Maria ora.
Sancta Dei Genitrix ora.
Sancta Virgo Virginũ ora.
Sancte Michael ora.
Sancte Gabriel ora.
Sancte Raphael ora.
Omnes Sancti Angeli, & Archangeli orate.
Omnes sancti Beatorum spirituum ordines orate.
Sancte Ioannes Baptista ora pro nobis
Omnes sancti Patriarchæ & Prophetæ orate.
Sancte Petre ora.
Sancte Paule ora.
Sancte Andrea ora.
Sancte Iacobe ora.
Sancte Ioannes ora.
Sancte Thoma ora.
Sancte Iacobe ora.

San-

Sancte Philippe ora.
Sancte Bartholomæe ora.
Sancte Matthæe ora.
Sancte Simon ora.
Sancte Thadæe ora.
Sancte Matthia ora.
Sancte Barnaba ora.
Sancte Luca ora.
Sancte Marce ora.
Omnes sancti Apostoli, & Euangelistæ orate.
Omnes sancti Discipuli Domini orate.
Omnes sancti Innocentes orate.
Sancte Stephane ora.
Sancte Laurenti ora.
Sancte Vincenti ora,
Sancti Fabiane, & Sebastiane orate pro nobis.
Sancti Ioannes, & Paule orate.
Sancti Cosma, & Damiane orate pro nobis.
Sancti Gerualis, & Protasi orate pro nobis.
Omnes sancti Martyres orate.
Sancte Siluester ora.
Sancte Gregori ora.
Sancte Ambrosi ora.
Sancte Augustine ora.
Sancte Hieronyme ora.
Sancte Martine ora.
Sancte Nicolae ora.
Omnes sancti Pontifices, & Confessores orate.
Omnes sancti Doctores orate.
Sancte Antoni ora.
Sancte Benedicte ora.
Sancte Bernarde ora.
Sancte Dominice ora.
Sancte Francisce ora.
Omnes sancti Sacerdotes, & Leuitæ orate.
Omnes sancti Monachi, & Eremitæ orate.
Sancta Maria Magdalena ora pro nobis.
Sancta Agatha ora.
Sancta Lucia ora.
Sancta Agnes ora.
Sancta Cæcilia ora.
Sancta Catharina ora.
Sancta Anastasia ora.
Omnes sanctæ Virgines, & Viduæ orate.
Omnes Sancti, & Sanctæ Dei, intercedite pro nobis.
Propitius esto parce nobis Domine.
Propitius esto exaudi nos Domine.
Ab omni malo libera nos Domine.
Ab omni peccato libera.
Ab ira tua libera.
A subitanea, & improuisa morte libera,
Ab insidijs diaboli libera.
Ab ira, & odio, & omni mala voluntate libera.
A spiritu fornicationis libe.
A fulgure, & tempestate libe,
A morte perpetua libera,

Per

Per mysterium sanctæ incarnationis tuæ libera.
Per aduentum tuum libera.
Per natiuitatē tuam libera.
Per Baptismum, & sanctum ieiunium tuum libera.
Per Crucem, & passionem tuam libera.
Per mortem, & sepulturam tuam libera.
Per sanctam Resurrectionem tuam libera.
Per admirabilem Ascensionem tuam libera.
Per aduentum Spiritus sancti paracliti libera.
In die Iudicij libera.
Peccatores te rogamus.
Vt nobis parcas te rog.
Vt nobis indulgeas te rog.
Vt ad veram pœnitentiā nos perducere digneris te rog.
Vt Ecclesiam tuam sanctam regere, & conseruare digneris te rogamus.
Vt domnum Apostolicū, & omnes Ecclesiasticos ordines in sancta religione cōseruare digneris te rog.
Vt inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris te rog.
Vt Regibus, & Principibus Christianis pacem, & veram concordiam donare digneris te rog.
Vt cuncto populo Christiano pacem, & vnitatem largire digneris te rog.
Vt nosmetipsos in tuo sancto seruitio confortare, & conseruare digneris. te rog.
Vt mētes nostras ad cælestia desideria erigas te rog.
Vt omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas te rog.
Vt animas nostras, fratrum, propinquorum, & benefactorum nostrorū ab æterna dānatione eripias te rog.
Vt fructus terræ dare, & conseruare digneris te rog.
Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris te rog.
Vt nos exaudire digneris, te rogamus audi nos.
Fili Dei te rogamus.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miserere nobis.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Pater

Pater noster. secreto. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

Psalmus 69.

DEus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me festina.

Confundantur, & reuereantur, qui quærunt animam meam.

Auertantur retrorsum, & erubescant: qui volunt mihi mala.

Auertantur statim erubescentes, qui dicunt mihi, Euge, euge.

Exultent & lætentur in te omnes, qui quærunt te: & dicant semper, magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

Ego vero egenus, & pauper sum: Deus adiua me.

Adiutor meus, & liberator meus es tu: Domine ne moreris.

Gloria Patri, &c.

℣. Saluos fac seruos tuos.

℟. Deus meus sperantes in te.

℣. Esto nobis Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in nobis.

℟. Et filius iniquitatis nō apponat nocere nobis.

℣. Domine non secundum peccata nostra facias nobis.

℟. Ne-

Digitized by Google

℟. Neque ſecundum iniquitates noſtras retribuas nobis.

℣. Oremus pro Pontifice Noſtro N.

℟. Dominus conſeruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in animam inimicorum eius.

℣. Oremus pro benefactoribus noſtris.

℟. Retribuere dignare Domine omnibus nobis bona facientibus propter nomen tuum vitam æternam. Amen.

℣. Oremus pro fidelibus defunctis.

℟. Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.

℣. Requieſcant in pace.

℟. Amen.

℣. Pro fratribus noſtris abſentibus.

℟. Saluos fac ſeruos tuos, Deus meus ſperantes in te.

℣. Mitte eis Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eos.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus, cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere: ſuſcipe deprecationem noſ-

ſtram:

ſtram: vt nos, & omnes famulos tuos, quos delictorum catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis clementer abſoluat.

EXaudi quæſumus Domine, ſupplicum preces, & confitentium tibi parce peccatis: & pariter nobis indulgentiam tribuas benignus, & pacem.

INeffabilem nobis Domine, miſericordiam tuam clementer oſtende: vt ſimul nos & à peccatis omnibus exuas, & à pœnis quas pro his meremur eripias.

DEus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris: preces populi tui ſupplicantis propitius reſpice: & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis noſtris meremur, auerte.

OMnipotens ſempiterne Deus, miſerere famulo tuo Pontifici noſtro N. dirige eum ſecundum tuam clementiam in viam ſalutis æternæ: vt te donante tibi placita cupiat, & tota virtute perficiat.

DEus, à quo ſancta deſideria, recta conſilia, & iuſta ſunt opera: da ſeruis tuis illam, quam mundus dare non poteſt, pacem, vt & corda noſtra mandatis tuis dedita, & hoſtium ſublata formidine, tempora ſint tua protectione tranquilla.

Vre

VRe igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum, Domine: vt tibi casto corpore seruiamus, & mundo corde placeamus.

FIdelium Deus omnium conditor, & redemptor, animabus famulorum, famularumq; tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: vt indulgentiam, quam semper optauerunt, pijs supplicationibus consequantur.

ACtiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere: vt cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur.

OMnipotens sempiterne Deus, qui viuorum dominaris simul & mortuorum, omniumq; misereris, quos tuos fide, & opere futuros esse prænoscis: te supplices exoramus, vt pro quibus effundere preces decreuimus, quosque vel præsens seculum adhuc in carne retinet, vel futurum iam exutos corpore suscepit; intercedentibus omnibus Sanctis tuis, pietatis tuæ clementia, omnium delictorum suorum veniam consequantur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat, &c.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Digitized by Google

℣. Exaudiat nos omnipotens, & misericors Dominus.

℟. Amen.

℣. Et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

℟. Amen.

De Visitatione, & cura Infirmorum.

PAROCHVS in primis meminisse debet, nō postremas esse muneris sui partes, ægrotantium curam habere. Quare cum primū nouerit, quempiam ex fidelibus curæ suæ commissis ægrotare, non expectabit, vt ad eum vocetur; sed vltro ad illum accedat, idq; non semel tantum, sed sæpius, quatenus opus fuerit; horteturq; parochiales suos, vt ipsum admoneant, cum aliquem in parochia sua ægrotare contigerit, præcipuè si morbus grauior fuerit.

Ad hoc iuuabit; præsertim in amplis parochijs, ægrotorum notam seu catalogum habere, vt cuiusque statum, & conditionem cognoscat, eorumq; memoriam facilius retinere, & illis opportune subuenire possit.

Quod si Parochus legitimè impeditus, infirmorum, vt quando plures sunt; visitationi interdum vacare non potest, id præstandum curabit per alios Sacerdotes, si quos habet in parochia sua, aut saltem per laicos homines pios, & Christiana charitate præditos.

Ægrotos visitans, ea, qua Sacerdotes Domini decet, honestate, & grauitate se habeat, vt non ægris solum, sed sibi, & domesticis verbo, & exemplo prosit ad salutem.

Eorum verò præcipuam curam geret, qui humanis auxilijs destituti, benigni, ac prouidi pastoris charitatem, & operam requirunt. Quibus si non potest ipse succurrere de suo, & eleemosynas, illis, prout debet, si facultas suppetit, erogare, quan-

Digitized by Google

quantum fieri potest, siue per charitatis, vel alterius nominis Confraternitatem, si in ea ciuitate, vel loco fuerit, siue per priuatas, siue per publicas collectas, & eleemosynas illorum necessitatibus succurrendum curabit.

In primis autem spiritualem ægrotantium curam suscipiat, omnemq; diligentiam in eo ponat, vt in via salutis eos dirigat, atque à diabolicis insidijs salutarium adiumentorum præsidio defendat, ac tueatur.

Accedat autem ad ægrotum ita paratus, vt in promptu habeat argumenta ad persuadendū apta; ac præsertim Sanctorum exempla, quæ plurimum valent; quibus eum in Domino consoletur, excitet, ac recreet. Horteturq; vt omnem spem suam in Deo ponat, peccatorum suorum pœniteat; diuinam misericordiam imploret; & infirmitatis pœnas, tamquam paternam Dei visitationem, patienter ferat, & ad salutem suam prouenisse credat, vt vitam moresq; suos melius instituat.

Deinde qua par est prudentia, & charitate, hominem ad sacram confessionem inducat, & confitentem audiat, etiamsi velit totius vitæ peccata confiteri; ac si opus fuerit, tam Infirmo, quàm eius familiaribus, vel propinquis in memoriam reuocet, quod Lateranensis Concilij, ac plurium summorum Pontificum decretis cauetur sub grauibus pœnis, ne Medici vltra tertiā vicem ægrotos visitent, nisi prius ipsis certo constet, illos confessionis Sacramento rite expiatos fuisse.

Illud præterea diligenter seruari curabit, ne quis pro corporali salute aliquid ægroto suadeat, vel adhibeat, quod in detrimentum animæ conuertatur.

Vbi vero periculum immineat, Parochus monebit ægrotum, ne dæmonum astutia, neque medicorum pollicitationibus, neque propinquorum, aut amicorum blanditijs, se vllo modo decipi sinat, quo minus ea, quæ ad animæ salutem pertinent opportunè procuret, & qua par est deuotione, & celeritate, sancta Sacramenta, dum sana mens est, integriq; sensus religiosè suscipiat, citra fallacem illam, ac perniciosam procraſtinationem, quæ plurimos ad æterna suppli-

Digitized by Google

cia perduxit, indiesq; fallente diabolo, perducit.

Quod si æger aliquis hortationibus, ac monitis Sacerdotum, vel amicorum, & domesticorum consilijs adduci non potest, vt velit peccata sua confiteri, tunc non omnino desperanda res est; sed quandiu ille viuit, repetendæ sunt frequentes, variæ, & efficaces Sacerdotum, & aliorum piorum hominũ exhortationes; proponendaq; æternæ salutis damna, & sempiternæ mortis supplicia; ostendendaq; immensa Dei misericordia, eum ad pœnitentiam prouocantis, ad ignoscendum paratissimi. adhibendæ sunt etiam tum priuatæ, tum publicæ ad Deum preces ad diuinam gratiam impetrandam pro salute miseri decumbentis.

Videbit denique Sacerdos, quibus potissimum tentationibus, aut prauis opinionibus æger sit subiectus, eique, prout opus fuerit, apta remedia prudenter adhibebit.

Sacras imagines Christi Domini Crucifixi, Beatæ Mariæ Virginis, & Sancti, quem æger præcipuè veneratur, ob oculos eius apponi curabit. Vasculum item adsit aquæ benedictæ, qua frequenter aspergatur.

Proponet etiam ægrotanti, prout eius conditio feret, aliquas breues Orationes, & pias mentis ad Deum excitationes; præsertim Versiculos è Psalmorum libro, vel orationem Dominicam, & salutationem Angelicam, Symbolum Fidei, vel Passionis Domini Nostri meditationem, & Sanctorum martyria, & exempla, ac cælestis gloriæ beatitudinem. Hæc tamen opportunè, & discretè suggerantur, ne ægroto molestia, sed leuamen afferatur.

Consoletur infirmum dicens, se pro eo in Missæ sacrificio, & alijs precibus oraturum, curaturumque, vt alij itidem pro eo faciant, idq; reipsa præstabit.

Si morbus grauior, vel cum periculo fuerit, ægroto suadeat, vt dum integra mente est, rem suam omnem rectè constituat, & testamentum faciat; si quid habet alienum, restituat, & ad remedium animæ suæ pro facultatibus, quod in Domino ei placuerit, disponat: sed hæc suggerendo omnis auaritiæ nota caueatur.

Hor-

Digitized by Google

Hortetur denique, vt si conualuerit, ante omnia ad ecclesiam veniat, vbi Deo gratias agat de restituta valetudine, & sacram Communionem pie suscipiat, ac deinceps meliorem vitæ disciplinam teneat.

Sequentes preces omnes, vel ex parte, prout tempus, & ægrotorum conditio feret, arbitrio Sacerdotis, dici, vel omitti possunt.

Sacerdos igitur infirmi cubiculũ ingressus, primum dicat: Pax huic domui. ℟. Et omnibus habitantibus in ea. mox infirmum, & lectum eius, & cubiculum aspergat aqua benedicta, dicens: Antiph. Asperges mè Domine, &c. Deinde erga infirmum officium suum præstet, vt dictum est. Quo præstito, vel antequam discedat, dicere poterit supra infirmum aliquem Psalmum ex quatuor prioribus Pœnitentialibus, vel Psal. 90. Qui habitat in adiutorio, &c. cum Gloria Patri. in fine postea dicat: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Pater noster, &c.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Saluum fac seruum tuum.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Digitized by Google

℣. Esto ei Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Dominus opem ferat illi.
℟. Super lectum doloris eius.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DEus, cui proprium est misereri semper, & parcere: suscipe deprecationē nostram: vt nos, & hunc famulum tuum, quos delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat.

DEus infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxilij tui super infirmum famulum tuum ostende virtutem, vt ope misericordiæ tuæ adiutus, Ecclesiæ tuæ sanctæ incolumis repræsentari mereatur.

COncede hunc famulum tuum, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere; & gloriosa Beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, à præsenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Benedictio Dei omnipotentis Patris, ✠ & Filij, & Spiritus sancti descendat super te, & maneat semper. ℟. Amen.

Deinde

Digitized by Google

Deinde aspergat eum aqua benedicta. Qui sequuntur Psalmi, & Euangelia cum precibus pro temporis etiã opportunitate, & ægrotantium pio desiderio, Sacerdotis arbitrio, dici poterunt. Psal. 6. Domine ne in furore tuo arguas me, &c. in fine Gloria Patri, &c. vt supra fol. 81. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. ℣. Sequentia sancti Euangelij secundum Matthæum. ℟. Gloria tibi Domine.

Dum Sacerdos dicit: Sequentia sancti, &c. faciat signum Crucis de more super se in fronte, ore, & in pectore similiter super infirmum, si fuerit masculus, & is ob infirmitatem non potest se signare. Si autem fuerit fœmina, dum Sacerdos se signat, illa per semetipsam in locis prædictis se signet, si potest; si verò non potest, alia mulier eam signet, & hoc idem in sequentibus Euangelijs seruetur. *Matth. 8.*

IN illo tempore cum introisset IESVS Capharnaum, accessit ad eum Centurio rogãs eum, & dicens: Domine puer meus iacet in domo paralyticus, & male torquetur. Et ait illi IESVS: Ego veniam, & curabo eum. Et respondens Centurio ait: Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur puer meus. Nam & ego homo sum sub potestate constitutus habẽs sub

Digitized by Google

me milites, & dico huic, vade, & vadit, & alij, veni, & venit, & seruo meo: fac hoc, & facit. Audiēs autem IESVS miratus est, & sequentibus se dixit; Amen dico vobis, non inueni tantam fidem in Israel. Dico autem vobis, quod multi ab Oriente, & Occidente venient, & recumbent cum Abraham, Isaac, & Iacob in regno cælorum: & filij autem regni eijcientur in tenebras exteriores: ibi erit fletus, & stridor dentium. dixit IESVS Centurioni: Vade, & sicut credidisti, fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, salus æterna credentium, exaudi nos pro infirmo famulo tuo N. pro quo misericordiæ tuæ imploramus auxilium, vt reddita sibi sanitate, gratiarum tibi in Ecclesia tua referat actiones. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Psalmus 15.

COnserua me Domine, quoniam speraui in te: dixi Domino, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra eius: mirificauit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatæ sunt infirmitates eorum: postea accelerauerunt.

Non congregabo conuenticula eorum de sanguini-

ginibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea.

Dominus pars hæreditatis meæ, & calicis mei: tu es qui restitues hæreditatem meam mihi.

Funes ecciderunt mihi in præclaris: etenim hæreditas mea præclara est mihi.

Benedicam Dominum, qui tribuit mihi intellectum: insuper & vsque ad noctem increpuerunt me renes mei.

Prouidebam Dñm in conspectu meo semper: quoniam à dextris est mihi, ne commouear.

Propter hoc lætatum est cor meum, & exultauit lingua mea: insuper & caro mea requiescet in spe.

Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.

Notas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me lætitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua vsque in finem.

Gloria Patri, &c.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cũ spiritu tuo.

℣. Sequentia sancti Euangelij secundũ Marcũ.

℟. Gloria tibi Domine. *Marc. 16.*

IN illo tempore: Recumbentibus vndecim discipulis, apparuit illis IESVS, & exprobrauit incredulitatem eorum, & duritiam cor-

dis,

dis, quia ijs, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Et dixit eis: Euntes in mundum vniuersum, prædicate Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur. In nomine meo dæmonia eijcient: linguis loquentur nouis: serpentes tollent; & si mortiferū quid biberint, non eis nocebit. Super ægros manus imponent, & bene habebunt.

Oremus. Oratio.

VIrtutum cælestium Deus, qui ab humanis corporibus omnem languorē, & omnem infirmitatē præcepti tui potestate depellis: adesto propitius huic famulo tuo N. vt fugatis infirmitatibus, & viribus receptis, nomen sanctum tuum, instaurata protinus sanitate, benedicat. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen. Psalmus 19.

EXaudiat te Dominus in die tribulationis: protegat te nomen Dei Iacob.

Mittat tibi auxilium de sancto: & de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificij tui: & holocaustum tuum pingue fiat.

Tribuat tibi secundum cor tuum: & omne consilium tuum confirmet.

Læta-

Digitized by Google

Lætabimur in salutari tuo: & in nomine Dei nostri magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas: nũc cognoui quoniam saluum fecit Dominus Christum suum.

Exaudiet illum de cælo sancto suo: in potentatibus salus dexteræ eius.

Hi in curribus, & hi in equis: nos autem in nomine Domini Dei nostri inuocabimus.

Ipsi obligati sunt, & ceciderunt: nos autem surreximus, & erecti sumus.

Domine saluum fac regem: & exaudi nos in die, qua inuocauerimus te.

Gloria Patri, &c.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sequentia sancti Euangelij secundũ Lucam.

℟. Gloria tibi Domine. *Luc. 4.*

IN illo tempore: surgens IESVS de synagoga introiuit in domum Simonis: socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus: & rogauerunt illum pro ea. Et stans super illam imperauit febri, & dimisit illam, & continuo surgens ministrabat illis. Cum autem sol occidisset, omnes, qui habebãt infirmos varijs languoribus, ducebant illos ad IESVM. At ille singulis manus imponens, curabat eos.

Ore-

O remus. Oratio.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui fragilitatem humanæ conditionis, infusa virtutis tuæ dignatione, confirmas, vt salutaribus remedijs pietatis tuæ corpora nostra, & mentes vegetentur: super hunc famulum tuum propitius intende; vt omni necessitate corporeæ infirmitatis excluſa, gratia in eo pristinæ sanitatis perfecte reparetur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Psalmus 85.

INclina Domine aurem tuam, & exaudi me: quoniam inops & pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: saluum fac seruum tuum, Deus meus, sperantem in te.

Miserere mei Domine, quoniam ad te clamaui tota die: lætifica animam serui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuaui.

Quoniam tu Domine suauis & mitis: & multæ misericordiæ omnibus inuocantibus te.

Auribus percipe Domine orationem meam: & intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamaui ad te: quia exaudisti me.

Non est similis tui in dijs Domine: & non est secundum opera tua.

Digitized by Google

Omnes gentes quascumque fecisti, venient, & adorabunt coram te Domine: & glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, & faciens mirabilia: tu es Deus solus.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum, vt timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia misericordia tua magna est super me: & eruisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus iniqui insurrexerunt super me, & synagoga potentium quæsierunt animã meam: & non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu Domine Deus miserator, & misericors: patiens, & multæ misericordiæ, & verax.

Respice in me, & miserere mei: da imperium tuum puero tuo, & saluum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, vt videant qui oderunt me, & confundantur: quoniam tu Domine adiuuisti me, & consolatus es me.

Gloria Patri, &c.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sc-

℣. Sequentia sancti Euangelij secundũ Ioannẽ.
℟. Gloria tibi Domine. *Ioan. 5.*

IN illo tempore: erat dies festus ludæorum, & ascendit IESVS Ierosolymam. Est autem Ierosolymis probatica piscina, quæ cognominatur Hebraicè Bethsaida, quinque porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum expectantium aquæ motum. Angelus autem Domini descendebat secundum tempus in piscinam, & mouebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post motionem aquæ, sanus fiebat à quacumque detinebatur infirmitate. Erat autem quidam homo ibi triginta & octo annos habens in infirmitate suâ. Hunc cum vidisset IESVS iacentem, & cognouisset, quia multum iam tempus haberet, dicit ei: Vis sanus fieri? Respondit ei languidus: Domine, hominem non habeo, vt cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam: dum venio enim ego, alius ante me descendit. Dicit ei IESVS: surge, tolle grabatum tuum, & ambula. Et statim sanus factus est homo ille, & sustulit grabatum suum, & ambulabat. Erat autem Sabbatum in die illo. Dicebant ergo Iudæi illi, qui sanatus fuerat: Sabbatum est, non licet tibi tollere grabatũ tuum.

Respon-

Digitized by Google

Respondit eis. Qui me sanum fecit: ille mihi dixit: Tolle grabatum tuum, & ambula. Interrogauerunt ergo eum. Quis est ille homo, qui dixit tibi: tolle grabatum tuum, & ambula? Is autem qui sanus fuerat effectus, nesciebat, quis esset. IESVS autem declinauit à turba constituta in loco. Postea inuenit eum IESVS in templo, & dixit illi. Ecce sanus factus es: iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.

O remus. Oratio.

RESpice Domine famulum tuum in infirmitate sui corporis laborantẽ, & animam refoue, quam creasti, vt castigationibus emendatus, continuo se sentiat tua medicina saluatum. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen. Psal. 90.

QVi habitat in adiutorio Altissimi: in protectione Dei cæli commorabitur.

Dicet Domino susceptor meus es tu, & refugium meum: Deus meus sperabo in eum.

Quoniam ipse liberauit me de laqueo venantium: & à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi: & sub pennis eius sperabis.

Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis à timore nocturno.

A sa-

Digitized by Google

A sagitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris: ab incursu, & dæmonio meridiano.

Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis: ad te autem non appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis considerabis: & retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es Domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum: & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandauit de te: vt custodiant te in omnibus vijs tuis.

In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem & basiliscum ambulabis: & conculcabis leonem, & draconem.

Quoniam in me sperauit, liberabo eum: protegam eum, quoniam cognouit nomen meum.

Clamabit ad me, & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum: & ostendam illi salutare meum.

Gloria Patri, &c.

Ore-

Digitized by Google

Oremus. Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus, infirmitatem famuli tui propitius respice, atque ad protegendum eum dexteram tuæ Maiestatis extende. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Cõpleta Oratione vltima, Sacerdos imponat dexteram manũ super caput Infirmi, & dicat. Super ægros manus imponent, & bene habebunt. IESVS MARIAE filius, mũdi salus, & Dominus, meritis, & intercessione Sanctorum Apostolorũ suorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorũ, sit tibi clemens, & propitius. Amen. Postea dicat: ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cũ spiritu tuo. ℣. Initium sancti Euangelij secundum Ioannem. ℟. Gloria tibi Domine.

IN principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deũ. Omnia per ipsum facta sunt: & sine ipso factum est nihil, quod factum est, in ipso vita erat, & vita erat lux hominũ: & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimonium, vt testimonium perhiberet de lumine, vt omnes crederent per illum. non erat ille lux, sed vt testimoniũ periberet de lumine.

Digitized by Google

Erat lux vera, quæ illuminat omnẽ hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, & mundus per ipsum factus est, & mundus eũ non cognouit. In propria venit, & sui eum non receperunt. quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius. qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri; sed ex Deo nati sunt. Et verbum caro factum est, & habitauit in nobis: & vidimus gloriam eius, gloriam quasi vnigeniti à Patre plenum gratiæ, & veritatis. ℟. Deo gratias.

Postea benedicens Infirmum subiungat, dicens: Benedictio Dei omnipotentis Patris, ✠ & Filij, ✠ & Spiritus sancti ✠ descendat super te, & maneat semper. ℟. Amen.

Deinde aspergat eum aqua benedicta. Si fuerint plures Infirmi in eodem cubiculo, vel loco, Preces, & Orationes prædictæ dicantur super eos in numero plurali. Quæ omnia etiã poterunt arbitrio Sacerdotis breuiora fieri.

¶ Modus iuuandi morientes.

INgraueſcente morbo Parochus infirmum frequentius visitabit, & ad salutem diligenter iuuare non desinet: monebitq; instante periculo se confestim vocari, vt in tempore præsto sit morienti; sumptoq; sanctissimo Viatico, & sacra Vnctione adhibita, si periculum immineat, statim commendationis animæ officium præstabit, de quo infra. Sed si tem-

pus

pus supperat, sequentia pietatis officia præstare poterit, si ita expedire iudicauerit pro conditione personæ. Ac primò, si ægrotus indulgentiam legitima auctoritate concessam consequi possit, eam illi reducat ad mentem, proponatq; quid ad eam consequendam agi debeat; præsertim, vt contrito corde sanctissimum nomen IESV semel, vel sæpius inuocet.

Deinde hortetur infirmum, & excitet, vt dum mente viget, eliciat actus fidei, spei, & charitatis, aliarumq; virtutũ, nempe.

Vt firmiter credat omnes articulos fidei, & quicquid sancta Romana Ecclesia Catholica, & Apostolica credit, & docet. Vt speret, Christum Dominũ nostrum, pro sua immensa clementia, sibi fore propitium, & merito eius sanctissimæ passionis, & per intercessionem Beatæ MARIAE, & omnium Sanctorum se vitam æternam consequuturum. Vt toto corde diligat, & maxime diligere cupiat Dominum Deum ea dilectione, qua illum diligunt Beati Sancti; omnes. Vt ob amorem Dei doleat ex corde de omni offensa, qualitercunque contra Dominum Deum, & proximum commissa. Vt ex corde ob amorem Dei parcat omnibus, qui sibi quoquo modo fuerint molesti, aut inimici. Vt ab ijs veniam postulet, quos aliquando dictis, aut factis offendit. Vtque patitur dolorem, & morbi molestiam propter Deum in pœnitentiam peccatorũ suorum patienter toleret. Vt si Dominus sibi salutẽ corporis præstare dignabitur, proponat de cætero pro viribus suis à peccatis cauere, & eius mãdata seruare.

Hortetur præterea, vt eo modo quo potest, saltem ex corde ita per interualla precetur.

Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam.

In te Domine speraui: non confundar in æternum.

In manus tuas Domine commendo spiritum meum.

Digitized by Google

Redemisti me Domine Deus veritatis.

Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me festina.

Esto mihi Domine in Deum protectorem.

Deus propitius esto mihi peccatori.

Dulcissime Domine IESV CHRISTE, per virtutem sanctissimæ Passionis tuæ recipe me in numerum electorum tuorum.

Domine IESV CHRISTE suscipe spiritum meum.

Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, Tu nos ab hoste protege, & hora mortis suscipe.

Sancte Angele Dei, mihi custos assiste.

Omnes sancti Angeli, & omnes Sancti intercedite pro me, & mihi succurrite.

Hæc & his similia poterit prudens Sacerdos vulgari, vel latino sermone pro personæ captu morienti suggerere.

Deinde sequentes preces quanta poterit maiori deuotione dicat admoneatq; domesticos, & circumstantes, vt simul orent pro moriente.

Ordo commendationis Animæ.

PArochus ad decedentis Animæ commendationem accedens, Clericũ saltem vnum, si potest, secum habeat, qui deferat vasculum aquæ benedictæ, superpelliceum, & stolam violaceam, quibus ipse Sacerdos ante Infirmi cubiculum indutus, locum ingrediens dicat: Pax huic

huic domui, & omnibus habitantibus in ea. Deinde aſpergat ægrotum, lectum, & circumſtantes aqua benedicta, dicens: Aſperges me Domine hyſſopo, & mundabor, &c. Poſtea Saluatoris noſtri Crucifixi imaginem ægroto oſculandam præbeat, verbis efficacibus eum ad ſpem æternæ ſalutis erigens, ipſamq; imaginem coram eo ponat, vt illam aſpiciens ſalutis ſuæ ſpem ſumat.

Deinde accenſa candela genibus flexis cum omnibus circumſtantibus breues Litanias deuotè reciteť, in hunc modum.

KYrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Sancta Maria Ora pro eo.
Omnes ſancti Angeli, & Archangeli orate pro eo.
Sancte Abel ora pro eo.
Omnis chorus iuſtorũ, orate.
Sancte Abraham ora.
Sancte Ioãnes Baptiſta, ora.
Omnes ſancti Patriarchæ, & Prophetæ orate.
Sancte Petre ora.
Sancte Paule ora.
Sancte Andreæ ora.
Sancte Ioannes ora.
Omnes ſancti Apoſtoli, & Euangeliſtæ orate.
Omnes ſancti Diſcipuli Domini orate pro eo.
Oēs ſancti Innocẽtes, orate.
Sancte Stephane ora.
Sancte Laurenti ora.
Oēs ſancti Martyres, orate.
Sancte Syluester ora.
Sancte Gregori ora.
Sancte Auguſtine ora.
Omnes ſancti Pontifices, & Confeſſores orate.
Sancte Benedicte ora.
Sancte Franciſce ora.
Omnes ſancti Monachi, & Eremitæ orate.
Sãcta Maria Magdalena, ora.
Sancta Lucia. ora.
Omnes ſanctæ Virgines, & Viduæ orate pro eo.
Omnes Sancti, & Sãctę Dei, Intercedite pro eo.
Propitius eſto, Parce ei Dñe.

Propitius esto, Libera eum Domine.
Propitius esto libera.
Ab ira tua libera.
A periculo mortis libera.
A mala morte libera.
A pœnis inferni libera.
Ab omni malo libera.
A potestate diaboli libera.
Per natiuitatem tuam, libera.
Per Crucem, & passionem tuam libera.
Per mortem, & sepulturam tuam libera.
Per gloriosam Resurrectionem tuam libera.
Per admirabilem Ascensionem tuam libera.
Per gratiam Spiritus sancti paracliti. libera.
In die iudicij libera.
Peccatores Te rog.
Vt ei parcas te rog.
Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Deinde cum in agone sui exitus anima anxiatur, dicantur sequentes Orationes.

Oratio.

PRoficiscere anima Christiana de hoc mundo, in nomine Dei Patris omnipotentis, qui te creauit: in nomine IESV CHRISTI filij Dei viui, qui pro te passus est: in nomine Spiritus sancti, qui in te effusus est: in nomine Angelorum, & Archangelorũ: in nomine Thronorum & Dominationum: in nomine Principatuum & potestatum: in nomine Cherubim & Seraphim: in nomine Patriarcharũ & Prophetarum: in nomine sanctorũ Apostolorum & Euangelistarum: in nomine sanctorũ Martyrum & Confessorum: in nomine sanctorum Monachorum, & Eremitarum: in nomine sanctarum

Digitized by Google

ctarum Virginum, & omnium Sanctorum & Sanctarum Dei: hodie sit in pace locus tuus & habitatio tua in sancta Sion. Per eúdem Christum Dñm nostrum. ℟. Amen. Oratio.

DEus misericors, Deus clemens, Deus, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata pœnitentiũ deles, & præteritorum criminum culpas venia remissionis euacuas: respice propitius super hũc famulũ tuum N. & remissionem omnium peccatorũ suorum tota cordis confessione poscentem deprecatus exaudi. Renoua in eo pijssime pater quidquid terrena fragilitate corruptũ, vel quidquid diabolica fraude violatum est: & vnitati corporis Ecclesiæ membrũ redemptionis annecte. Miserere Domine gemitũum, miserere lacrymarum eius: & non habentem fiduciã, nisi in tua misericordia, aduitæ sacramentũ reconciliationis admitte. Per Christum Dñm nostrũ. ℟. Amen.

COmmendo te omnipotenti Deo, charissime frater, & ei cuius es creatura, cõmitto, vt cum humanitatis debitũ morte intercedente persolueris, ad auctorẽ tuum, qui te de limo terræ formauerat, reuertaris. Egredienti itaque anima tua de corpore splendidus Angelorum cœtus occurrat: iudex Apostolorũ tibi sit propitius: adsit tibi candidatorum numerus Martyrũ: suscipiat

phator exercitus obuiet: liliata rutilantium te Confessorum turma circumdet: iubilantium te Virginum chorus excipiat: & beatæ quietis in sinu Patriarcharum te complexus astringat: mitis atque festiuus CHRISTI IESV tibi aspectus appareat, qui te inter assistentes sibi iugiter interesse decernat. Ignores omne quod horret in tenebris, quod stridet in flāmis, quod cruciat in tormentis. Cedat tibi teterrimus satanas cum satellitibus suis: in aduentu tuo te comitantibus Angelis contremiscat, atque in æternæ noctis chaos immane diffugiat. Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiāt qui oderunt eum, à facie eius. Sicut deficit fumus, deficiant: sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei: & iusti epulentur, & exultent in conspectu Dei. Confundantur igitur & erubescant omnes tartareæ legiones, & ministri satanæ iter tuum impedire non audeant. Liberet te à cruciatu CHRISTVS, qui pro te crucifixus est. Liberet te ab æterna morte CHRISTVS, qui pro te mori dignatus est. Constituat te CHRISTVS filius Dei viui intra paradisi sui semper amœna virentia, & inter oues suas te verus ille Pastor agnoscat. Ille ab omnibus peccatis tuis te absoluat, atque ad dexteram suam in electorum suorū te sorte con-

constituat. Redemptorẽ tuum facie ad faciem videas, & præsens semper assistens, manifestissimam beatis oculis aspicias veritatem. Constitutus igitur inter agmina beatorũ, contemplationis diuinæ dulcedine potiaris in secula seculorum. ℟. Amen. Oratio.

SVscipe Domine seruum tuum in locũ spe randæ sibi saluationis à misericordia tua. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui ex omnibus periculis inferni, & de laqueis poenarum, & ex omnibus tribulationibus. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui sicut liberasti Enoch, & Eliam de communi morte mundi. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui sicut liberasti Noe de diluuio. ℟. Amen.

Libera Domine animã serui tui, sicut liberasti Abraham de Vr Caldæorum. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut liberasti Iob de passionibus suis. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut liberasti Isaac de hostia, & de manu patris sui Abrahæ. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut liberasti Lot de Sodomis, & de flamma ignis. ℟. Amen.

Libe-

Libera Domine animam serui tui, sicut liberasti Moysen de manu Pharaonis regis Ægyptiorum. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut liberasti Danielem de lacu leonum. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut liberasti tres pueros de camino ignis ardentis, & de manu regis iniqui. ℟. Amen.

Libera Domine animã serui tui, sicut liberasti Susannam de falso crimine. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut liberasti Dauid de manu regis Saul, & de manu Goliæ. ℟. Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut liberasti Petrum, & Paulum de carceribus. ℟. Amen.

Et sicut beatissimam Thecla virginem & martyrem tuam de tribus atrocissimis tormentis liberasti, sic liberare digneris animam huius serui tui, & tecum facias in bonis congaudere cælestibus. ℟. Amen.

Oratio.

COmmendamus tibi Domine animam famuli tui N. precamurq; te Domine IESV CHRISTE, Saluator mundi, vt propter quia ad terram misericorditer descendisti, Patriarcharum tuorum sinibus insinuare non abnuas.

Agno-

Digitized by Google

Agnosce Domine creaturam tuam, non à diis alienis creatam, sed à te solo Deo viuo & vero: quia non est alius Deus præter te, & non est secundum opera tua. Lætifica Domine animam eius in conspectu tuo, & ne memineris iniquitatum eius antiquarum, & ebrietatum, quas excitauit furor, siue feruor mali desiderij. Licet enim peccauerit, tamen Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum non negauit, sed credidit, zelum Dei in se habuit, & Deū, qui fecit omnia, fideliter adorauit.

Oratio.

DElicta iuuentutis, & ignorantias eius, quæsumus, ne memineris Domine: sed secundum magnam misericordiā tuam memor esto illius in gloria claritatis tuæ. Aperiantur ei cœli in conspectu tuo. Cum illi Angeli. In regnum tuū Deus animam famuli tui suscipe. Suscipiat eum sanctus Michael Archangelus Dei, qui militiæ cœlestis meruit principatum. Veniant illi obuiam sancti Angeli Dei, & perducant eum in ciuitatem cœlestem Ierusalem. Suscipiat eum beatus Petrus Apostolus, cui à Deo claues regni cœlestis traditæ sunt. Adiuuet eum sanctus Paulus Apostolus, qui dignus fuit esse vas electionis. Intercedat pro eo sanctus Ioannes electus Dei Apostolus, cui reuelata sunt secreta cœlestia. Orent pro eo omnes sancti Apostoli, quibus

Domi-

Domino data est potestas ligandi atque soluendi. Intercedant pro eo omnes sancti & electi Dei, qui pro Christi nomine tormenta in hoc seculo sustinuerũt: vt vinculis carnis exutus, peruenire mereatur ad gloriam regni cælestis: præstante Domino nostro IESV CHRISTO: Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit & regnat in secula seculorum. ℟. Amen.

Si verò diutius laborat anima; poterit legi super eum hoc Euangelium Sancti Ioannis. *Ioan. 17.*

SVbleuatis oculis in cælum IESVS dixit: Pater venit hora, clarifica Filium tuum, vt Filius tuus clarificet te: Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, vt omne, quod dedisti ei, det eis vitam æternam. Hæc est autem vita æterna: Vt cognoscant te solum Deum verum, & quem misisti IESVM CHRISTVM. Ego te clarificaui super terram: opus consummaui, quod dedisti mihi, vt faciam: & nunc clarifica me tu Pater apud temetipsum, claritate, quam habui prius, quam mundus esset, apud te. Manifestaui nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo. Tui erant, & mihi eos dedisti: & sermonem tuum seruauerunt. Nunc cognouerunt, quia omnia,

nia, quæ dedisti mihi, abs te sunt: quia verba, quæ dedisti mihi, dedi eis: & ipsi acceperunt, & cognouerunt vere quia à te exiui; & crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo: Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi: quia tui sunt: & mea omnia tua sunt, & tua mea sunt: & clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo, & hi in mundo sunt, & ego ad te venio. Pater sancte, serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi: vt sint vnum, sicut & nos. Cum essem cum eis, ego seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, custodiui: & nemo ex eis perijt, nisi filius perditionis, vt scriptura impleatur. Nunc autem ad te venio, & hæc loquor in mundo, vt habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum, & mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut & ego non sum de mundo. Non rogo vt tollas eos de mundo, sed vt serues eos à malo. De mundo non sunt, sicut & ego non sum de mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est. Sicut tu me misisti in mundum, & ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctifico meipsum: vt sint & ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis autem rogo tantũ, sed & pro eis, qui credituri

sunt

sunt per verbum eorum in me: vt omnes vnum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, vt & ipsi in nobis vnum sint: vt credat mundus, quia tu me misisti. Et ego claritatem, quam dedisti mihi, dedi eis; vt sint vnum, sicut & nos vnum sumus. Ego in eis, & tu in me, vt sint consummati in vnum: & cognoscat mundus quia tu me misisti, & dilexisti eos, sicut & me dilexisti. Pater, quos dedisti mihi, volo vt vbi sum ego, & illi sint mecum: vt videant claritatem meam: quam dedisti mihi: quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater iuste, mundus te non cognouit. Ego autem te cognoui: & hi cognouerunt, quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum, & notum faciam: vt dilectio, qua dilexisti me, in ipsis sit & ego in ipsis.

Passio Domini nostri IESV CHRISTI secundum Ioannem. *Cap. 18.*

IN illo tempore, egressus est IESVS, cum discipulis suis trans Torrentem Cedron, vbi erat hortus, in quem introiuit ipse, & discipuli eius. Sciebat autem & Iudas, qui tradebat eum, locum: quia frequenter IESVS conuenerat illuc cum discipulis suis. Iudas ergò cum accepisset cohortem, & à Pontificibus, & Pha-

Phariſæis miniſtros, venit illuc cum laternis, & facibus, & armis. IESVS itaque ſciens omnia, quæ ventura erant ſuper eum proceſſit, & dixit eis: Quem quæritis? Reſponderunt ei: IESVM Nazarenum. Dicit eis IESVS: Ego ſum. Stabat autem & Iudas qui tradebat eum, cum ipſis. Vt ergo dixit eis: Ego ſum: abierunt retrorſum, & ceciderunt in terram. Iterum ergo interrogauit eos: Quem quæritis? Illi autem dixerunt: IESVM Nazarenum. Reſpondit IESVS: Dixi vobis, quia ego ſum: ſi ergo me quæritis, ſinite hos abire. Vt impleretur ſermo, quem dixit: quia quos dediſti mihi, non perdidi ex eis quemquam. Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum: & percuſſit pontificis ſeruum: & abſcidit auriculam eius dexteram. Erat autem nomen ſeruo Malchus. Dixit ergo IESVS Petro: Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem quem dedit mihi Pater, non bibam illum? Cohors ergo, & tribunus, & miniſtri Iudæorum comprehenderunt IESVM, & ligauerunt eum: & adduxerunt eum ad Annam primum. erat enim ſocer Caiphæ, qui erat pontifex anni illius. Erat autem Caiphas, qui conſilium dederat Iudæis: Quia expedit, vnum hominem mori pro populo. Sequebatur autem IESVM

Simon

Simon Petrus, & alius discipulus. Discipulus autē ille erat notus pontifici, & introiuit cum IESV in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad ostium foris. Exiuit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, & dixit ostiariæ: & introduxit Petrum. Dicit ergo Petro ancilla ostiaria: Numquid & tu ex discipulis es hominis istius? Dicit ille: Non sum. Stabant autem serui, & ministri ad prunas: quia frigus erat, & calefaciebant se: erat autem cum eis & Petrus stans, & calefaciens se: Pontifex ergo interrogauit IESVM de discipulis suis, & de doctrina eius. Respondit ei IESVS: Ego palam locutus sum mundo: ego semper docui in synagoga, & in templo, quo omnes Iudæi conueniunt: & in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas? interroga eos, qui audierunt, quid locutus sim ipsis: ecce hi sciunt, quæ dixerim ego. Hæc autem cum dixisset, vnus assistens ministrorum dedit alapam IESV, dicens: Sic respondes pontifici? Respondit ei IESVS: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me cædis? Et misit eum Annas ligatum ad Caipham pontificem. Erat autem Simon Petrus stans, & calefaciens se. Dixerunt ergo ei: Numquid & tu ex discipulis eius es?

Digitized by Google

Negauit ille, & dixit: Non sum. Dicit ei vnus ex seruis pontificis, cognatus eius, cuius abscidit Petrus auriculam: Nonne ego te vidi in horto cum illo? Iterum ergo negauit Petrus: & statim gallus cantauit. Adducunt ergo IESVM à Caipha in prætorium. Erat autem mane: & ipsi non introierunt in prætorium, vt non contaminarentur, sed vt manducarent Pascha. Exiuit ergo Pilatus ad eos foras, & dixit: Quam accusationem affertis aduersus hominem hunc? Respondérunt, & dixerunt ei: Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum. Dixit ergo eis Pilatus: Accipite eum vos, & secundum legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei Iudæi: Nobis non licet interficere quemquam. Vt sermo IESV impleretur, quem dixit: significans qua morte esset moriturus. Introiuit ergo iterum in prætorium Pilatus, & vocauit IESVM, & dixit ei: Tu es rex Iudæorum? Respondit IESVS: A temetipso hoc dicis, an alij dixerunt tibi de me? Respondit Pilatus, numquid ego Iudæus sum? Gens tua, & pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti? Respondit IESVS: Regnum meum non est de hoc mundo. si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei vtique decertarent, vt non tra-

Digitized by Google

derer Iudæis: nunc autem regnum meum non est hinc. Dixit itaque ei Pilatus: ergo rex es tu? Respondit IESVS: Tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhibeam veritati: omnis, qui est ex veritate, audit vocem meam. Dicit ei Pilatus: Quid est veritas? Et cum hoc dixisset, iterum exiuit ad Iudæos, & dicit eis: Ego nullam inuenio in eo causam. Est autē consuetudo vobis, vt vnum dimittam vobis in Pascha: vultis ergo dimittam vobis regem Iudæorum? Clamauerunt ergo rursum omnes, dicentes: Non hunc, sed Barabbam. Erat autem Barabbas latro. Tunc ergo apprehendit Pilatus IESVM, & flagellauit. Et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius: & veste purpurea circumdederunt eum. Et veniebant ad eum, & dicebant: Aue rex Iudæorum: & dabant ei alapas. Exiuit ergo iterum Pilatus foras, & dicit eis: Ecce adduco vobis eum foras, vt cognoscatis quia nullam inuenio in eo causam. Exiuit ergo IESVS portans coronam spineam, & purpureum vestimentum: Et dicit eis: Ecce homo. Cum ergo vidissent eum Pontifices, & ministri clamabant, dicentes: Crucifige, crucifige eum. Dicit eis Pila-

Digitized by Google

tus: Accipite eum vos, & crucifigite: ego enim non inuenio in eo causam. Responderunt ei Iudæi: Nos legem habemus, & secundum legem debet mori, quia filium Dei se fecit. Cum ergo audisset Pilatus hunc sermonem, magis timuit. Et ingressus est prætorium iterum: & dixit ad IESVM: Vnde es tu? IESVS autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilatus: Mihi non loqueris? nescis quia potestatem habeo crucifigere te, & potestatem habeo dimittere te? Respondit IESVS: Non haberes potestatem aduersum me vllam, nisi tibi datum esset desuper. Propterea qui me tradidit tibi, maius peccatum habet. Et exinde quærebat Pilatus dimittere eum. Iudæi autem clamabant dicentes: Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. Omnis enim, qui se regem facit, contradicit Cæsari. Pilatus autem cum audisset hos sermones, adduxit foras IESVM, & sedit pro tribunali, in loco, qui dicitur Lithostrotos, Hebraice autem Gabbatha. Erat autem parasceue Paschæ, hora quasi sexta: & dicit Iudæis: Ecce rex vester. Illi autem clamabant: Tolle, tolle, crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Regem vestrum crucifigam? Responderunt Pontifices: Non habemus Regem nisi Cæsarem.

Digitized by Google

Tunc ergo tradidit eis illum, vt crucifigeretur. Susceperunt autem IESVM, & eduxerunt. Et bajulans sibi crucem exiuit in eum, qui dicitur Caluariæ locum, Hebraice autem Golghota: vbi crucifixerunt eum, & cum eo alios duos, hinc & hinc, medium autem IESVM. Scripsit autem & titulum Pilatus, & posuit super crucem. Erat autem scriptum: IESVS NAZARENVS, REX IVDÆORVM. Hunc ergo titulum multi Iudæorum legerunt: quia prope ciuitatem erat locus, vbi crucifixus est IESVS: & erat scriptum Hebraice, Græce, & Latine. Dicebant ergo Pilato Pontifices Iudæorum: Noli scribere, Rex Iudæorum: sed quia ipse dixit: Rex sum Iudæorum. Respondit Pilatus: Quod scripsi, scripsi. Milites ergo cum crucifixissent eum, acceperunt vestimenta eius, (& fecerunt quatuor partes: vnicuique militi partem) & tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad inuicem: Non scindamus eam, sed sortiamur de illa cuius sit. Vt Scriptura impleretur, dicens: Partiti sunt vestimenta mea sibi: & in vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem hæc fecerunt. Stabant autem iuxta crucem IESV Mater eius, & soror matris eius, Maria Cleophæ, &

Maria

Digitized by Google

Maria Magdalène. Cum vidisset ergo IESVS Matrem, & discipulum stantem, quem diligebat, dicit Matri suæ: Mulier ecce Filius tuus. Deinde dicit discipulo: Ecce Mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. Postea sciens IESVS, quia omnia consummata sunt, vt consummaretur Scriptura, dixit: Sitio. Vas ergo erat positum aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto, hyssopo circumponentes, obtulerunt ori eius. Cum ergo accepisset IESVS acetum, dixit: Consummatum est. Et inclinato capite tradidit spiritum. Iudæi ergo (quoniam Parasceue erat) vt non remanerent in cruce corpora sabbato (erat enim magnus dies ille Sabbati) rogauerunt Pilatum, vt frangerentur eorum crura, & tollerentur. Venerunt ergo milites, & primi quidem fregerunt crura, & alterius, qui crucifixus est cum eo. Ad IESVM autem cum venissent, vt viderunt eum iam mortuum, non fregerunt eius crura, sed vnus militum lancea latus eius aperuit, & continuo exiuit sanguis, & aqua. Et qui vidit testimonium perhibuit. & verum testimonium eius. Et ille scit, quia vera dicit: vt & vos credatis. Facta sunt enim hæc vt Scriptura impleretur: Os non comminuetis ex eo. Et ite-

Digitized by Google

rum alia scriptura dicit: Videbunt, in quem transfixerunt. Post hæc autem rogauit Pilatum Ioseph ab Arimathæa, (eo quod esset discipulus IESV, occultus autem propter metum Iudæorum) vt tolleret corpus IESV. Et permisit Pilatus. Venit ergo, & tulit corpus IESV. Venit autem & Nicodemus, qui venerat ad IESVM nocte primum, ferens mixturam myrrhæ, & aloes, quasi libras centum. Acceperunt ergo corpus IESV, & ligauerunt illud linteis cum aromatibus, sicut mos est Iudæis sepelire. Erat autem in loco, vbi crucifixus est, hortus: & in horto monumentum nouum, in quo nondum quisquam positus erat. Ibi ergo propter Parasceuen Iudæorum, quia iuxta erat monumentum, posuerunt IESVM.

Orationes ad Dominum IESVM CHRISTVM de singulis articulis passionis eius, dicenda à moriente, vel ab alio pro eo.

℣. Adoramus te Christe, & benedicimus tibi.
℟. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

DEus, qui pro redemptione mundi voluisti nasci, circumcidi, à Iudæis reprobari, à Iuda traditore osculo tradi, vinculis alligari,

Digitized by Google

gari; ſicut agnus innocens ad victimam duci, atque conſpectibus Annæ, Caiphæ, Pilati, & Herodis indecenter offerri; à falſis teſtibus accuſari, flagellis, & opprobrijs vexari, ſputis conſpui, ſpinis coronari, colaphis cædi, arundine percuti, facie velari, veſtibus exui, cruci clauis affigi, in cruce leuari, inter latrones deputari, felle, & aceto potari, & lancea vulnerari: Tu Domine per has ſanctiſſimas pœnas tuas, quas ego indignus recolo, & per ſanctam crucem, & mortem tuam libera me (vel, ſi alius dicit pro eo) libera famulum tuum N. à pœnis inferni, & perducere digneris, quo perduxiſti latronem tecum crucifixum. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas in ſecula ſeculorum. Amen.

Dici præterea poſſunt ſequentes Pſalmi.

Pſalmus 117.

COnfitemini Domino quoniam bonus: quoniam in ſeculum miſericordia eius.

Dicat nunc Iſrael quoniam bonus: quoniam in ſeculum miſericordia eius.

Dicat nunc domus Aaron: quoniam in ſeculum miſericordia eius.

Dicant nunc qui timent Dominum: quoniam in ſeculum miſericordia eius.

De tribulatione inuocaui Dominum: & exau-

Digitized by Google

diuit me in latitudine Dominus.

Dominus mihi adiutor: non timebo quid faciat mihi homo.

Dominus mihi adiutor: & ego despiciam inimicos meos.

Bonum est confidere in Domino: quàm confidere in homine.

Bonum est sperare in Domino: quàm sperare in principibus.

Omnes gentes circuierunt me: & in nomine Domini, quia vltus sum in eos.

Circumdantes circumdederunt me: & in nomine Domini, quia vltus sum in eos.

Circumdederunt me sicut apes, & exarserunt sicut ignis in spinis: & in nomine Domini, quia vltus sum in eos.

Impulsus euersus sum vt caderem: & Dominus suscepit me,

Fortitudo mea, & laus mea Dominus: & factus est mihi in salutem.

Vox exultationis & salutis: in tabernaculis iustorum.

Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltauit me: dextera Domini fecit virtutem.

Non moriar, sed viuam: & narrabo opera Domini.

Castis-

Digitized by Google

Castigans castigauit me Dominus: & morti non tradidit me.

Aperite mihi portas iustitiæ, ingressus in eas confitebor Domino: hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam.

Confitebor tibi quoniam exaudisti me: & factus es mihi in salutem.

Lapidem, quem reprobauerunt ædificantes: hic factus est in caput anguli.

A Domino factum est istud: & est mirabile in oculis nostris.

Hæc est dies, quam fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea.

O Domine saluum me fac, ò Domine bene prosperare: benedictus qui venit in nomine Domini.

Benedximus vobis de domo Domini: Deus Dominus, & illuxit nobis.

Constituite diem solemnem in condensis: vsque ad cornu altaris.

Deus meus es tu, & confitebor tibi: Deus meus es tu, & exaltabo te.

Confitebor tibi, quoniam exaudisti me: & factus es mihi in salutem.

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius.

Gloria Patri, &c.

Psal-

Digitized by Google

Psalmus 118.

Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini.

Beati qui scrutantur testimonia eius: in toto corde exquirunt eum.

Non enim qui operantur iniquitatem: in vijs eius ambulauerunt.

Tu mandasti: mandata tua custodiri nimis.

Vtinam dirigantur viæ meæ: ad custodiendas iustificationes tuas.

Tunc non confundar: cum perspexero in omnibus mandatis tuis.

Cõfitebor tibi in directione cordis: in eo quod didici iudicia iustitiæ tuæ.

Iustificationes tuas custodiam: non me derelinquas vsquequaque.

In quo corrigit adolescentior viam suam? in custodiendo sermones tuos.

In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me à mandatis tuis.

In corde meo abscondi eloquia tua: vt non peccem tibi.

Benedictus es Domine: doce me iustificationes tuas.

In labijs meis: pronunciaui omnia iudicia oris tui.

In via testimoniorum tuorum delectatus sum: sicut

ſicut in omnibus diuitijs.

In mandatis tuis exercebor: & conſiderabo vias tuas.

In iuſtificationibus tuis meditabor: non obliuiſcar ſermones tuos.

Gloria Patri, &c.

REtribue ſeruo tuo, viuifica me: & cuſtodiam ſermones tuos.

Reuela oculos meos: & conſiderabo mirabilia de lege tua.

Incola ego ſum in terra: non abſcondas à me mandata tua.

Concupiuit anima mea deſiderare iuſtificationes tuas: in omni tempore.

Increpaſti ſuperbos: maledicti qui declinant à mandatis tuis.

Aufer à me opprobrium, & contemptum: quia teſtimonia tua exquiſiui.

Etenim ſederunt principes, & aduerſum me loquebantur: ſeruus autem tuus exercebatur in iuſtificationibus tuis.

Nam & teſtimonia tua meditatio mea eſt: & conſilium meum iuſtificationes tuæ.

Adhæſit pauimento anima mea: viuifica me ſecundum verbum tuum.

Vias meas enunciaui, & exaudiſti me: doce me iuſtificationes tuas.

Digitized by Google

V iam iuſtificationum tuarum inſtrue me: & exercebor in mirabilibus tuis.

D ormitauit anima mea præ tædio: confirma me in verbis tuis.

V iam iniquitatis amoue à me: & de lege tua miſerere mei.

V iam veritatis elegi: iudicia tua non ſum oblitus.

A dhæſi teſtimonijs tuis Domine: noli me confundere.

V iam mandatorum tuorum cucurri: cum dilataſti cor meum.

G loria Patri, &c.

Tres piæ, & vtiles morientibus Orationes, cum tribus Pater noſter, & tribus Aue Maria in agone mortis recitandæ.

Primò dicitur. K yrie eleiſon. C hriſte eleiſon. K yrie eleiſon. P ater noſter. A ue Maria.

Oratio.

DOmine IESV CHRISTE, per tuam ſanctiſſimam agoniam, & orationem, qua orasti pro nobis in monte Oliueti, quando factus eſt ſudor tuus, ſicut guttæ ſanguinis decurrentis in terram: obſecro te, vt multitudinem ſudoris tui ſanguinei, quem præ timoris anguſtia copioſiſſime pro nobis effudiſti, offerre, & oſtendere digneris Deo Patri omni-

omnipotenti contra multitudinem omnium peccatorum huius famuli tui N. & libera eum in hac hora mortis suæ ab omnibus pœnis, & angustijs, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus in secula seculorum. ℟. Amen.

Secundò dicitur. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Aue Maria.

Oratio.

DOmine IESV CHRISTE, qui pro nobis mori dignatus es in cruce, obsecro te, vt omnes amaritudines passionum, & pœnarum tuarum, quas pro nobis miseris peccatoribus sustinuisti in cruce, maxime in illa hora, quando sanctissima anima tua egressa est de sanctissimo corpore tuo, offerre, & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti pro anima huius famuli tui N. & libera eum in hac hora mortis ab omnibus pœnis, & passionibus, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus in secula seculorum. ℟. Amen.

Tertiò dicitur. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Aue Maria.

Oratio.

DOmine IESV CHRISTE, qui per os Prophetæ dixisti: In charitate perpetua dilexi

dilexi te, ideo attraxi te miserans: obsecro te, vt eandem charitatem tuam, quæ te de cælis in terram ad tolerandas omnium passionum tuarũ amaritudines attraxit, offerre, & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti pro anima huius famuli tui N. & libera eum ab omnibus passionibus, & poenis, quas pro peccatis suis timet se meruisse. Et salua animã eius in hac hora exitus sui. Aperi ei ianuam vitæ, & fac eum gaudere cum Sanctis tuis in gloria æterna. Et tu pijssime Domine IESV CHRISTE, qui redemisti nos pretiosissimo sanguine tuo, miserere animæ huius famuli tui, & eam introducere digneris ad semper virentia, & amæna loca Paradisi, vt viuat tibi amore indiuisibili, qui à te, & ab electis tuis numquam separari potest. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus in secula seculorum. ℟. Amen.

℣. In expiratione.

CVm vero tempus expirandi institerit, tunc maxime ab omnibus circumstantibus flexus genibus vehementer orationi instandũ est. Ipse vero moriens si potest, dicat: vel si non potest, assistens, si vero Sacerdos pro eo clara voce pronũciet: IESV, IESV, IESV. Quod, & ea, quæ sequuntur, ad illius aures, si videbitur,

Digitized by Google

tur, etiam sæpius repetat. In manus tuas Domine commendo spiritum meum. Domine IESV CHRISTE suscipe spiritum meum, Sancta Maria ora pro me. Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, tu me ab hoste protege, & hora mortis suscipe.

Tunc vbi viget pia consuetudo, pulsetur campana parochialis ecclesiæ aliquibus ictibus ad significandum fidelibus in vrbe, vel loco, aut extra in suburbanis existentibus instantē mortem expirantis ægroti, vt pro eo Deum rogare possint: Egressa anima de corpore, statim dicatur hoc Responsoriū. Subuenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini; Suscipientes animā eius, offerentes eam in conspectu Altissimi. ℣. Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in sinum Abrahæ Angeli deducant te. ℟. Suscipientes animam eius, offerentes eam in conspectu Altissimi. ℣. Requiem æternam dona ei Domine. ℟. Et lux perpetua, &c. offerentes eam in conspectu Altissimi. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Requiem æternam dona ei Domine. ℟. Et lux perpetua luceat ei. ℣. A porta inferi. ℟. Erue Domine animam eius. ℣. Requiescat in pace. ℟. Amen. ℣. Domine

exaudi

exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

TIbi Domine commendamus animam famuli tui N. vt defunctus seculo tibi viuat, & quæ per fragilitatem humanæ conuersationis peccata cõmisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dñm nostrum.

Interim detur campanæ signum transitus defuncti pro loci consuetudine, vt audientes pro eius anima Deum precentur. Deinde corpus de more honeste compositum loco decenti cum lumine collocetur; ac parua crux super pectus inter manus defuncti ponatur; aut vbi crux desit, manus in modum crucis componantur: interdumq; aspergatur aqua benedicta, & interim donec efferatur, qui adsunt, siue Sacerdotes, siue alij orabunt pro defuncto.

De Exequijs.

SAcras cæremonias, ac ritus, quibus ex antiquissima traditione, & summorum Pontificum institutis Sancta Mater Ecclesia Catholica in filiorũ suorum exequijs vti solet, tamquam vera religionis mysteria, Christianæq; pietatis signa, & fidelium mortuorum salubertima suffragia, Parochi summo studio seruare debent atque vsu retinere.

His itaque præstandis, qua par est modestia, ac deuotione ita se habebunt, vel ad Defunctorum salutem, simulq; ad viuorum pietatem, quemadmodum verè sunt, non ad quæstum cuiusmodi ritus sancte instituti esse videantur.

Nullum corpus sepeliatur, præsertim si mors repentina fuerit, nisi post debitum temporis interuallum, vt nullus omnino de morte relinquatur dubitandi locus.

Quod antiquissimi est instituti, illum quantum fieri poterit reti-

Digitized by Google

retineatur, vt Missa præsente corpore defuncti pro eo celebretur, antequam sepulturæ tradatur.

Si quis die festo sit sepeliendus, Missa propria pro defunctis præsente corpore celebrari poterit; dum tamen Conuentualis Missa, & officia diuina non impediantur, magnaq. dici celebritas non obstet.

Caueant omnino Parochi, alijq; Sacerdotes, ne sepulturæ, vel exequiarum, seu anniuersarij mortuorum officij causa, quicquam paciscantur, aut tamquam pretium exigant; Sed ijs eleemosynis contenti sint, quæ aut probata consuetudine dari solent, aut Ordinarius constituerit. Neque permittant, vt pallia, aut alia altaris ornamenta ad ornatum feretri, vel tumbæ adhibeantur.

Cum autem antiquissimi ritus Ecclesiastici sit, cereos accensos in exequijs, & funeribus deferre, caueant item ne eiusmodi ritus omittatur, ac ne quid auare, aut indigne in eo committatur.

Pauperes vero, quibus mortuis nihil, aut ita parũ supererit, vt proprijs impensis humari non possint, gratis omnino sepeliantur, ac debita lumina suis impensis, si opus fuerit, adhibeant Sacerdotes, ad quos defuncti cura pertinet, vel aliqua pia Confraternitas, si fuerit, iuxta loci consuetudinem.

Vbi viget antiqua consuetudo sepeliendi mortuos in cœmeterijs, retineatur, & vbi fieri potest, restituatur; at vero cui locus sepulturæ dabitur in ecclesia, humi tantum detur. Cadauera autem prope altaria non sepeliantur.

Sepulchra Sacerdotum, & Clericorum cuiuscumque ordinis, vbi fieri potest, à sepulchris laicorum separata sint; ac decentiori loco sita; atque ita vbi commodum fuerit, vt alia pro Sacerdotibus, alia pro inferioris ordinis Ecclesiæ ministris parata sint.

Sacerdos, aut cuiuslibet ordinis Clericus defunctus vestibus suis quotidianis communibus vsque ad talarem vestem inclusiuè; tum desuper sacro vestitu sacerdotali, vel clericali, quem ordinis sui ratio deposcit, indui debet. Sacerdos quidem super talarem vestem, amictu, alba, cingulo, manipulo,

Digitized by Google

ſtola, & caſula, ſeu planeta violacea ſit indutus.

Diaconus vero induatur amictu, alba, cingulo, manipulo, ſtola, ſuper humerum ſiniſtrum, quæ ſub axilla dextra annectatur, & dalmatica violacea.

Subdiaconus autem amictu, alba, cingulo, manipulo, & tunicella.

Alij præterea inferiorum ordinum Clerici ſuperpelliceo ſupra veſtem talarem ornari debent, ſinguli prædicti cum tonſura ac birretis ſuis.

Nullum porrò cadauer perpetuæ ſepulturæ traditum ex vlla cuiuſuis Ordinis eccleſia aſportari liceat, niſi de licentia Ordinarij.

Laici cadauer, quolibet generis, aut dignitatis titulo præditus ille fuerit, Clerici ne deferant, ſed laici.

Corpora defunctorum in eccleſia ponenda ſunt pedibus verſus altare maius, vel ſi conduntur in Oratorijs, aut Cappellis, ponantur cum pedibus verſis ad illarum altaria, quod etiam pro ſitu, & loco fiat in ſepulchro. Presbyteri vero habeant caput verſus altare.

Cæterum nemo Chriſtianus in communione fidelium defunctus extra eccleſiam, aut cœmeterium rite benedictum ſepeliri debet. Sed ſi neceſſitas cogat ex aliquo euentu aliquando ad tempus aliter fieri; curetur, vt quatenus fieri poterit, corpus in locum ſacrum quamprimum transferatur, & interim ſemper crux capiti illius apponi debet, ad ſignificandum illum in Chriſto quieuiſſe.

Quibus non licet dari Eccleſiaſticam ſepulturam.

IGnorare non debet Parochus, qui ab eccleſiaſtica ſepultura ipſo iure ſunt excludendi; ne quemquam ad illam contra ſacrorum Canonum decreta vnquam admittat.

Negatur igitur eccleſiaſtica ſepultura Paganis, Iudæis, & omnibus Infidelibus, Hæreticis, & eorum fautoribus: Apoſtatis à Chriſtiana fide; Schiſmaticis, & publicis excommunicatis maiori excommunicatione; Interdictis nominatim, & ijs,

Digitized by Google

& ijs, qui sunt in loco interdicto, eo durante.

Se ipsos occidentibus ob desperationem, vel iracundiam (non tamen si ex insania id accidat) nisi ante mortem dederint signa pœnitentiæ.

Morientibus in duello, etiamsi ante obitum dederint pœnitentiæ signa.

Manifestis, & publicis peccatoribus, qui sine pœnitentia perierunt.

Ijs, de quibus publicè constat, quod semel in anno non susceperint sacramenta Confessionis, & Communionis in Pascha, & absque vllo signo contritionis obierunt.

Infantibus mortuis absque baptismo.

Vbi vero in prædictis casibus dubium occurrerit, Ordinarius consulatur.

Exequiarum Ordo.

COnstituto tempore, quo corpus ad ecclesiam deferendum est, conuocetur Clerus, & alij, qui funeri interesse debent, & in parochialem, vel in aliam ecclesiã iuxta loci consuetudinem, ordine conueniant; ac datis certis campanæ signis, eo modo, & ritu quo in eo loco fieri solet, Parochus indutus superpelliceo, & stola nigra, vel etiam pluuiali eiusdem coloris, Clerico præferente Crucem, & alio aquam benedictam, ad domum defuncti, vnà cum alijs procedit, distribuuntur cerei, & accenduntur intortitia. mox ordinatur processio, præcedentibus laicorum Confraternitatibus si adsint, tum sequitur Clerus regularis, & secularis per ordinem, sicq; procedunt, præ lata Cruce deuote Psalmos, vt infra decantantes, Parocho præcedente feretrũ cum luminibus. inde sequuntur alij funus comitantes, & pro defuncto fitè deprecantes sub silentio.

Parochus verò antequam cadauer efferatur, illud aspergit aqua benedicta, mox dicit Antiphonam; *Si iniquitates*; & Psal. *De profundis clamaui*, &c. *in fine*, Requiem æternam dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei. repetit Antiph. totam. *Si iniquitates*, &c. Deinde cadauer effertur, Paro-

fol. 163 + 164

chusq; de domo procedens statim graui voce intonat Antiphonam. **Exultabunt Domino.** & Cantores inchoant Psalmum **Miserere mei Deus secundum magnam, &c.** Clero alternatim prosequente; ac si longitudo itineris postulauerit, dicuntur Psalmi Graduales. **Ad Dominum cum tribularer clamaui,** vel alij Psalmi ex Officio Mortuorum, & in fine cuiusque Psalmi dicitur **Requiem æternam dona ei Domine, &c.** qui Psalmi deuotè, distinctè, grauiq; voce recitari debent vsque ad ecclesiam.

Ad ingressum ecclesiæ repetitur Aña. **Exultabunt Domino ossa humiliata.** Deinde ecclesiam ingressi, cantant Resp. Cantore incipiente, & Clero alternatim respondente.

Altis-

Digitized by Google

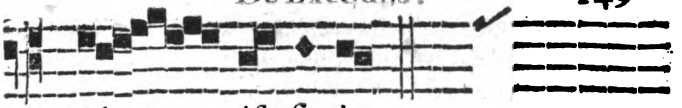

Al tiſ ſimi.

℣. Suſcipiat te Chriſtus qui vo-
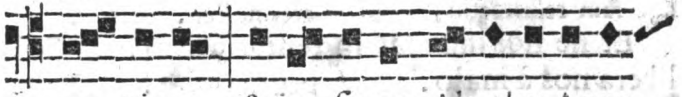
ca uit te, & in ſinum Abrahæ Ange-

li dedu cant te. Suſcipientes

℣. Re quiem æternam dona e-

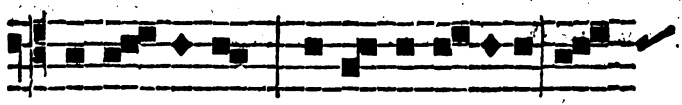

i Do mine. Et lux perpetua lu-

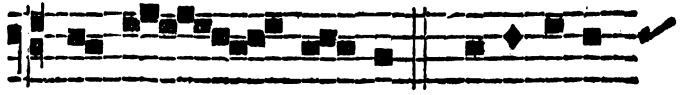

ce at e i. Offerentes

Digitized by Google

Depoſito feretro in medio eccleſiæ, ita vt defuncti pedes, ſi fuerit laicus, ſint verſus altare maius, ſi vero fuerit Sacerdos, vt dictum eſt, caput ſit verſus ipſum altare: & cereis accenſis circa corpus, ſtatim, niſi quid impediat, vt infra monebitur, dicatur Officium Mortuorum, cum tribus Nocturnis, & Laudibus, vt infra ponitur; & duo ex Clero incipiant abſolute Inuitatorium. **Regem cui omnia viuunt: venite adoremus.** & repetitur à Clero. **Regem cui omnia viuunt, &c.** Pſalm. **Venite exultemus, &c.** & duplicantur Antiphonæ.

Ad finem officii poſt Antiphonã Cantici, **Benedictus, &c. Ego ſum reſurrectio,** dicitur **Pater noſter.** ſecreto.

℣. **Et ne nos inducas in tentationem.** ℟. **Sed libera nos à malo.** ℣. **A porta inferi.** ℟. **Erue Dñe animam eius.** ℣. **Requieſcant in pace.** ℟. **Amen.** ℣. **Domine exaudi orationẽ meam.** ℟. **Et clamor meus ad te veniat.** ℣. **Dominus vobiſcum.** ℟. **Et cum ſpiritu tuo.** **Oremus.**

Oratio.

ABſolue, quæſumus, Domine, animam famuli tui ab omni vinculo delictorum, vt in reſurrectionis gloria inter Sanctos, & electos tuos reſuſcitatus reſpiret. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. **Amen.**

Dum in Officio dicuntur Laudes, Sacerdos cum miniſtris paratur ad celebrandam Miſſam ſolemnem pro defuncto, ſi tempus congruens fuerit, vt in die depoſitionis in Miſſali Romano. Finita Miſſa, Sacerdos, depoſita caſula, ſeu planeta, & manipulo, accipit pluuiale nigri coloris, & Subdiaconus accipit Crucem, & accedit ad feretrum, & ſiſtit ad caput defuncti cum cruce medius inter duos Acolythos, ſeu ceroferarios cum candelabris, & candelis accenſis: & omnes alij de clero veniunt ordinatum in gradu ſuo cum candelis accenſis,

Digitized by Google

sis, & stant in circuitu feretri, tum sequitur Sacerdos cum Diacono, & assistente, aliisque ministris, & facta reverentia altari, sistit se contra crucem ad pedes defuncti, retro astantibus ei à sinistris duobus Acolythis vno cum thuribulo, & naui cula incensi, altero cum vase aquæ benedictæ, & aspersorio, & Acolytho, seu Clerico tenente librum, absolute dicit sequentem orationem.

NOn intres in iudicium cum seruo tuo Domine, quia nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo eum, quæsumus, tua iudicialis sententia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat: sed gratia tua illi succurrente, mereatur euadere iudicium vltionis, qui dum viueret insignitus est signaculo Sanctæ Trinitatis, qui viuis, & regnas in secula seculorum. ℟. **Amen.**

Deinde Cantore incipiente, Clerus circumstans cantat sequens Responsorium.

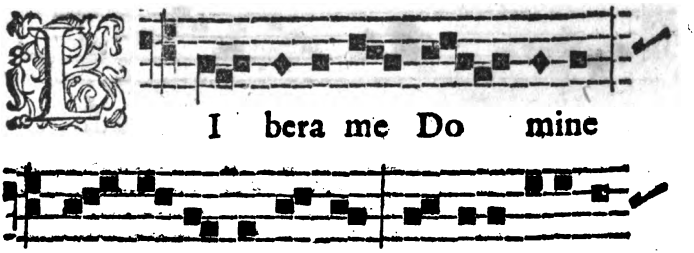

Digitized by Google
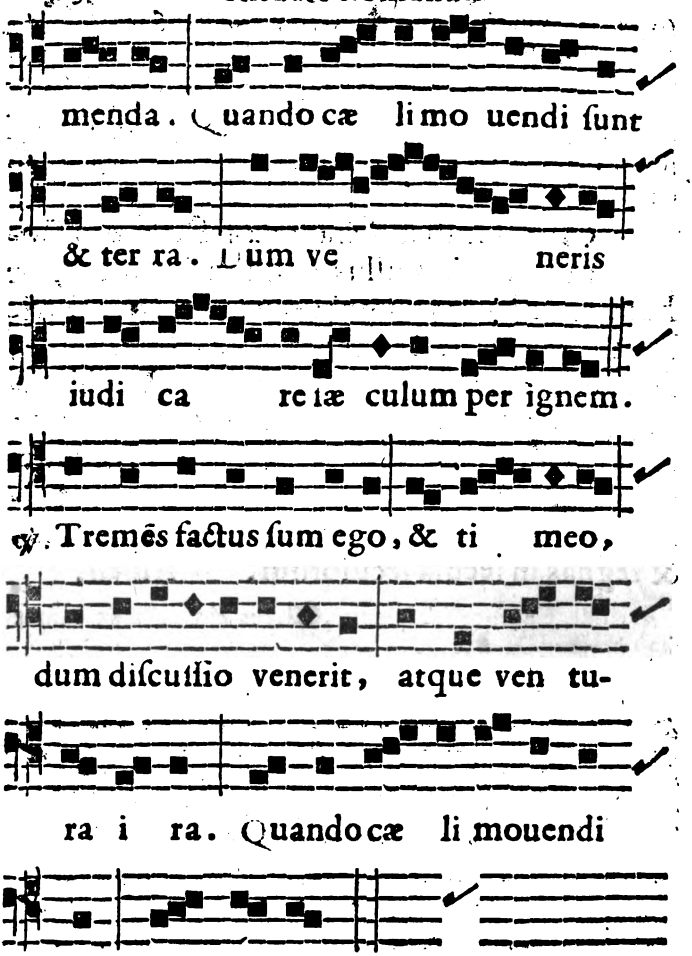
℣ Dies

Digitized by Google

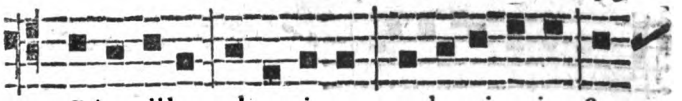

℣ Dies illa, dies iræ, calamitatis, &

miſe riæ, dies magna & a ma-

ra valde. Dum ve neris

℣ Requiem æternam dona e i Domine,

& lux perpetua lu ce at ei.

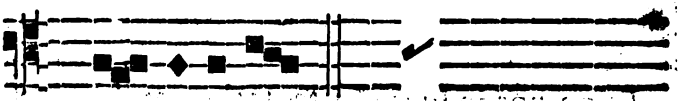

℣. Li bera me

Dum cantatur prædictum Reſponſorium, Sacerdos, Acolytho, ſeu Diacono miniſtrante, accipit incenſum de navicula, & ponit in thuribulum, & finito Reſponſorio. Cantor cum primo Choro dicit:

Kyrie

Digitized by Google

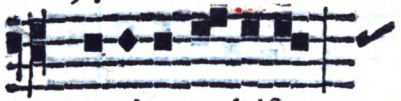

& ſecundus Chorus reſpondet.

Kyrie e leiſon.

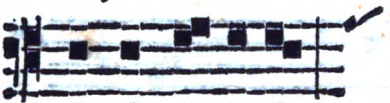

Deinde omnes ſimul dicunt.

Chriſte e leiſon.

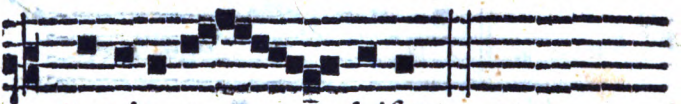

Kyrie e leiſon.

Mox Sacerdos dicit alta voce. **Pater noſter, &c.** & ſecreto dicitur ab omnibus, & ipſe interim accipit à Diacono, vel Acolytho aſperſorium aquæ benedictæ, & facta profunda inclinatione Cruci, quæ eſt ex aduerſo, Diacono, ſeu miniſtro genuflectente, & fimbrias pluuialis ſubleuante: circumiens feretrum (ſi tranſit ante Sacramentum genuflectit) aſpergit corpus defuncti, deinde reuerſus ad locum ſuum, Diacono miniſtrante, accipit thuribulum, & eodem modo circuit feretrum, & corpus incenſat, vt aſperſerat: poſtea reddito thuribulo, ei à quo acceperat, ſtans in loco ſuo, Acolytho, ſeu alio miniſtro tenente librum apertum ante ſe, dicit.

℣. **Et ne nos inducas in tentationem.** ℟. **Sed libera nos à malo.** ℣. **A porta inferi.** ℟. **Erue Domine animam eius.** ℣. **Requieſcat in pace.** ℟. **Amen.** ℣. **Domine exaudi orationẽ meam.** ℟. **Et clamor meus ad te veniat.** ℣. **Dominus vobiſcum.** ℟. **Et cum ſpiritu tuo.**

Ore-

Digitized by Google

O remus. Oratio.

DEus, cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere, te ſupplices exoramus pro anima famuli tui N. quam hodie de hoc ſeculo migrare iuſſiſti, vt non tradas eam in manus inimici, neque obliuiſcaris in finem, ſed iubeas eam à ſanctis Angelis ſuſcipi, & ad patriam Paradiſi perduci, vt quia in te ſperauit, & credidit, non pœnas inferni ſuſtineat, ſed gaudia ſempiterna poſsideat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Si defunctus fuerit Sacerdos, in Oratione dicatur: **pro anima famuli tui Sacerdotis, quam hodie, &c.**

Finita Oratione, corpus defertur ad ſepulchrum, ſi tunc deferendum ſit, & dum portatur, Clerici cantant Antiphonam.
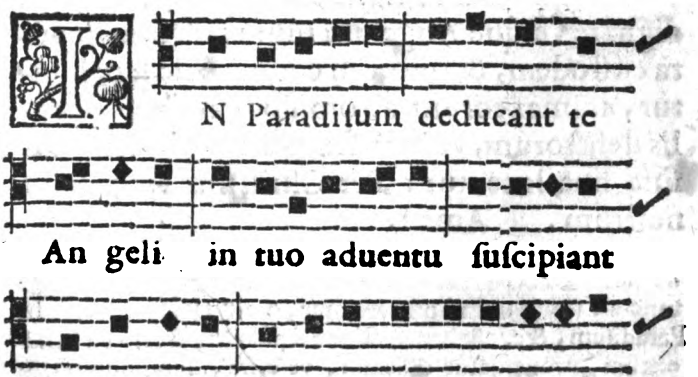
tem

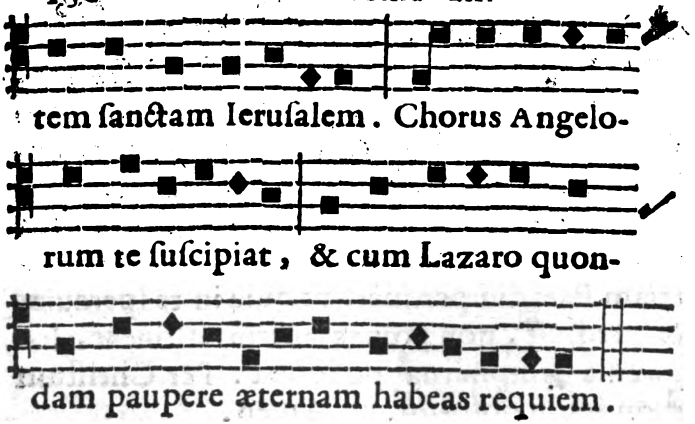

Cum autem peruenerit ad ſepulchrum, ſi non eſt benedictum, Sacerdos illud benedicit dicens hanc orationem.

Oremus.

DEus, cuius miſeratione animæ fidelium requieſcunt, hunc tumulum benedicere dignare, eiqúe Angelum tuum ſanctum deputa cuſtodem, & quorum corpora hic ſepeliuntur, animas eorum ab omnibus abſolue vinculis delictorum, vt in te ſemper cum Sanctis tuis ſine fine lætentur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. **Amen.**

Dicta Oratione, Sacerdos aqua benedicta aſpergat, deinde incenſet corpus defuncti, & tumulum. Quod ſi corpus tunc ad ſepulturam nõn deferatur, omiſſo Reſponſorio, **In Paradiſum, &c.** & benedictione ſepulchri, ſi iam eſt benedictum, proſequatur officium, vt infra, quod numquam omittitur, & inponet Antiphonam.

Ego

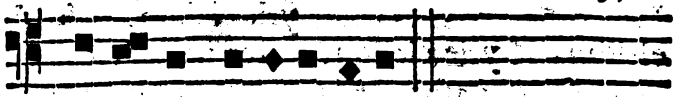

E go ſum reſurrectio.

Et dicitur Canticum Benedictus.

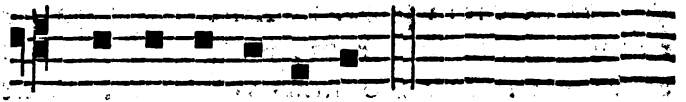

E v o v a e.

Et repetitur Antiphona

E go ſum reſurrectio & vita,

qui cre dit in me etiam ſi mortuus

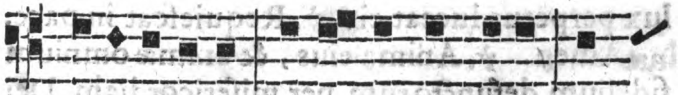

fuerit, viuet, & omnis, qui viuit, &

credit in me, non morietur in æternum.

Digitized by Google

Postea Sacerdos dicit: Kyrie eleison. Christe eleison: Kyrie eleison. Pater noster, &c. interim corpus aspergit. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. A porta inferi. ℟. Erue Domine animam eius. ℣. Requiescat in pace. ℟. Amen. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

FAc quæsumus, Domine, hanc cum seruo tuo defuncto, ~~vel famula tua defuncta~~ misericordiam, vt factorum suorum in pœnis non recipiat vicem, qui, ~~vel quæ tuam~~ tuam in votis tenuit voluntatem, vt sicut hic eum, ~~vel eam~~ vera fides iunxit fidelium turmis, ita illic eum, ~~vel eam~~ tua miseratio societ Angelicis choris. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

℣. Requiem æternam dona ei Domine. ℟. Et lux perpetua luceat ei. ℣. Requiescat in pace. ℟. Amen. ℣. Anima eius, & animæ omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace.

Deinde à sepultura in ecclesiam, vel in sacristiam reuertentes dicant sine cantu Antiph. Si iniquitates, cum Psal. De profundis, &c. Requiem æternam dona eis Domine, &c.

Si

Digitized by Google

Si verò ob rationabilem causam, videlicet ob temporis angustiam, vel aliorum funerum instantem necessitatem, prædictum Officium Mortuorum cum tribus Nocturnis, & Laudibus dici non potest; depositio in ecclesia feretro cum corpore, dicatur saltem primum Nocturnum cum Laudibus, maximè vbi eiusmodi viget consuetudo, incipiendo ab Inuitatorio. **Regem cui omnia viuunt, venite, &c.** Et postea omnia alia dicantur, quæ supra præscripta sunt dicenda post Officium Mortuorum, & Missam.

Quod si etiam ea fuerit temporis angustia, vel alia vrgens necessitas, vt vnum Nocturnum cum Laudibus dici non possit aliæ prædictæ preces, & suffragia numquam omittantur.

Missa verò, si hora fuerit congruens, ritu pro defunctis, vt in die obitus præsente corpore non omittatur, nisi obstet magna diei solemnitas, aut aliqua necessitas aliter suadeat, & post Missam fiat vt supra.

OFFI-

Digitized by Google

OFFICIVM DEFVNCTORVM.

DIcitur in Choro in die depoſitionis, & alijs diebus pro temporis opportunitate, & eccleſiarum conſuetudine, vt ſupra dictum eſt. In die vero depoſitionis, & tertio, ſeptimo, & anniuerſario, duplicantur Antiphonæ. Et in fine Pſalmorum dicitur: Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis. etiam ſi pro vno tantum fiat Officium.

AD VESPERAS.

Abſolute incipitur ab Antiphona.

P lacebo Domino. E v o v a e.

Pſalmus 114.

DIlexi, quoniam exaudiet Dominus: vocem orationis meæ.

Q uia inclinauit aurem ſuam mihi: & in diebus meis inuocabo.

C ircumdederunt me dolores mortis: & pericula inferni inuenerunt me.

T ribulationem & dolorem inueni: & nomen Domini inuocaui.

O Domine libera animam meam: miſeri-

cors

Digitized by Google

cors Dominus & iuſtus, & Deus noſter miſeretur.

Cuſtodiens paruulos Dominus: humiliatus ſum, & liberauit me.

Conuertere anima mea in requiem tuam: quia Dominus benefecit tibi.

Quia eripuit animam meam de morte: oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapſu.

Placebo Domino: in regione viuorum.

Requiem æternam &c.

Ant. Placebo Domino in regione viuorum.

Ant. Heimihi. Evovae.

Pſalmus 119.

AD Dominum cum tribularer clamaui: & exaudiuit me.

Domine libera animam meam à labiis iniquis: & à lingua doloſa.

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi: ad linguam doloſam?

Sagittæ potentis acutæ: cum carbonibus deſolatorijs.

Digitized by Google

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, habitaui cum habitantibus Cedar: multum incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: cum loquebar illis impugnabant me gratis.
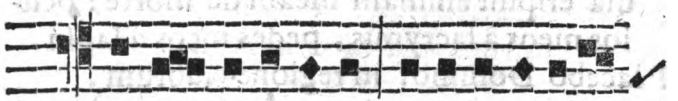
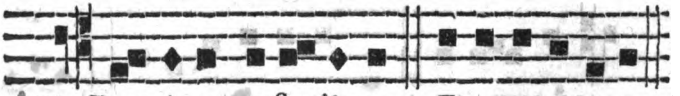

Psalmus 120.

LEuaui oculos meos in montes: vnde veniet auxilium mihi.

Auxilium meum à Domino: qui fecit cælum & terram.

Non det in commbtionem pedem tuum: neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit, neque dormiet: qui custodit Israel.

Domi-

Digitized by Google

Dominus custodit te: Dominus protectio tua super manum dexteram tuam.

Per diem sol non vret te: neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum, & exitū tuum: ex hoc nunc & vsque in seculum.

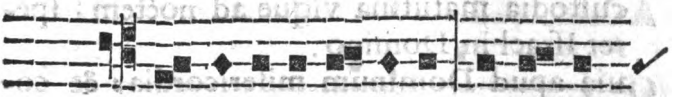

Antiph. Dominus custodit te ab omni

malo: custo diat animam tu am

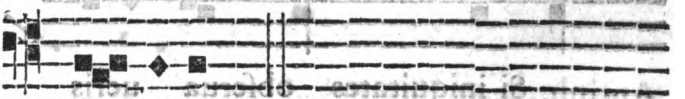

Do minus.

Ant. Si iniquitates. E v o v a e.

Psalmus 129.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Digitized by Google

Fiant aures tuæ intendentes : in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obſeruaueris Domine : Domine quis ſuſtinebit?

Quia apud te propitiatio eſt : & propter legem tuam ſuſtinui te Domine.

Suſtinuit anima mea in verbo eius : ſperauit anima mea in Domino.

A cuſtodia matutina vſque ad noctem : ſperet Iſrael in Domino.

Quia apud Dominum miſericordia : & copioſa apud eum redemptio.

Et ipſe redimet Iſrael : ex omnibus iniquitatibus eius.

Antiph. Si iniquitates obſerua uerisi

Domine : Domine quis ſuſti nebit.

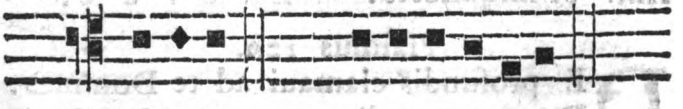

Antiph. Opera. E v o v a e.

Pſal-

Digitized by Google

Psalmus 137.

CONfitebor tibi Domine in toto corde meo: quoniam audisti verba oris mei.

In conspectu Angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.

Super misericordia tua, & veritate tua: quoniam magnificasti super omne, nomen sanctum tuum.

In quacumque die inuocauero te, exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem.

Confiteantur tibi Domine omnes reges terræ: quia audierunt omnia verba oris tui.

Et cantent in vijs Domini: quoniam magna est gloria Domini.

Quoniam excelsus Dominus, & humilia respicit & alta à longe cognoscit.

Si ambulauero in medio tribulationis, viuificabis me: & super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, & saluum me fecit dextera tua.

Dominus retribuet pro me: Domine misericordia tua in seculum, opera manuum tuarum ne despicias.

Requiem æternam dona eis Domine.

Et lux perpetua luceat eis.

Digitized by Google

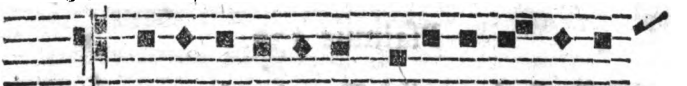

Antiph. Opera manuum tuarum Domine

ne de ſpicias.

℣. Audiui vocem de cælo dicentem mihi.

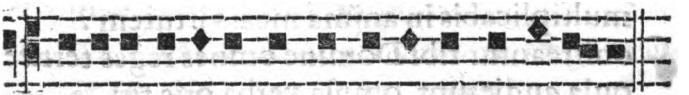

℟. Beati mortui qui in Domino moriuntur.

Ad Ma

gnificat

Antiph. Om ne. E v o v a e.

Pſal. Magnificat: &c. vt infra.

Antiph. Om ne quod dat mihi pa ter,

ad me ve niet, & e um qui venit ad me,

Digitized by Google

me, non eijciam fo ras.

Sequentes preces dicuntur flexis genibus, similiter, & ad Laudes. Pater noster. secreto. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. Psalmus 145.

LAuda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principibus: in filijs hominum, in quibus non est salus.

Exibit spiritus eius, & reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cuius Deus Iacob adiutor eius, spes eius in Domino Deo ipsius: qui fecit cælum, & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in seculum, facit iudicium iniuriam patientibus: dat escam esurientibus.

Dominus soluit compeditos: Dominus illuminat cæcos.

Dominus erigit elisos: Dominus diligit iustos.

Dominus custodit aduenas, pupillum & viduam suscipiet: & vias peccatorũ dispergit.

Digitized by Google

Regnabit Dominus in ſecula, Deus tuus Sion: in generationem & generationem.

Requiem æternam, &c.

℣. A porta inferi. ℟. Erue Domine animam eius. ℣. Requieſcat in pace. ℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

In die depoſitionis defuncti. Oratio.

ABſolue, quæſumus Domine animam famuli tui, vel famulæ tuæ, vt defunctus vel defuncta ſeculo tibi viuat: & quæ per fragilitatem carnis humana conuerſatione commiſit, tu venia miſericordioſiſſimæ pietatis abſterge. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen. Vel

DEus, cui proprium eſt miſereri, ſemper & parcere: te ſupplices exoramus pro anima famuli tui N. vel famulæ tuæ, quam hodie de hoc ſeculo migrare iuſſiſti: vt non tradas eam in manus inimici, neque obliuiſcaris in finem: ſed iubeas eam à ſanctis Angelis ſuſcipi, & ad patriam Paradiſi perduci: vt quia in te ſperauit, & credidit, non pœnas inferni ſuſtineat, ſed gaudia æterna poſſideat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Digitized by Google

In die tertio, septimo, & trigesimo depositionis defuncti. Oratio.

QVæsumus Domine, vt animæ famuli tui N. vel famulæ tuæ, cuius depositionis diem tertium, vel septimum, vel trigesimum commemoramus, sanctorum, atque electorum tuorum largiri digneris consortium: & rorem misericordiæ tuæ perennem infundas. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

In Anniuersario. Oratio.

DEus indulgentiarum, Domine, da animæ famuli tui, vel famulæ tuæ, vel animabus famulorum, famularumq; tuarum, cuius, vel quorum anniuersarium depositionis diem commemoramus, refrigerij sedem, quietis beatitudinem, & luminis claritatem. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Aliæ Orationes diuersæ pro defunctis.

Pro Summo Pontifice defuncto, Oratio.

DEus, qui inter summos Sacerdotes famulum tuum N. ineffabili tua dispositione connumerari voluisti: præsta quæsumus, vt qui vnigeniti Filij tui vices in terris gerebat, Sanctorum tuorum Pontificum consortio perpetuo aggregetur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Digitized by Google

Pro defuncto Episcopo. Oratio.

DEus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulum tuum Pontificali fecisti dignitate vigere, præsta quæsumus, vt eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Si fuerint plures, dicatur in numero plurali.

Pro Episcopo Cardinali defuncto dicatur: famulum tuum N. Episcopum Cardinalem Pontificali fecisti, &c.

Pro Presbytero Cardinali dicatur: famulum tuum N. Presbyterum Cardinalem Sacerdotali fecisti, &c.

Pro Diacono autem Cardinali dicitur Oratio. Inclina Domine, &c. quæ habetur paulò infra, hoc modo. Vt animam famuli tui N. Diaconi Cardinalis, quam de hoc seculo migrare, &c.

Pro defuncto Sacerdote. Oratio.

DEus, qui inter Apostolicos Sacerdotes, famulum tuum Sacerdotali fecisti dignitate vigere, præsta quæsumus, vt eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Vel Oratio.

PRæsta quæsumus Domine, vt anima famuli tui N. Sacerdotis, quem in hoc se-

culo

culo commorantem sacris muneribus decorasti, in cælesti sede gloriosa semper exultet. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pro vno defuncto. Oratio.

INclina Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, vt animam famuli tui, quam de hoc seculo migrare iussisti, in pacis, ac lucis regione constituas, & sanctorum tuorum iubeas esse consortem. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pro vna defuncta. Oratio.

QVæsumus Domine, pro tua pietate miserere animæ famulæ tuæ: & à contagijs mortalitatis exutam in æternæ saluationis partem restitue. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pro defunctis fratribus, propinquis, & benefactoribus.

DEus veniæ largitor, & humanæ salutis amator: quæsumus clementiam tuam, vt nostræ congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc seculo transierunt: beata Maria semper Virgine intercedente cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium peruenire concedas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pro

Digitized by Google

Pro fidelibus defunctis generalis oratio.

FIdelium Deus, omnium conditor, & redemptor, animabus famulorum, famularumq; tuarum, remissionem cunctorum tribue peccatorum: vt indulgentiam, quam semper optauerunt, pijs supplicationibus consequantur. Qui viuis, & regnas in secula seculorum. ℟. Amen.

℣. Requiem æternam dona eis Domine. ℟. Et lux perpetua luceat eis. ℣. Requiescant in pace. ℟. Amen.

AD MATVTINVM.

Inuitatorium.

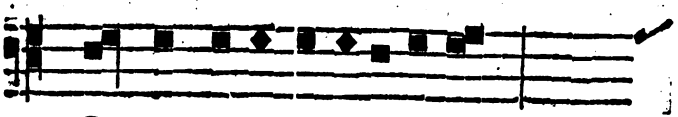

Regem cui omnia viuunt:

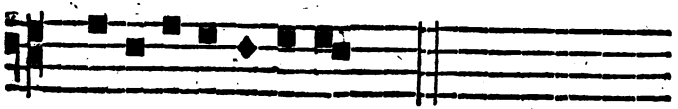

Venite adoremus:

Chorus repetit. Regem, &c. Psalmus 94.
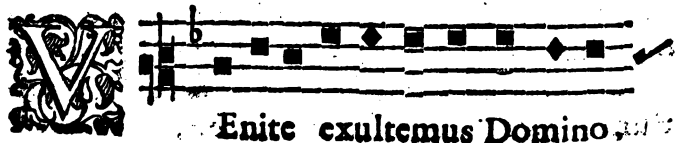
Enite exultemus Domino, iubi-

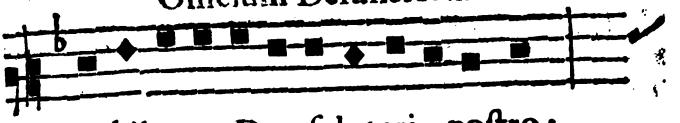

iubilemus Deo ſalutari noſtro:

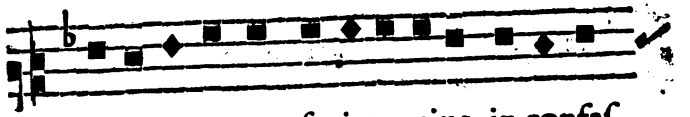

præoccupemus faciem eius in confeſ-

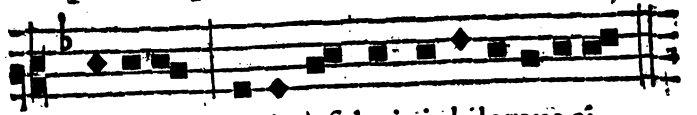

ſione, & in pſalmis iubilemus ei.

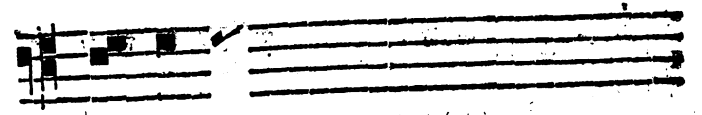

Regem

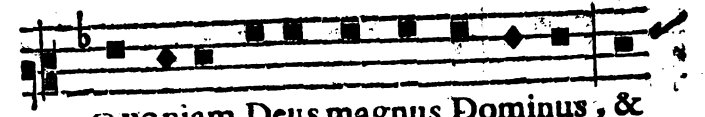

Quoniam Deus magnus Dominus, &

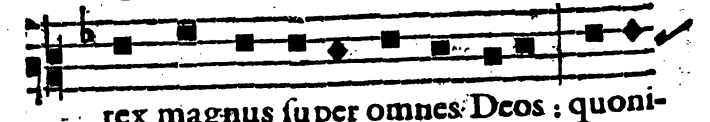

rex magnus ſuper omnes Deos: quoni-

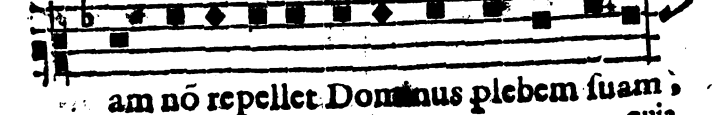

am nō repellet Dominus plebem ſuam,

quia

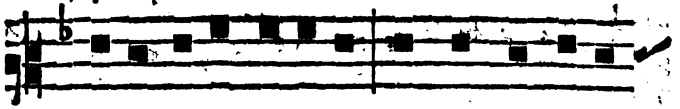

quia in manu eius ſunt omnes fines

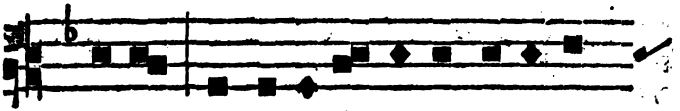

terræ, & altitu dines montium

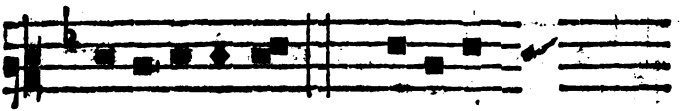

ipſe conſpicit. Venite

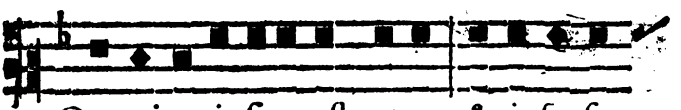

Quoniam ipſius eſt mare, & ipſe fe-

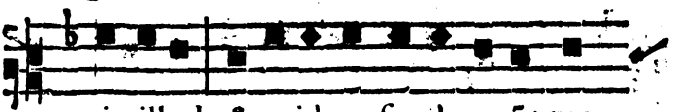

cit illud, & aridam fundauerũt ma-

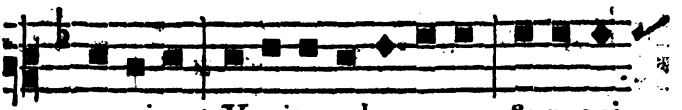

nus eius: Venite adoremus, & proci-

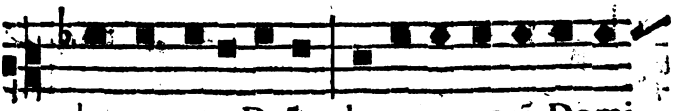

damus ante Deũ: ploremus corã Domi-

no

Digitized by Google

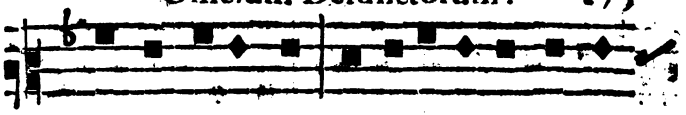

no qui fecit nos, quia ipſe eſt Domi-

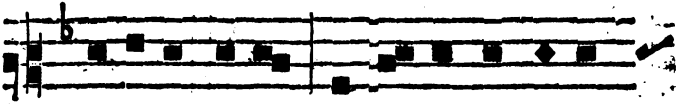

nus Deus noſter: nos autem populus

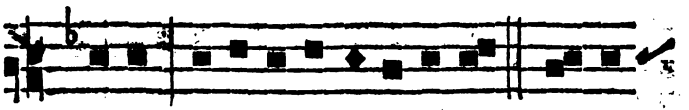

eius, & oues paſcuæ eius. Regem

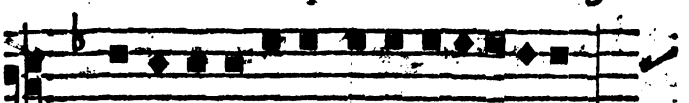

Hodie ſi vocem eius audieritis,

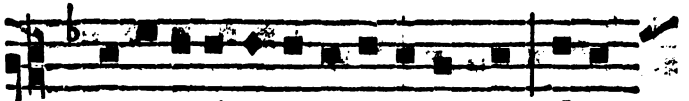

nolite obdurare corda veſtra, ſicut

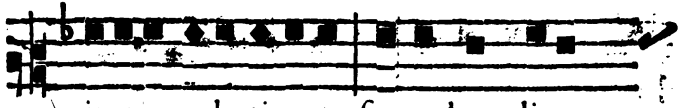

in exacerbatione ſecundum diem

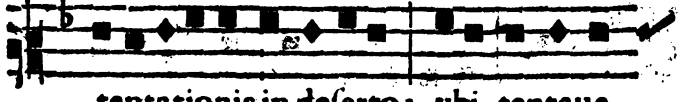

tentationis in deſerto: ybi tentaue-

runt

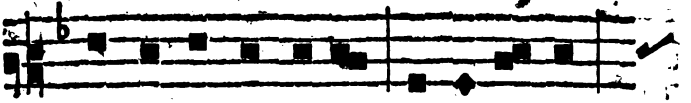

rũt me patres veſtri, probaue runt,

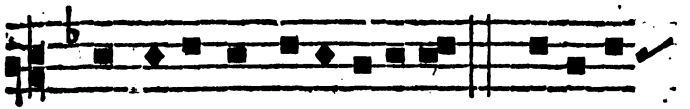

& viderunt opera mea. Venite

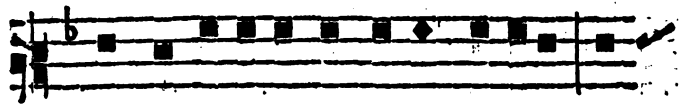

Quadraginta annis proximus fui ge-
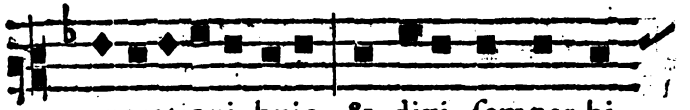
nerationi huic, & dixi, ſemper hi

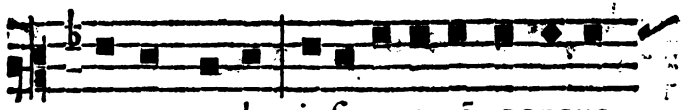

errant corde: ipſi vero nõ cognoue-

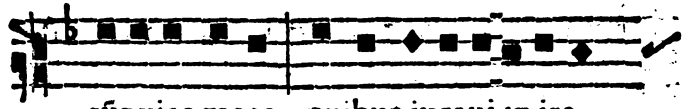

rũt vias meas, quibus iuraui in ira

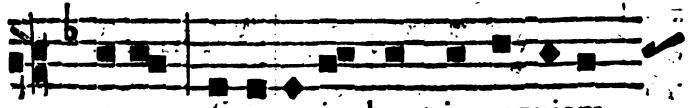

mea, si introibunt in requiem

meam.

Digitized by Google

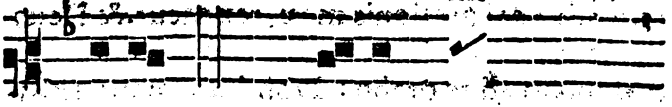

meam. R egem

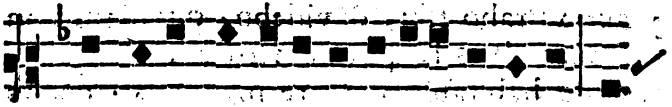

R equiem æternã dona eis Domine, &

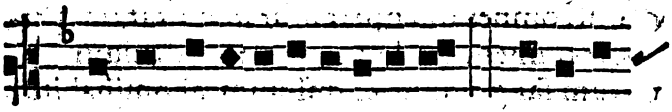

lux perpetua luceat eis. V enite

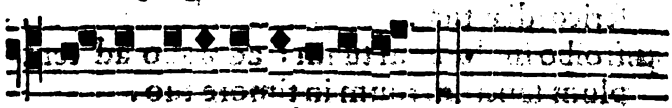

R egem cui omnia viuunt

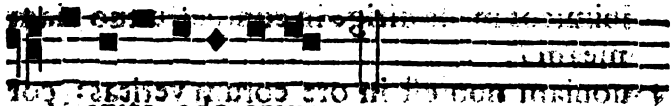

V enite adoremus.

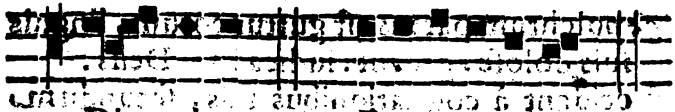

Ant. Di rige. E v o v a f.

Psalmus 5.

V Erba mea auribus percipe Domine: in-
tellige clamorem meum.

Digitized by Google

Intende voci orationis meæ: rex meus, & Deus meus.

Quoniam ad te orabo: Domine, mane exaudies vocem meam.

Mane adstabo tibi, & videbo: quoniam non Deus volens iniquitatem tu es.

Neque habitabit iuxta te malignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos.

Odisti omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes, qui loquuntur mendacium.

Virum sanguinum & dolosum abominabitur Dominus: ego autem in multitudine misericordiæ tuæ.

Introibo in domum tuam: adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

Domine deduc me in iustitia tua: propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam.

Quoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est.

Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant: iudica illos Deus.

Decidant à cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam irritauerunt te Domine.

Et lætentur omnes, qui sperant in te: in æternum exultabunt, & habitabis in eis.

Et

Digitized by Google

Et gloriabuntur in te omnes, qui diligunt nomen tuum: quoniam tu benedices iusto.
Domine, vt scuto bonæ voluntatis tuæ: coronasti nos.
Requiem æternam, &c.

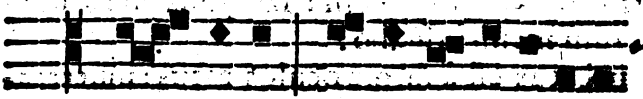

Antiph. Di rige Domine Deus meus

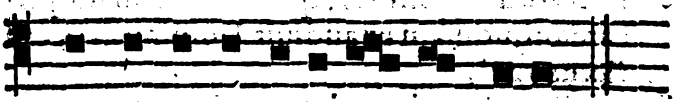

in conspectu tuo vi am meam.

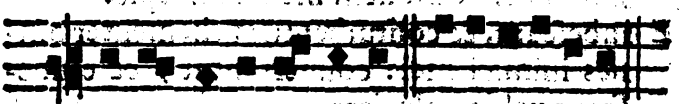

Ant. Conuertere Domine, Evovae.

Psalmus 6.

DOmine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.
Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana me Domine quoniam conturbata sunt ossa mea.
Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine vsquequo?
Conuertere Domine, & eripe animam meam:

ſaluum me fac propter miſericordiam tuam.

Quoniam non eſt in morte qui memor ſit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum: lacrymis meis ſtratum meum rigabo.

Turbatus eſt à furore oculus meus: inueteraui inter omnes inimicos meos.

Diſcedite à me omnes, qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam ſuſcepit.

Erubeſcant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertantur, & erubeſcant valde velociter.

Requiem æternam, &c.

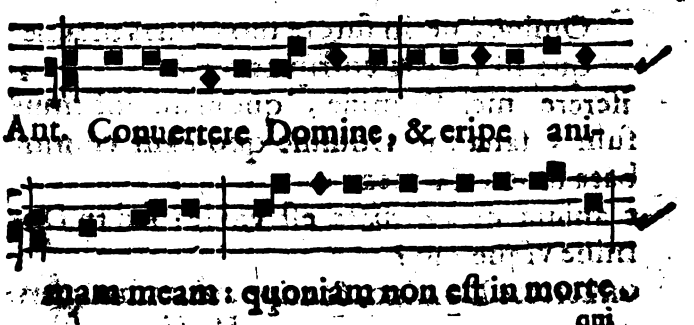

Digitized by Google

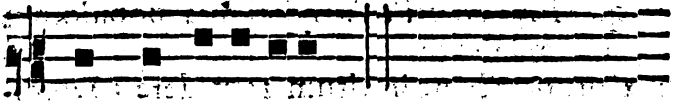

qui memor sit tui.

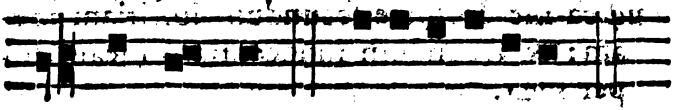

Ant. Ne quando. Eyovae.

Psalmus 7.

DOmine Deus meus, in te speraui: saluum me fac ex omnibus persequentibus me, & libera me.

Ne quando rapiat vt leo animam meam: dum non est qui redimat, neque qui saluum faciat.

Domine Deus meus, si feci istud: si est iniquitas in manibus meis.

Si reddidi retribuentibus mihi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis.

Persequatur inimicus animam meam, & comprehendat, & conculcet in terra vitam meam: & gloriam meam in pulverem deducat.

Exurge Domine in ira tua: & exaltare in finibus inimicorum meorum.

Et exurge Domine Deus meus in præcepto

Digitized by Google

quod mandasti : & synagoga populorum circumdabit te.

Et propter hanc in altum regredere : Dominus iudicat populos.

Iudica me Domine secundum iustitiam meam : & secundum innocentiam meam super me.

Consumetur nequitia peccatorum, & dirriges iustum : scrutans corda, & renes Deus.

Iustum adiutorium meum à Domino : qui saluos facit rectos corde.

Deus iudex iustus, fortis, & patiens : numquid irascitur per singulos dies ?

Nisi conuersi fueritis, gladium suum vibrabit : arcum suum tetendit, & parauit illum.

Et in eo parauit vasa mortis : sagittas suas ardentibus effecit.

Ecce parturijt iniustitiam : concepit dolorem, & peperit iniquitatem.

Lacum aperuit, & effodit eum : & incidit in foueam quam fecit.

Conuertetur dolor eius in caput eius : & in verticem ipsius iniquitas eius descendet.

Confitebor Domino secundum iustitiam eius : & psallam nomini Domini altissimi.

Requiem æternam, &c.

Antiph.

Digitized by Google

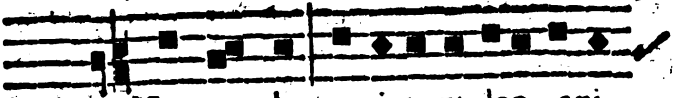

Antiph. Ne quando rapiat vt leo ani-

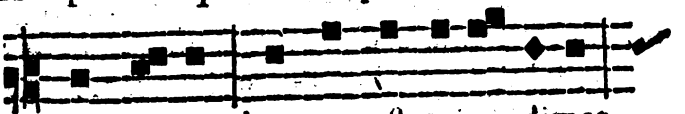

mam meam, dum non est qui re dimat

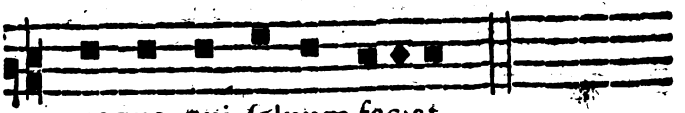

neque qui saluum faciat.

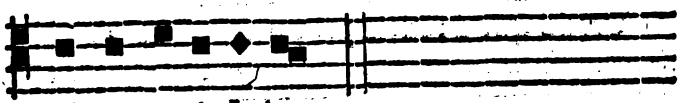

℣. A porta inferi.

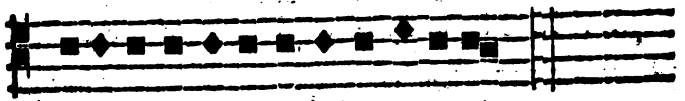

℟. Erue Domine animas eorum.

Pater noster. totum secreto. Lectiones leguntur sine Absolutione, Benedictionibus, & Titulo.

Lectio j. *Iob. 7. c*

PArce mihi Domine: nihil enim sunt dies mei. Quid est homo, quia magnificas eum? aut quid apponis erga eum cor tuum? Visitas eum diluculo, & subito probas illum. Vsquequo non parcis mihi, nec dimittis me,

Digitized by Google

vt glutiam saliuam meam? Peccaui: quid faciam tibi, ò custos hominum? Quare posuisti me contrarium tibi, & factus sum mihimetipsi grauis? Cur non tollis peccatum meum, & quare non aufers iniquitatem meam? Ecce nunc in puluere dormiam, & si mane me quæsieris, non subsistam.

Lectiones terminantur sine Tu autem, vel alia conclusione.

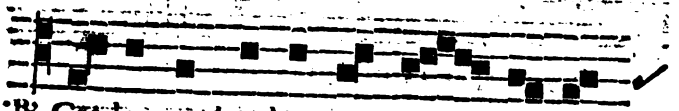

℟. Credo quod redemptor me us vi-

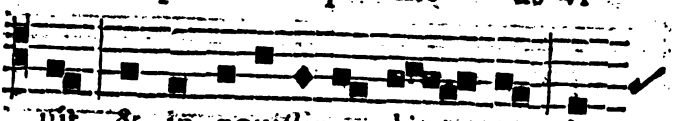

uit, & in nouissimo di e de

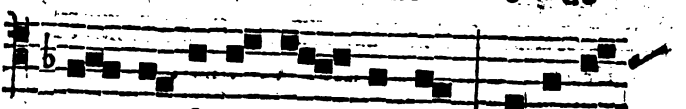

ter ra surre ctu rus sum: Et in car-

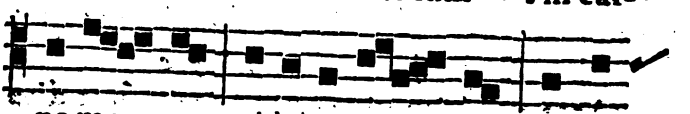

ne me a videbo De um salua-

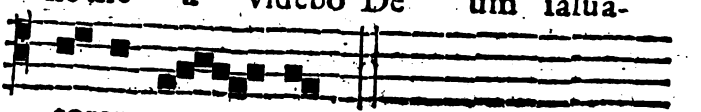

torem me um.

℣. Quem

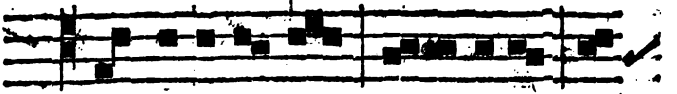

℣. Quem visurus sum ego ipse, &

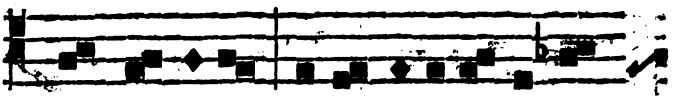

non alius, & oculi mei con-

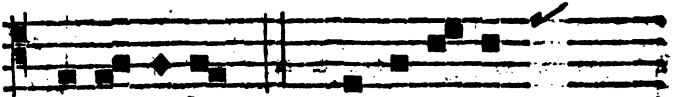

specturi sunt. Et in carne

Lectio ij. *Iob. 10.*

TÆdet animam meam vitæ meæ: dimittam aduersum me eloquium meum. Loquar in amaritudine animæ meæ, dicam Deo: Noli me condemnare. Indica mihi, cur me ita iudices? Numquid bonum tibi videtur, si calumnieris me, & opprimas me opus manuum tuarum, & consilium impiorum adiuues? Numquid oculi carnei tibi sunt, aut sicut videt homo, & tu videbis? Numquid sicut dies hominis dies tui, & anni tui sicut humana sunt tempora, vt quæras iniquitatē meam, & peccatum meum scruteris? Et scias quia nihil impium fecerim, cum sit nemo qui de manu tua possit eruere.

℟. Qui

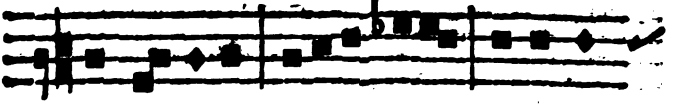

℟. Qui Lazarum reſuſcitaſti à monu-

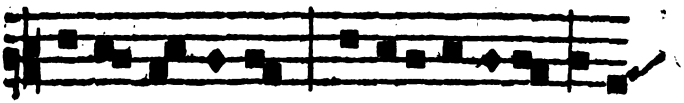

mento fœ tidum. T u eis Domine dona

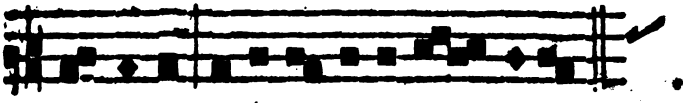

requiem, & locum indulgen tiæ.

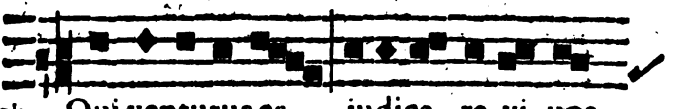

℣. Qui venturus es iudica re vi uos

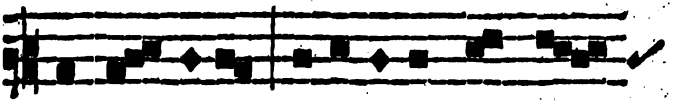

& mor tuos, & ſeculum pér i-

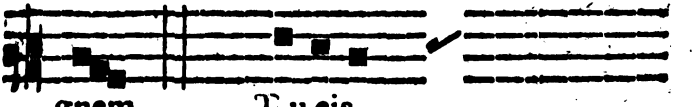

gnem. T u eis

Lectio iij. *Iob. 10. b*

MAnus tuæ Domine fecerunt me, & plaſ-
mauerunt me totum in circuitu, & ſic
repen-

Digitized by Google

repente præcipitas me? Memẽto quæso, quoꝛ ſicut lutum feceris me, & in puluerem reduces me. Nonne ſicut lac mulſiſti me, & ſicut caſeum me coagulaſti? Pelle & carnibus veſtiſti me, oſſibus & neruis compegiſti me. Vitam & miſericordiam tribuiſti mihi, & viſitatio tua cuſtodiuit ſpiritum meum.

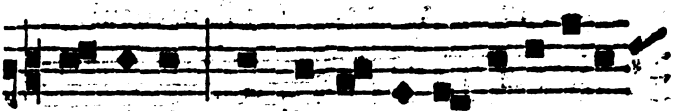

℟. Domine, quando ve neris iudicare

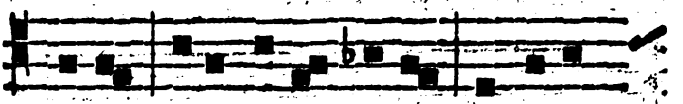

terram, vbi me abſcondam à vultu

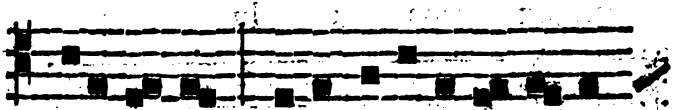

iræ tu æ? Quia peccaui ni mis in

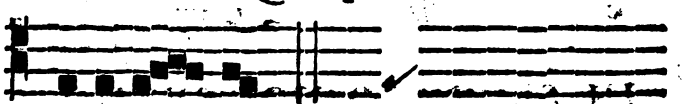

vita me a.

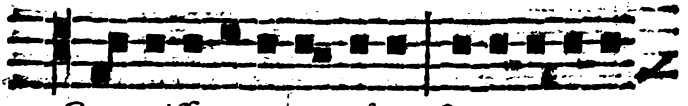

℣. Commiſſa mea paueſco, & ante te e-

rube-

Digitized by Google

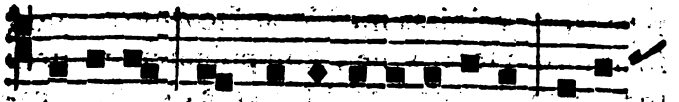

rubesco, dum veneris iudicare, noli

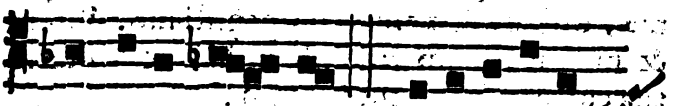

me condemna re. Quia peccaui

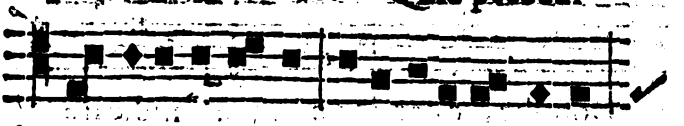

℣. Requiem æternam dona eis Domine,

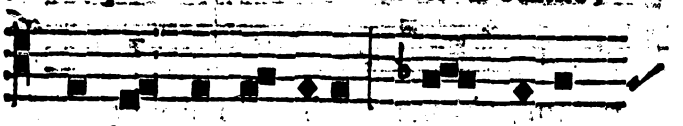

& lux perpe tua lu ceat

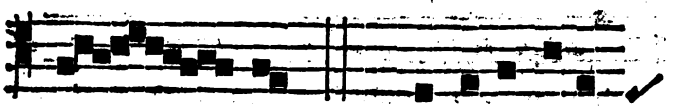

e is. Quia peccaui

IN SECVNDO NOCTVRNO.

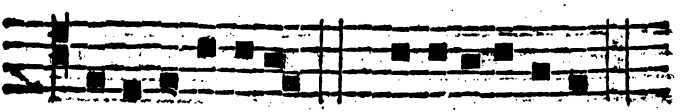

Ant. In loco pascuæ. E v o v a e.

Psal-

Digitized by Google

Psalmus 22.

DOminus regit me, & nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocauit.
Super aquam refectionis educauit me: animam meam conuertit.
Deduxit me super semitas iustitiæ: propter nomen suum.
Nam, & si ambulauero in medio vmbræ mortis, non timebo mala: quoniam tu mecum es.
Virga tua, & baculus tuus: ipsa me consolata sunt.
Parasti in conspectu meo mensam: aduersus eos qui tribulant me.
Impinguasti in oleo caput meum: & calix meus inebrians quàm præclarus est.
Et misericordia tua subsequetur me: omnibus diebus vitæ meæ.
Et vt inhabitem in domo Domini: in longitudinem dierum. Requiem, &c.

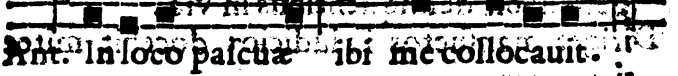

Ant. In loco pascuæ ibi me collocauit.

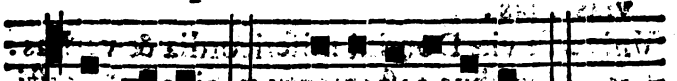

Ant. Delicta. EVOVAE.

Psal-

Psalmus 24.

AD te Domine leuaui animam meam: Deus meus in te confido non erubescam.

Neque irrideant me inimici mei: etenim vniuersi, qui sustinent te, non confundentur.

Confundantur omnes iniqua agentes: superuacue.

Vias tuas Domine demonstra mihi: & semitas edoce me.

Dirige me in veritate tua, & doce me: quia tu es Deus saluator meus, & te sustinui tota die.

Reminiscere miserationum tuarum Domine: & misericordiarum tuarum, quæ à seculo sunt.

Delicta iuuentutis meæ: & ignorantias meas ne memineris.

Secundum misericordiam tuam memẽto mei tu: propter bonitatem tuam Domine.

Dulcis, & rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.

Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas.

Vniuersæ viæ Domini misericordia & veritas requirentibus testamentum eius, & testimonia eius.

Pro-

Propter nomen tuum Domine propitiaberis peccato meo: multum est enim.

Quis est homo qui timet Dominum? legem statuit ei in via, quam elegit.

Anima eius in bonis demorabitur: & semen eius hæreditabit terram.

Firmamentum est Dominus timentibus eum: & testamentum ipsius, vt manifestetur illis.

Oculi mei semper ad Dominum: quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos.

Respice in me, & miserere mei: quia vnicus & pauper sum ego.

Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt: de necessitatibus meis erue me.

Vide humilitatem meam & laborem meum: & dimitte vniuersa delicta mea.

Respice inimicos meos, quoniam multiplicati sunt: & odio iniquo oderunt me.

Custodi animam meam, & erue me: non erubescam quoniam speraui in te.

Innocentes & recti adhæserunt mihi: quia sustinui te.

Libera Deus Israel: ex omnibus tribulationibus suis.

Requiem æternam, &c.

Digitized by Google

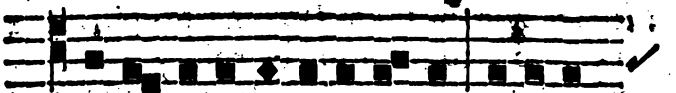

Ant. Deli cta iuuentutis meæ, & igno-

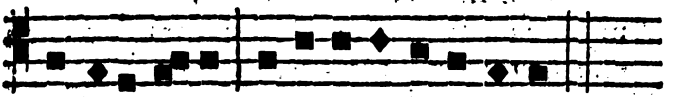

rantias meas ne memineris Domine.

Ant. Credo vide re. BENEDICTUS.

Psalmus 26.

DOminus illuminatio mea, & salus mea: quem timebo?

Dominus protector vitæ meæ: à quo trepidabo?

Dum appropiant super me nocentes: vt edant carnes meas.

Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt, & ceciderunt.

Si consistant aduersum me castra: non timebit cor meum.

Si exurgat aduersum me prælium: in hoc ego sperabo.

Vnam petij à Domino, hanc requiram: vt inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.

Digitized by Google

Vt videam voluptatem Domini: & visitem templum eius.

Quoniam abscondit me in tabernaculo suo: in die malorum protexit me in abscondito tabernaculi sui.

In petra exaltauit me: & nunc exaltauit caput meum super inimicos meos.

Circuiui, & immolaui in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo, & psalmum dicam Domino.

Exaudi Domine vocem meam, qua clamaui ad te: miserere mei, & exaudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisiui te facies mea: faciem tuam Domine requiram.

Ne auertas faciem tuam à me: ne declines in ira à seruo tuo.

Adiutor meus esto: ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus.

Quoniam pater meus, & mater mea dereliquerunt me: Dominus autē assumpsit me.

Legem pone mihi Domine in via tua: & dirige me in semitam rectam propter inimicos meos.

Ne tradideris me in animas tribulantium me: quoniam insurrexerunt in me testes iniqui, & mentita est iniquitas sibi.

Credo videre bona Domini: in terra viuentium.

Digitized by Google

Expecta Dominum, viriliter age: & confortetur cor tuum, & sustine Dominum.

Requiem æternam, &c.

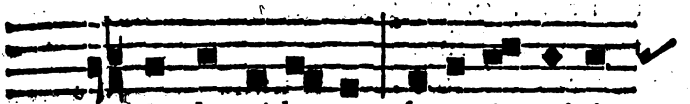

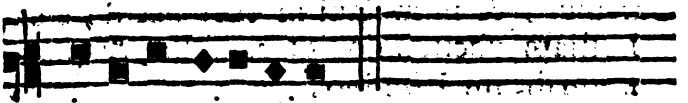

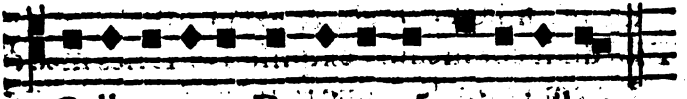

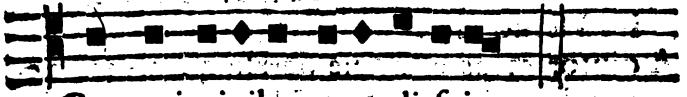

Pater noster. totum secreto.

Lectio iiij. *Iob. 13. d*

REsponde mihi: quantas habeo iniquitates & peccata, scelera mea & delicta, ostende mihi. Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me inimicum tuum? Contra folium, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam persequeris. Scri-

bis

bis enim contra me amaritudines, & consumere me vis peccatis adolescentiæ meæ. Posuisti in neruo pedem meum, & obseruasti omnes semitas meas, & vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo consumendus sum, & quasi vestimentum quod comeditur à tinea.

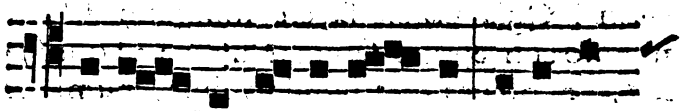

℟. Memen to me i De us, quia ven-

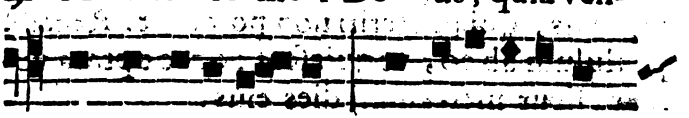

tus est vita me a: Nec aspiciat me

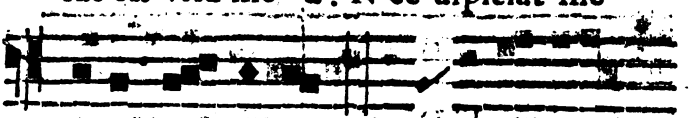

visus ho minis.

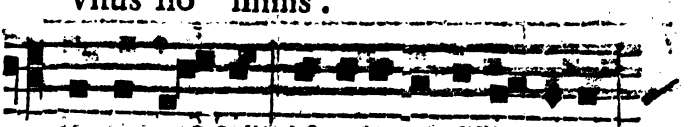

℣. De profun dis clamaui ad te Domine,

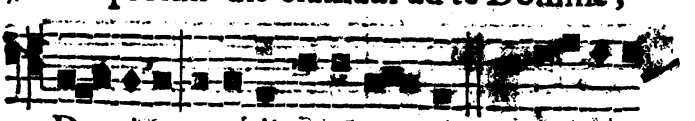

Domine exaudi vocē me ā. Nec aspiciat

Digitized by Google

Lectio v. *Iob. 14.*

HOmo natus de muliere, breui viuens tempore, repletur multis miseriis. Qui quasi flos egreditur & conteritur, & fugit velut vmbra, & numquam in eodem statu permanet. Et dignum ducis super huiusce modi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in iudicium? Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu qui solus es? Breues dies hominis sunt, numerus mensium eius apud te est: constituisti terminos eius, qui præteriri non poterunt. Recede paululum ab eo, vt quiescat donec optata veniat, sicut mercenarij dies eius.

Digitized by Google

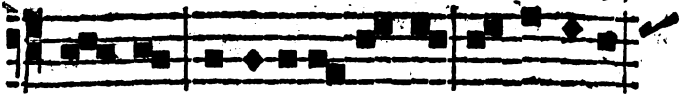

me us? Miſerere me i, dũ veneris

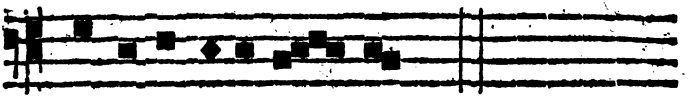

in nouiſſimo di e:

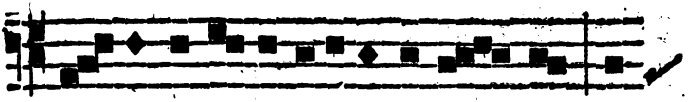

℣. A nima mea turbata eſt val de, ſed

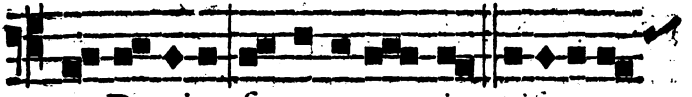

tu Domine ſuccurre e i. Miſerere

Lectio vj. *Iob. 14. c.*

QVis mihi hoc tribuat, vt in inferno protegas me, & abſcondas me, donec pertranſeat furor tuus, & conſtituas mihi tempus, in quo recorderis mei? Putaſne mortuus homo rurſum viuat? Cunctis diebus, quibus nunc milito, exſpecto donec veniat immutatio mea. Vocabis me, & ego reſpondebo tibi: operi manuum tuarum porriges dexteram. Tu quidem greſſus meos dinumeraſti: ſed parce peccatis meis.

Digitized by Google

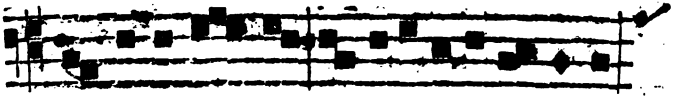

℟. Ne recordẽ ris peccata mea Domine,

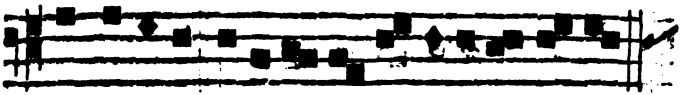

Dum veneris iudica re ſæculũ per ignem.

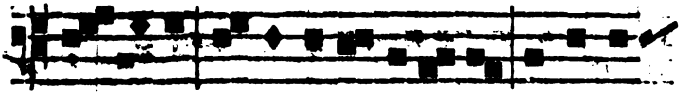

℣. Di rige Domine Deus meus in cõſpe-

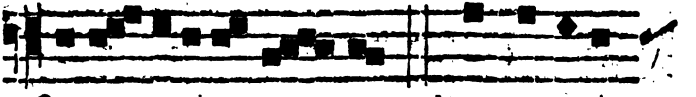

ctu tu o viam me am. Dum veneris

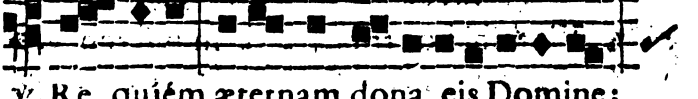

℣. Re quiém æternam dona eis Domine:

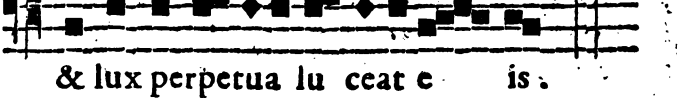

& lux perpetua lu ceat e is.

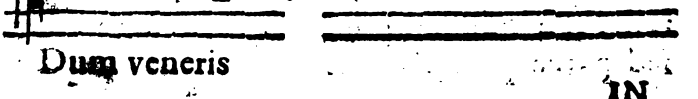

Dum veneris

IN

Digitized by Google

IN TERTIO NOCTVRNO.

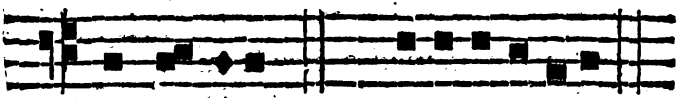

Ant. Complaceat. Evovae.

Psalmus 39.

EXspectans exspectaui Dominum: & intendit mihi.

Et exaudiuit preces meas: & eduxit me de lacu miseriæ, & de luto fæcis.

Et statuit super petram pedes meos: & direxit gressus meos.

Et immisit in os meum canticum nouum: carmen Deo nostro.

Videbunt multi, & timebunt: & sperabunt in Domino.

Beatus vir, cuius est nomen Domini spes eius: & nō respexit in vanitates, & insanias falsas.

Multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua: & cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.

Annunciaui, & locutus sum: multiplicati sunt super numerum.

Sacrificium, & oblationem noluisti: aures autem perfecisti mihi.

Holocaustum & pro peccato non postula-

Digitized by Google

sti: tunc dixi, Ecce venio.

In capite libri scriptum est de me, vt facerem voluntatem tuam: Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

Annunciaui iustitiam tuam in ecclesia magna: ecce labia mea non prohibebo, Domine tu scisti.

Iustitiam tuam non abscondi in corde meo: veritatem tuam, & salutare tuum dixi.

Non abscondi misericordiam tuam, & veritatem tuam: à concilio multo.

Tu autem Domine ne longe facias miserationes tuas à me: misericordia tua, & veritas tua semper susceperunt me.

Quoniam circumdederunt me mala, quorum non est numerus: comprehenderunt me iniquitates meæ, & non potui vt viderem.

Multiplicatæ sunt super capillos capitis mei: & cor meum dereliquit me.

Complaceat tibi Domine, vt eruas me: Domine ad adiuuandum me respice.

Confundantur, & reuereantur simul qui quærunt animam meam: vt auferant eam.

Conuertantur retrorsum, & reuereantur: qui volunt mihi mala.

Ferant confestim confusionem suam: qui dicunt mihi, Euge, Euge.

Exul-

Exultent, & lætentur super te omnes quærentes te: & dicant semper, Magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

Ego autem mendicus sum, & pauper: Dominus sollicitus est mei.

Adiutor meus, & protector meus tu es: Deus meus ne tardaueris.

Requiem æternam, &c.

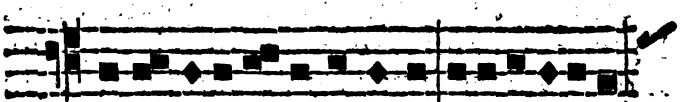

Ant. Cõplaceat ti bi Domine, vt eripias me:

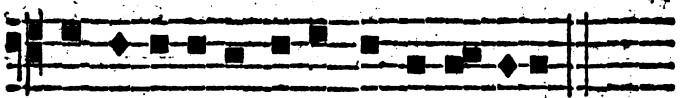

Domine ad adiuuandũ me respice.

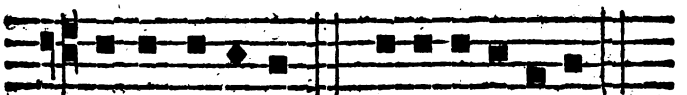

Ant. Sana Domine. Evovae.

Psalmus 40.

Beatus qui intelligit super egenum & pauperem: in die mala liberabit eum Dominus.

Dominus conseruet eum, & viuificet eum; & beatum faciat eum in terra: & non tradat eum in animam inimicorum eius.

Digitized by Google

Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius: vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius.

Ego dixi, Domine miserere mei: sana animam meam, quia peccaui tibi.

Inimici mei dixerunt mala mihi: Quando morietur, & peribit nomen eius?

Et si ingrediebatur vt videret, vana loquebatur: cor eius congregauit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras: & loquebatur in idipsum.

Aduersum me susurrabant omnes inimici mei: aduersum me cogitabant mala mihi.

Verbum iniquum constituerunt aduersum me: Numquid qui dormit, non adijciet vt resurgat?

Etenim homo pacis meæ, in quo speraui: qui edebat panes meos, magnificauit super me supplantationem.

Tu autem Domine miserere mei, & resuscita me: & retribuam eis.

In hoc cognoui, quoniã voluisti me: quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

Me autẽ propter innocentiã suscepisti: & cõfirmasti me in conspectu tuo in æternum.

Benedictus Dominus Deus Israel à seculo, & vsque in seculum: fiat, fiat.

Requiem æternam, &c.

Antiph.

Digitized by Google

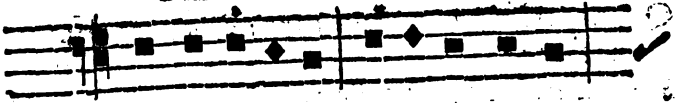

Antiph. Sana Domine animam meam,

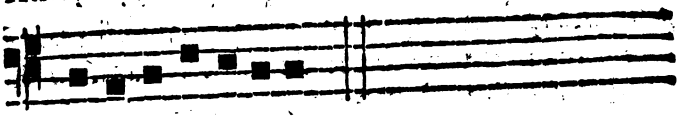

quia peccaui tibi.

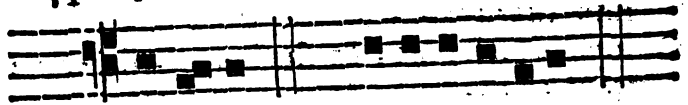

Antiph. Sitiuit. E v o v a e.

Psalmus 41.

QVemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.

Sitiuit anima mea ad Deum fortem viuum: quando veniã, & apparebo ante faciem Dei?

Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die, ac nocte: dum dicitur mihi quotidie, Vbi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, vsque ad domum Dei;

In voce exultationis, & confessionis: sonus epulantis.

Quare

Digitized by Google

Quare tristis es anima mea: & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus mei, & Deus meus.

Ad me ipsum anima mea cõturbata est: propterea memor ero tui de terra Iordanis, & Hermonijm, à monte modico.

Abyssus abyssum inuocat: in voce cataractarum tuarum.

Omnia excelsa tua, & fluctus tui: super me transierunt.

In die mandauit Dominus misericordiã suam: & nocte canticum eius.

Apud me oratio Deo vitæ meæ: dicam Deo, susceptor meus es.

Quare oblitus es mei? & quare contristatus incedo, dum affligit me inimicus?

Dum confringuntur ossa mea: exprobrauerunt mihi qui tribulant me inimici mei.

Dum dicunt mihi per singulos dies; Vbi est Deus tuus? quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Requiem æternam, dona eis Domine.

Et lux perpetua, luceat eis.

Amen.

Digitized by Google

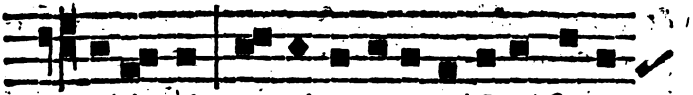

Ant. Siti uit a nima mea ad Deũ fortem

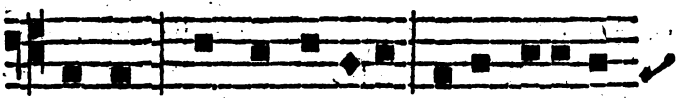

viuum: quando veniam, & apparebo

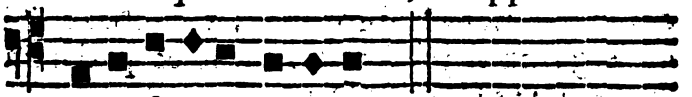

ante faciem Domini.

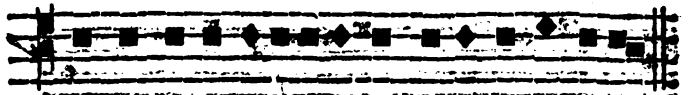

℣. Ne tradas bestijs animas confitentes tibi.

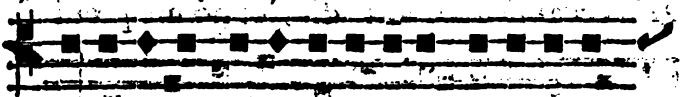

℟. Et animas pauperũ tuorum ne obliui-

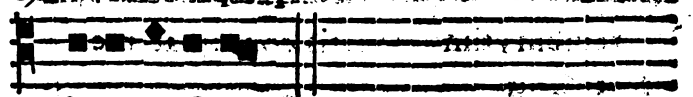

-sceris in finem.

Pater noster. totum secreto.

Lectio vij. *Iob. 17.*

SPiritus meus attenuabitur, dies mei breuiabuntur, & solum mihi superest sepulchrum. Non peccaui, & in amaritudinibus moratur oculus meus. Libera me Domine,

& po-

& pone me iuxta te, & cuiusuis manus pugnet contra me. Dies mei transierunt, cogitationes meæ dissipatæ sunt, torquentes cor meum. Noctem verterunt in diem, & rursum post tenebras spero lucem. Si sustinuero, infernus domus mea est, & in tenebris stratum lectulum meum. Putredini dixi, Pater meus es: mater mea, & soror mea, vermibus. Vbi est ergo nunc præstolatio mea, & patientia mea? Tu es Domine Deus meus.

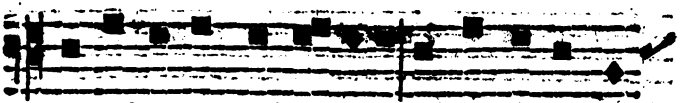

℣. Peccante me quoti die, & nō me pœni-

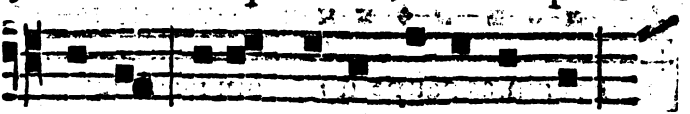

tentem, timor mortis conturbat me.

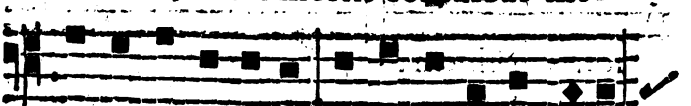

Quia in inferno nulla est redemptio,

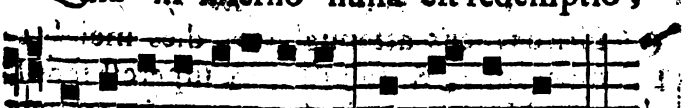

miserere mei Deus, & salua me.

℣. Deus

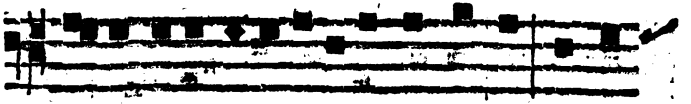

℣. Deus in nomine tuo saluũ me fac, & in

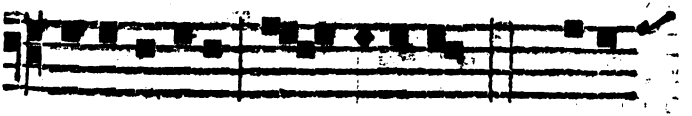

virtute tua li bera me. Quia

Lectio vij. *Iob. 19. c*

PElli meæ, consumptis carnibus, adhæsit os meum, & derelicta sunt tantummodo labia circa dentes meos. Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me. Quare persequimini me sicut Deus, & carnibus meis saturamini? Quis mihi tribuat, vt scribantur sermones mei? quis mihi det: vt exarentur in libro stylo ferreo, & plumbi lamina, vel certe sculpantur in silice? Scio enim quod Redemptor meus vivit, & in nouissimo die de terra surrecturus sum: & rursum circumdabor pelle mea, & in carne mea videbo Deum Saluatorem meum. Quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspecturi sunt, & non alius: reposita est hæc spes mea in sinu meo.

℟. Do-

Digitized by Google

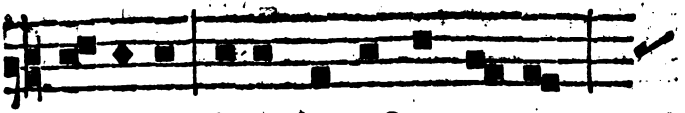

℟. Domine, ſecundum actum meum,

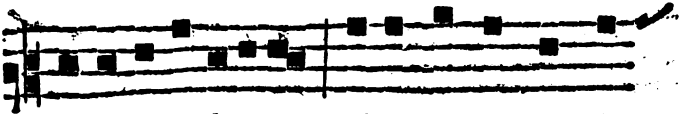

noli me iudicare: nihil dignum in con-

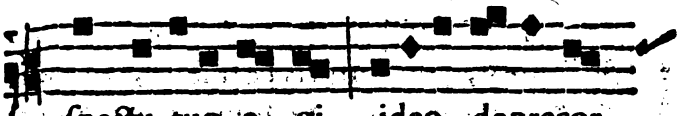

ſpectu tuo e gi, ideo deprecor

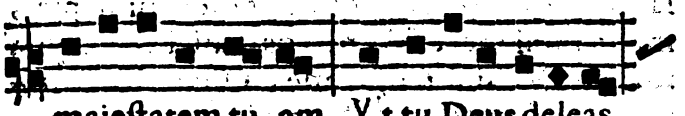

maieſtatem tu am. Vt tu Deus deleas

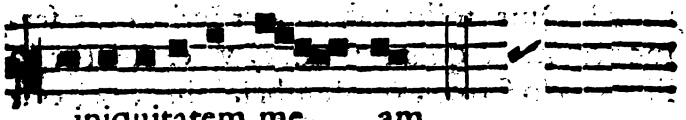

iniquitatem me am.

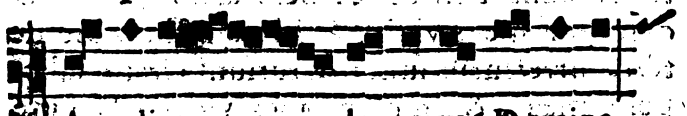

℣. Amplius la ua me Domine

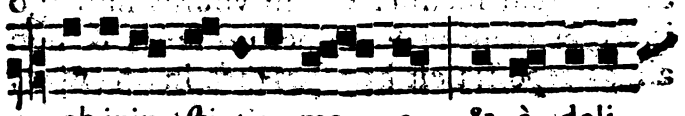

ab iniu ſti tia me a, & à deli-

&c.

Digitized by Google

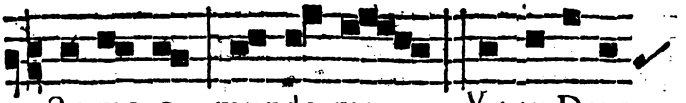

cto me o munda me. Vt tu Deus

Lectio ix. *Iob. 10. d*

QVare de vulua eduxisti me? qui vtinam consumptus essem, ne oculus me videret. Fuissem quasi non essem, de vtero translatus ad tumulum. Numquid non paucitas dierum meorum finietur breui? Dimitte me ergo, vt plangam paululũ dolorem meũ: antequam vadam, & non reuertar, ad terram tenebrosam, & opertam mortis caligine; terram miseriæ & tenebrarum, vbi vmbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.

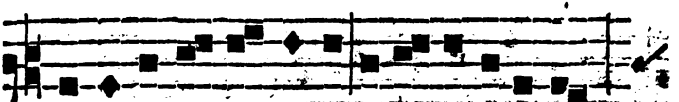

℟. Libera me Domine de vi js inferni,

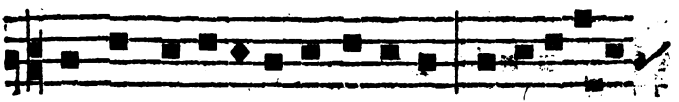

qui portas æreas confregisti & visitasti

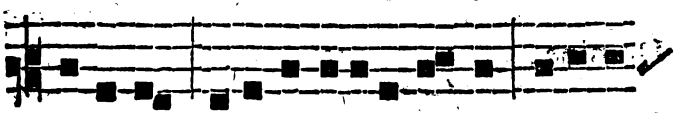

infernum, & dedisti eis lumen, vt vide-

Digitized by Google

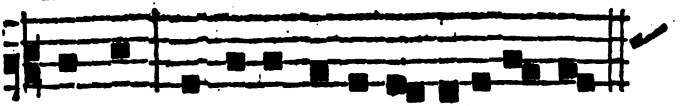

rẽt te: Qui erant in pœnis tenebrarum.

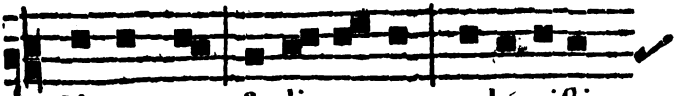

℣. Clamantes, & di centes, aduenisti

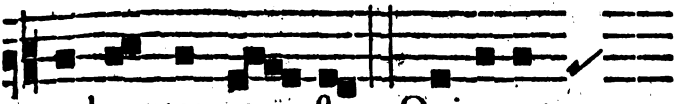

redemptor no ster. Qui erant

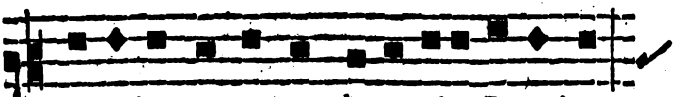

℣. Requiem æternam dona eis Domine:

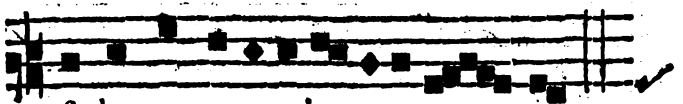

& lux perpetua lu ceat e is.

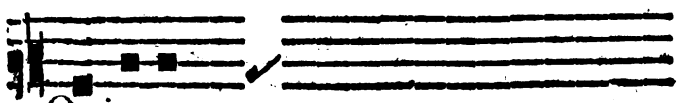

Qui erant

Aliud Responsorium, videlicet, **Libera me Domine**. quod dicitur in festo omnium Defunctorum, & quando dicuntur nouem Lectiones, require **fol. 151.**

AD

Digitized by Google

AD LAVDES

absolute incipitur Aña.

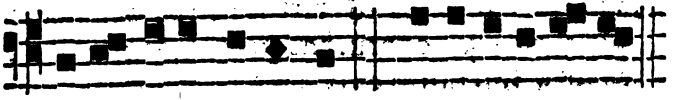

Exultabũt Domino. E v o v a e.

Psal. 50. Miserere mei Deus. vt supra fol. 85.

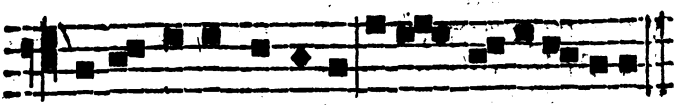

Ant. Exultabũt Domino ossa humili ata.

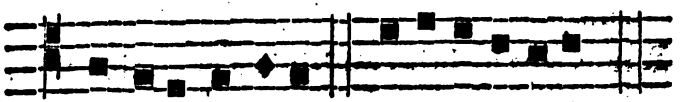

Ant. Exaudi Domine. E v o v a e.

Psalmus 64.

TE decet hymnus Deus in Sion: & tibi reddetur votum in Ierusalem.

Exaudi orationem meam: ad te omnis caro veniet.

Verba iniquorum prævaluerunt super nos: & impietatibus nostris tu propitiaberis.

Beatus quem elegisti, & assumpsisti: inhabitabit in atrijs tuis.

Replebimur in bonis domus tuæ: sanctum est templum tuum, mirabile in æquitate.

Digitized by Google

Exaudi nos Deus salutaris noster: spes omnium finium terræ, & in mari longe.

Præparans montes in virtute tua, accinctus potentia: qui conturbas profundum maris, sonum fluctuum eius.

Turbabuntur gentes, & timebunt qui habitant terminos à signis tuis: exitus matutini & vespere delectabis.

Visitasti terram, & inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam.

Flumen Dei repletum est aquis, parasti cibum illorum: quoniam ita est præparatio eius.

Rivos eius inebria, multiplica genimina eius: in stillicidijs eius lætabitur germinans.

Benedices coronæ anni benignitatis tuæ: & campi tui replebuntur vbertate.

Pinguescent speciosa deserti: & exultatione colles accingentur.

Induti sunt arietes ouium, & valles abundabunt frumento: clamabunt, etenim hymnum dicent.

Requiem æternam, &c.

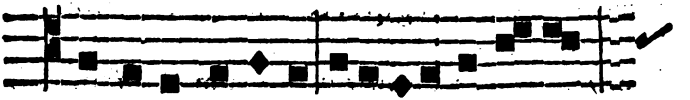

Ant. Exaudi Domine orationem meam.

ad

Digitized by Google

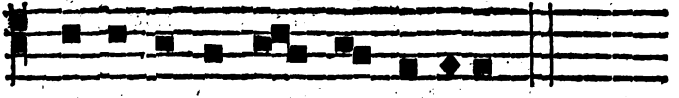

ad te omnis ca ro veniet.

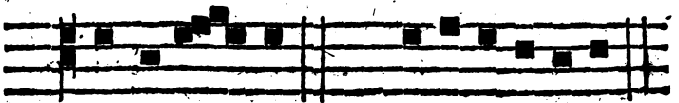

Ant. Me ſuſce pit. E v o v a e.

Pſalmus 62.

DEus Deus meus: ad te de luce vigilo. Sitiuit in te anima mea: quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deſerta, & inuia, & inaquoſa: ſic in ſancto apparui tibi, vt viderem virtutem tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior eſt miſericordia tua ſuper vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: & in nomine tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea: & labijs exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui ſuper ſtratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuiſti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo,

Digitized by Google

adhæsit anima mea post te: me suscepit dextera tua.

℣. Psi vero in vanum quæsierunt animã meam, introibunt in inferiora terræ: tradentur in manus gladij, partes vulpium erunt.

℟. ex vero lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui iurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

Psalmus 66.

DEus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes: quoniã iudicas populos in æquitate, & gẽtes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructũ suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Requiem æternam, &c.

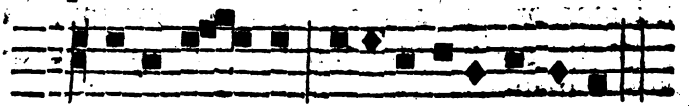

Ant. Me suscepit dextera tua Domine.

Ant.

Digitized by Google

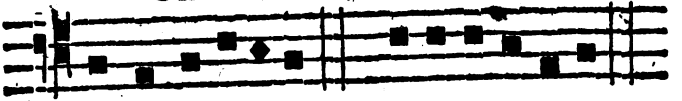

Ant. A porta inferi. E v o v a e.

Canticum Ezechiæ. *Isa. 38.*

EGo dixi, in dimidio dierum meorum: vadam ad portas inferi.

Quæsiui residuum annorum meorum: dixi, Non videbo Dominum Deum in terra viuentium.

Non aspiciam hominem vltra: & habitatorem quietis.

Generatio mea ablata est, & conuoluta est à me: quasi tabernaculum pastorum.

Præcisa est velut à texente vita mea, dum adhuc ordirer, succidit me: de mane vsque ad vesperam finies me.

Sperabam vsque ad mane: quasi leo sic contriuit omnia ossa mea.

De mane vsque ad vesperam finies me: sicut pullus hirundinis sic clamabo, meditabor vt columba.

Attenuati sunt oculi mei: suspicientes in excelsum.

Domine vim patior, responde me: quid dicam, aut quid respondebit mihi, cum ipse fecerit?

Digitized by Google

Recogitabo tibi omnes annos meos: in amaritudine animæ meæ.

Domine si sic viuitur, & in talibus vita spiritus mei, corripies me, & viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima.

Tu autem eruisti animam meam vt non periret: proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea.

Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te: non expectabunt, qui descendunt in lacum, veritatem tuam.

Viuens viuens ipse confitebitur tibi, sicut & ego hodie: pater filijs notam facit veritatem tuam.

Domine saluum me fac: & psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitæ nostræ in domo Domini.

Requiem æternam, &c.

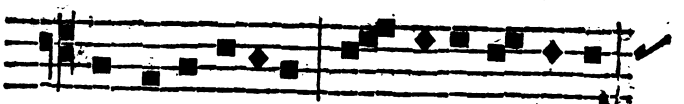

Ant. A porta inferi, e rue Domine

animam meam:

Ant.

Digitized by Google

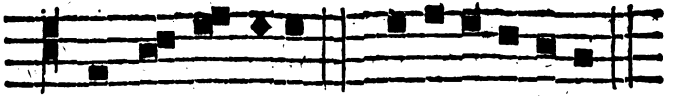

Ant. Omnis ſpi ritus. E v o v a e.

Pſalmus 148.

LAudate Dominum de cælis: laudate eum in excelſis.

Laudate eum omnes Angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius.

Laudate eum ſol & luna: laudate eum ſtellæ, & lumen.

Laudate eum cæli cælorum: & aquæ omnes, quæ ſuper cælos ſunt, laudent nomen Dñi.

Quia ipſe dixit, & facta ſunt: ipſe mandauit, & creata ſunt.

Statuit ea in æternum, & in ſeculum ſeculi: præceptum poſuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra: dracones, & omnes abyſſi.

Ignis, grando, nix, glacies, ſpiritus procellarum: quæ faciunt verbum eius.

Montes & omnes colles: ligna fructifera, & omnes cedri.

Beſtiæ, & vniuerſa pecora: ſerpentes, & volucres pennatæ.

Reges terræ, & omnes populi: principes, & omnes iudices terræ.

Iuue-

Iuuenes, & virgines, senes cum iunioribus, laudent nomen Domini: quia exaltatum est nomen eius solius.

Confessio eius super cælum & terram: & exaltauit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis eius: filijs Israel, populo appropinquanti sibi.

Psalmus 149.

CAntate Domino canticum nouum: laus eius in ecclesia sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit eum: & filij Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorum in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis eius.

Psal.

Digitized by Google

Psalmus 150.

LAudate Dominum in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum secundum multitudinē magnitudinis eius.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro: laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Requiem æternam, &c.

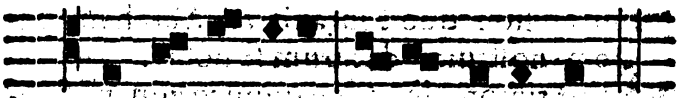

Ant. Omnis spi ritus laudet Dominum.

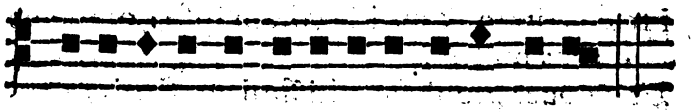

℣. Audiui vocem de cælo dicentem mihi.

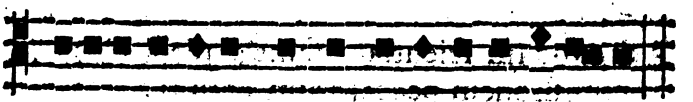

℟. Beati mortui, qui in Domino moriuntur.

Ant.

Digitized by Google

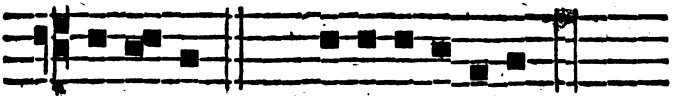

Ant. Ego ſum. Evovae.

Canticum Zachariæ.

Benedictus Dominus Deus Iſrael: quia viſitauit, & fecit redemptionem plebis ſuæ.

Et erexit cornu ſalutis nobis: in domo Dauid pueri ſui.

Sicut locutus eſt per os ſanctorum: qui à ſeculo ſunt, prophetarum eius.

Salutem ex inimicis noſtris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam miſericordiam cum patribus noſtris: & memorari teſtamenti ſui ſancti.

Iuſiurandum quod iurauit ad Abraham patrem noſtrum: daturum ſe nobis.

Vt ſine timore de manu inimicorum noſtrorum liberati: ſeruiamus illi.

In ſanctitate & iuſtitia coram ipſo: omnibus diebus noſtris.

Et tu puer propheta Altiſſimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini, parare vias eius.

Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi eius: in remiſſionem peccatorum eorum.

Per viſcera miſericordiæ Dei noſtri: in quibus

Digitized by Google

bus visitauit nos oriens ex alto.

Illuminate his qui in tenebris, & in vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Requiem æternam, &c.

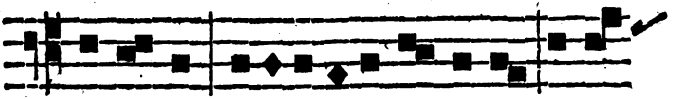

Ant. Ego sum resurrectio, & vita: qui cre-

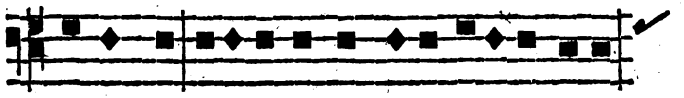

dit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet:

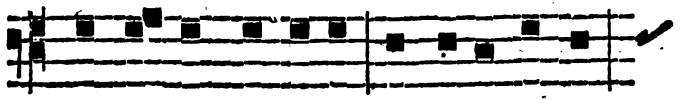

& omnis qui viuit, & credit in me,

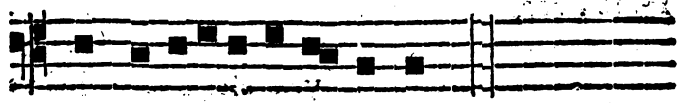

non morietur in æternum.

Deinde Pater noster. Psalm. De profundis. fol. 89. cum Precibus, & Orationibus officio congruentibus, vt supra in Vesp.

De

Digitized by Google

De officio faciendo in exequijs, absente corpore defuncti, & in die tertio, septimo, trigesimo, & Anniuersario.

SI faciendæ sint exequiæ absente corpore, eo die, quo bene visum fuerit, in ecclesia dicatur Officium Mortuorum, cum tribus Nocturnis, & Laudibus, & Antiph. duplicatis, vel saltem vnum Nocturnum cum tribus lectionibus, & Laudibus, & Missa. Post Missam celebrans deponit manipulum, & planetam, accipit pluuiale nigri coloris, & præcedētibus Subdiacono cum Cruce, & Clero, & duobus Ceroferarijs cum luminaribus accensis, & duobus Acolythis, vno cum nauicula incensi, & thuribulo, & altero cum vasculo aquæ benedictæ, & aspersorio, & hoc libro Rituali, accedit cum Diacono à sinistris ad locum tumuli, & ibi à circumstante Clero cantatur ℟. **Libera me Domine, &c.** vt supra. Interim ministratur incensum, benedicitur, & imponitur in thuribulum. postea dicitur: **Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.** Sacerdos dicit: **Pater noster, &c.** & dum secr. dicitur, accipit aspersorium circuit tūbam aspergens, deinde incensat eodem modo, vt dictum est. Postea dicit; ℣. **Et ne nos inducas in tentationem.** ℟. **Sed libera nos à malo.** ℣. **A porta inferi.** ℟. **Erue Domi-**

Digitized by Google

Domine animam eius. ℣. Requiescat in pace. ℟. Amen. ℣. Domine exaudi orationē meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

ABsolue, quæsumus Domine, animam famuli tui, vel famulæ tuæ, vt defunctus, vel defuncta seculo tibi viuat, & peccata, quæ per fragilitatem carnis humana conuersatione commisit, tu venia misericordiosissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominū nostrum. ℟. Amen.

Vel dicatur oratio, quæ dicta est in Missa, vel alia conueniens. ℣. Requiem æternam dona ei Domine. ℟. Et lux perpetua luceat ei. ℣. Requiescat in pace. ℟. Amen.

Si officium fuerit pro pluribus defunctis, Oratio, & Versus dicantur in plurali numero, si fuerint mulier in genere feminino; si fuerit Sacerdos, vel Episcopus, in Oratione exprimitur nomen dignitatis, &c.

Prædictus autem Officij ritus pro defunctis adultis tàm Sacerdotibus & Clericis, quàm secularibus, & laicis seruari debet in officio sepulturæ in die depositionis, siue in die tertio, septimo, trigesimo, & Anniuersario.

De Exequijs paruulorum.

IN primis admonendi sunt Parochi, vt iuxta vetustam, & laudabilem Ecclesiarum consuetudinem, paruulorū corpuscula non sepeliantur in communibus, & promiscuis cœmeteriorum, & ecclesiarum sepulturis; sed vt pro illis in Parochialibus ecclesijs, aut illarum cœmeterijs, quatenus commode fieri potest, speciales, & separatos ab alijs loculos, & sepul-

Digitized by Google

ſepulturas habeant, ſeu fieri curent, in quibus non ſepeliantur, niſi qui baptizati fuerint infantes, vel pueri, qui ante annos diſcretionis obierunt.

In funere paruulorum, vt plurimum non pulſantur campanæ: quod ſi pulſentur non ſono lugubri, ſed potius feſtiuo pulſari debent.

Ordo ſepeliendi paruulos.

CVm igitur infans, vel puer baptizatus defunctus fuerit ante vſum rationis, induitur iuxta ætatem, & imponitur ei corona de floribus, ſeu de herbis aromaticis, & odoriferis in ſignum integritatis carnis, & virginitatis, & Parochus ſuperpelliceo, & ſtola alba indutus, & alij de Clero, ſi adſint, præcedente Cruce, quæ ſine haſta defertur, accedunt ad domum defuncti cum Clerico aſperſorium deferente, Sacerdos aſpergit corpus, deinde dicit.

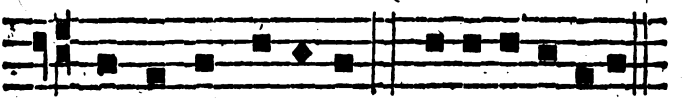

Ant. Sit nomen Domini. Evovae.

Pſalmus 112.

LAudate pueri Dominum: laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc & vſque in ſeculum.

A ſolis ortu vſque ad occaſum: laudabile nomen Domini.

Excelſus ſuper omnes gentes Dominus: & ſuper cælos gloria eius.

Quis ſicut Dñs Deus noſter, qui in altis habitat: & humilia reſpicit in cælo & in terra?

Suſci-

Digitized by Google

Suscitans à terra inopem: & de stercore erigens pauperem.

Vt collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo matrem filiorum lætantem.

Gloria Patri, &c.

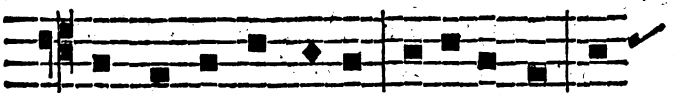

Ant. Sit nomen Domini benedictum, ex

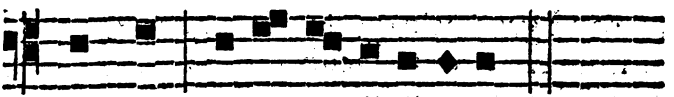

hoc nunc, & vsque in seculum.

Dum portatur ad ecclesiam dicatur Psalm. Beati immaculati, &c. & si tempus supereſt dici potest Psal. Laudate Dominum de cæſis: cum alijs duobus sequentibus, & in fine Gloria Patri, &c.

Cum autem peruenerint ad ecclesiam dicatur:

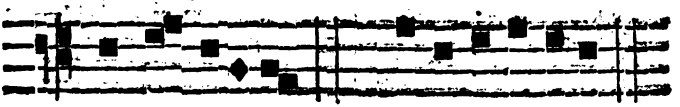

Ant. Hic accipiet. E v o v a e.

Digitized by Google

Psalmus 23.

DOmini est terra, & plenitudo eius: orbis terrarum, & vniuersi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundauit eum: & super flumina præparauit eum.

Quis ascendet in montem Domini: aut quis stabit in loco sancto eius?

Innocens manibus, & mundo corde: qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem à Domino: & misericordiam à Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum: quærentium faciem Dei Iacob.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.

Gloria Patri, &c.

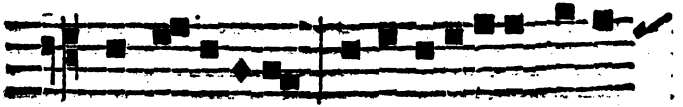

Ant. Hic ac cipiet benedictionem à Domino,

Digitized by Google

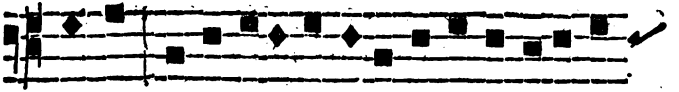

mino, & misericordiam à Deo salutá-

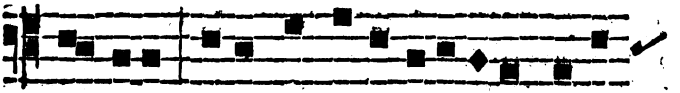

ri suo, quia hæc est generatio quæren-

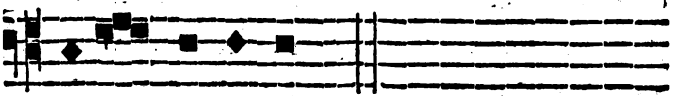

tium Dominum.

Postea dicitur Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. secreto. interim corpus aspergit. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Me autem propter innocentiam suscepisti. ℟. Et confirmasti me in conspectu tuo in æternum. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

OMnipotens, & mitissime Deus, qui omnibus paruulis renatis fonte baptismatis dum migrant à seculo sine vllis eorum meritis vitam illico largiris æternam, sicut animæ huius paruuli hodie credimus te feciſſe, fac nos quæsumus Domine, per intercessionem Beatæ Mariæ semper Virginis, & omnium

Digitized by Google

Sanctorum tuorum hic purificatis tibi mentibus famulari, & in Paradiſo cum beatis paruulis perenniter ſociari. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Dum portatur ad tumulum, & etiamſi tunc non portetur, dicitur:

Ant. Iu uenes, & virgines. E v o v a e.

Pſal. Laudate Dominum de cælis, &c. vt ſupra. fol. 217. & in fine. Gloria Patri, &c. & repetitur Antiphona.

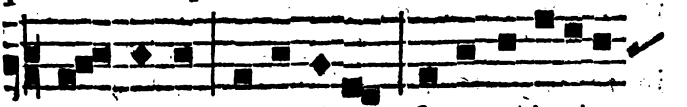

Iu uenes, & virgines, ſenes cũ iunio-

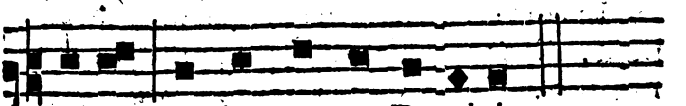

ribus laudent nomen Domini.

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Sinite paruulos venire ad me. ℟. Talium eſt enim regnum cælorum. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Ore-

Digitized by Google

O remus.

OMnipotens sempiterne Deus, sanctæ puritatis amator, qui animam huius paruuli ad cælorum regnum hodie misericorditer vocare dignatus es, digneris etiam Domine ita nobiscum misericorditer agere, vt meritis tuæ sanctissimæ Passionis, & intercessione Beatæ Mariæ semper Virginis, & omnium sanctorum tuorum in eodem regno nos cum omnibus sanctis, & electis tuis semper facias congaudere. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos corpus aspergat aqua benedicta, & thurificet similiter, & tumulum postea sepeliatur. Cum autem à sepultura reuertuntur in ecclesiam, dicatur:

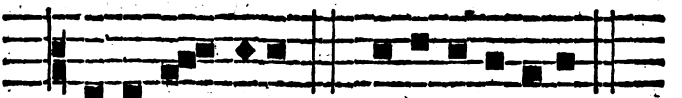

Ant. Benedicite. Evovae.*

Canticum trium puerorum. *Dan. 3.*

BEnedicite omnia opera Domini Domino: laudate & superexaltate eum in secula.
Benedicite Angeli Domini Domino: benedicite cæli Domino.

Digitized by Google

Benedicite aquæ omnes, quæ ſuper cælos ſunt, Domino: benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite ſol & luna Domino: benedicite ſtellæ cæli Domino.

Benedicite omnis imber & ros Domino: benedicite omnes ſpiritus Dei Domino.

Benedicite ignis & æſtus Domino: benedicite frigus & æſtus Domino.

Benedicite rores & pruina Domino: benedicite gelu & frigus Domino.

Benedicite glacies & niues Domino: benedicite noctes & dies Domino.

Benedicite lux & tenebræ Domino: benedicite fulgura & nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: laudet & ſuperexaltet eum in ſecula.

Benedicite montes & colles Domino: benedicite vniuerſa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino: benedicite maria & flumina Domino.

Benedicite cete, & omnia quæ mouentur in aquis Domino: benedicite omnes volucres cæli Domino.

Benedicite omnes beſtiæ & pecora Domino: benedicite filij hominum Domino.

Benedicat Iſrael Dominum: laudet & ſuper-

Digitized by Google

perexaltet eum in ſæcula.

Benedicite ſacerdotes Domini Domino: benedicite ſerui Domini Domino.

Benedicite ſpiritus & animæ iuſtorũ Domino: benedicite ſancti & humiles corde Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Miſael, Domino laudate & ſuperexaltate eum in ſecula.

Benedicamus Patrem & Filium cum ſancto Spiritu: laudemus & ſuperexaltemus eum in ſecula.

Benedictus es Domine in firmamento cæli: & laudabilis, & glorioſus, & ſuperexaltatus in ſecula.
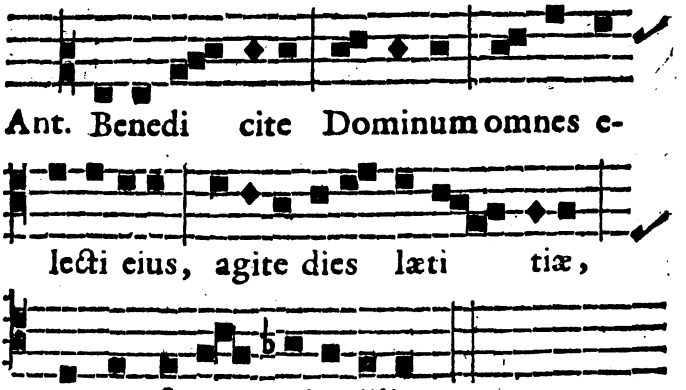
Deinde ante Altare dicit Sacerdos. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Digitized by Google

Oremus.

DEus, qui mirc ordine Angelorum ministeria hominumq; dispensas, cõcede propitius, vt à quibus tibi ministrantibus in cælo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

De Sacramento Matrimonij.

PArochus admonitus de aliquo matrimonio in sua parochia contrahendo, primùm cognoscat ex his, ad quos spectat, qui, & quales sint, qui matrimonium contrahere volunt; an inter eos sit aliquod canonicũ impedimentum: Vtrum sponte, liberè, & secundũ honestatẽ Sacramenti velint cõtrahere: Vtrũ sint in ætate legitima; vt vir saltẽ quatuordecim, mulier vero duodecim annos expleuerit, & vterq; sciat rudimẽta fidei, cũ ea deinde filios suos docere debeant.

Noverit ex probatis auctoribus, quæ sint canonica impedimenta matrimonij contrahendi, & quæ contractum dirimant; & qui sint gradus consanguinitatis, & affinitatis; & item cognationis spiritualis ex Baptismi, vel Confirmationis Sacramento contractæ.

Habeat in primis ipse bene cognita præcepta illa omnia, quæ in matrimonijs rite conficiendis seruari oportere, sacri Canones, & præcipue sancta Synodus Tridentina iussit; dabitq. operã, vt illa in parochia sua accuratè, exactèq. seruẽtur.

Præsertim verò meminerit, matrimonia inter raptorem, & raptam, dum ipsa in raptoris potestate manserit, inita, necnon clandestina, & quælibet matrimonia, quæ aliter, quàm præsente Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi, vel Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus testibus contrahuntur, ex ipsius Concilij decretis, irrita omnino, ac nulla esse.

Est autem proprius Parochus, qui adesse debet, is, in cuius parochia matrimonium celebratur, siue viri, siue mulieris.

Caueat

Digitized by Google

Caueat præterea Parochus, ne facile ad contrahendum matrimonium admittat vagos, & peregrinos, & qui incertas habent ſedes; neque item eos, qui antea coniugati fuerunt; vt ſunt vxores militum, vel captiuorum, vel aliorum, qui peregrinantur; niſi diligenter de ijs omnibus facta inquiſitione, & re ad Ordinarium delata, ab eoq. habita de eiuſmodi matrimonio celebrando licentia, quæ gratis concedatur.

Antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho continuis diebus feſtis in eccleſia intra Miſſarum ſolemnia ad ipſius Concilij præſcriptum publice denuncietur, inter quos matrimonium ſit contrahendum.

Si vero vir, & mulier parochiæ ſint diuerſæ, in vtraque parochia fiant denunciationes: quibus denũciationibus factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij procedatur. Sed ſi quid obſtat, vltra Parochus non procedat.

Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio, vel alia rationabilis cauſa ſubſit, arbitrio Epiſcopi, matrimoniũ malitioſè impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes; tunc de licentia Ordinarij, vel vna tantũ fiat denunciatio, vel ſaltẽ Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus matrimoniũ celebretur. Deinde ante illius conſummationẽ, denunciationes in eccleſia fiant; vt ſi aliqua ſubſunt impedimẽta, facilius detegant, niſi aliter Ordinarius ipſe expedire iudicauerit.

Has autem denunciationes Parochus facere non aggrediatur, niſi prius de vtriuſque contrahentis libero conſenſu ſibi bene conſtet.

Si vero infra duos menſes poſt factas denunciationes matrimonium non contrahatur, denunciationes repetantur, niſi aliter Epiſcopo videatur.

Denunciationes autem fiant hoc modo. Inter Miſſarum ſolemnia Parochus Populum admoneat in hanc ſententiam vulgari ſermone.

Notum ſit omnibus hic præſentibus, quod N. vir, & N. mulier, ex tali, vel tali familia, & parochia, Deo adiuuãte, intendunt inter ſe contrahere matrimoniũ. Proinde admone-

mus

Digitized by Google

mus omnes, & singulos, vt si quis nouerit aliquod consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, vel quoduis aliud impedimentum inter eos esse, quod matrimoniũ contrahendũ inuicẽ impediat, illud quamprimũ nobis denũciare debeat; & hoc admonemus primò; si fuerit prima; vel secundò, si fuerit secunda; vel tertiò, si fuerit tertia denunciatio.

Moneat Parochus coniuges, vt ante benedictionẽ Sacerdotalem in templo suscipiendam in eadem domo non cohabitent, neque matrimonium consument, nec etiam simul maneant; nisi aliquibus propinquis, vel alijs præsentibus; quę benedictio à nullo alio, quam ab ipso Parocho, seu ab alio Sacerdote de ipsius Parochi, vel Ordinarij licentia fieri debet.

Caueat etiam Parochus, ne quando coniuges in primis nuptijs benedictionem acceperint, eos in secundis benedicat, siue mulier, siue etiam vir ad secundas nuptias transeat. Sed vbi ea viget consuetudo, vt si mulier nemini vmquam nupserit, etiam si vir aliam vxorem habuerit, nuptiæ benedicantur, ea seruanda est. Sed viduæ nuptias non benedicat, etiam si eius vir numquam vxorem duxerit.

Matrimoniũ in ecclesia maxime celebrari decet; sed si domi celebratum fuerit, præsente Parocho, & testibus, sponsi veniant ad ecclesia benedictionẽ accepturi, & tunc caueat Sacerdos, ne iterũ à contrahentibus cõsensum exigat; sed tantũ benedictionẽ illis conferat celebrata Missa, vt infra dicetur.

Admoneantur præterea coniuges, vt antequam contrahãt sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimam Eucharistiam, atque ad matrimonij Sacramentum suscipiẽdum pie accedant, & quomodo in eo rectè, & Christianè conuersari debeant, diligẽter instruantur ex diuina scriptura, exemplo Tobiæ, & Saræ, verbisq. Angeli Raphaelis eos edocentis, quam sanctè coniuges debeant conuiuere.

Postremo meminerint Parochi, à Dominica prima Aduẽtus vsque ad diẽ Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerũ, vsque ad octauam Paschæ inclusiue, solemnitates nuptiarũ prohibitas esse: vt nuptias benedicere, sponsam traducere, nuptialia celebrare conuiuia. Matrimonium autem omni tempore contra-

Digitized by Google

cõtrahi poteſt. Nuptię vero qua decet modeſtia, & honeſtate fiant. ſancta enim res eſt matrimoniũ, ſanctęq. tractandum.

Quæ omnia fere ex Sacri Concilij Tridentini decretis deſumpta, & item alia, quæ ibi de matrimonio rite contrahendo præcipiuntur, ſunt diligenter ſeruanda.

Ritus celebrandi Matrimonij Sacramentum.

PArochus igitur matrimonium celebraturus, publicationibus factis tribus diebus feſtis, vt dictum eſt, ſi nullum obſtet legitimum impedimentum, in eccleſia ſuperpelliceo, & alba ſtola indutus, adhibito vno ſaltem clerico ſuperpelliceo pariter induto, qui librum, & vas aquæ benedictæ cum aſperſorio deferat, coram tribus, aut duobus teſtibus; virum, & mulierem, quos parentum vel propinquorũ ſuorum præſentia cohoneſtari decet, de conſenſu in matrimonium interroget, vtrumque ſigillatim in hunc modum vulgari ſermone.

N. Vis accipere N. hic præſentem in tuam legitimam vxorem iuxta ritum Sanctæ Matris Eccleſiæ? Reſpõdeat ſponſus, Volo. Mox Sacerdos ſponſam interroget. N. Vis accipere N. hic præſentem in tuum legitimum maritum, iuxta ritum Sanctæ Matris Eccleſiæ? Reſpondeat, Volo. Nec ſufficit conſenſus vnius, ſed debet eſſe amborum, & expreſſus aliquo ſigno ſenſibili, ſiue fiat per ſe, ſiue per procuratorem. Mutuo igitur contrahentium conſenſu intellecto, Sacerdos iubeat eos inuicem iungere dexteras, dicens: Ego coniungo vos in matrimonium. In nomine Patris, ✠ & Filij, & Spiritus ſancti. Amen. vel alijs vtatur verbis iuxta receptum vniuſcuiuſque Prouincię ritum, poſteã

eos

Digitized by Google

eos aſpergat aqua benedicta, mox benedicat annulum. Benedictio Annuli.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. O remus.

BEnedic✝ Domine, annulum hunc, quem nos in tuo nomine benedicimus✝ vt quæ eum geſtauerit, fidelitatem integram ſuo ſponſo tenens, in pace, & voluntate tua permaneat, atque in mutua charitate ſemper viuat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos aſpergat annulum aqua benedicta in modum Crucis, & ſponſus acceptum annulum de manu Sacerdotis imponit in digito annulari ſiniſtræ manus ſponſæ, Sacerdote dicente. In nomine Patris,✝ & Filij, & Spiritus ſancti. Amen. mox ſubiungat. ℣. Cõfirma hoc Deus, quod operatus es in nobis. ℟. A templo ſancto tuo, quod eſt in Ieruſalem. Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Saluos fac ſeruos tuos. ℟. Deus meus ſperantes in te. ℣. Mitte eis Domine auxilium de ſancto. ℟. Et de Sion tuere eos. ℣. Eſto eis Domine turris

forti-

Digitized by Google

fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

RESpice quæsumus Domine, super hos famulos tuos, & institutis tuis, quibus propagationem humani generis ordinasti, benignus assiste, vt qui te auctore iunguntur, te auxiliante seruentur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

His expletis, si benedicendæ sint nuptiæ, Parochus Missam pro sponso, & sponsa, vt in Missali Romano, celebret, seruatis omnibus, quæ ibi præscribuntur.

Cæterum, si quæ Prouinciæ alijs, vltra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, & cæremonijs in celebrando matrimonij Sacramento vtuntur, eas Sancta Tridentina Synodus optat retineri.

Peractis omnibus, Parochus manu sua describat in libro matrimoniorum nomina coniugum, & testium, & alia iuxta formulam præscriptam: idq. licet alius Sacerdos, vel à se, vel ab Ordinario delegatus matrimonium celebrauerit.

De benedictione mulieris post partum.

SI qua puerpera post partum iuxta piam, ac laudabilem consuetudinem ad ecclesiam venire voluerit pro incolumitate sua Deo gratias acturâ, petieritq; à Sacerdote benedictionem, ipse superpelliceo, & stola alba indutus, cum ministro aspergillum deferente, ad fores ecclesiæ accedat, vbi illam genuflectentem, & candelam accensam in manu tenentem, aqua benedicta aspergat, deinde dicat: ℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram.

Ant.

Digitized by Google

Ant. Hæc accipiet benedictionem à Domino. Pſal. Domini eſt terra, & plenitudo eius, orbis terrarum, & vniuerſi qui habitant in eo. &c. totus, vt ſupra fol. 225. Gloria Patri, &c. Hæc accipiet benedictionem à Domino, & miſericordiam à Deo ſalutari ſuo: quia hæc eſt generatio quærentium Dominum.

Deinde porrigens ad manum mulieris extremam partē ſtolæ, eam introducit in eccleſiam dicens: Ingredere in templū Dei, adora filium B. MARIAE Virginis, qui tibi fœcunditatem tribuit prolis.

Et ipſa ingreſſa genuflectit coram Altari, & orat, gratias agens Deo de beneficijs ſibi collatis; & Sacerdos dicit: Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter. ſecreto. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Saluam fac ancillā tuam Domine. ℟. Deus meus ſperantem in te. ℣. Mitte ei Domine auxilium de Sancto. ℟. Et de Sion tuere eam. ℣. Nihil proficiat inimicus in ea. ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ℣. Domine exaudi orationē meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. O remus.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui per B. MARIAE Virginis partum fidelium pa-

tien-

rientium dolores in gaudium vertisti: respice propitius super hanc famulam tuam, ad templum sanctum tuum pro gratiarum actione lætam accedentem: & præsta, vt post hanc vitam eiusdem Beatæ MARIAE meritis, & intercessione, ad æternæ beatitudinis gaudia cum prole sua peruenire mereatur. Per Christum, &c.

Deinde illam aspergit iterũ aqua benedicta in modum crucis, dicens: Pax, & benedictio Dei omnipotentis Patris, ✠ & Filij, & Spiritus sancti descẽdat super te, & maneat semper. Amen.

De benedictionibus Regulæ generales.

NOuerit Sacerdos, quarum rerum benedictiones ad ipsum, & quæ ad Episcopum suo iure pertineant, ne maioris dignitatis munera temere, aut imperite vmquam vsurpet propria auctoritate.

In omni benedictione extra Missam, Sacerdos saltem superpelliceo, & stola pro ratione temporis vtatur, nisi aliter in Missali notetur.

Stando semper benedicat, & aperto capite. In principio cuiusq; benedictionis dicat: ℣. **Adiutorium nostrum in nomine Domini.** ℟. **Qui fecit cælum, & terrã.** ℣. **Dominus vobiscum.** ℟. **Et cũ spiritu tuo.** Deinde dicatur Oratio propria vna, vel plures, prout suo loco notatũ fuerit.

Postea rem aspergat aqua benedicta; & vbi notatum fuerit, pariter incenset nihil dicendo.

Cum Sacerdos aliquid benedicturus est, habeat ministrum cum vase aquæ benedictæ, & aspergillo, & cum hoc Rituale libro, seu Missali.

Caueat,

Digitized by Google

Caueat, ne benedictionis causa ponat aliquid indecens super Altare, veluti esculenta: sed quod eiusmodi est, ponatur super mensam, commodo loco paratam.

Ordo ad faciendam aquam benedictam.

Diebus Dominicis, & quandocunque opus fuerit, præparato sale, & aqua munda benedicenda in ecclesia, vel in Sacristia, Sacerdos cum superpelliceo, & stola violacea, indutus, primò dicit: ℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. Deinde absolute incipit exorcismum salis.

Exorcizo te creatura salis per Deum ✝ viuum, per Deum ✝ verum, per Deum ✝ sanctum, per Deum, qui te per Elisæum Prophetam in aquam mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ: vt efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium: & sis omnibus sumentibus te sanitas animæ, & corporis: & effugiat atque discedat à loco, in quo aspersum fueris, omnis phantasia, & nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis, omnisq. spiritus immundus adiuratus per eum qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

Oremus. Oratio.

Immensam clementiam tuam, omnipotens æternæ Deus, humiliter imploramus, vt hanc creaturam salis, quam in vsum generis humani tribuisti, benedicere, ✝ & san-

Digitized by Google

sanctificare ✠ tua pietate digneris, vt sit omnibus sumentibus salus mentis, & corporis, & quicquid ex eo tactum, vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omniq. impugnatione spiritualis nequitiæ. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Exorcismus aquæ, & dicatur sine Oremus.

EXorcizo te creatura aquæ, in nomine Dei ✠ Patris omnipotentis, & in nomine Iesu ✠ Christi filij eius Domini nostri, & in virtute Spiritus ✠ sancti vt fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici; & ipsum inimicum eradicare, & explantare valeas cum angelis suis apostaticis: per virtutem eiusdem Domini Nostri IESV CHRISTI, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

Oremus. Oratio.

DEus, qui ad salutem humani generis maxima quæque sacramenta in aquarum substantia condidisti: adesto propitius inuocationibus nostris, & elemento huic multimodis purificationibus præparato, virtutem tuæ benedictionis ✠ infunde, vt creatura tua mysterijs tuis seruiens ad abigendos dæmones, morbosq. pellendos diuinæ gratiæ sumat effectum, vt quicquid in domibus, vel in locis fi-

lium hæc vnda reſperſerit, careat omni immunditia, liberetur à noxa: non illic reſideat ſpiritus peſtilens, non aura corrumpens: diſcedant omnes inſidiæ latentis inimici: & ſi quid eſt, quod aut incolumitati habitantium inuidet, aut quieti, aſperſione huius aquæ effugiat, vt ſalubritas per inuocationem ſancti tui nominis expetita, ab omnibus ſit impugnationibus defenſa. Per Dominum noſtrum, &c.

Hic mittat ſal in aquam in modum crucis, dicendo ſemel. Commixtio ſalis, & aquæ pariter fiat: In nomine Patris ✠ & Filij ✠ & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. Oremus.

DEus, inuictæ virtutis auctor, & inſuperabilis imperij Rex, ac ſemper magnificus triumphator: qui aduerſæ dominationis vires reprimis: qui inimici rugientis ſæuitiam ſuperas: qui hoſtiles nequitias potenter expugnas, te Domine, trementes, & ſupplices deprecamur, ac petimus, vt hanc creaturam ſalis, & aquæ dignanter aſpicias, benignus illuſtres, pietatis tuæ rore ſanctifices: vt vbicumque fuerit aſperſa, per inuocationem ſancti tui nominis, omnis infeſtatio immundi ſpiritus abigatur terrorq. venenoſi ſerpentis procul pellatur: & præſentia ſancti Spiritus nobis miſericor-

diam

diam tuam poscentibus vbique adesse dignetur. Per Dominum nostrum, &c. in vnitate eiusdem Spiritus sancti, &c.

Post benedictionem aquæ Sacerdos Dominicis diebus antequam incipiat Missam, aspergit altare, deinde se, & ministros, ac populum, prout in Missali præscribitur.

Postea Christifideles possunt de ipsa aqua benedicta in vasculis suis accipere, & secum deferre ad aspergendos ægros, domos, agros, vineas, & alia, & ad eam habendam in cubiculis suis vt ea quotidie, & sæpius aspergi possint.

Benedictio Candelarum extra diem Purificationis B. Mariæ Virginis.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DOmine IESV CHRISTE Fili Dei viui, benedic ✠ candelas istas, supplicationibus nostris, infunde eis Domine per virtutem sanctæ Crucis ✠ benedictionem cælestem, qui eas ad repellendas tenebras humano generi tribuisti: talemque benedictionem signaculo sanctæ Crucis ✠ accipiant, vt quibuscumque locis accensæ, siue positæ fuerint, discedant principes tenebrarum, & contremiscant, &

Digitized by Google

fugiant pauidi cum omnibus miniſtris ſuis ab habitationibus illis: nec præſumant amplius inquietare, aut moleſtare ſeruientes tibi omnipotenti Deo. Qui viuis, & regnas in ſecula ſeculorum. ℟. Amen.

Poſtmodum aſpergantur aqua benedicta.

Benedictio Domorum in Sabbato Sancto Paſchæ.

PArochus, ſeu alius Sacerdos ſuperpelliceo, & ſtola alba indutus cum miniſtro deferente vas aquæ ex benedictione fontium ante perfuſionem Chriſmatis acceptæ, viſitat domos ſuæ parochiæ, aſpergens eas eadem aqua benedicta. Ingrediens domum dicit: Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea.

Deinde aſpergens loca præcipua domus, & eos qui habitant in ea, dicit Antiphonam. Vidi aquam egredientem de templo à latere dextro, alleluia. Et omnes, ad quos peruenit aqua iſta, ſalui facti ſunt, alleluia, alleluia. Pſalm. Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in ſeculum miſericordia eius. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto. Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſecula ſeculorum Amen. repetitur Antiph. Vidi aquam, &c. deinde dicit ℣. Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam, alleluia. ℟. Et ſalu-

ſalutare tuum da nobis, alleluia. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus. Oratio.

EXaudi nos Domine ſancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, & ſicut domos Hebræorum in exitu de Ægypto agni ſanguine linitas (quod Paſcha noſtrum, in quo immolatus eſt Chriſtus, figurabat) ab Angelo percutiente cuſtodiſti; ita mittere digneris ſanctum Angelum tuum de cælis, qui cuſtodiat, foueat, protegat, viſitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Alia benedictio Domorum alio tempore faciendæ cum aſperſione aquæ benedictæ.

PArochus, ſeu alij Sacerdotes volentes aliquam particularem domum, vel generaliter domos fidelium alio tempore infra annum aſpergere aqua benedicta, ingredientes domũ dicant: Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea. Deinde loca aſpergenda dicant: Antiph. Aſperges me Domine hyſſopo, & mundabor, lauabis me, & ſuper niuem dealbabor. Pſalm. Miſerere mei Deus, ſecundum magnam miſericordiam tuam. Gloria Patri,

Digitized by Google

& Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat, &c. & repetitur Antiph. Asperges me Domine, &c. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

EXaudi nos Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergat aqua benedicta.

Benedictio loci.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

BEnedic ✠ Domine Deus omnipotens locum istum, vel domum istam, vt sit in eo, vel in ea sanitas, castitas, victoria, virtus, humilitas, bonitas, & mansuetudo, plenitudo legis, & gratiarum actio Deo Patri, & Filio, & Spiritui sancto, & hæc benedictio maneat super hunc locum, & super habi-

tantes

tantes in eo nunc & semper. ℟. Amen.
Et aspergat aqua benedicta.

Alia benedictio Domus nouæ.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. O remus.

TE Deum Patrem omnipotentem suppliciter exoramus pro hac domo, & habitatoribus eius, ac rebus: vt eam benedicere † & sanctificare † ac bonis omnibus ampliare digneris: tribue eis, Domine, de rore cæli abundantiã, & de pinguedine terræ vitæ substantiã, & desideria voti eorum ad effectum tuæ miserationis perducas. Ad introitum ergo nostrum benedicere † & sanctificare † digneris hanc domum, sicut benedicere dignatus es domum Abraham, Isaac, & Iacob: & intra parietes domus istius Angeli tuæ lucis inhabitent, eamq. & eius habitatores custodiant. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.
Deinde aspergat aqua benedicta.

Benedictio Thalami.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. O remus.

BEnedic † Domine thalamum hunc, vt omnes habitantes in eo in tua pace con-

Digitized by Google

sistant, & in tua voluntate permaneant, & senescant, & multiplicentur in longitudine dierum, & ad regna cælorum perueniant. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Postea aspergatur thalamus aqua benedicta.

Benedictio nouæ Nauis.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

PRopitiare Domine supplicationibus nostris, & benedic ✠ nauem istam dexterâ tua sancta, & omnes, qui in ea vehentur, sicut dignatus es benedicere arcam Noe ambulantem in diluuio: potrige eis Domine dexteram tuam, sicut porrexisti beato Petro ambulanti supra mare: & mitte sanctum Angelum tuum de cælis, qui liberet, & custodiat eam semper à periculis vniuersis, cum omnibus, quæ in ea erunt: & famulos tuos repulsis aduersitatibus portu semper optabili, cursuq. tranquillo tuearis, transactisq. ac rectè perfectis negotijs omnibus, iterato tempore ad propria cum omni gaudio reuocare digneris. Qui viuis, & regnas, &c.

Aspergat nauem aqua benedicta.

Beno-

Benedictio communis super fruges, & vineas.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus:

ORamus pietatem tuã omnipotens Deus, vt has primitias creaturæ tuæ, quas aeris & pluuiæ temperamento nutrire dignatus es, benedictionis tuæ imbre perfundas: & fructus terræ tuæ vsque ad maturitatem perducas. Tribuas quoque populo tuo de tuis muneribus tibi semper gratias agere, vt à fertilitate terræ esurientium animas bonis affluentibus repleas, & egenus & pauper laudent nomen gloriæ tuæ. Per Christum Dominũ nostrum. ℟. Amen.

Aspergat illas aqua benedicta.

Benedictio Peregrinorum ad loca sancta proficiscentium.

PEregrini, ad loca sancta profecturi, antequam discedant, iuxta veteris Ecclesiæ institutum, debent eum accipere parentes, seu commendatitias literas à suo Ordinario, seu Parocho. Quibus obtentis, & rebus suis dispositis, facta peccatorum suorum cõfessione, & audita

Missa,

Missa, in qua dicitur Oratio pro peregrinantibus, sanctissimam Eucharistiam deuote suscipiunt. Expleta Missa, Sacerdos super eos genuflexos dicit sequentes preces.

Antiph. In viam pacis. Psal. Benedictus Dominus Deus Israel, &c. vt supra fol. 220. in fine Gloria Patri. Repetitur Antiph. In viam pacis, & prosperitatis dirigat vos omnipotens, & misericors Dominus, & Angelus Raphael comitetur vobiscum in via, vt cum pace, salute, & gaudio reuertatis ad propria. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Saluos fac seruos tuos. ℟. Deus meus sperantes in te. ℣. Mitte eis Domine auxilium de Sancto. ℟. Et de Sion tuere eos. ℣. Esto eis Domine turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Nihil proficiat inimicus in eis. ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis. ℣. Benedictus Dominus die quotidie. ℟. Prosperum iter faciat vobis Deus Salutarium nostrorum. ℣. Vias tuas Domine demonstra nobis. ℟. Et semitas tuas edoce nos. ℣. Vtinam dirigantur viæ nostræ. ℟. Ad custodiendas iustificationes tuas. ℣. Erunt prauа in directa. ℟. Et aspera in vias planas. ℣. Angelis suis Deus mandauit de te. ℟. Vt custo-

custodiant te in omnibus vijs tuis. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscū. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DEus, qui filios Israel per maris medium sicco vestigio ire fecisti, quique tribus Magis iter ad te stella duce pandisti; tribue eis, quæsumus, iter prosperum, tempusq. tranquillum, vt Angelo tuo sancto comite, ad eum, quo pergunt locum, ac demum ad æternæ salutis portum fæliciter valeant peruenire.

DEus, qui Abraham puerum tuum de vr Chaldæorum eductum, per omnes suæ peregrinationis vias illæsum custodisti, quæsumus, vt hos famulos tuos custodire digneris: Esto eis Domine in procinctu suffragium, in via solatium, in æstu vmbraculum, in pluuia, & frigore tegumentum, in lassitudine vehiculum, in aduersitate præsidium, in lubrico baculus, in naufragio portus; vt te duce, quo tendunt, prospere perueniant, & demum incolumes ad propria reuertantur.

ADesto, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, & viam famulorum tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone, vt inter omnes viæ, & vitæ huius varietates, tuo semper protegantur auxilio.

Præ-

PRæsta, quæsumus, omnipotens Deus, vt familia tua per viam salutis incedat, & B. Ioannis præcursoris hortamenta sectando, ad eum, quem prædixit, secura perueniat Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum.

EXaudi Domine preces nostras, & iter famulorum tuorum propitius comitare, atque misericordiam tuam, sicut vbique es, ita vbique largire, quatenus à cunctis aduersitatibus tua opitulatione defensi, gratiarum tibi referant actionem. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen. Pax, & benedictio + Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super vos, & maneat semper. Amen.

Deinde aspergantur aqua benedicta. Quod si vnus fuerit peregrinaturus, omnia dicuntur in numero singulari, ac si Sacerdos ipse, qui benedicit, fuerit socius peregrinationis, dicat in persona prima numeri pluralis, quatenus congruere videbitur.

Benedictio Peregrinorum post reditum.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

Antiph. Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum. Psalmus 127.

BEati omnes qui timent Dominum, qui ambulant in vijs eius.

Labo-

Labores manuum tuarum quia manducabis: beatus es, & bene tibi erit.

Vxor tua sicut vitis abundans: in lateribus domus tuæ.

Filij tui sicut nouellæ oliuarum: in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion: & videas bona Ierusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum: pacem super Israel.

Gloria Patri, &c.

Antiph. Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Benedicti qui veniunt in nomine Domini. ℟. Benedicti vos à Domino, qui fecit cælum, & terram. ℣. Respice Domine in seruos tuos, & in opera tua. ℟. Et dirige eos in viam mandatorum tuorum. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

LArgire quæsumus Domine famulis tuis indulgentiam placatus, & pacem, ve pa-

rites

riter ab omnibus mundentur offensis, & secura tibi mente deseruiat.

OMnipotens sempiterne Deus, nostrorum temporum, vitæq. dispositor, famulis tuis continuę tranquillitatis largire subsidium, vt quos incolumes proprijs laboribus reddidisti, tua facias protectione securos.

DEus humilium visitator, qui nos fraterna dilectione consolaris, prætende societati nostræ gratiam tuam, vt per eos, in quibus habitas, tuum nobis sentiamus aduentum. Per Dominum nostrum, &c.

Deinde aspergatur aqua benedicta à Sacerdote dicente: Pax, & benedictio + Dei omnipotẽtis Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super vos, & maneat semper. Amen.

Benedictiones esculentorum, præsertim in Pascha.

Benedictio Agni Paschalis.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui per famulum tuum Moysen, in liberatione populi tui de Ægypto, agnum occidi iussisti, in similitudinem Domini

mini nostri IESV CHRISTI, & vtrosque postes domorum de sanguine eiusdem Agni perungi præcepisti: tu benedicere + & sanctificare + dignoris hanc creaturam carnis, quam nos famuli tui ad laudem tuam sumere desideramus, per resurrectionem eiusdem Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum viuit, & regnat in secula seculorum. ℟. Amen.

Et mox aspergat aqua benedicta.

Benedictio ouorum.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

SVbueniat, quæsumus Domine, tuæ benedictionis + gratia huic ouorum creaturæ, vt cibus salubris fiat fidelibus tuis, in tuarum gratiarum actione sumentibus, ob resurrectionem Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum viuit, & regnat in secula seculorũ. ℟. Amen.

Aspergat aqua benedicta.

Benedictio panis.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DOmine IESV CHRISTE panis Angelorum, panis viuus æternæ vitæ, benedi-

Digitized by Google

cere ✠ dignare panem istum, sicut benedixisti quinque panes in deserto; vt omnes ex eo gustantes, inde corporis, & animæ percipiant sanitatem. Qui viuis, & regnas in secula seculorum. ℟. Amen.

Et aspergat aqua benedicta.

Alia benedictio panis.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine sancte, pater omnipotens, æternæ Deus, benedicere ✠ digneris hunc panem tua sancta spirituali benedictione: vt sit omnibus sumentibus salus mentis, & corporis, atque contra omnes morbos, & vniuersas inimicorum insidias tutamen. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, panem viuum, qui de cælo descendit, & dat vitam, & salutem mundo. & tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Aspergat aqua benedicta.

Benedictio nouorum fructuum.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

BEnedic ✠ Domine hos nouos fructus N. & præsta: vt qui ex eis in tuo sancto nomine vescentur, corporis, & animæ salute potiantur. Per Christũ Dñm nostrum. ℟. Amen.

Et aspergat aqua benedicta.

Benedictio ad quodcumque comestibile.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

BEnedic ✠ Domine creaturam istam N. vt sit remedium salutare generi humano: & præsta per inuocationem sancti nominis tui, vt quicumque ex ea sumpserint, corporis sanitatem, & animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Aspergat id aqua benedicta.

Benedictio olei simplicis.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram.

Exorcismus.

EXorcizo te creatura olei per Deum Patrem ✠ omnipotentem, qui fecit cælum & terram, mare, & omnia, quæ in eis sunt. Omnis virtus aduersarij; omnis exercitus diaboli, & omnis incursus, omne phantasma satanæ eradicare, & effugare ab hac creatura olei,

Digitized by Google

vt fiat omnibus, qui eo vsuri sunt, salus mentis, & corporis in nomine Dei Patris ✠ omnipotentis, & Iesu ✠ Christi Filij eius Domini nostri, & Spiritus sancti ✠ paracliti, & in charitate eiusdē Domini nostri IESV CHRISTI, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DOmine Deus omnipotens, cui astat exercitus Angelorum cum tremore, quorum seruitium spirituale cognoscitur, dignare respicere, & benedicere ✠ & sanctificare ✠ hanc creaturam olei, quam ex oliuarum succo eduxisti, & ex eo infirmos inungi mandasti, quatenus sanitate percepta, tibi Deo viuo, & vero gratias agerent: præsta quæsumus, vt hi, qui hoc oleo, quod in tuo nomine benedicimus ✠ vsi fuerint ab omni languore, omniq. infirmitate, atque cunctis insidijs inimici liberentur, & cunctæ aduersitates separentur à plasmate tuo, quod pretioso sanguine Filij tui redemisti: vt numquam lædatur à morsu serpentis antiqui. Per eundem Dominum nostrum, &c.

Aspergat oleum aqua benedicta.

Benc-

Digitized by Google

Benedictiones ab Episcopis, vel alijs facultatem habentibus faciendæ.

Benedictio Sacerdotalium indumentorum in genere.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui per Moysen famulum tuum Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Leuitica vestimenta ad explendum in conspectu tuo ministerium eorum ad honorem, & decorem nominis tui fieri decreuisti: adesto propitius inuocationibus nostris, & hæc indumenta sacerdotalia desuper irrigante gratia tua ingenti benedictione per nostræ humilitatis seruitium purificare + benedicere + & consecrare + digneris, vt diuinis cultibus, & sacris mysterijs apta, & benedicta existant: his quoque sacris vestibus Pontifices, & Sacerdotes, seu Leuitæ tui induti, ab omnibus impulsionibus, seu tentationibus malignorum spirituum muniti, & defensi esse mereantur; tuisq. mysterijs apte, & condigne seruire, & inhærere, atque in his tibi placite, & deuote perseuerare tribue. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Digitized by Google

O remus.

DEus inuictæ virtutis triumphator, & omnium rerum creator, & sanctificator: intende propitius preces nostras, & hæc indumenta Leuiticæ, Sacerdotalis, & Pontificalis gloriæ ministris tuis fruenda tuo ore proprio benedicere † sanctificare † & consecrare † digneris: omnesq. eis vtentes, tuis mysterijs aptos, & tibi in eis deuote, ac laudabiliter seruientes, gratos efficere digneris. Per Dominũ, &c.

O remus.

DOmine Deus omnipotens, qui vestimenta Pontificibus, Sacerdotibus, & Leuitis in vsum tabernaculi fœderis necessaria Moysen famulum tuum agere iussisti, eumq. spiritu sapientiæ ad id peragendum repleuisti: hæc vestimenta in vsum, & cultum mysterij tui benedicere † sanctificare † & cõsecrare † digneris: atque ministros altaris tui, qui ea induerint, septiformis spiritus gratia dignanter repleri, atque castitatis stola, beata facias cum bonorum fructu operum ministerij congruentis immortalitate vestiri. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ipsa indumenta aqua benedicta.

Digitized by Google

Benedictio mapparum, siue linteaminum Altaris.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

EXaudi Domine preces nostras, & hæc linteamina sacri altaris vsui præparata benedicere ✝ & sanctificare digneris. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen. Oremus.

DOmine Deus omnipotens, qui Moysen famulum tuum, ornamenta, & linteamina facere per quadraginta dies docuisti, quæ etiam Maria texuit, & fecit in vsum ministerij, & tabernaculi fœderis: benedicere ✝ sanctificare ✝ & consecrare ✝ digneris hæc linteamina ad tegendum, inuoluendumq. altare gloriosissimi Filij tui Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

Benedictio Corporalium.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

CLementissime Domine, cuius inenarrabilis est virtus, cuius mysteria arcanis mi-

rabilibus celebrantur: tribue, quæsumus, vt hoc linteamen tuæ propitiationis benedictione ✠ sanctificetur ad consecrandum super illud corpus, & sanguinem Dei, & Domini nostri Iesu Christi Filij tui. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum. ℟. Amen. Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, benedicere ✠ sanctificare ✠ etcõsecrare † digneris linteamen istud ad regendum, inuoluendumq. Corpus, & Sanguinem Domini nostri Iesu Christi Filij tui. Qui tecum viuit & regnat, &c. ℟. Amen. Oremus.

OMnipotens Deus, manibus nostris opem tuæ benedictionis infunde: vt per nostrã benedictionem ✠ hoc linteamen sanctificetur, & corporis, ac sanguinis Redemptoris nostri nouum sudarium Spiritus sancti gratia efficiatur. Per eundem, &c. in vnitate eiusdem Spiritus sancti, &c. ℟. Amen.

Et aspergit aqua benedicta.

Benedictio tabernaculi, seu vasculi pro Sacrosancta Eucharistia conseruanda.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Ore-

O remus.

OMnipotens sempiterne Deus, Maiestatem tuam supplices deprecamur, vt vasculum hoc pro corpore Filij tui Domini nostri IESV CHRISTI in eo condendo fabricatum benedictionis † tuæ gratia dicare digneris. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit illud aqua benedicta.

Benedictio nouæ Crucis.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terrã. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dñs vobiscum. ℟. Et cũ spiritu tuo.

O remus. Oratio.

ROgamus te Domine sancte, Pater omnipotens æterne Deus, vt digneris benedicere † hoc signum Crucis, vt sit remedium salutare generi humano, sit soliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum, sit solamen, & protectio, ac tutela contra sæua iacula inimicorum. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Alia Oratio ad idem.

BEnedic † Domine hanc Crucem tuam, per quam eripuisti mundum à dæmonum potestate, & superasti passione tua suggestorem peccati, qui gaudebat in prævaricatione

Digitized by Google

primi hominis per ligni vetiti sumptionem. Hic aspergat aqua benedicta: Sanctificetur hoc signum Crucis in nomine Patris † & Filij † & Spiritus sancti, † vt orantes, inclinantesq. se propter Dominum ante istam Crucem inueniant corporis, & animæ sanitatem. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Postea Sacerdos genuflexus ante Crucem deuotè adorat, & osculatur, & idem faciunt quicumque voluerint.

Benedictio Imaginum IESV CHRISTI Domini Nostri, B. Virginis MARIAE, & aliorum Sanctorum.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus, qui Sanctorum tuorum imagines, siue effigies sculpi, aut pingi non reprobas, vt quoties illas oculis corporeis intuemur, toties eorum actus, & sanctitatem ad imitandum memoriæ oculis mediremur: hanc quæsumus, imaginem, seu sculpturam in honorem, & memoriam vnigeniti Filij tui Domini nostri IESV CHRISTI, vel Beatissimæ Virginis MARIAE Matris Domi-

Digitized by Google

Domini nostri IESV CHRISTI, vel Beati N. Apostoli tui, vel Martyris, vel Confessoris, aut Pontificis, aut Virginis adaptatam benedicere ✠ & sanctificare ✠ digneris: & præsta, vt quicumque coram illa vnigenitum Filium tuum, vel Beatissimam Virginem, vel glorioſum Apostolum, siue Martyrem, siue Confessorem, aut Virginem suppliciter colere, & honorare studuerit; illius meritis, & obtentu à te gratiam in præsenti, & æternam gloriam obtineat in futurum. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Vltimo aspergat aqua benedicta.

Ritus benedicendi, & imponendi primarium lapidem pro Ecclesia ædificanda seruandus à Sacerdote facultatem habente ab Episcopo.

ECclesiam ex Episcopi auctoritate tantum, iuxta sacrorum Canonum decreta, ædificari fas est. Si vero Sacerdos eius ædificationis primarium lapidem benedicendi potestatem habens, eiusmodi functionem peragat, hunc ritum seruabit.

Pridie quàm primarius lapis benedicatur, ligneam Crucem in loco, vbi debet esse altare, figat ipse, vel alius Sacerdos. Sequenti vero

die

die lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui debet esse quadratus, & angularis, benedicatur hoc modo:

Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus, & Clericis, salem, & aquam benedicit, nisi prius in promptu habeat iam benedictam ordinaria benedictione, vt supra fol. 240. & interim dum cantatur à Clericis Antiphona cum Psalmo sequenti, aspergit locum vbi crux posita est, cum aqua benedicta.

Antiph. **Signum salutis pone Domine** IESV CHRISTE, **in loco isto, & non permittas introire angelum percutientem.**

Psalmus 83.

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerũt in Deum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum sibi, vbi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum: rex meus, & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Domine: in secula seculorum laudabunt te.

Beatus vir cuius est auxilium abs te: ascensiones

nes in corde suo disposuit: in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noster aspice Deus: & respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis super millia.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam & veritatē diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen.

Finito Psalmo, Sacerdos versus ad locum per eum aspersum dicit. Oremus.

DOmine Deus, qui licet cælo, & terra non capiaris, domum tamen dignaris habere in terris, vbi nomen tuum iugiter inuocetur, locum hunc, quæsumus, Beatæ MARIÆ

semper

ſemper Virginis, & B. N. (nominando Sanctum, vel Sanctam, in cuius honorem, ac nomen fundabitur Eccleſia) omniumq. Sanctorum intercedentibus meritis, ſereno pietatis tuæ intuitu viſita, & per infuſionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumq. conſerua, & qui dilecti tui Dauid deuotionem in filij ſui Salomonis opere compleuiſti, in hoc opere deſideria noſtra perficere digneris; effugiantq. omnes hinc nequitiæ ſpirituales. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum viuit, & regnat, in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſecula ſeculorum. ℟. Amen.

Poſtea ſtans benedicit primarium lapidem dicens: ℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Sit nomen Domini benedictum. ℟. Ex hoc nunc & vſque in ſeculum. ℣. Lapidem, quem reprobauerunt ædificantes. ℟. Hic factus eſt in caput anguli. ℣. Tu es Petrus. ℟. Et ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam. ℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto. ℟. Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſecula ſeculorum. Amen. Oremus.

DOmine Iesv Christe Fili Dei viui, qui es verus omnipotens Deus, ſplendor, & ima-

& imago æterni Patris, & vita æterna, qui es lapis angularis de monte sine manibus abscisus, & immutabile fundamentum, hunc lapidem collocandum in tuo nomine confirma, & tu, qui es principium, & finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creauit, sis, quæsumus, principium, & incrementum, & consummatio ipsius operis, quod debet ad laudē, & gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Tunc aspergit lapidem ipsum aqua benedicta, & accepto cultro per singulas partes scalpit in eo signum Crucis dicens: In nomine Patris, ✠ & Filij, ✠ & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen. quo facto dicit. Oremus.

BEnedic ✠ Domine creaturam istam lapidis, & præsta per inuocationem Sancti tui nominis, vt quicūque ad hanc Ecclesiam ædificandam pura mente auxilium dederint, corporis sanitatem, & animæ medelam percipiāt. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Postea dicantur Litaniæ ordinariæ sine Orationibus in fine positis, quibus dictis, parato cæmento, & cæmentario assistente, Sacerdos inchoat, Clericis prosequentibus, Antiphonā. Mane surgens Iacob erigebat lapidem in titu-

lum

lum, fundēs oleum desuper: votum vouit Domino: Vere locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus 126.

NIsi Dominus ædificauerit domum: in vanum laborauerunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit ciuitatem: frustrà vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas Domini, filij; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: ita filij excussorum.

Beatus vir, qui implevit desiderium suum ex ipsis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

Gloria Patri, &c.

Quo dicto, Sacerdos stans tangit, & ponit ipsum primariū lapidem in fundamento dicēs:

In fide IESV CHRISTI collocamus Lapidem istum primarium in hoc fundamento. In nomine Patris ✝ & Filij ✝ & Spiritus ✝ sancti, vt vigeat vera fides hic, & timor Dei, fraternaq. dilectio; & sit hic locus destinatus orationi, & ad inuocandum, & laudandum nomen eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui

cum

cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem cum cæmento, postea Sacerdos spargit super lapidem aquam benedictam dicens: Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis me, & super niuem dealbabor. Psal. 50. Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam, &c. vt supra fol. 85. dicitur totus cum Gloria Patri, &c.

Quo dicto Sacerdos spargit aquam benedictam per omnia fundamenta, si sunt aperta: si vero non sunt aperta, circuit aspergendo fundamēta ecclesiæ designata. Et incipiens aspergere inchoat Antiphonam, Clero prosequente. O quam metuendus est locus iste, vere non est hic aliud, nisi domus Dei, & porta cæli.

Psalmus 86.

FVndamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Rahab & Babylonis: scientiū me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, Homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam Altissimus.

Domi-

Digitized by Google

Dominus narrabit in scripturis populorum, & principum horum qui fuerunt in ea. Sicut lætantium omnium: habitatio est in te. Gloria Patri, &c.

Antiph. O quam metuendus est locus iste, vere non est hic aliud, nisi domus Dei, & porta cæli.

Interim aspergendo procedit vsque ad fundamenta aperta, seu designata, & reperta Antiph. stans dicit. **Oremus.**

Ministri. **Flectamus genua.** ℟. **Leuate.**

OMnipotens, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiam contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteq. ab eis agitur, à te fieri credatur, quæsumus immensam clementiã tuam, vt quidquid modo visitaturi sumus, visites: & quidquid benedicturi sumus, bene † dicas, sitq. ad nostræ humilitatis introitum, sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum æternum Maiestati tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ incrementa cælestia, vt quod te iubente fundatur, te largiẽte perficiatur. Per Christum, &c. ℟. Amen.

Ritus

Ritus benedicendi nouam ecclesiam, seu Oratorium publicum, vt ibi sanctissimum Missæ sacrificium celebrari possit.

SAcerdos nouam ecclesiam de licentia Episcopi benedicturus, vt in ea diuinum sacrificium Missæ rite celebretur; stola, ac pluuiali albi coloris indutus, aliquot Sacerdotibus, & Clericis adhibitis, prælata cruce media inter duos Clericos deferentes cereos accensos, mane procedit ad primariam Ecclesiæ, vel Oratorij ianuam; vbi stans capite aperto; conuersus ad eam dicit absolute Orationem.

ACtiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere: vt cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde inchoat Antiph. **Asperges me Domine, &c.** & Clerus alternatim dicit Psal. **Miserere mei Deus, &c.** in fine **Gloria Patri, &c.**

Interim circundant exterius ecclesiam (quæ intus debet esse vacua, & nuda, & pariter altaria nuda, excluso populo, donec absoluta sit benedictio) & Sacerdos accepto aspergillo ex herba hyssopi ad eius dexteram se conuertens, parietes ecclesiæ in superiori parte, & in fundamentis: cum aqua benedicta aspergit dicens:

Digitized by Google

Aſperges me Domine hyſſopo, & mundabor; lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

Reuerſi ad locum, vnde proceſſio initiũ habuit, repetita Antiph. à Clero, Sacerdos ſtans vt prius verſus eccleſiam dicit. Oremus. & Miniſtri. Flectamus genua. ℟. Leuate. Oratio.

DOmine Deus, qui licet cælo, & terra non capiaris, domum tamen dignaris habere in terris, vbi nomen tuum iugiter inuocetur, locum hunc, quæſumus, Beatæ MARIAE ſemper Virginis, & Beati N. omniumq; Sanctorum intercedentibus meritis, ſereno pietatis tuæ intuitu viſita, & per infuſionẽ gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumq; conſerua; & qui dilecti tui Dauid deuotionem in filij ſui Salomonis opere compleuiſti, in hoc opere deſideria noſtra perficere digneris; effugiantq; omnes hinc nequitiæ ſpirituales. Per Dominum noſtrum, &c.

Qua finita Oratione, omnes bini in eccleſiam intrantes ad altare maius procedunt, Litanias decantantes. Vbi dictum fuerit. Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, Te rogamus audi nos.

Surgit Sacerdos, & intelligibili voce dicit: Vt hanc Eccleſiam, & Altare ad honorẽ tuum, & nomẽ Sancti tui N. purgare, & benedicere †

digne-

Digitized by Google

digneris, Te rogamus audi nos. cum dicit, benedicere, manu dextera benedicit ecclesiam, & altare, deinde vt prius genuflectit, donec perficiantur Litaniæ, & Cantores sequuntur. Vt nos exaudire digneris, Te rogam' audi nos. Fili Dei, Te rogamus audi nos. Agnus Dei, &c. Dicto vltimo Kyrie eleison. Sacerdos stãs dicit: Orem'. Ministri. Flectamus genua. ℟. Leuate.

PRæueniat nos quæsumus Domine misericordia tua, & intercedẽtibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum, &c. ℟. Amen.

Tum distans ab altari congruenti spatio genuflexus, & se signans dicit. Deus in adiutoriũ meum intende. & statim surgit Clero respondente: Domine ad adiuuandum me festina. ipse vero stans dicit: Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Chorus respõdet. Sicut erat in principio, &c. Postea Sacerdos dicit: Oremus. Ministri. Flectamus genua. ℟. Leuate. Oratio.

OMnipotens, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiã contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteq; ab eis agitur, à te fieri credatur, quæsumus immensam clementiam tuam, vt quidquid modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedictum sumus, benedicas, & sic ad

Digitized by Google

noſtræ humiliratis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingreſſus. Per Dominum noſtrum, &c.

His dictis, dicat Antiph. Benedic Domine domum iſtam nomini tuo ædificatam. cum tribus Pſalmis ſequentibus videlicet.

Pſalmus 119.

AD Dominum cum tribularer clamaui: & exaudiuit me.

Domine libera animam meam à labijs iniquis: & à lingua doloſa.

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi: ad linguam doloſam?

Sagittæ potentis acutæ: cum carbonibus deſolatorijs.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus eſt, habitaui cum habitantibus Cedar: multum incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

Gloria Patri, &c.

Pſalm. 120.

LEuaui oculos meos in montes: vnde veniet auxilium mihi.

Auxilium meum à Domino: qui fecit cælum & terram.

Non det in commotionem pedem tuum: neque dormitet qui cuſtodit te.

Digitized by Google

Ecce non dormitabit, neque dormiet: qui custodit Israel.

Dominus custodit te, Dominus protectio tua: super manum dexteram tuam.

Per diē sol non vret te: neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum, & exitū tuum: ex hoc nunc & vsque in seculum.

Gloria Patri, &c. Psalmus 121.

LÆtatus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri: in atrijs tuis Ierusalem.

Ierusalem, quæ ædificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini testimonium Israel ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in iudicio: sedes super domum Dauid.

Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalē: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri quæsiui bona tibi.

Gloria Patri, &c.

Antiph. Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam. Interim aspergit interius parietes in parte superiori, & inferiori inchoãs aspersionem à parte Euangelij, dicens: Asperges me Dñe, &c. tum ad altare reuersus dicit:

Oremus. Flectamus genua. ℟. Leuate.

DEus, qui loca nomini tuo dicanda sanctificas, effunde super hanc orationis domũ gratiã tuam, vt ab omnibus hic nomen tuum inuocantibus auxilium tuæ misericordiæ sentiatur. Per Dominum nostrum, &c.

Hic peracto dicitur Missa de tempore occurrenti, vel de Sancto. Ecclesia verò quamuis à simplice Sacerdote, vt supra sit benedicta, ab Episcopo tamen consecranda est.

Ritus reconciliandi ecclesiam violatam, si nondum erat ab Episcopo consecrata.

ECclesia violata reconciliatio per Sacerdotem ab Episcopo delegatum fiat hoc modo. Altare ecclesiæ omnino nudetur; prouideaturq; vt ecclesia possit libere circumiri tam exterius, quàm interius, & fieri potest. paretur vasculum cum aqua benedicta, & aspergillum de herba hyssopo factum. Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albo, adhibitis aliquot Sacerdotibus, & Clericis procedat ad primariam ecclesiæ portam. vbi stans Antiph. incipit dicens: Clero prosequente; **Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis me, & super niuem dealbabor.** Psal. **Miserere mei Deus**, &c. totus cum Gloria Patri, &c.

Quo

Digitized by Google

Psalmus, Antiphona repetitur. Interim dum Antiph. & Psal. dicuntur, Sacerdos cum aqua benedicta aspergit in circuitu extrinsecus Ecclesiam, & Cœmeterium simul aspergendo alterum ad parietes Ecclesiæ, ad terram Cœmeterij, præsertim ad loca contaminata. Quo facto, redit ad locum, vbi incepit aspergere, & stans dicit.

Oremus.

OMnipotēs, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiam contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteq; ab eis agitur, à te fieri credatur, quæsumus immensam clementiam tuam, vt quod modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus benedicas, sitq; ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos incipit Litanias, & ingreditur ecclesiam cum Clero cantando eas; accenditq; ante altare maius, coram quo genuflectit, eumq; dictum fuerit. Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternā, &c. Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & clara voce dicit: Vt hanc ecclesiam, altare hoc, & cœmeterium purgare, & reconciliare dignaris. Te rog. &c.

Quibus dictis rursus genuflectit, & Litaniæ perficiuntur. Quibus finitis, Sacerdos versus ad dictum altare dicit. Oremus. & Ministri. Flectamus genua. ℟. Leuate.

PRæueniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua, & intercedētibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum, &c. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos genuflectit ante altare, & se signo crucis muniens clara voce dicit: Deus in adiutorum meum intende. tum surgit, & Chorus, seu astantes Clerici respondent: Domine ad adiuuandum me festina. & Sacerdos stans dicit: Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. ℟. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen.

Quo dicto Sacerdos inchoat, Clero prosequēte, Antiph. Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius, & fugiant qui oderunt eum à facie eius. Psal. In Ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israel. repetitur Antiph. Ibi Beniamin adolescentulus: in mentis excessu. repetitur Antiph. Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali. repetitur Antiph. Manda Deus virtuti tuæ: cōfirma hoc Deus, quod operat' es in nobis. repetitur Añ. A templo sancto tuo in Ierusalem: tibi offerēt reges munera. repetitur Antiph. Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento. repetitur Antiph. Dissipa gētes, quæ

bella

bella volũt: venient legati ex Ægypto: Æthiopia præueniet manus eius Deo. repetitur Ant. Regna terræ cantate Deo psallite Domino. repetitur Antiph. Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli: ad Orientem. repetitur Ant. Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus. repetitur Antiph. Mirabilis Deus in Sanctis suis, Deus Israel, ipse dabit virtutem, & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus. Et non dicitur Gloria Patri. sed Antiphona repetitur. interim dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Sacerdos circuit ecclesiam intrinsecus aspergendo, aspergit etiam specialiter loca contaminata, quo facto stans in presbyterio versus ad altare dicit:

DEus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, & benignus purificator assistis, exaudi nos quæsumus, & concede, vt in posterum inuiolabilis huius loci permaneat benedictio, & tui muneris beneficia, vniuersitas fidelium, quæ supplicat, percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde dicitur Missa de die occurrenti. Simplex Sacerdos, tantum ex priuilegio Sedis Apostolicæ, potest ecclesiam ab Episcopo consecratam reconciliare. Et tunc vtatur ritu in Pontificali præscripto. Procedatq; indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris: adhibitis secum aliis

Presby-

Presbyteris, & Clericis superpelliceis indutis, cum aqua ab Episcopo ad hunc vsum rite benedicta.

Ritus benedicendi nouum Cœmeterium per Sacerdotem ab Episcopo delegatum.

PRidie quam fiat benedictio, ponitur in medio Cœmeterio benedicendo lignea Crux alta ad staturam hominis, & ante ipsam Crucem in terra figitur paxillus tridēs ligneus altus ad cubitum vnum, aptus ad affigendū illi tres candelas.

Sequenti die, mane Sacerdos in Sacristia paratus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus, & Clericis indutis superpelliceis, qui deferant vasculum aquæ benedictæ, aspergillum, & thuribulum cum incensi naucula, & hoc Rituali libro, & tribus candelis cereis, procedit ad Cœmeterium benedicendum ante Crucem in medio positam, & affiguntur, & accenduntur tres candelæ super ligneum paxillum, & Sacerdos ante Crucem, & candelas, stans discooperto capite dicit. O remus.

OMnipotens Deus, qui es custos animarū, & tutela salutis, fides credentium, respice propitius ad nostræ seruitutis officium, & ad introitum nostrum purgetur ✝ benedicatur ✝ & sanctificetur ✝ hoc Cœmeterium, vt humana corpora hic post vitæ cursum quiescentia, in magno iudicij die simul cū felicibus animabus mereantur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Mox ante ipsam Crucem omnes genibus flexis, dicunt Litanias ordinarias, incipiente Cantore, cæteris respōdentibus, & cum dictum fuerit, Vt omnibus fidelibus defunctis, &c. Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & clara voce dicit producens manu signum Crucis. Vt hoc Cœmeteriū purgare, & benedicere ✝ digneris. Te rogamus, &c. Deinde

Sacer-

Digitized by Google

Sacerdos, vt prius genuflectit, & Litaniæ perficiuntur.

Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos Crucē aspergit aqua benedicta dicens. Antiph. Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis me, & super niuē dealbabor. Psal. Miserere mei Deus, &c. dicitur totus ab astantibus cū Gloria Patri, &c. vt supra fol. 85. quo dicto repetitur Ant. Dum dicitur Psalmus, Sacerdos circuit, & perambulat totum Cœmeterium incipiens ad eius dexteram aspergens vbique aqua benedicta, quo facto, redit ante Crucem, & ad ipsam respiciens dicit.

Oremus.

DEus, qui es totius Orbis conditor, & humani generis redemptor, cunctarumq; creaturarum visibilium, & inuisibilium perfectus dispositor, te supplici voce, ac puro corde exposcimus, vt hoc Cœmeterium, in quo famulorum, famularumq; tuarum corpora quiescere debent, post curricula huius vitæ labentia purgare ✝ benedicere ✝ sanctificare ✝ digneris; quique remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoque eorum in hoc Cœmeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli exspectantibus consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tunc fit in summitate Crucis vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas similiter ardentes in duobus brachijs eiusdem Crucis. Deinde incensat ipsam Crucem, & aspergens aqua benedicta redit cum Ministris in Sacristiam.

Ordo

Ordo reconciliandi Cœmeterium violatum; siue ecclesiæ contiguum sit, siue separatum, vbi ecclesia non est polluta.

MAne diei, qua facienda est reconciliatio, Sacerdos, si ab Episcopo facultatem habeat, adhibitis alijs Sacerdotibus, & Clericis indutis superpelliceis, in Sacristia, aut alio decenti loco vestitus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris accedit ad medium Cœmeterij, Clerico vasculum aquæ benedictæ, & aspergillum deferente, & ibi super tapete genuflectit vna cũ ministris, & Cantores, alijq. omnes genibus flexis, dicunt Litanias. In quibus cum dictum fuerit, Vt omnibus fidelibus defunctis, &c. Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & manu dextra producens signum Crucis super Cœmeterium clara voce dicit: Vt hoc Cœmeterium reconciliare ✠ & sanctificare digneris. ℟. Te rogamus audi nos. Quibus dictis, vt prius genuflectit, Cantoribus Litanias perficientibus.

Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos accepto aspergillo cum aqua benedicta inchoat Antiph. Asperges me Domine hyssopo. Clero prosequente, & mundabor, lauabis me, & super niuem dealbabor. Psal. Miserere mei Deus, &c. dicitur totus sine Gloria Patri, &c. vt supra fol. 85. in fine repetitur Antiphona. Asperges me, &c.

Dum hæc dicuntur Sacerdos circuit totum Cœmeterium incipiens ad eius dexterã aspergens vbique aqua benedicta, præsertim in loco, vbi violatio commissa est. Quo peracto redit ad locum, vbi Litaniæ dictæ fuerunt, & ibi stans dicit.

Oremus.

& Ministri. Flectamus genua. ℟. Leuate.

DOmine pie, qui agrum figuli pretio Sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clementissimi huius mysterij tui.

Tu

Tu es enim Domine, figulus noſter, tu quietis noſtræ ager, tu agri huius pretium; Tu dedisti etiam, & ſuſcepisti: Tu de pretio tui viuifici Sanguinis nos requieſcere donasti. Tu ergo Domine, qui es offenſionis noſtræ clementiſſimus indultor, expectantiſſimus iudicator, iudicij tui ſuperabundantiſſimus miſerator, iudicium tuæ iuſtiſſimæ ſeueritatis abſcondens poſt miſerationem tuæ piæ redemptionis adeſto exauditor, & effector noſtræ reconciliationis. hocq; Cœmeterium peregrinorum tuorum cæleſtis patriæ incolatum exſpectantium, benignus purifica, & reconcilia; & hic tumulatorum, & tumulandorum corpora de potentia, & pietate tuæ reſurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans, ſed glorificans reſuſcita. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & ſeculum per ignem. ℟. Amen.

De Proceſſionibus.

PVblicæ, ſacræq. Proceſſiones, ſeu Supplicationes, quibus ex antiquiſſimo SS. Patrum inſtituto, Catholica Eccleſia, vel ad excitandam fidelium pietatem, vel ad commemoranda Dei beneficia, eiq. gratias agendas, vel ad diuinum auxilium implorandum vti conſueuit, qua par eſt religione celebrari debent, continent enim magna, ac diuina myſteria, & ſalutares Chriſtianæ pietatis fructus ea pie exer-

exequentes à Deo consequuntur. de quibus fideles præmonere, & erudire, quo tempore magis opportunum fuerit, Parochorum officium est.

Videant in primis Sacerdotes, alijq. Ecclesiastici ordinis, vt in his Processionibus ea modestia, ac reuerentia, tum ab ipsis, tum ab alijs adhibeatur, quæ pijs, & religiosis huiusmodi actionibus maxime debetur.

Omnes decenti habitu, superpelliceis, vel alijs sacris vestibus, sine galeris, nisi pluuia cogente, induti, grauiter, modeste, ac deuote, bini suo loco procedentes, sacris precibus ita sint intenti, vt remoto risu, mutuoq. colloquio, & vago oculorum aspectu, populum etiam ad pie, deuoteq. precandum inuitent.

Laici à Clericis, fœminæ à viris separatæ orantes prosequantur.

Præferatur Crux, & vbi fuerit consuetudo, vexillum sacris Imaginibus insignitum; non tamen factū militari, seu triangulari forma.

Edendi, ac bibendi abusum, secumue esculenta, & poculenta deferendi in sacris Processionibus, agrisq. lustrandis, & suburbanis ecclesijs visitandis tollere Parochi studeant: ac fideles, præsertim die Dominica, quæ proxime Rogationes antecedit, quam hæc dedeceat corruptela, sæpius admoneant.

Processiones prius fieri debent, deinde Missa solemniter celebrari: nisi aliter ob grauem causam interdum Ordinario, vel Clero videatur.

Processiones autem quædam sunt ordinariæ, quæ fiunt certis diebus per annum, vt in festo Purificationis Beatæ Mariæ semper Virginis, & in Dominica Palmarum; & in Litanijs maioribus in festo Sancti Marci, & in minoribus Rogationum triduo ante Ascensionem Domini, & in die festo Corporis Christi, vel alijs diebus pro consuetudine ecclesiarum.

Quædam vero sunt extraordinariæ, vt quæ varijs, ac publicis Ecclesiæ de causis in dies indicuntur.

De

De Processione in die festo Purificationis B. MARIAE semper Virginis.

COmpleta benedictione, & distributione candelarum, vt in Missali Romano reformato: fit Processio. Et primo celebrans imponit incensum in thuribulum: deinde Diaconus vertens se ad populum dicit:

& Chorus respondet:

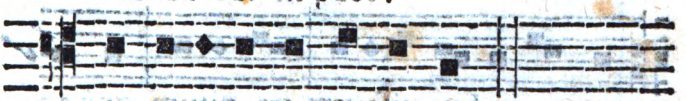

Procedamus in pace.

In nomine Christi, Amen.

Præcedit Thuriferarius cum thuribulo fumigante: deinde Subdiaconus paratus deferens Crucē medius inter duos Acolythos cum candelabris; & candelis accensis: sequitur Clerus per ordinē, vltimo celebrans cum Diacono à sinistris, omnes cū candelis accensis in manibus: & cantantur Añas sequētes.

Ant. Adorna thalamum tuum Si on, &

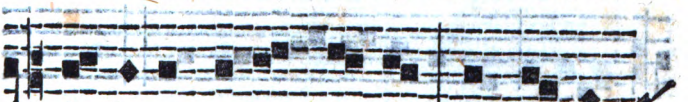

su scipe Regem Christum: amplecte-

re Mariam, quæ est cælestis porta: ipsa

enim

enim portat Regē gloriæ, noui luminis:
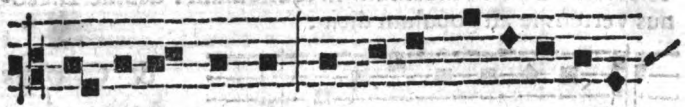
ſubſiſtit Virgo, adducēs manibus Fili-

um an te Lu ciferum ge nitum, quē ac-

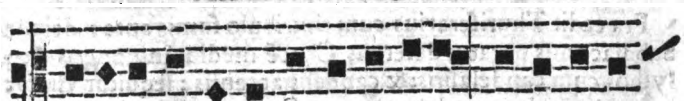

cipiēs Symeon in vlnas ſuas prædicauit

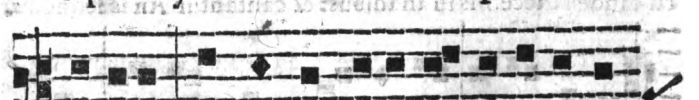

populis, Dominum eum eſ ſe vitæ &

mortis, & Saluato rem mundi.

Alia Anti-phona. Reſponſū accepit Symeon à Spiri-

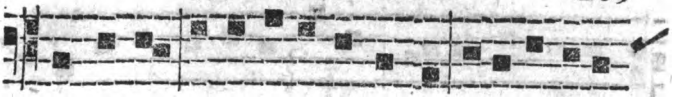

tu sancto, nō visurū se morte, nisi videret

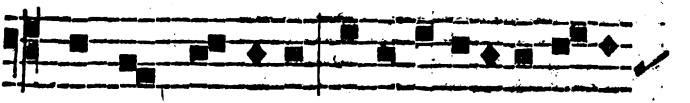

Christum Domini: & cū inducerēt pu e-

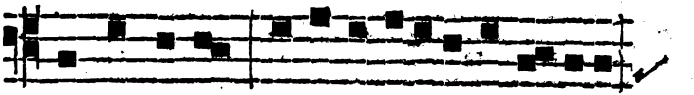

rum in tēplum, accepit eū in vlnas suas,

& benedixit Deum, & dixit: Nūc dimit-

tis seruum tuum Domine in pace.

℣. Cum inducerent puerum Iesum parētes

e ius, vt facerent secundū cōsuetudinem

Digitized by Google

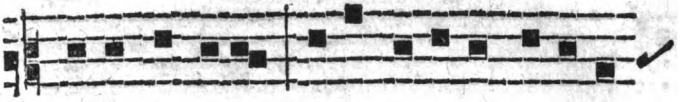

legis pro eo: ipſe accepit eum in

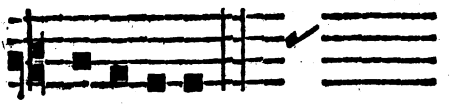

vlnas ſuas. & ingrediendo eccleſiam cantatur.

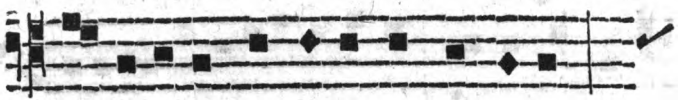

℟. Obtulerunt Domino par turturum,

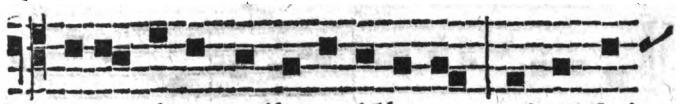

aut duos pullos colũbarum, Sicut ſcri-

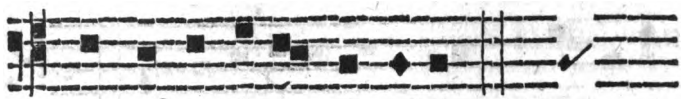

ptum eſt in lege Domini.

℣. Poſtquam impleti ſunt dies purga-

tionis Mari æ ſecundum le gem Moyſi,

Digitized by Google

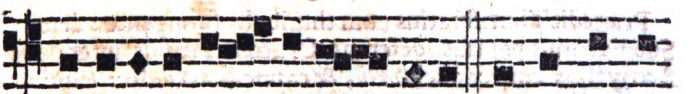

Finita Processione, celebrans, & Ministri, depositis violaceis, accipiunt paramenta alba pro Missa. Et candelæ tenentur in manibus accensæ, dum legitur Euangelium, & iterum ad eleuationem Sacramenti vsque ad Communionem.

De Processione in die Palmarum.

IN Dominica Palmarum facta benedictione, & distributione Palmarum, seu Olivarum, post vltimam Orationẽ, **Omnipotens sempiternæ Deus, &c.**

Fit Processio, ac primum celebrans imponit incensum in thuribulum, & Diaconus vertens se ad populum dicit:

Digitized by Google

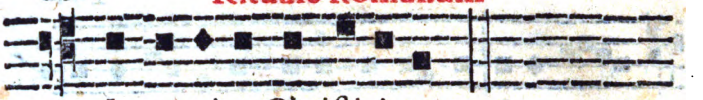

In nomine Chriſti Amen.

Præcedit Thuriferarius cum thuribulo fumigante: deinde Subdiaconus paratus deferens Crucem medius inter duos Acolythos cum candelabris, & candelis accenſis: ſequitur Clerus per ordinem, vltimo celebrans cum Diacono à ſiniſtris, omnes cum ramis in manibus: & cantantur ſequentes Antiphonę, vel omnes, vel aliquę, quouſque durat Proceſſio.

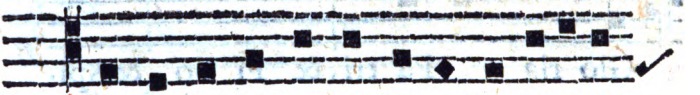

Ant. Cũ appropinquaret Dominus Ieroſo-

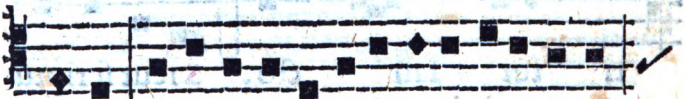

lymã, miſit duos ex diſcipulis ſuis dicens:

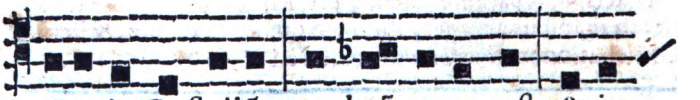

Ite in Caſtellũ, quod cõtra vos eſt: & in-

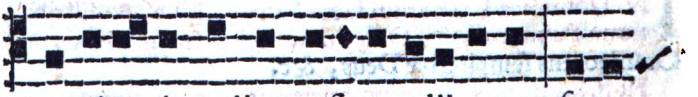

uenie tis pullum aſinæ alligatum ſuper

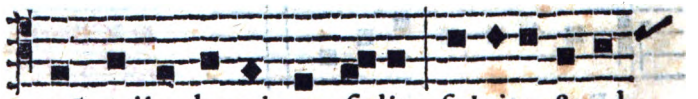

quẽ nullus hominum ſedit: ſoluite, & ad-

ducite

ducite mihi. Si quis vos interrogauerit,

dicite: opus Domino eſt. Soluentes ad-

duxerũt ad Ieſum, & impoſuerunt illi

veſtimenta ſua, & ſedit ſuper eum: alij

expandebãt veſtimẽta ſua in via: alij

ramos de arboribus ſternebãt; & qui ſeque-

bantur clamabant: Hoſanna, benedictus

Digitized by Google

qui venit in nomine Domini: benedictum

regnũ patris nostri Dauid. Hosanna in

excelsis miserere no bis fili Da nid.

Alia Antiphona.

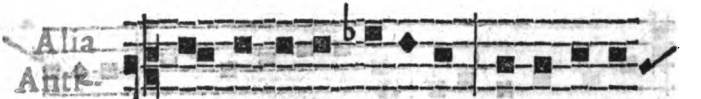

Cum audisset populus, quia Iesus

ve nit Ieroso lymã accepe rũt ramos

palmarũ, & exierunt ei obuiam, & cla-

mabãt pueri dicentes: Hic est, qui vẽturus

est

Digitized by Google

eſt in ſalutẽ po puli. Hic eſt ſalus noſtra,

& redemptio Iſrael. Quantus eſt iſte,

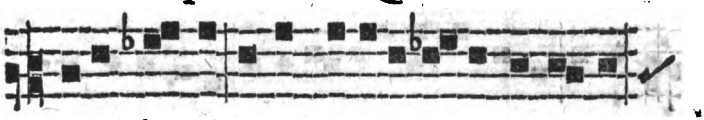

cui Throni, & Dominatiõnes occurrunt?

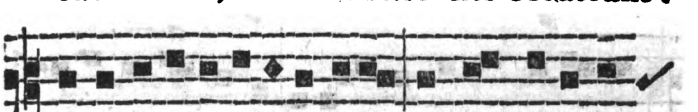

Noli timere filia Sion, ecce Rex tuus

ve nit tibi ſedẽs ſuper pullũ aſinæ: ſicut

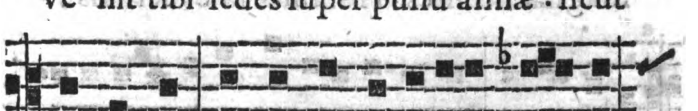

ſcriptũ eſt. Salue Rex fabricator mundi,

qui veniſti redimere nos.

Digitized by Google

Alia Anti-

phona. Ante ſex dies ſolẽnis Paſchæ,

quando venit Dominus in ciuitatem ſanctã

ſuam Ieruſalem, occurrerũt ei pueri: & in manibus

portabãt ramos palmarũ, & clamabãt voce
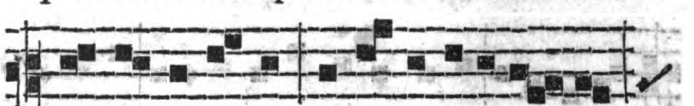
magna dicentes: Hoſanna in excelſis,

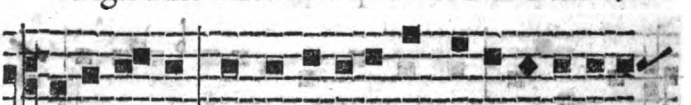

benedictus, qui veniſti in multitudine miſe-

ricordiæ tuæ: Hoſanna in excelſis.

Digitized by Google

Alia Anti-

phona. Occurrũt turbæ cum flo ribus &

palmis Redẽptori ob uiam: & victo ri

triumphanti digna dãt obſequia: Filium

De i ore gentes prædicant: & in laudem

Chriſti voces tonent peri nu bila:

Hoſanna in excel ſis,

Alia Anti-

phona. Cum Angelis, & pueris fide les in-

uenia-

Digitized by Google

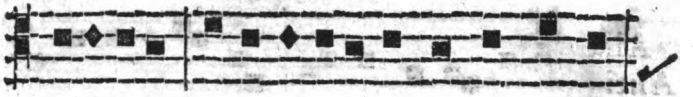

ueniamur, triũphatori mortis clamantes,

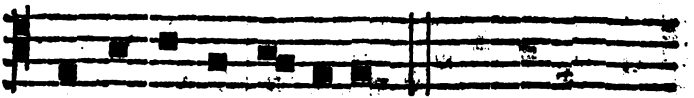

Hoſanna in ex celſis.

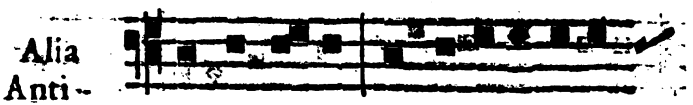

Alia Anti- phona. Turba multa, quæ cõuenerat ad

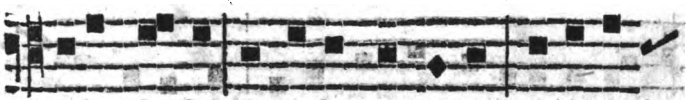

diem feſtũ clamabat Domino: Benedi-

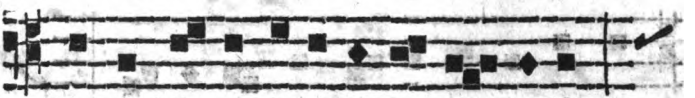

ctus qui venit in nomine Domini.

Hoſanna in excelſis.

In reuerſione Proceſſionis duo, vel quatuor Cantores intrant in eccleſiã, & clauſo oſtio ſtantes, verſa facie ad Proceſſionẽ incipiũt ℣. **Gloria, laus,** & decantant duos primos verſus, Sacerdos vero cũ aliis extra eccleſiã repetit eoſdẽ. Deinde qui ſunt intus dãtur verſus ſequẽtes, vel oẽs, vel partẽ, prout videbitur: & qui ſũt extra, ad quoſlibet duos verſus reſpondent **Gloria, laus,** ſicut a principio.

℣. Glo-

Digitized by Google
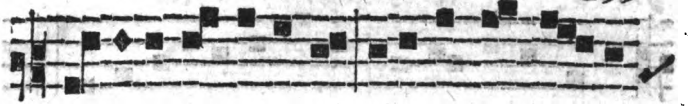
℣. Gloria, laus, & honor, tibi sit Rex Christe

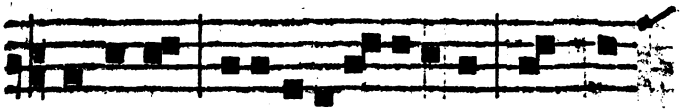

redemptor cui pueri le decus prompsit

Hosan na pium.

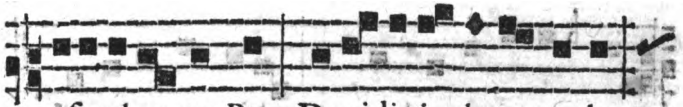

Israel es tu Rex, Dauidis inclyta proles:

Nomine qui in Domini, Rex be nedicte venis.

Gloria

Cætus in ex celsis te laudat cælicus omnis:

Et

Digitized by Google

Et mortalis homo, & cũcta creata simul.

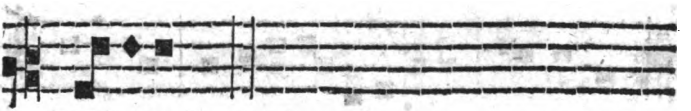

Gloria

P lebs Hebræa tibi cũ palmis obuia ve nit;

Cum prece, voto, hymnis, adsumus ecce tibi.

Gloria

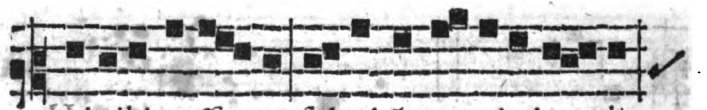

H i tibi passu ro soluebãt munia lau dis

Nos tibi regnanti pangimus ecce melos.

Digitized by Google

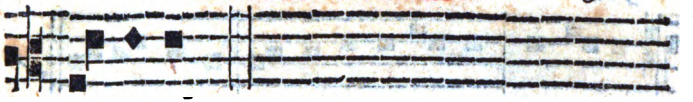

Gloria

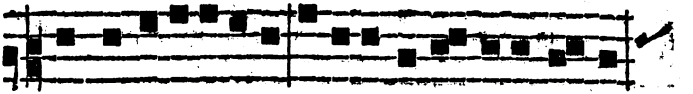

Hi placuere tibi, placeat deuo tio noſtra.

Rex bone, rex clemẽs, cui bona cũcta pla cẽt.

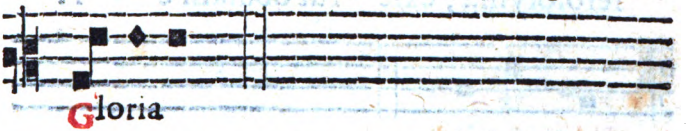

Gloria

Poſtea Subdiaconus haſtili Crucis percutit portã, qua ſtatim aperta, Proceſſio intrat Eccleſiam cantando Reſponſ.

Ingrediente Domino in ſanctã ci ui-

tatem, Hebræorũ pu eri re ſurrectio-

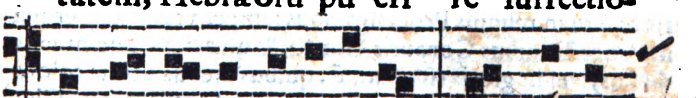

nem vi tæ pronunciantes, Cum ramis

palma-

Digitized by Google

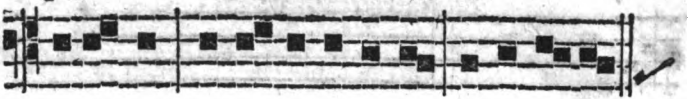

palmarũ, Hoſanna clamabãt in excelſis.

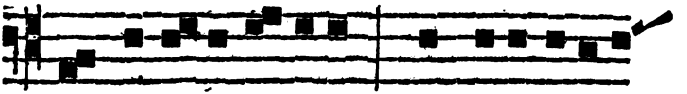

℣. Cum audiſſet populus, quod Ieſus veniret

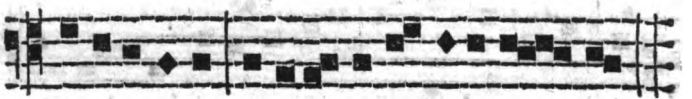

Ieroſolymã, exie rũt obuiam e i.

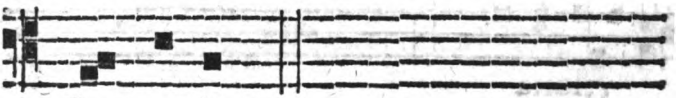

Cum ramis.

Et non dicitur **Gloria Patri.** deinde dicitur Miſſa, & rami tenentur in manibus, dũ cantatur Paſſio, & Euangeliũ tantũ.

Ordo ſeruandus in Litaniarum maiorum Proceſsione, quæ die feſto S. Marci celebratur.

CLerus, & Populus hora ſtatuta, mane in eccleſia cõgregati, omnes cõtrito, & humili corde Deũ flexis genibus pauliſper precentur. Sacerdos pluuiali cũ miniſtris, vel ſaltẽ ſuperpelliceo, & ſtola violacei coloris ſit indutus, cuius coloris habitu in reliquis Proceſſionibus ſemper vtatur, præterquã in Proceſſionibus Corporis Chriſti, & quæ fiunt ſolemnibus diebus, vel in gratiarũ actionẽ. quibus diebus vtitur colore proprię ſolẽnitati cõgruenti. Cęteri vero Sacerdotes, & Clerici ſuperpelliceis induti ſequentẽ Antiph. ſtantes cõcinant.

Ant.

Digitized by Google
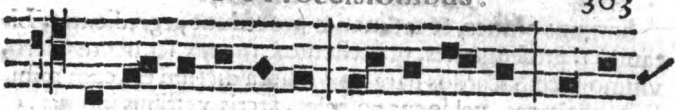
Ant. Exurge Domine a diuua nos, & li-

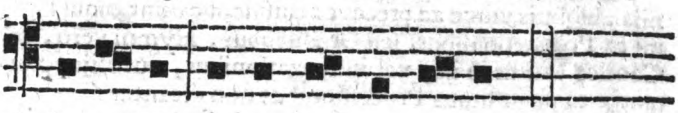

bera nos propter nomen tuum.

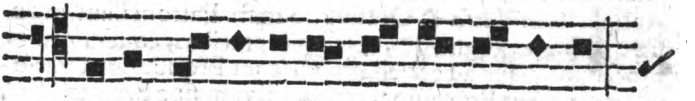

Pſal. Deus au ribus noſtris au di uimus:

Patres noſtri annuncia uerũt no bis.

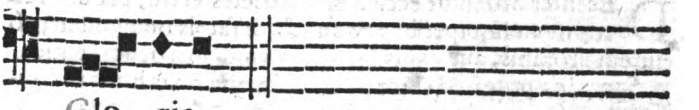

Glo ria

repetitur Antiphona. **Exurge Domine, &c.** Deinde genuflectant omnes, & duo Clerici ante Altare maius genuflexi deuotè Litanias cantare incipiant, cæteris eadem voce reſpondentibus. Cum autem cantatum erit.

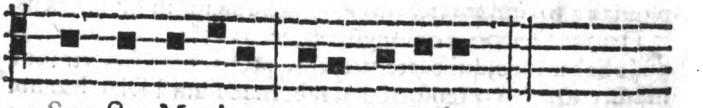

℣. Sancta Maria, ora pro nobis.

Sur-

Digitized by Google

Surgunt omnes, & ordinatim procedunt, egredientes, Litaniasq. prosequentes, præcedente Cruce, & sequente Clero, vltimo loco Sacerdos paratus, vt supra dictum est, cum ministris, prout res, vel locus postulet, sacris vestibus indutis.

Si processio sit longior, vel repetantur Litaniæ, vel Litanijs absolutis vsque ad preces excluſiue, dicantur aliqui Psalmi ex Pœnitentialibus, seu Gradualibus. Hymni vero, vel Cantica lætitiæ in ijs, vel in Rogationibus, aut alijs pœnitentiæ causa institutis Processionibus non dicantur.

Si ad vnam, vel plures ecclesias in via sit diuertendum, ingressis ecclesiam, intermissisq. Litanijs, vel Psalmis cantatur Antiph. cum Versu & Oratione Sancti Patroni illius ecclesiæ. Deinde egredientes, resumptis precibus, eodem ordine procedunt vsque ad ecclesiam, vbi cum Precibus, & Orationibus omnibus Processio terminatur, vt in fine Breuiarij Romani post Psalmos Pœnitentiales.

In Litanijs minoribus Rogationum, seruentur omnia vt supra in Litanijs maioribus.

De Processione in festo Sanctissimi Corporis Christi.

DEcenter ornentur ecclesiæ, & parietes viarū, per quas est transeundū, tapetibus & aulæis, & sacris imaginibus, nō autem profanis, aut vanis figuris, seu indignis ornamentis.

Sacerdos primū Missam celebret, in qua duas hostias consecret, & sumpta vna, alteram in tabernaculum in processione deferendum ita reponat, vt per vitrum seu crystallum, quo ipsum tabernaculum circumseptum esse debet, exterius adorantibus appareat, veloq. operiatur, donec auferatur ab altari. Peracto autem sacrificio, & Processione iam inchoata, ordine quo iā supra dictū est in Litanijs maioribus, Sacerdos pluuiali albo indutus ter incenset Sacramentum genuflexus.

Deinde Diaconus oblongū, ac decens velū circūponi: scapulis Sacerdotis, qui parte veli ante pectus pendēte, vtraque manu cooperto ostensoriū, seu tabernaculum à Diacono sibi porrectum reuerenter suscipit in supremo altaris gradu, mox

ad

Digitized by Google

ad Altare ascendit, & Sacramentum ante faciem tenens vertit se ad populum, inde descendit sub vmbellam comitantibus Ministris, & duo Acolythi, vel Clerici cum thuribulis effumantibus præcedunt.

Omnes præcedent nudo capite accensos cereos gestantes, & sequentes Hymnos pro longitudine Processionis deuote concinentes. Dum vero Sacerdos discedit ab Altari, Clerus, vel Sacerdos cantare incipit sequentem Hymnum.
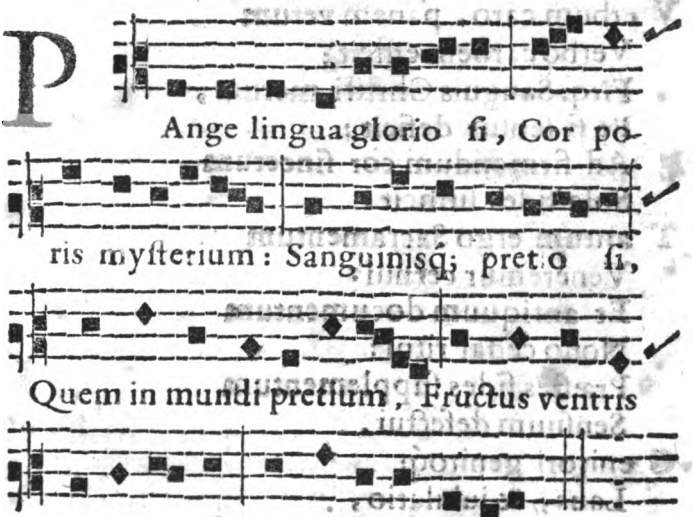
obis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine
Et in mundo conuersatus
Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

Digitized by Google

In ſupremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus
Obſeruata lege plene
Cibis in legalibus:
Cibum turbæ duodenæ
Se dat ſuis manibus.
Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit:
Fitq. Sanguis Chriſti merum,
Et ſi ſenſus deficit:
Ad firmandum cor ſincerum
Sola fides ſufficit.
Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Nouo cedat ritui:
Præſtes fides ſupplementum
Senſuum defectui.
Genitori genitoq;
Laus, & jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit & benedictio:
Procedenti ab vtroque
Compar ſit laudatio. Amen.

Hym-

Digitized by Google

Hymnus.

Acris ſolemnijs iuncta ſint gaudia,

Et ex præcordijs ſonent præconia:

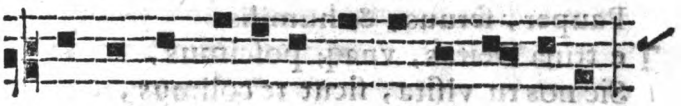

Recedant vetera, noua ſint omnia.

Cor da, voces, & o pera.

N octis recolitur cœna nouiſſima,
Qua Chriſtus creditur agnum, & azyma;
Dediſſe fratribus iuxta legitima
Priſcis indulta patribus.
P oſt agnum typicum expletis epulis,
Corpus Dominicum datum diſcipulis:
Sit totum omnibus, quod totum ſingulis,
Eius fatemur manibus.
D edit fragilibus corporis ferculum,
Dedit, & triſtibus ſanguinis poculum:

Digitized by Google

Dicens, accipite quod trado vaſculum,
Omnes ex eo bibite.
Sic ſacrificium iſtud inſtituit,
Cuius officium committi voluit
Solis presbyteris, quibus ſic congruit,
Vt ſumant, & dent cæteris.
Panis angelicus fit Panis hominum:
Dat panis cælicus figuris terminum:
O res mirabilis, manducat Dominum
Pauper, ſeruus, & humilis.
Te trina Deitas, vnaq; poſcimus,
Sic nos tu viſita, ſicut te colimus,
Per tuas ſemitas duc nos quo tendimus,
Ad lucem quam inhabitas. Amen.

Hymnus.

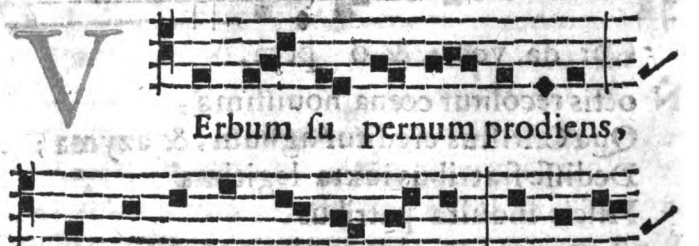

Digitized by Google

In mortem à discipulo
Suis tradendus æmulis,
Prius in vitæ ferculo,
Se tradidit discipulis.

Quibus sub bina specie
Carnem dedit & sanguinem:
Vt duplici substantiæ
Totum cibaret hominem.

Se nascens dedit socium,
Conuescens in edulium,
Se moriens in pretium,
Se regnans dat in præmium.

O salutaris hostia,
Quæ cæli pandis ostium:
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

Vni, trinoq; Domino
Sit sempiterna gloria;
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amen.

Hymnus.

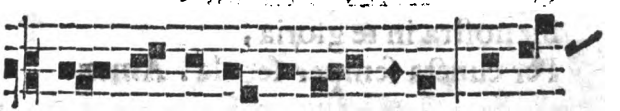

IEsu nostra redemptio, Amor

Digitized by Google

Quæ te vicit clementia,
Vt ferres noſtra crimina
Crudelem mortem patiens,
Vt nos à morte tolleres.
Inferni clauſtra penetrans,
Tuos captiuos redimens,
Victor triumpho nobili,
Ad dexteram Patris reſidens.
Ipſa te cogat pietas,
Vt mala noſtra ſupercs,
Parcendo, & voti compotes
Nos tuo vultu ſaties.
Tu eſto noſtrum gaudium,
Qui es futurus præmium:
Sit noſtra in te gloria,
Per cuncta ſemper ſæcula. Amen.

Digitized by Google

Hymnus.

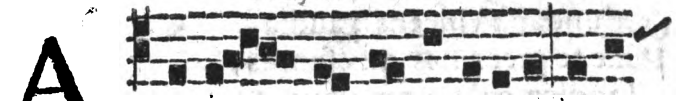

Eter ne Rex altissime Redem-

ptor & fi de li um, Quo mors so luta

de perit, Datur tri umphus gra tiæ.

Scandens tribunal dexteræ
Patris potestas omnium,
Collata Iesu cælitus
Quæ non erat humanitus.

Vt trina rerum machina,
Cælestium, terrestrium,
Et infernorum condita
Flectat genu iam subdita.

Tremunt videntes Angeli,
Versa vice mortalium:
Culpat caro, purgat caro,
Regnat Deus: Dei caro.

Tu esto nostrum gaudium,
Manens olympo præditum,

Digitized by Google

Mundi regis qui fabricam,
Mundana vincens gaudia.
Hinc te precantes quæsumus,
Ignosce culpis omnibus,
Et corda sursum subleua
Ad te superna gratia.
Ve cum repente cœperis
Clarere nube iudicis,
Pœnas repellas debitas,
Reddas coronas perditas.
Gloria tibi Domine,
Qui scandis super sidera,
Cum Patre, & sancto Spiritu,
In sempiterna secula. Amen.

Te Deum laudamus, &c. Benedictus Dominus Deus Israel, &c. Magnificat, &c.

PEracta Processione, & sanctissimo Sacramento ad ecclesiam reportato, & super altare depositio, omnes ecclesiastici, qui adsint, hinc inde ordine genuflexi illud reuerenter adorantes, dum Sacerdos de more incensat, sequentem Hymni partem concinant:

TAntum ergo Sacramentum
Veneremur cernui.
Et antiquum documentum
Nouo cedat ritui,
Præstet fides supplementum
Sensuum defectui.
Genitori genitoq;

Lau-

Laus, & iubilatio.
Salus, honor, virtus quoque
Sit, & benedictio;
Procedenti ab vtroque
Compar ſit laudatio. Amen.

Poſtea duo Clerici dicant: ℣. Panem de cælo præſtitiſti eis, alleluia. ℟. Omne delectamentum in ſe habentem, alleluia.

Deinde Sacerdos ſtans dicit: ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. Oremus.

DEus, qui nobis ſub Sacramento mirabili paſſionis tuæ memoriam reliquiſti: tribue quæſumus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui ſacra myſteria venerari: vt redemptionis tuæ fructum in nobis iugiter ſentiamus. Qui viuis, & regnas per omnia ſecula ſeculorum. ℟. Amen.

Tunc Sacerdos facta genuflectione, cum Sacramento ſemel benedicat populum in modum crucis, nihil dicens, poſtea illud reuerenter reponat.

Hic autem modus benedicendi ſeruatur etiam in alijs Proceſſionibus faciendis cum ſanctiſſimo Sacramento.

De proceſſione ad petendam pluuiam.

AGantur omnia, vt ſupra in Litanijs maioribus vſque ad finem Litaniarum, in quarum precibus bis dicitur: Vt congruentem pluuiam fidelibus tuis concedere digneris. Te roga-

Digitized by Google

rogamus audi nos. In fine poſtea dicitur: Pater noſter ſecreto. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

Pſalmus 146.

LAudate Dominum, quoniam bonus eſt pſalmus: Deo noſtro ſit iucunda, decoraq; laudatio.

Ædificans Ieruſalem Dominus: diſperſiones Iſraelis congregabit.

Qui ſanat contritos corde: & alligat contritiones eorum.

Qui numerat multitudinem ſtellarum: & omnibus eis nomina vocat.

Magnus Dominus noſter, & magna virtus eius: & ſapientiæ eius non eſt numerus.

Suſcipiens manſuetos Dominus: humilians autem peccatores vſque ad terram.

Præcinite Domino in confeſsione: pſallite Deo noſtro in cithara.

Qui operit cælum nubibus: & parat terræ pluuiam.

Qui producit in montibus fœnum: & herbam ſeruituti hominum.

Qui dat iumentis eſcam ipſorum: & pullis coruorum inuocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit: nec in tibijs viri beneplacitum erit ei.

Benc-

Beneplacitum est Domino super timentes eum & in eis qui sperant super misericordia eius. Gloria Patri, &c.

Quo finito dicantur preces. ℣. Operi Domine cælum nubibus. ℟. Et para terræ pluuiam. ℣. Vt producat in montibus fœnum. ℟. Et herbã seruituti hominum. ℣. Riga montes de superioribus tuis. ℟. Et de fructu operum tuorum satiabitur terra. ℣. Domine exaudi orationẽ meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus, in quo viuimus, mouemur, & sumus, pluuiam nobis tribue congruentem; vt præsentibus auxilijs sufficienter adiuti, sempiterna fiducialius appetamus. Oratio.

PRæsta, quæsumus omnipotẽs Deus, vtqui in afflictione nostra de tua pietate confidimus, contra aduersa omnia tua semper protectione muniamur. Oratio.

DA nobis quæsumus Domine, pluuiam salutarem, & aridam terræ faciem fluentis cælestibus dignanter infunde. Per Dominum nostrum, &c.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. ℣. Benedicamus Domino. ℟. Deo gratias. ℣. Exaudiat nos omnipotẽs, & misericors Dominus.

minus. ℟. Amen. ℣. Fidelium animæ per misericordiã Dei requiescant in pace. ℟. Amen.

Processio ad postulandam serenitatem.

OMnia fiãt vt supra in Litaniis maioribus, & in Litaniarum precibus bis dicatur: Vt fidelibus tuis aeris serenitatem concedere digneris. Te rogamus audi nos.

Ad finem obsecrationum dicitur: Pater noster.

℣. Et ne nos inducas, &c. Psalmus 66.

DEus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes: quoniam iudicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructũ suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, &c.

℣. Adduxisti Domine Spiritum tuum super terram.

Digitized by Google

terram. ℟. Et prohibitæ sunt pluuiæ de cælo. ℣. Cum obduxero nubibus cælum. ℟. Apparebit arcus meus, & recordabor fœderis mei. ℣. Illustra faciem tuam Domine super seruos tuos. ℟. Et benedic sperantes in te. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris, preces populi tui supplicantis propitius respice, & flagella tuæ iracũdiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, auerte. Oratio.

AD te nos Domine, clamantes exaudi, & aeris serenitatem nobis tribue supplicantibus, vt qui iuste pro peccatis nostris affligimur, misericordia tua præueniente, clementiam sentiamus. Oratio

QVæsumus, omnipotens Deus, clementiam tuam: vt inundantiam coerceas imbrium, & hilaritatem vultus tui nobis imperiri digneris. Per Dominum nostrum, &c.

Preces ad repellendam tempestatem.

PVlsantur Campanæ, & qui adesse possunt, in ecclesiam conuocatis, dicuntur Litaniæ ordinariæ, in quibus his dictis: A fulgure, &

tempe-

tempestate, &c. & post Litanias, Orationem Dominicam. Psalmus 147.

Lauda Ierusalem Dominum: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filijs tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: velociter currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suum sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit?

Emittet verbum suum, & liquefaciet ea: flabit spiritus eius, & fluent aquæ.

Qui annunciat verbum suum Iacob: iustitias & iudicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi: & iudicia sua non manifestauit eis.

Gloria Patri, &c.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum, & terram. ℣. Ostende nobis Domine misericordiam tuam. ℟. Et salutare tuum da nobis. ℣. Adiuua nos Deus salutaris noster. ℟. Et propter gloriam nominis tui Domine libera nos. ℣. Nihil proficiat inimicus

micus in nobis. ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis. ℣. Fiat misericordia tua, Domine super nos. ℟. Quemadmodum speravimus in te. ℣. Salvum fac populum tuum, Domine. ℟. Et benedic hæreditati tuæ. ℣. Non priuabis bonis eos, qui ambulant in innocentia. ℟. Domine Deus virtutum, beatus homo, qui sperat in te. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris, preces populi tui supplicantis propitius respice, & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, auerte.

Oratio.

ADomo tua, quæsumus Domine, spirituales nequitiæ repellantur, & aeream tuam discedat malignitas tempestatum.

Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus, parce metuentibus, propitiare supplicibus, ut post noxios ignes nubium, & vim procellarum in misericordiam tranſeat laudis cœmineus tempestatum.

Oratio.

DOmine Iesu, qui imperasti ventis, & mari, & facta fuit tranquillitas magna,

exaudi

exaudi preces familiæ tuæ, & præsta: vt hoc signo sanctæ Crucis ✠ omnis discedat sæuitia tempestatum. Oratio.

OMnipotens, & misericors Deus, qui & nos castigando sanas, & ignoscendo conseruas: præsta supplicibus tuis, vt & tranquillitatibus optatæ consolationis lætemur, & domo tuæ pietatis semper vtamur. Per Dominum nostrum, &c.

Aspergatur aqua benedicta.

Preces dicendæ tempore penuriæ & famis.

AGuntur omnia, vt supra in Litanijs maioribus vsque ad finem Litaniarum, in quarum precibus bis dicitur: Vt fructus terræ dare, & conseruare digneris. Post Litanias dicitur: Pater noster, &c. Psalm. 22. Dominus regit me, &c. vt supra. fol. 189.

℣. Domine non secundum peccata nostra facias nobis. ℟. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis. ℣. Oculi omnium in te sperant Domine. ℟. Et tu das illis escam in tempore opportuno. ℣. Memento congregationis tuæ. ℟. Quam possedisti ab initio. ℣. Dominus dabit benignitatem. ℟. Et terra nostra dabit fructum suum. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et

℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

INeffabilem nobis Domine, misericordiam tuam clementer ostende, vt simul nos & à peccatis omnibus exuas, & à pœnis, quas pro his meremur, eripias. Oratio.

DA nobis, quæsumus Domine, piæ supplicationis effectum, & famem propitiatus auerte; vt mortalium corda cognoscant, & te indignante talia flagella prodire, & te miserante cessare. Oratio.

POpulum tibi subditum pro peccatis suis fame laborantem ad te Domine conuerte propitius, qui quærentibus regnum tuum omnia adijcienda esse dixisti. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre, &c.

Processio tempore mortalitatis, & pestis.

FIat vt supra in Litanijs maioribus, & in Litaniarum precibus dicatur bis. A peste, & fame. Libera nos Domine. & infra suo loco. Vt à pestilentiæ flagello nos liberare digneris, &c. In fine Litaniarum dicitur Pater noster, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. Psal. 6. Do-

Digitized by Google

mine ne in furore tuo arguas me, &c. vt supra fol. 81.

℣. Domine, non secundum peccata nostra facias nobis.

℟. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

℣. Adiuua nos Deus salutaris noster.

℟. Et propter gloriam nominis tui Domine libera nos.

℣. Domine ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum.

℟. Cito anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis.

℣. Ora pro nobis sancte Sebastiane.

℟. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

EXaudi nos Deus salutaris noster, & intercedente Beata & gloriosa Dei genitrice MARIA semper Virgine, & B. Sebastiano martyre tuo, & omnibus Sanctis, populum tuum ab iracundiæ tuæ terroribus libera, & misericordiæ tuæ fac largitate securũ. Oratio.

PRopitiare Domine, supplicationibus nostris, & animarum, & corporum medere lan-

ſanguoribus, vt remiſsione percepta in tua ſemper benedictione lætemur. Oratio.

DA nobis, quæſumus Domine, piæ petitionis effectum, & peſtilentiam, mortalitatemq. propitiatus auerte, vt mortalium corda cognoſcant à te indignante talia flagella prodire, & te miſerante ceſſare. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, &c.

Preces dicendæ in Litanijs tempore belli.

PEractis omnibus, vt ſupra in Litanijs maioribus, ad finem Litaniarum dicitur Pater noſter, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

Pſalmus 45.

DEus noſter refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dum turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris,

Sonuerunt, & turbatæ ſunt aquæ eorum: conturbati ſunt montes in fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: ſanctificauit tabernaculum ſuum Altiſſimus.

Deus in medio eius, non cõmouebitur: adiuuabit eam Deus mane diluculo.

Digitized by Google

Conturbatæ ſunt gentes, & inclinata ſunt regna: dedit vocem ſuam, & mota eſt terra.

Dominus virtutum nobiſcum: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ poſuit prodigia ſuper terram: auferens bella vſque ad finem terræ.

Arcum conteret, & confringet arma: & ſcuta comburet igni.

Vacate, & videte quoniam ego ſum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiſcum: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Gloria Patri, &c.

℣. Exurge Domine adiuua nos.

℟. Et libera nos propter nomen tuum.

℣. Saluum fac populum tuum Domine.

℟. Deus meus ſperantem in te.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Eſto nobis Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Arcum contere, & confringe arma.

℟. Et ſcuta combure igni.

℣. Mitte nobis Domine auxilium de Sancto.

℟. Et de Sion tuere nos.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et

Digitized by Google

℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DEus, qui conteris bella, & impugnatores in te sperantium potentia tuæ defensionis expugnas, auxiliare famulis tuis imploran-tibus misericordiam tuam, vt inimicorum suorum feritate depressa, incessabili te gratiarum actione laudemus. Oratio.

DEus, à quo sancta desideria, recta consilia, & iusta sunt opera, da seruis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem, vt & corda nostra mandatis tuis dedita, & hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla. Oratio.

HOstium nostrorum, quæsumus Domine, elide superbiam, & eorum contumaciam dexteræ tuæ virtute prosterne. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c.

Si vero bellum est contra Turcas, & alios infideles, vel Hæreticos, inter preces Litaniarum bis dicatur: Vt inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris. Te rogamus audi nos. & addatur. Vt Turcarum, vel Hæreticorum conatus reprimere, & ad nihilum redigere digneris. Te rogamus audi nos. & dicto Pater noster, dicatur:

Digitized by Google

Psalmus 78.

DEus venerunt gentes in hæreditatem tuã, polluerunt templum ſanctum tuum: poſuerunt Ieruſalem in pomorum cuſtodiam.

Poſuerunt morticina ſeruorum tuorum eſcas volatilibus cæli: carnes ſanctorum tuorum beſtijs terræ.

Effuderunt ſanguinem eorum tamquã aquam in circuitu Ieruſalem: & non erat qui ſepeliret.

Facti ſumus opprobrium vicinis noſtris: ſubſannatio & illuſio his qui in circuitu noſtro ſunt.

Vſquequo Domine iraſceris in finem: accendetur veluti ignis zelus tuus?

Effunde iram tuam in gentes, quæ te non nouerunt: & in regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt.

Quia comederunt Iacob: & locum eius deſolauerunt.

Ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum, cito anticipent nos miſericordiæ tuæ: quia pauperes facti ſumus nimis.

Adiuua nos Deus ſalutaris noſter, & propter gloriam nominis tui Domine libera nos: & propitius eſto peccatis noſtris propter nomen tuum.

Digitized by Google

Ne forte dicant in gentibus, Vbi eſt Deus eorum? & innoteſcat in nationibus coram oculis noſtris.

Vltio ſanguinis ſeruorum tuorum qui effuſus eſt: introeat in conſpectu tuo gemitus compeditorum.

Secundum magnitudinem brachij tui: poſside filios mortificatorum.

Et redde vicinis noſtris ſeptuplum in ſinu eorum: improperium ipſorum, quod exprobrauerunt tibi Domine.

Nos autem populus tuus, & oues paſcuæ tuæ: confitebimur tibi in ſeculum.

In generationem & generationem: annunciabimus laudem tuam.

Gloria Patri, &c.

℣. Saluos fac ſeruos tuos.

℟. Deus meus ſperantes in te.

℣. Eſto nobis Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in nobis.

℟. Et filij iniquitatis nō apponat nocere nobis.

℣. Hoſtium nominis tui Dñe elide ſuperbiam.

℟. Et eorum contumaciam dexteræ tuæ virtute proſterne.

℣. Fiant tamquam puluis ante faciem venti.

℟. Et Angelus Domini perſequatur eos.

Digitized by Google

℣. Effunde iram tuam in gentes, quæ te non nouerunt.

℟. Et in regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt.

℣. Mitte nobis Domine auxilium de Sancto.

℟. Et de Sion tuere nos.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DA, quæſumus, Eccleſiæ tuæ miſericors Deus, vt ſancto Spiritu cõgregata, hoſtili nullatenus incurſione turbetur. Oratio.

DEus, qui culpa offenderis, pœnitẽtia placaris. preces populi tui ſupplicantis propitius reſpice, & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis noſtris meremur, auerte. Oratio.

OMnipotens ſempiterne Deus, in cuius manu ſunt omnium poteſtates, & omnium iura regnorum, reſpice in auxiliũ Chriſtianorum, vt gentes Turcarum, ſeu Hæreticorum, quæ in ſua feritate confidunt, dexteræ tuæ potentia conterantur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, &c.

Exaudiat nos Dominus. Amen.

Pro-

Digitized by Google

Proceſsio in quacumque tribulatione.

SEruatis omnibus, vt ſupra in Litanijs maioribus, finitisq; Litanijs dicitur Pater noſter, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

Pſalmus 19.

EXaudiat te Dominus in die tribulationis: protegat te nomen Dei Iacob!

Mittat tibi auxilium de ſancto: & de Sion tueatur te.

Memor ſit omnis ſacrificij tui: & holocauſtum tuum pingue fiat.

Tribuat tibi ſecundum cor tuum: & omne conſilium tuum confirmet.

Lætabimur in ſalutari tuo: & in nomine Dei noſtri magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas: nũc cognoui quoniam ſaluum fecit Dominus Chriſtum ſuum.

Exaudiet illum de cælo ſancto ſuo: in potentatibus ſalus dexteræ eius.

Hi in curribus, & hi in equis: nos autem in nomine Domini Dei noſtri inuocabimus.

Ipſi obligati ſunt, & ceciderunt: nos autem ſurreximus, & erecti ſumus,

Domi-

Digitized by Google

Domine saluum fac regem: & exaudi nos in die, qua inuocauerimus te.

Gloria Patri, &c.

Vel Psal. 90. Qui habitat in adiutorio, &c. vt supra fol. 111. Quo finito dicuntur Versus.

℣. Deus refugium nostrum, & virtus.

℟. Adiutor in tribulationibus.

℣. Saluos fac seruos tuos Domine.

℟. Deus meus sperantes in te.

℣. Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus, & immortalis.

℟. Miserere nobis.

℣. Adiuua nos Deus salutaris noster.

℟. Et propter gloriam nominis tui Domine, libera nos.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

NE despicias omnipotens Deus, populum tuum in afflictione clamantem, sed propter gloriam nominis tui tribulatis succurre placatus.

Oratio.

INeffabilem misericordiam tuam, Domine nobis clementer ostende, vt simul nos & à peccatis omnibus exuas, & à poenis, quas

pro

Digitized by Google

pro his meremur, eripias. Oratio.

COncede nos famulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosa Beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, à præsenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia. Oratio.

TRibulationem nostrã, quæsumus Domine propitius respice, & iram tuæ indignationis, quam iuste meremur, auerte. Oratio.

DEus refugium nostrum & virtus, adesto pijs Ecclesiæ tuę precibus auctor ipse pietatis, & præsta, vt quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per Dominum, &c.

Preces dicendæ in Processione pro gratiarum actione.

Initio Processionis cantatur Hymnus.

TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem: omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli: tibi cæli, & vniuersæ potestates.

Tibi Cherubim & Seraphim: incessabili voce proclamant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus sabaoth.

Pleni

Pleni sunt cæli, & terra: maiestatis gloriæ tuæ.
Te glorioſus Apoſtolorum chorus.
Te Prophetarum laudabilis numerus.
Te Martyrum candidatus laudat exercitus.
Te per orbē terrarū, ſancta confitetur Eccleſia.
Patrem immenſæ maieſtatis.
Venerandum tuum verum, & vnicum Filium.
Sanctum quoque paraclitum Spiritum.
Tu rex gloriæ Chriſte.
Tu Patris ſempiternus es Filius.
Tu ad liberandum ſuſcepturus hominem: non horruiſti Virginis vterum.
Tu deuicto mortis aculeo: aperuiſti credentibus regna cælorum.
Tu ad dexteram Dei ſedes: in gloria Patris.
Iudex crederis eſſe venturus.
Te ergo quæſumus, tuis famulis ſubueni: quos pretioſo ſanguine redemiſti.
Æterna fac cum ſanctis tuis: gloria munerari.
Saluum fac populum tuum Domine: & benedic hæreditati tuæ.
Et rege eos: & extolle illos vſque in æternum.
Per ſingulos dies benedicimus te.
Et laudamus nomen tuum in ſeculum: & in ſeculum ſeculi.
Dignare Domine die iſto: ſine peccato nos cuſtodire.

Miſe-

Digitized by Google

Miserere nostri Domine: miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum sperauimus in te.

In te Domine speraui non cõfundar in æternũ.

Deinde dici poterunt Psalmi, qui sequuntur, prout tempus feret. Psalmus 65.

IVbilate Deo omnis terra, psalmum dicite nomini eius: date gloriam laudi eius.

Dicite Deo, quam terribilia sunt opera tua Domine: in multitudine virtutis tuæ mentientur tibi inimici tui.

Omnis terra adoret te, & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo.

Venite, & videte opera Dei: terribilis in consilijs super filios hominum.

Qui conuertit mare in aridam, in flumine pertransibunt pede; ibi lætabimur in ipso.

Qui dominatur in virtute sua in æternum, oculi eius super gentes respiciunt: qui exasperant, non exaltentur in semetipsis.

Benedicite gentes Deum nostrum: & auditam facite vocem laudis eius.

Qui posuit animam meam ad vitam: & non dedit in commotionem pedes meos.

Quoniam probasti nos Deus: igne nos examinasti, sicut examinatur argentum.

Induxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes

Digitized by Google

nes in dorso nostro: imposuisti homines super capita nostra.

Transiuimus per ignem & aquam: & eduxisti nos in refrigerium.

Introibo in domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea.

Et locutum est os meum: in tribulatione mea.

Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum: offeram tibi boues cum hircis.

Venite, audite, & narrabo omnes qui timetis Deum: quanta fecit animæ meæ.

Ad ipsum ore meo clamaui: & exaltaui sub lingua mea.

Iniquitatem si aspexi in corde meo: non exaudiet Dominus.

Propterea exaudiuit Deus: & attendit voci deprecationis meæ.

Benedictus Deus: qui non amouit orationem meam, & misericordiam suam à me.

Gloria Patri, &c.

Psalmus 80.

EXultate Deo adiutori nostro: iubilate Deo Iacob.

Sumite psalmum, & date tympanum: psalterium iucundum cum cithara.

Buccinate in Neomenia tuba: in insigni die solemnitatis vestræ.

Quia

Digitized by Google

Quia præceptum in Iſrael eſt: & iudicium Deo Iacob.

Teſtimonium in Ioſeph poſuit illud, cum exiret de terra Ægypti: linguam, quam non nouerat, audiuit.

Diuertit ab oneribus dorſum eius: manus eius in cophino ſeruierunt.

In tribulatione inuocaſti me, & liberaui te: exaudiui te in abſcondito tempeſtatis, probaui te apud aquam contradictionis.

Audi populus meus, & conteſtabor te: Iſrael ſi audieris me, non erit in te deus recens, neque adorabis deum alienum.

Ego enim ſum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti: dilata os tuum, & implebo illud.

Et non audiuit populus meus vocem meam: & Iſrael non intendit mihi.

Et dimiſi eos ſecundum deſideria cordis eorum: ibunt in adinuentionibus ſuis.

Si populus meus audiſſet me: Iſrael ſi in vijs meis ambulaſſet.

Pro nihilo forſitan inimicos eorum humiliaſſem: & ſuper tribulantes eos miſiſſem manum meam.

Inimici Domini mentiti ſunt ei: & erit tempus eorum in ſecula.

Digitized by Google

Et cibauit eos ex adipe frumenti: & de petra, melle saturauit eos.

Gloria Patri, &c.

Psalmus 95.

CAntate Domino canticum nouum: cantate Domino omnis terra.

Cantate Domino, & benedicite nomini eius: annunciate de die in diem salutare eius.

Annunciate inter gentes gloriam eius: in omnibus populis mirabilia eius.

Quoniam magnus Dominus, & laudabilis nimis: terribilis est super omnes deos.

Quoniam omnes dij gentium dæmonia: Dominus autem cælos fecit.

Confessio & pulchritudo in conspectu eius: sanctimonia, & magnificentia in sanctificatione eius.

Afferte Domino patriæ gentium, afferte Domino gloriam, & honorem: afferte Domino gloriam nomini eius.

Tollite hostias, & introite in atria eius: adorate Dominum in atrio sancto eius.

Commoueatur à facie eius vniuersa terra: dicite in gentibus, quia Dominus regnauit.

Etenim correxit orbem terræ, qui non commouebitur: iudicabit populos in æquitate.

Lætentur cæli, & exultet terra, commoueatur mare,

Digitized by Google.

mare, & plenitudo eius: gaudebunt campi, & omnia quæ in eis sunt.

Tunc exultabunt omnia ligna siluarum à facie Domini, quia venit: quoniam venit iudicare terram.

Iudicabit orbem terræ in æquitate: & populos in veritate sua.

Gloria Patri, &c. Psal. 99.

Iubilate Deo omnis terra: seruite Domino in lætitia.

Introite in conspectu eius: in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus: ipse fecit nos, & non ipsi nos.

Populus eius, & oues pascuæ eius: introite portas eius in confessione, atria eius in hymnis, confitemini illi.

Laudate nomen eius, quoniam suauis est Dominus, in æternum misericordia eius: & vsque in generationem & generationem veritas eius.

Gloria Patri, &c. Psal. 102.

Benedic anima mea Domino: & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto eius.

Benedic anima mea Domino: & noli obliuisci omnes retributiones eius.

Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat omnes infirmitates tuas.

Digitized by Google

Qui redimit de interitu vitam tuam: qui coronat te in misericordia & miserationibus.

Qui replet in bonis desiderium tuum: renouabitur vt aquilæ iuuentus tua.

Faciens misericordias Dominus: & iudicium omnibus iniuriam patientibus.

Notas fecit vias suas Moysi: filijs Israel voluntates suas.

Miserator, & misericors Dominus: longanimis, & multum misericors.

Non in perpetuum irascetur: neque in æternum comminabitur.

Non secundum peccata nostra fecit nobis: neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis.

Quoniam secundum altitudinem cæli à terra: corroborauit misericordiam suam super timentes se.

Quantum distat ortus ab occidente: longe fecit à nobis iniquitates nostras.

Quomodo miseretur pater filiorum, misertus est Dominus timentibus se: quoniam ipse cognouit figmentum nostrum.

Recordatus est, quoniam pulvis sumus: homo sicut fœnum dies eius, tamquam flos agri sic efflorebit.

Quoniam spiritus pertransibit in illo, & non subs-

Digitized by Google

subsistet: & non cognoscet amplius locum suum.

Misericordia autem Domini ab æterno: & usque in æternum super timentes eum.

Et iustitia illius in filios filiorum: his qui seruant testamentum eius.

Et memores sunt mandatorum ipsius: ad faciendum ea.

Dominus in cælo parauit sedem suam: & regnum ipsius omnibus dominabitur.

Benedicite Domino omnes Angeli eius, potentes virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum eius.

Benedicite Domino omnes virtutes eius, ministri eius, qui facitis voluntatem eius.

Benedicite Domino omnia opera eius, in omni loco dominationis eius, benedic anima mea Domino.

Gloria Patri, &c. Psal. 116.

Laudate Dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: & veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, &c.

Psal. 148. Laudate Dominum de cælis, cum quibus sequentibus, vt supra fol. 217.

Digitized by Google

Canticũ Benedicite omnia opera Domini, &c. vt ſupra fol. 229. Canticum. Benedictus Dominus Deus Iſrael, &c. vt ſupra fol. 220.

Hæc autem prædicta prout longitudo itineris poſtulauerit, vel omnia, vel ex parte cantari poſſunt. Deinde in eccleſia, vbi fit ſtatio, ante altare dicũtur ſequentes Verſus, & Orationes.

℣. Benedictus es Domine Deus patrũ noſtrorũ.
℟. Et laudabilis, & glorioſus in ſecula.
℣. Benedicamus Patrem, & Filium cum ſancto Spiritu.
℟. Laudemus, & ſuperexaltemus eũ in ſecula.
℣. Benedictus es Dñe Deus in firmamẽto cæli.
℟. Et laudabilis, & glorioſus, & ſuperexaltatus in ſecula.
℣. Benedic anima mea Domino.
℟. Et noli obliuiſci omnes retributiones eius.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus, cuius miſericordiæ nõ eſt numerus, & bonitatis infinitus eſt theſaurus; piiſſimæ maieſtati tuæ pro collatis donis gratias agimus, tuam ſemper clementiam exorantes, vt qui petentibus poſtulata concedis, eoſdẽ non deſe-

deſerens ad præmia futura diſponas. Oratio.

DEus, qui corda fidelium, ſancti Spiritus illuſtratione docuiſti; da nobis in eodem ſpiritu recta ſapere, & de eius ſemper conſolatione gaudere. Oratio.

DEus, qui neminem in te ſperantẽ nimium affligi permittis; ſed pium precibus præſtas auditum: pro poſtulationibus noſtris, votisq; ſuſceptis gratias agimus, te pijſſime deprecantes, vt à cunctis ſemper muniamur aduerſis. Per Dominum noſtrum, &c.

De Proceſſione in tranſlatione ſacrarum Reliquiarum inſignium.

ECcleſiæ, & viæ, per quas tranſeundum eſt, quam fieri poteſt, decentius ornentur. Sacerdotes, & miniſtri veſtibus induti albi, vel rubei coloris, prout Sancti, quorum Reliquiæ tranſferuntur, expoſcunt, & cum luminaribus accenſis omnes procedant, decantantes Litanias cum inuocatione Sanctorum, quorũ Reliquiæ deferuntur, & Hymnum Te Deum, &c. & Pſalmum Laudate Dominum de cælis, &c. cũ duobus ſeqq. & alios Pſalmos, & Hymnos de Proprio, vel de Communi eorum Sanctorum, quorum Reliquiæ tranſferuntur.

Digitized by Google

De Exorcizandis obsessis à dæmonio.

SAcerdos, seu quiuis alius legitimus Ecclesiæ minister, vexatos à dæmone exorcizaturus, ea, qua par est pietate, prudentia, ac vitæ integritate præditus esse debet: qui non sua, sed diuina fretus virtute, ab omni rerum humanarum cupiditate alienus tam pium opus ex charitate constanter, & humiliter exequatur. Hunc præterea maturæ ætatis esse decet, & non solum officio, sed etiam morum grauitate reuerendum.

Vt igitur suo munere recte fungatur, cum alia multa sibi vtilia documenta, quæ breuitatis gratia hoc loco prætermittuntur, ex probatis auctoribus, & ex vsu nosse studeat; tum hæc pauca magis necessaria diligenter obseruabit.

In primis ne facile credat, aliquem à dæmone obsessum esse; sed nota habeat ea signa, quibus obsessus dignoscitur ab ijs, qui vel atra bile, vel morbo aliquo laborant. Signa autē obsidentis dæmonis sunt, ignota lingua loqui pluribus verbis, vel loquentem intelligere: distantia, & occulta patefacere: vires supra ætatis, seu conditionis naturam ostendere; & id genus alia, quæ cum plurima cōcurrunt, maiora sunt indicia.

Hæc autem vt magis cognoscat, post vnum, aut alterum exorcismum interroget obsessum, quid senserit in animo, vel in corpore, vt sciat etiam ad quænam verba magis diaboli conturbentur; vt ea deinceps magis inculcet, ac repetat.

Aduertat, quibus artibus, ac deceptionibus vtantur dæmones ad Exorcistam decipiendum. solent enim vt plurimum fallaciter respondere, & difficile se manifestare, vt Exorcista diu defatigatus desistat, aut infirmus videatur non esse à dæmonio vexatus. Aliquando postquam sunt manifesti, abscondunt se, & relinquunt corpus quasi liberum ab omni molestia, vt infirmus putet se omnino esse liberatum: sed cessare non debet Exorcista, donec viderit signa liberationis. Aliquando etiam dæmones ponunt quæcumque possunt impedimenta, ne infirmus se subijciat exorcismis, vel conantur persua-

Digitized by Google

perſuadere infirmitatem eſſe naturalem; interdum in medio exorciſmi faciunt dormire infirmum, & ei viſionem aliquam oſtendunt, ſubtrahendo ſe, vt infirmus liberatus videatur. Aliqui oſtendunt factum maleficium, & à quibus ſit factum, & modum ad illud diſſipandum; ſed caueat, ne ob hoc ad magos, vel ad ſagas, vel ad alios, quam ad Eccleſiæ miniſtros confugiat, aut vlla ſuperſtitione, aut alio modo illicito vtatur. Quandoque diabolus infirmum quieſcere, & ſuſcipere ſanctiſſimam Euchariſtiam permittit, vt diſceſſiſſe videatur. Denique innumerabiles ſunt artes, & fraudes diabolici ad decipiendum hominem, quibus ne fallatur, Exorciſta cautus eſſe debet.

Quare memor, Dominum noſtrum dixiſſe, genus eſſe dæmoniorum, quod non ejicitur, niſi per orationem, & ieiunium; *Matth. 17.* hæc duo potiſſimum remedia ad impetrandum diuinum auxilium, dæmonesq. pellendos, exemplo Sanctorum Patrum, quo ad eius fieri poterit, tum per ſe, tum per alios curet adhiberi.

In eccleſiam, ſi commode fieri poteſt, vel in aſium religioſum, & honeſtum locum ſeorſum à multitudine perductus energumenus exorcizetur; ſed ſi fuerit ægrotus, vel perſona nobilis, vel alia honeſta de cauſa in domo priuata exorcizari poterit.

Admoneatur obſeſſus, ſi mente & corpore valet, vt pro ſe oret Deum, ac ieiunet, & ſacra confeſſione, & communione ſæpius ad arbitrium Sacerdotis ſe communiat: & dum exorcizatur, totum ſe colligat, & ad Deum conuertat; ac firma fide ſalutem ab eo deposcat cum omni humilitate. Et cum vehementius vexatur, patienter ſubſtineat, nihil diffidens de auxilio Dei. Habeat præ manibus, vel in conſpectu Crucifixum. Reliquiæ quoque Sanctorum, vbi haberi poſſint, decenter, ac tuto colligatæ, & coopertæ ad pectus, vel ad caput obſeſſi reuerenter admoueantur. ſed caueatur, ne res ſacræ indigne tractentur, aut illis à dæmone vlla fiat iniuria. Sanctiſſima vero Euchariſtia ſuper caput obſeſſi, aut aliter eius corpori non admoueatur ob irreuerentiæ periculum.

Digitized by Google

Exorcista ne vagetur in multiloquio, aut supervacaneis, vel curiosis interrogationibus, præsertim de rebus futuris, & occultis ad suum munus non pertinentibus; sed iubeat immundum spiritum tacere, & ad interrogata tantum respondere. neque ei credatur, si dæmon simularet, se esse animam alicuius Sancti, vel defuncti, vel Angelum bonum.

Necessariæ vero interrogationes sunt, vt de numero & nomine spirituum obsidentium, de tempore, quo ingressi sunt, de causa; & alijs huiusmodi. Cæteras autem dæmonis nugas, risus, & ineptias Exorcista cohibeat, aut contemnat, & circumstantes, qui pauci esse debent, admoneat, ne hæc curent, neque ipsi interrogent obsessum; sed potius humiliter, & enixe Deum pro eo precentur.

Exorcismos vero faciat, ac legat cum imperio, & auctoritate, magna fide, & humilitate, atque feruore: & cum viderit spiritum valde torqueri, tunc magis instet, & vrgeat. & quoties viderit obsessum in aliqua corporis parte commoueri, aut pungi, aut tumorem alicubi apparere, ibi faciat signum Crucis, & aqua benedicta aspergat. quam exorcizando in promptu habeat.

Obseruet etiam ad quæ verba dæmones magis contremiscant; & ea sæpius repetat; & quando peruenerit ad commi-nationem, eam iterum, & sæpius proferat, semper pœnam augẽdo. at si videat se proficere, in ipsa perseueret per duas, tres, quatuor horas, & amplius, prout poterit, donec victoriam consequatur.

Caueat proinde Exorcista ne vllam medicinam infirmo, vel obsesso præbeat, aut suadeat, sed hanc curam medicis relinquat.

Mulierem exorcizans, semper secum habeat honestas personas, quæ obsessam teneant, dum exagitatur à dæmonio, quæ quidem personæ sint patienti, si fieri potest, cognatione proximæ, atque honestatis memor Exorcista caueat, ne quid dicat, vel faciat, quod sibi, aut alijs occasio esse possit prauæ cogitationis.

Dum exorcizat vtatur sacræ Scripturæ verbis potius, quàm suis,

Digitized by Google

suis, aut alienis. Iubeant; dæmonem dicere, an detineatur in illo corpore ob aliquam operam magicam, aut maleficia signa, vel instrumenta, quæ si obsessus ore sumpserit, euomat; vel si alibi extra corpus fuerint, ea reuelet, & inuenta comburantur. Moneatur etiam obsessus, vt tentationes suas omnes Exorcistæ patefaciat.

Si vero obsessus liberatus fuerit, moneatur, vt diligenter sibi caueat à peccatis, ne occasionē dæmoni præbeat in ipsum recidendi, ne sint nouissima hominis illius peiora prioribus.

Itaque Sacerdos, siue alius Exorcista rite confessus, aut saltem corde peccata sua detestans, peracto, si commode fieri potest Sanctissimo Missæ sacrificio, diuinoq; auxilio pijs precibus implorato, superpelliceo, & stola violacea, cuius extrema pars ad obsessi collum circumponatur, indutus, & coram se habens obsessum ligatum, si fuerit periculum, eum, se, & astantes communiat signo Crucis, & aspergat aqua benedicta, & genibus flexis, alijs respondentibus, dicat Litanias ordinarias vsque ad preces exclusiue.

In fine Antiphonæ. Ne reminiscaris Domine delicta nostra, vel parentum nostrorum, neque vindictam sumas de peccatis nostris.

Pater noster, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

Psalmus 53.

DEus in nomine tuo saluum me fac: & in virtute tua iudica me.

DEus exaudi orationem meam: auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt aduersum me, & fortes quæsierunt animam meam: & non proposuerunt Deum ante conspectu suum.

Ecce enim Deus adiuuat me: & Dominus susceptor est animæ meæ.

Auerte mala inimicis meis: & in veritate tua disperde illos.

Voluntarie sacrificabo tibi: & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Quoniã ex omni tribulatione eripuisti me: & super inimicos meos despexit oculus meus.

Gloria Patri, &c.

℣. Saluum fac seruum tuum.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Esto ei Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus, cui proprium est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram, vt hunc famulum tuum, vel famulam tuam, quem, vel quam delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat.

Ora-

Digitized by Google

Oratio.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, Pater Domini Nostri IESV CHRISTI, qui illum refugam tyrannum, & apostatam angelum æternis ignibus deputasti; quique vnigenitum tuum in hunc mundum misisti, vt illum rugientem contereret, velociter attende, accelera, vt eripias hominem ad imaginem, & similitudinem tuam creatum, à ruina, & dæmonio meridiano. Da Domine terrorem tuum super bestiam, quæ exterminat vineam tuam. Da fiduciam seruis tuis contra nequissimum draconem pugnare fortissime, neminem nisi sperantes in te, & ne dicat, sicut in Pharaone, qui iam dixit, Deum non noui, nec Israel dimitto. Vrgeat illum dextera tua potens, discedere à famulo tuo N. vel à famula tua N. ne diutius præsumat captiuum tenere, quem tu ad imaginem tuam fecisti dignatus es, & in Filio tuo redemisti. Qui tecum viuit, & regnat, &c.

Amen.

PRæcipio tibi, quicumque es, spiritus immunde, & omnibus socijs tuis hunc Dei famulum obsidentibus, vt per mysteria Incarnationis, Passionis, Resurrectionis, & Ascensionis Domini Nostri IESV CHRISTI, per missionem

sionem Spiritus sancti, & per aduentum eiusdem Domini Nostri ad iudicium, dicas mihi nomen tuum, diem, & horam exitus tui, cum aliquo signo; & vt mihi Dei ministro, licet indigno, prorsus in omnibus obedias: neque hãc creaturam Dei, vel circumstantes, aut eorum bona vllo modo offendas.

Deinde legantur super obsessum hæc Euangelia, vel vnum, aut alterum.

Lectio Sancti Euangelij secundum Ioannem.

hæc dicens signat te, & obsessum in fronte, ore, & pectore.

In principio erat verbum, &c. vt supra. fol. 113.

Lectio Sancti Euangelij secundum Marcum. *Marc. 16.*

IN illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis. Euntes in mundum vniuersum prædicate Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur. in nomine meo dæmonia eijcient: linguis loquentur nouis: serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit: super ægros manus imponent, & bene habebunt.

Lectio

Lectio Sancti Euangelij secundum Lucam. *Luc. 10.*

IN illo tempore: Reuersi sunt septuaginta duo cum gaudio dicentes ad Iesum. Domine, etiam dæmonia subijciuntur nobis in nomine tuo. Et ait illis. Videbam Satanam sicut fulgur de cælo cadentẽ. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, & scorpiones, & super omnem virtutẽ inimici, & nihil vobis nocebit: verumtamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subijciuntur: gaudete autẽ, quod nomina vestra scripta sunt in cælis.

Lectio Sancti Euangelij secundum Lucam. *Luc. 11.*

IN illo tempore: Erat Iesus eijciens dæmonium, & illud erat mutum. & cum eiecisset dæmoniũ, locutus est mutus, & admiratæ sunt turbæ. Quidam autem ex eis dixerũt: in Beelzebub principe dæmoniorum, eijcit dæmonia. & alij tentantes signum de cælo quærebant ab eo. Ipse autem vt vidit cogitationes eorum, dixit eis. Omne regnum in seipsum diuisum desolabitur, & domus supra domũ cadet. Si autẽ & Satanas in seipsum diuisus est, quomodo stabit regnum eius? quia dicitis in Beelzebub me eijcere dæmonia. Si autem ego in Beelzebub eijcio dæmonia, filij vestri in quo eijciunt? ideo

ipsi

ipsi iudices vestri erunt. Porro si in digito Dei ejicio dæmonia, profecto peruenit in vos regnū Dei. Cum fortis armatus custodit atriū suum, in pace sunt ea, quæ possidet. si autem fortior eo superueniēs vicerit eum, vniuersa arma eius auferet, in quibus confidebat, & spolia eius distribuet. ℣. Domine exaudi orationē meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens Domine, Verbum Dei Patris, CHRISTE IESV, Deus, & Dominus vniuersæ creaturæ, qui sanctis Apostolis tuis dedisti potestatem calcandi super serpentes: & scorpiones, qui inter cætera mirabilium tuorum præcepta dignatus es dicere: dæmones effugate. cuius virtute motus tamquam fulgur de cælo Satanas cecidit: tuum sanctum nomen cum timore, & tremore suppliciter deprecor, vt indignissimo mihi seruo tuo, data venia omnium delictorum meorum, constantem fidem, & potestatem donare digneris: vt hunc crudelem dæmonem, brachij tui sancti munitus potentia, fidenter, & securus aggrediar, per te IESV CHRISTE, Domine Deus noster, qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

Dein-

Deinde muniens se, & obsessum signo crucis, circumposita parte stolæ ad collū eius, & dextera manu sua capiti eius imposita constanter, & magna cum fide dicat ea, quæ sequuntur.

℣. Ecce Crucem Domini, fugite partes aduersæ. ℟. Vicit leo de tribu Iuda radix Dauid. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus, & Pater Domini Nostri Iesv Christi, inuoco nomen sanctum tuum, & clementiam tuam supplex exposco, vt aduersus hunc, & omnem immundum spiritum, qui vexat hoc plasma tuum, mihi auxiliū præstare digneris. Per eumdem Dominū nostrum, &c. ℟. Amen.

Exorcismus.

EXorcizo te, immundissime spiritus, omnis incursio aduersarij, omne phantasma, omnis legio, in nomine Domini Nostri Iesv Christi ✠ eradicare, & effugare ab hoc plasmate Dei ✠ ipse tibi imperat, qui te de supernis cælorum in inferiora terræ demergi præcepit. Ipse tibi imperat, qui mari, ventis, & tempestatibus imperauit. Audi ergo, & time Satana, inimice fidei, hostis generis humani, mortis adductor, vitæ raptor, iustitiæ declinator,

nator, malorum radix, fomes vitiorum, seductor hominum, proditor gentium, incitator inuidiæ, origo auaritiæ, causa discordiæ, excitator dolorum. quid stas, & resistis, cum scias, Christum Dominum vires tuas perdere? illum metue, qui Isaac immolatus est, in Ioseph venundatus, in agno occisus, in homine crucifixus, deinde inferni triumphator fuit.

Sequentes Cruces fiant, in fronte obsessi. Recede ergo in nomine Patris ✠ & Filij ✠ & Spiritus sancti ✠ da locum Spiritui sancto, per hoc signum ✠ Crucis IESV CHRISTI Domini nostri. Qui cum Patre, & eodem Spiritu sancto viuit, & regnat Deus per omnia secula seculorum. ℟. Amen. ℣. Domine exaudi orationẽ meã. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus conditor, & defensor generis humani, qui hominem ad imaginem tuam formasti, respice super hunc famulum tuum N. vel hanc famulam tuam N. qui, vel quæ, dolis immundi spiritus appetitur, quem vetus aduersarius, antiquus hostis terræ formidinis horrore circumuolat, & sensum mentis humanæ stupore defigit, terrore conturbat, & metu trepidi timoris exagitat. Re-

pelle

pelle Domine virtutem diaboli, fallacesq. eius insidias amoue; procul impius tentator aufugiat. sit nominis tui signo ✠ (in fronte) famulus tuus munitus, & in anima tutus, & corpore. Tres Cruces sequentes fiant in pectore dæmoniaci. Tu pectoris ✠ huius interna custodias. Tu viscera ✠ regas. Tu ✠ cor confirmes. in anima aduersatricis potestatis tentamenta euanescant. Da Domine ad hanc inuocationem Sanctissimi nominis tui gratiam, vt qui hucusque terrebat, territus aufugiat, & victus abscedat, tibiq; possit hic famulus tuus, & corde firmatus, & mente sincerus debitum præbere famulatum. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c. ℟. Amen.

Exorcismus.

ADiuro te serpens antique, per iudicem viuorum & mortuorum, per factorem tuum, per factorem mundi, per eum, qui habet potestatem mittendi te in gehennam, vt ab hoc famulo Dei N. qui ad Ecclesiæ sinum recurrit, cum metu, & exercitu furoris tui festinus discedas. Adiuro te iterum ✠ in fronte non mea infirmitate, sed virtute Spiritus sancti, vt exeas ab hoc famulo Dei N. quem omnipotens Deus ad imaginem suam fecit. Cede igitur, cede non mihi, sed ministro Christi.

Digitized by Google

Illius enim te vrget poteſtas, qui te Cruci ſuæ ſubiugauit. Illius brachium contremiſce, qui deuictis gemitibus inferni, animas ad lucem perduxit. Sit tibi terror corpus hominis ✠ (in pectore) ſit tibi formido imago Dei ✠ (in fronte) Non reſiſtas, nec inoreris diſcedere ab homine iſto, quoniam complacuit Chriſto in homine habitare. Et ne contemnendum putes, dum me peccatorem nimis eſſe cognoſcis. Imperat tibi Deus ✠ imperat tibi Maieſtas Chriſti ✠ imperat tibi Deus Pater ✠ imperat tibi Deus Filius ✠ imperat tibi Deus Spiritus ſanctus ✠ Imperat tibi Sacramentum Crucis ✠ Imperat tibi fides Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, & cæterorum Sanctorum ✠ Imperat tibi Martyrum Sanguis ✠ Imperat tibi continentia Confeſſorum ✠ Imperat tibi pia Sanctorum & Sanctarum omnium interceſſio ✠ Imperat tibi Chriſtianæ fidei myſteriorum virtus. ✠ Exi ergo tranſgreſſor. Exi ſeductor, plene omni dolo, & fallacia, virtutis inimice, innocentium perſecutor. Da locum diriſime; Da locum impijſime; Da locum CHRISTO, in quo nihil inueniſti de operibus tuis, qui te ſpoliauit, qui regnum tuum deſtruxit, qui te victum ligauit, & vaſa tua diripuit, qui

te

Digitized by Google

te proiecit in tenebras exteriores, vbi tibi cum ministris tuis erit præparatus interitus. Sed quid truculente retineris? quid temerarie detrectas? Reus es omnipotenti Deo, cuius statuta transgressus es. Reus es Filio eius IESV CHRISTO Domino Nostro, quem tentare ausus es, & crucifigere præsumpsisti. Reus es humano generi, cui tuis persuasionibus mortis venenum propinasti.

Adiuro ergo te, draco nequissime in nomine Agni † immaculati, qui ambulauit super aspidem, & basiliscum, qui conculcauit leonem, & draconem, vt discedas ab hoc homine † (fiat in fronte) discedas ab hac Ecclesia Dei † (fiat signum Crucis super circumstantes) contremisce, & effuge, inuocato nomine Domini illius, quem inferi tremunt, cui virtutes cælorum, & Potestates, & Dominationes subiectæ sunt; quem Cherubim, & Seraphim indefessis vocibus laudant dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Imperat tibi Verbum † Caro factum. Imperat tibi natus † ex Virgine. Imperat tibi IESVS † Nazarenus, qui te, cum discipulos eius contemneres, elisum, atque prostratum exire præcepit ab homine, quo præsente cum te ab ho-

Digitized by Google

mine separasset, nec porcorum gregem ingredi præsumebas. Recede ergo nunc adiuratus in nomine ✝ eius ab homine, quem ipse plasmauit. Durum est tibi velle resistere. ✝ Durum est tibi contra stimulum calcitrare. ✝ Quia quanto tardius exis, tanto magis tibi supplicium crescit, quia non homines contemnis, sed illum, qui dominatur viuorum, & mortuorum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DEus cæli, Deus terræ, Deus Angelorum, Deus Archangelorum, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Martyrum, Deus Virginum, Deus qui potestatem habes donare vitam post mortem, requiem post laborem, quia non est alius Deus præter te, nec esse poterit verus, nisi tu creator cæli, & terræ, qui verus Rex es, & cuius Regni non erit finis; humiliter maiestati gloriæ tuæ supplico, vt hunc famulum tuum de immundis spiritibus liberare digneris. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Exor-

Digitized by Google

Exorciſmus.

ADiuro ergo te omnis immundiſſime ſpiritus, omne phantaſma, omnis incurſio Satanæ, in nomine IESV CHRISTI ✝ Nazareni, qui poſt lauacrum Iordanis in deſertum ductus eſt, & te in tuis ſedibus vicit, vt quem ille de limo terræ ad honorem gloriæ ſuæ formauit, tu deſinas impugnare, & in homine miſerabili non humanam fragilitatem, ſed imaginem omnipotentis Dei contremiſcas. Cede ergo Deo ✝ qui te, & malitiam tuam in Pharaone, & in exercitu eius per Moyſen ſeruum ſuum in abyſſum demerſit. Cede Deo ✝ qui te per fideliſſimum ſeruum ſuum Dauid de Rege Saule ſpiritualibus Canticis pulſum fugauit. Cede Deo ✝ qui te in Iuda Iſcariote proditore damnauit. Ille enim te diuinis ✝ verberibus tangit in cuius conſpectu cum tuis legionibus tremens, & clamans dixiſti. Quid nobis, & tibi IESV Fili Dei Altiſſimi? Veniſti huc ante tempus torquere nos? Ille te perpetuis flammis vrget, qui in fine temporum dicturus eſt impijs. Diſcedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus eſt diabolo, & angelis eius. Tibi enim impie, & angelis tuis vermes erunt, qui numquam morientur. Tibi, & angelis tuis

Digitized by Google

inextinguibile præparatur incendium, quia tu es princeps maledicti homicidij, tu auctor incæstus, tu sacrilegorum caput, tu actionum pessimarum magister: tu hæreticorum doctor; tu totius obscæniratis inuentor. Exi ergo † impie exi † scelerate, Exi cum omni fallacia tua; quia hominem templum suum esse voluit Deus. Sed quid diutius moraris hic? Da honorem Deo Patri omnipotenti † cui omne genuflectitur. Da locum Domino IESV CHRISTO † qui pro homine sanguinem suum sacratissimum fudit. Da locum Spiritui † sancto, qui per beatum Apostolum suum Petrum te manifeste strauit in Simone mago: qui fallaciam tuam in Anania, & Saphira condemnauit, qui te in Herode Rege honorem Deo non danti percussit; qui te in mago Elima per Apostolum suum Paulum cæcitatis caligine perdidit, & per eumdem de Phytonissa verbo imperans exire præcepit. Discede ergo nunc † discede † seductor. Tibi eremus sedes est. Tibi habitatio serpens est: humiliare, & prosternere. Iam non est differendi tempus. Ecce enim Dominator Dominus proximat cito, & ignis ardebit ante ipsum, & præcedet, & inflammabit in circuitu inimicos eius. Si enim hominem fefelleris, Deum non poteris irride-

re;

Digitized by Google

re: Ille te eijcit, cuius oculis nihil occultum est. Ille te expellit, cuius virtuti vniuersa subiecta sunt. Ille te excludit, qui tibi, & angelis tuis præparauit æternam gehennam; de cuius ore exibit gladius acutus. qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. ℟. Amen.

Prædicta omnia, quatenus opus fuerit repeti possunt, donec obsessus sit omnino liberatus.

Iuuabit præterea plurimum, hæc, quæ infra notantur, super obsessum deuotè dicere, sæpeq; repetere. Pater noster, &c. Aue Maria, &c. Credo, &c.

Canticum B. Mariæ Virginis. *Luc. 1.*

MAgnificat: anima mea Dominum.
Et exultauit spiritus meus: in Deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.
Quia fecit mihi magna, qui potens est: & sanctum nomen eius.
Et misericordia eius à progenie in progenies: timentibus eum.
Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.

Digitized by Google

Deposuit potentes de sede: & exaltauit humiles.

Esurientes impleuit bonis: & diuites dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum: recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros: Abraham, & semini eius in secula.

Gloria Patri, &c.

Cantic. Benedictus Dominus Deus Israel, &c. vt supra fol. 220.

Symbolum Sancti Athanasij.

QVicumque vult saluus esse: ante omnia opus est vt teneat catholicam fidem.

Quam nisi quisque integram, inuiolatamq; seruauerit: absque dubio in æternum peribit.

Fides autem catholica hæc est, vt vnum Deum in Trinitate: & Trinitatem in vnitate veneremur.

Neque cõfundentes personas; neque substantiam separantes.

Alia est enim persona Patris, alia Filij, alia: Spiritus sancti.

Sed Patris, & Filij, & Spiritus sancti vna est diuinitas: æqualis glória, coæterna maiestas.

Qua-

Digitized by Google

Qualis Pater, talis Filius: talis Spiritus ſanctus.

Increatus Pater, increatus Filius: increatus Spiritus ſanctus.

Immenſus Pater, immenſus Filius: immenſus Spiritus ſanctus.

Æternus Pater, æternus Filius: æternus Spiritus ſanctus.

Et tamen non tres æterni: ſed vnus æternus.

Sicut non tres increati, nec tres immenſi: ſed vnus increatus, & vnus immenſus.

Similiter omnipotens Pater, omnipotens Filius: omnipotens Spiritus ſanctus.

Et tamen non tres omnipotentes: ſed vnus omnipotens.

Ita Deus Pater, Deus Filius: Deus Spiritus ſanctus.

Et tamen non tres dij: ſed vnus eſt Deus.

Ita Dominus Pater, Dominus Filius: Dominus Spiritus ſanctus.

Et tamen non tres Domini: ſed vnus eſt Dominus.

Quia ſicut ſingillatim vnamquamque perſonam Deum ac Dominum confiteri Chriſtiana veritate compellimur: ita tres Deos, aut Dominos dicere, catholica religione prohibemur.

Digitized by Google

Pater à nullo est factus: nec creatus, nec genitus.

Filius à Patre solo est: non factus, nec creatus, sed genitus.

Spiritus sanctus à Patre, & Filio: non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens.

Vnus ergo Pater, non tres Patres, vnus Filius, non tres Filij: vnus Spiritus sanctus, non tres Spiritus sancti.

Et in hac Trinitate nihil prius aut posterius, nihil maius aut minus: sed totæ tres Personæ coæternæ sibi sunt, & coæquales.

Ita vt per omnia, sicut iam supra dictum est, & vnitas in Trinitate: & Trinitas in vnitate veneranda sit.

Qui vult ergo saluus esse: ita de Trinitate sentiat.

Sed necessarium est ad æternam salutem: vt incarnationem quoque Domini Nostri IESV CHRISTI fideliter credat.

Est ergo fides recta, vt credamus: & confiteamur: quia Dominus noster IESVS CHRISTVS Dei Filius Deus, & homo est.

Deus est ex substantia Patris ante secula genitus: & homo est ex substantia Matris in seculo natus.

Perfectus Deus, perfectus homo: ex anima ratio-

Digitized by Google

rationali, & humana carne subsistens.

Æqualis Patri secundum diuinitatem; minor Patre secundum humanitatem.

Qui licet Deus sit & homo: non duo tamen, sed vnus est Christus.

Vnus autem non conuersione diuinitatis in carnem: sed assumptione humanitatis in Deum.

Vnus omnino non confusione substantiæ: sed vnitate personæ.

Nam sicut anima rationalis & caro vnus est homo: ita Deus & homo vnus est Christus.

Qui passus est pro salute nostra, descendit ad inferos: tertia die resurrexit à mortuis.

Ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: inde venturus est iudicare viuos & mortuos.

Ad cuius aduentum omnes homines resurgere habent cum corporibus suis: & reddituri sunt de factis proprijs rationem.

Et qui bona egerunt, ibunt in vitam æternam: qui vero mala, in ignem æternum.

Hæc est fides catholica, quam nisi quisque fideliter firmiterq; crediderit, saluus esse non poterit.

Gloria Patri, &c.

Psal. 90. Qui habitat in adiutorio Altissimi, &c.

vt

vt supra fol. 115. Psalmus 67.

EXurgat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiant, qui oderunt eum, à facie eius.

Sicut deficit fumus, deficiant: sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei.

Et iusti epulentur, & exultent in conspectu Dei: & delectentur in lætitia.

Cantate Deo, psalmum dicite nomini eius: iter facite ei qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi.

Exultate in conspectu eius: turbabuntur à facie eius, patris orphanorum, & iudicis viduarum.

Deus in loco sancto suo: Deus, qui inhabitare facit vnius moris in domo.

Qui educit vinctos in fortitudine: similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

Deus cum egredereris in conspectu populi tui: cum pertransires in deserto.

Terra mota est, etenim cæli distillauerunt à facie Dei Sinai: à facie Dei Israel.

Pluuiam voluntariam segregabis Deus hæreditati tuæ, & infirmata est: tu vero perfecisti eam.

Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulce-

Digitized by Google

dulcedine tua pauperi Deus.

Dominus dabit verbum euangelizantibus virtute multa.

Rex virtutum dilecti dilecti: & ſpeciei domus diuidere ſpolia.

Si dormiatis inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatæ: & poſteriora dorſi eius in pallore auri.

Dum diſcernit cæleſtis reges ſuper eam, niue dealbabuntur in Selmon: mons Dei, mons pinguis.

Mons coagulatus mons pinguis: vt quid ſuſpicamini montes coagulatos?

Mons, in quo beneplacitum eſt Deo habitare: in eo etenim Dominus habitabit in finem.

Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium: Dominus in eis in Sina in ſancto.

Aſcendiſti in altum, cepiſti captiuitatem: accepiſti dona in hominibus.

Etenim non credentes: inhabitare Dominum Deum.

Benedictus Dominus die quotidie: proſperum iter faciet nobis Deus ſalutarium noſtrorum.

Deus noſter, Deus ſaluos faciendi: & Domi-

ni

Digitized by Google

ni Domini exitus mortis.

V eruntamen Deus confringet capita inimicorum suorum: verticem capilli perambulantium in delictis suis.

D ixit Dominus, Ex Basan conuertam: conuertam in profundum maris.

V t intingatur pes tuus in sanguine: linguæ canum tuorum ex inimicis ab ipso.

V iderunt ingressus tuos Deus: ingressus Dei mei, regis mei, qui est in sancto.

Præuenerunt principes coniuncti psallentibus: in medio iuuencularum tympanistriarum.

I n ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israel.

I bi Beniamin adolescentulas: in mentis excessu.

P rincipes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, Principes Nephthali.

M anda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo tuo in Ierusalem: tibi offerent reges munera.

I ncrepa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento.

D issipa gentes, quæ bella volunt, venient legati

gati ex Ægypto: Æthiopia præueniet manus eius Deo.

Regna terræ cantate Deo; pſallite Domino.

Pſallite Deo, qui aſcendit ſuper cælum cæli ad Orientem.

Ecce dabit voci ſuæ vocem virtutis, date gloriam Deo ſuper Iſrael: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.

Mirabilis Deus in ſanctis ſuis, Deus Iſrael ipſe dabit virtutem & fortitudinem plebi ſuæ: benedictus Deus.

Gloria Patri.

Pſal. 69. Deus in adiutorium meum intende, &c. vt ſupra fol. 94. Pſal. 53. Deus in nomine tuo ſaluũ me fac, &c. vt ſup. fol. 345. Pſal. 117. Confitemini Domino, quoniam bonus. vt ſup. fol. 135.

Pſalmus 34.

IVdica Domine nocentes me: expugna impugnantes me.

Apprehende arma & ſcutum: & exurge in adiutorium mihi.

Effunde frameam, & conclude aduerſus eos, qui perſequuntur me: dic animæ meæ, Salus tua ego ſum.

Confundantur & reuereantur: quærentes animam meam.

Auertantur retrorſum, & confundantur: cogitan-

Digitized by Google

gitantes mihi mala.

Fiant tamquam puluis ante faciem venti: & Angelus Domini persequens eos.

Quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui: superuacue exprobrauerunt animam meam.

Veniat illi laqueus quem ignorat, & captio quam abscondit, apprehendat eum: & in laqueum cadat ipsum.

Anima autem mea exultabit in Domino: & delectabitur super salutari suo.

Omnia ossa mea dicent: Dñe, quis similis tibi?

Eripiens inopem de manu fortiorũ eius: egenum & pauperem à diripientibus eum.

Surgentes testes iniqui: quæ ignorabam, interrogabant me.

Retribuebant mihi mala pro bonis: sterilitatem animæ meæ.

Ego autem cum mihi molesti essent: induebar cilicio.

Humiliabam in ieiunio animam meam: & oratio mea in sinu meo conuertetur.

Quasi proximum, & quasi fratrem nostrum, sic complacebam: quasi lugens, & contristatus sic humiliabar.

Et aduersum me lętati sunt, & cõuenerunt: cõgregata sunt super me flagella, & ignoraui.

Missi-

Diſſipati ſunt, nec compuncti, tentauerunt me, ſubſannauerunt me ſubſannatione: frenduerunt ſuper me dentibus ſuis.

Domine quando reſpicies? reſtitue animam meam à malignitate eorum, à leonibus vnicam meam.

Confitebor tibi in eccleſia magna: in populo graui laudabo te.

Non ſupergaudeant mihi qui aduerſantur mihi inique: qui oderunt me gratis, & annuunt oculis.

Quoniam mihi quidem pacifice loquebantur: & in iracundia terræ loquentes, dolos cogitabant.

Et dilatauerunt ſuper me os ſuum: dixerunt, Euge, euge, viderunt oculi noſtri.

Vidiſti Domine, ne ſileas: Domine ne diſcedas à me.

Exurge, & intende iudicio meo: Deus meus & Dominus meus in cauſam meam.

Iudica me ſecundum iuſtitiam tuam Domine Deus meus: & non ſupergaudeant mihi.

Non dicant in cordibus ſuis, Euge, euge, animæ noſtræ: nec dicant, deuorauimus eum.

Erubeſcant & reuereantur ſimul: qui gratulantur malis meis.

Induantur confuſione & reuerentia: qui ma-

Digitized by Google

gna loquuntur ſuper me.

Exultent & lætentur qui volunt iuſtitiam meam: & dicant ſemper Magnificetur Dominus, qui volunt pacem ſerui eius:

Et lingua mea meditabitur iuſtitiam tuam: tota die laudem tuam.

Gloria Patri, &c. Pſalmus 30.

IN te Domine ſperaui, non confundar in æternum: in iuſtitia tua libera me.

Inclina ad me aurem tuam: accelera vt eruas me.

Eſto mihi in Deum protectorem, & in domum refugij: vt ſaluum me facias.

Quoniam fortitudo mea & refugium meum es tu: & propter nomen tuum deduces me, & enutries me.

Educes me de laqueo hoc, quem abſconderunt mihi: quoniam tu es protector meus.

In manus tuas commendo ſpiritum meum: redemiſti me Domine Deus veritatis.

Odiſti obſeruantes vanitates: ſuperuacue.

Ego autem in Domino ſperaui: exultabo, & lætabor in miſericordia tua.

Quoniam reſpexiſti humilitatem meam: ſaluaſti de neceſſitatibus animam meam.

Nec concluſiſti me in manibus inimici: ſtatuiſti in loco ſpatioſo pedes meos.

Miſe-

Digitized by Google

Miſerere mei Domine, quoniam tribulor: conturbatus eſt in ira oculus meus, anima mea, & venter meus.

Quoniam defecit in dolore vita mea, & anni mei in gemitibus.

Infirmata eſt in paupertate virtus mea: & oſſa mea conturbata ſunt.

Super omnes inimicos meos factus ſum opprobrium & vicinis meis valde: & timor notis meis.

Qui videbant me foras fugerũt à me: obliuioni datus ſum tamquam mortuus à corde.

Factus ſum tamquam vas perditum: quoniam audiui vituperationem multorum commorantium in circuitu.

In eo dum conuenirent ſimul aduerſum me: accipere animam meam conſiliati ſunt.

Ego autem in te ſperaui Domine: dixi, Deus meus es tu, in manibus tuis ſortes meæ.

Eripe me de manu inimicorum meorum: & à perſequentibus me.

Illuſtra faciem tuam ſuper ſeruum tuum, ſaluum me fac in miſericordia tua: Domine non confundar, quoniam inuocaui te.

Erubeſcant impij, & deducantur in infernum: muta fiant labia doloſa.

Quæ loquuntur aduerſus iuſtum iniquitatem:

Digitized by Google

in ſuperbia, & in abuſione.
Quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine: quam abſcondiſti timentibus te.
Perfeciſti eis, qui ſperant in te: in conſpectu filiorum hominum.
Abſcondes eos in abſcõdito faciei tuæ: à conturbatione hominum.
Protteges eos in tabernaculo tuo: à contradictione linguarum.
Benedictus Dominus: quoniã mirificauit miſericordiam ſuam mihi in ciuitate munita.
Ego autem dixi in exceſſu mentis meæ: proiectus ſum à facie oculorum tuorum.
Ideo exaudiſti vocem orationis meæ: dum clamarem ad te.
Diligite Dominum omnes ſancti eius: quoniam veritatem requiret Dominus, & retribuet abundanter facientibus ſuperbiam.
Viriliter agite, & confortetur cor veſtrum: omnes qui ſperatis in Domino.
Gloria Patri, &c. Pſalmus 21.
DEus Deus meus, reſpice in me, quare me dereliquiſti? longe à ſalute mea verba delictorum meorum.
Deus meus clamabo per diem, & non exaudies: & nocte, & non ad inſipientiam mihi.
Tu autem in ſancto habitas: laus Iſrael.

Digitized by Google

In te ſperauerunt patres noſtri: ſperauerunt, & liberaſti eos.

Ad te clamauerunt, & ſalui facti ſunt: in te ſperauerunt, & non ſunt confuſi.

Ego autem ſum vermis, & non homo: opprobrium hominum, & abiectio plebis.

Omnes videntes me, deriſerunt me: locuti ſunt labijs, & mouerunt caput.

Sperauit in Domino, eripiat eum: ſaluum faciat eum, quoniam vult eum.

Quoniam tu es qui extraxiſti me de ventre: ſpes mea ab vberibus matris meæ, in te proiectus ſum ex vtero.

De ventre matris meæ Deus meus es tu: ne diſceſſeris à me.

Quoniam tribulatio proxima eſt: quoniam non eſt qui adiuuet.

Circumdederunt me vituli multi: tauri pingues obſederunt me.

Aperuerunt ſuper me os ſuum; ſicut leo rapiens & rugiens.

Sicut aqua effuſus ſum: & diſperſa ſunt omnia oſſa mea.

Factum eſt cor meum tamquam cera liqueſcens: in medio ventris mei.

Aruit tamquam teſta virtus mea, & lingua mea adhæſit faucibus meis: & in puluerem

Digitized by Google

rem mortis deduxisti me.

Quoniam circumdederunt me canes multi: concilium malignantium obsedit me.

Foderunt manus meas & pedes meos: dinumerauerunt omnia ossa mea.

Ipsi vero considerauerunt & inspexerunt me: diuiserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem.

Tu autem Domine ne elongaueris auxilium tuum à me: ad defensionem meam cõspice.

Erue à framea Deus animam meam: & de manu canis vnicam meam.

Salua me ex ore leonis: & à cornibus vnicornium humilitatem meam.

Narrabo nomen tuum fratribus meis: in medio ecclesiæ laudabo te.

Qui timetis Dominum, laudate eum: vniuersum semen Iacob glorificate eum.

Timeat eum omne semen Israel: quoniam non spreuit, neque despexit deprecationem pauperis.

Nec auertit faciem suam à me: & cum clamarem ad eum, exaudiuit me.

Apud te laus mea in ecclesia magna: vota mea reddam in conspectu timentium eum.

Edent pauperes, & saturabuntur, & laudabunt Dominum qui requirunt eum: viuent

corda

Digitized by Google

corda eorum in ſeculum ſeculi.

Reminiſcentur, & conuertentur ad Dominum: vniuerſi fines terræ.

Et adorabunt in conſpectu eius: vniuerſæ familiæ gentium.

Quoniam Domini eſt regnum: & ipſe dominabitur gentium.

Manducauerunt, & adorauerunt omnes pingues terræ: in conſpectu eius cadent omnes, qui deſcendunt in terram.

Et anima mea illi viuet: & ſemen meum ſeruiet ipſi.

Annunciabitur Domino generatio ventura: & annunciabunt cæli iuſtitiam eius, populo qui naſcetur, quem fecit Dominus.

Gloria Patri, &c.

Pſalmus 3.

DOmine, quid multiplicati ſunt qui tribulant me? multi inſurgunt aduerſum me.

Multi dicunt animæ meæ: Non eſt ſalus ipſi in Deo eius.

Tu autem Domine ſuſceptor meus es: gloria mea, & exaltans caput meum.

Voce mea ad Dominum clamaui: exaudiuit me de monte ſancto ſuo.

Ego dormiui, & ſoporatus ſum: & exurrexi, quia Dominus ſuſcepit me.

Non timebo millia populi circumdantis me:

Digitized by Google

exurge Domine, saluum me fac Deus meus.
Quoniã tu percussisti omnes aduersantes mihi sine causa: dentes peccatorum contriuisti.
Domini est salus: & super populum tuum benedictio tua.
Gloria Patri, &c. Psalmus 10.

IN Domino confido, quomodo dicitis animæ meæ: Trãsmigra in montẽ sicut passer?
Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum, parauerunt sagittas suas in pharetra, vt sagittent in obscuro rectos corde.
Quoniam quæ perfeciſti destruxerunt: iustus autem quid fecit?
Dominus in templo sancto suo: Dominus in cælo sedes eius.
Oculi eius in pauperem respiciunt: palpebræ eius interrogant filios hominum.
Dominus interrogat iustũ & impium: qui autem diligit iniquitatem, odit animam suam.
Pluet super peccatores laqueos: ignis, & sulphur, & spiritus procellarũ pars calicis eorũ.
Quoniam iustus Dominus, & iustitias dilexit: æquitatem vidit vultus eius.
Gloria Patri, &c. Psalmus 12.

VSquequo Domine obliuiscēris me in finẽ: vsquequo auertis faciem tuam à me?
Quamdiu ponam consilia in anima mea: dolo-

dolorem in corde meo per diem?

Vſquequo exaltabitur inimicus meus ſuper me? reſpice, & exaudi me Domine Deus meus.

Illumina oculos meos, ne vnquã obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus meus, præualui aduerſus eum.

Qui tribulant me, exultabunt ſi motus fuero: ego autem in miſericordia tua ſperaui.

Exultabit cor meum in ſalutari tuo, cantabo Domino qui bona tribuit mihi: & pſallam nomini Domini Altiſſimi.

Gloria Patri, &c.

Oratio poſt liberationem.

ORamus te Deus omnipotens, vt ſpiritus iniquitatis amplius non habeat poteſtatem in hoc famulo tuo N. vel famula tua N. ſed vt fugiat, & non reuertatur. ingrediatur in eum vel in eam Domine, te iubente, bonitas, & pax Domini Noſtri IESV CHRISTI, per quem redempti ſumus, & ab omni malo non timemus, quia Dominus nobiſcum eſt. Qui viuit & regnat cum Deo Patre in vnitate Spiritus ſancti Deus per omnia ſecula ſeculorum. ℟. Amen.

For-

Digitized by Google

Formulæ ſcribendi in libris habendis apud Parochos, vt infra notatur.

Liber Baptizatorum habeatur in eccleſijs, in quibus confertur baptiſma.

Liber Confirmatorum habeatur in eccleſijs, in quibus confertur Chriſma.

Liber Matrimoniorum.
Liber ſtatus animarum.
Liber Defunctorum habeatur etiam in omnibus eccleſijs, in quibus defuncti ſepeliuntur.

} His tres habeantur à quolibet Parocho.

Aduertat in primis Parochus, vt in libris tam Baptizatorum, & Confirmatorum, quàm Matrimoniorum, & Defunctorum, exprimat ſemper non ſolum nomen perſonarum, quæ ibi nominantur, ſed etiam familiam.

Forma deſcribendi Baptizatos in primo libro.

Anno Domini die menſis Ego N. Parochus huius eccleſiæ S. N. Ciuitatis, vel loci N. baptizaui infantem die natum, vel natam ex N. & N. coniugibus huius, vel Parochiæ S. N. & ex tali patria, & familia, cui impoſitum eſt nomen N. Patrini fuerunt N. filius N. ex Parochia, ſeu loco A. & N. coniux N. filia N. ex Parochia, ſeu loco N.

Si infans non fuerit ex legitimo matrimonio natus, nomen ſaltem alterius parentis, de quo conſtat, ſcribatur (omnis tamen infamiæ vitetur occaſio) ſi verò de neutro conſtat, ita ſcribatur.

Baptizaui infantem, cuius parentes ignorantur, natum die, &c. vt ſupra.

Si

Si expositus sit infans, exprimatur, quo die, vbi, & à quo repertus, & quot dierum verisimiliter sit, & baptizetur sub conditione, si ignoratur fuisse baptizatum.

Si infans domi ob imminens mortis periculum, baptizatus sit, tunc ita scribatur.

Anno die mensis natus est N filius N. & N. coniugum, &c. vt supra *quem ob imminens mortis periculum in domo rite baptizaui N. obstetrix probata, vel N. filius N. vt mihi retulit N.*

Si superuixerit infans, & ei adhibitæ sint in ecclesia sacræ ceremoniæ, ita addatur.

Die eiusdem mensis ad ecclesiam portatus est infans prædictus, ipsiq; ego Parochus sacras cæremonias, & preces adhibui, & N nomen imposui.

Si forte non Parochus, sed alius baptizauerit, id exprimatur.

Si fuerit baptizatus sub conditione (*si non es baptizatus, &c.* id pariter exprimatur.

Forma describendi confirmatos in secundo libro.

Anno die mensis, &c. Qui fuit dies, &c. N. filius N. & N Coniugum, vel N. filia N. (& si fuerit nupta addatur vxor) *Sacramentum Confirmationis accepit à Reuerendiss. D. N. Episcopo N. in ecclesia S. N. Ciuitatis N. loci N. Compater fuit N. filius N. Parochiæ S. N Ciuitatis vel loci N*

Marium descriptio in vna pagina, seu prima facie folij, feminarum vero in altera seiunctim notetur.

Si confirmatus non constet, an ex legitimo matrimonio geni-

Digitized by Google

genitus sit, vel parentes ignorentur, seruetur, quod in libro baptizatorum præscriptum est.

Forma scribendi Coniugatos in tertio libro.

Anno die mensis denunciationibus præmissis tribus continuis diebus Festiuis, quarum prima die secunda die tertia die inter Missæ Parochialis solemnia, habita est, nullóq; legitimo impedimento detecto, Ego N. Rector huius ecclesiæ Parochialis N. Ciuitatis, vel loci N. filium N. Parochiæ S. N. & N. filiam N. seu relictam q. N. (si vidua fuerit) *huius, seu Parochiæ S. N. in ecclesia N. interrogaui, eorumq; mutuo consensu habito, solemniter per verba de præsenti matrimonio coniunxi, præsentibus testibus notis N. filio N. qui habitat in parochia S. N. & N. filio N. &c. & N. filio N. &c.*

Postea eis ex ritu Sanctæ Matris Ecclesiæ (si tamen nuptias benedixerit) in Missæ celebratione benedixi. Si vnus ex ijs, qui matrimonium contrahere voluerint, alterius Parochiæ fuerit, antequam admittatur, Parochus, in cuius ecclesia matrimonium celebrari debet, denunciationum in eius parochia rite factarum fidem scriptam habeat, quæ asseruetur, & res tota exprimatur in ipsomet libro matrimoniorum, hac ratione.

Denunciationes huius matrimonij factæ sunt etiam à R. D. N. Parocho ecclesiæ S. N. sub cuius cura dictus N. vel dicta N. habitat, vt ex ipsius Parochi scripto seruato apud me apparet. Denunciationum autem prima facta est die secunda die tertia die

inter

Digitized by Google

inter Missæ parochialis solemnia, nullumq; impedimentum Canonicum detectum est.

Si autem alteruter sit diuersæ dicec. testimonium Parochi affirmantis denunciationes esse rite præstitas, nullius roboris censeatur, nisi ab Episcopo, vel ab eius Vicario Generali illius diœcesis subscriptione, & sigillo comprobatum, & ab Episcopo, seu eius Vicario loci, vbi contrahitur matrimonium, recognitum sit, ab eoq; licentia contrahendi fuerit obtenta.

Vbi vero Ordinarij concessu (quod scripto constare debet) denunciationes aliquæ differendæ, aut omittendæ interdum sint, ita notentur.

Anno Domini die mensis Denunciationum vna die rite facta, reliquis verò dilatis post matrimonij celebrationem ex facultate scripto concessa à Reuerendiss. N. seu à Vicario N. sub die datis, &c. infrascripti tenoris. quam penes me seruo cum alijs huiusmodi facultatibus, nulloq; prorsus impedimento allato. Ego, &c. vt supra

Denunciationes vero, quę post contractum matrimonium fient, ita scribantur.

Anno die mensis qui fuit Festus, &c. & sequenti, qui fuit Dominicus, &c. eiusdem mensis, Ego N. Rector huius ecclesiæ S. N. inter Missarum solemnia denunciationes habui matrimonij, iam præuia opportuna dispensatione initi inter N. & N. die primâ huius mensis, nullum tamen Canonicum impedimentum ab aliquo allatum est, quo minus huiusmodi matrimonium ratum, ac firmum esse debeat.

Si autem denunciationes omnes omittendæ sint, aut differendæ, ita scribantur.

Denun-

Digitized by Google

Denunciationibus omnibus omiſsis, vel dilatis, &c. ex facultate, &c. Ego Rector N. &c. vt ſupra.

Cæterum ſi alteri Presbytero ab Ordinario, vel à Paroco ipſo facultas facta ſit coniungendi aliquos, id in libro proprij Parochi ſic adnotetur ipſius Parochi manu.

N. Presbyter, vel Cappellanus eccleſiæ N. de licentia Reuerendiſsimi Epiſcopi N. ſeu N. eius Vicarij loci N. aut mea, quæ penes me extat N. filium N. & N. &c. matrimonio coniunxi, &c. vt ſupra. *& Ego N. Parochus N. ſubſcripſi, & teſtor, rem ita ſe habere.*

Quod ſi ex denunciationibus compertum ſit, coniuges aliquo conſanguinitatis, aut affinitatis gradu coniunctos eſſe, nihilominus ad contrahendum fuerit cum ipſis Apoſtolica auctoritate diſpenſatum, adnotetur gradus conſanguinitatis, vel affinitatis diſpenſatæ, & compendium decreti ſuper ea relati cum die, & anno, ac notarij de illo rogati nomine hoc modo.

Anno Domini die menſis præmiſſis denunciationibus, ac comperto impedimento ſecundi, vel tertij, aut quarti gradus conſanguinitatis vel affinitatis, ſeu alio quouis, &c. inter N. & N. &c. obtentoq; per eos Apoſtolicæ Sedis mandato de diſpenſando, & cum eis per Reuerendiſsimum Epiſcopum N. auctoritate diſpenſato ſub die Anno vt conſtat ex actis Notarij officij prædicti Epiſcopi eos matrimonio coniunxi, &c. vt in prædicta formula.

Denunciationes autem factæ in diuerſis Parochijs, ſponſi videlicet, & ſponſæ ab vtroque Parocho in libro notari debent, etiamſi matrimonium non ſequatur.

Forma

Digitized by Google

Forma describendi statum animarum in quarto libro.

FAmilia quæque distincte in libro notetur, interuallo relicto ab vnaquaque ad alteram subsequentem, in quo singillatim scribantur nomen, cognomen, ætas singulorum, qui ex familia sunt, vel tamquam aduenæ in ea viuunt.

Qui vero ad sacram Communionem admissi sunt, hoc signum C. in margine e contra habeant.

Qui Sacramento Confirmationis sunt muniti, hoc signum habeant. Chr.

Qui ad alium locum habitandum accesserint, eorum nomina subducta linea notentur.

Hac igitur ratione fiat, videlicet.

Anno die mensis in Via seu Platea, seu Pago, in proprijs ædibus Pauli N. vel in ædibus N. à Paulo conductis habitant.

Chr. *Paulus N. Petri filius, annorum, &c.*

Chr. *Apollonia eius vxor, filia Iacobi N. annorum, &c.*

C. *Dominicus eorum filius, annorum, &c.*

Lucia eorum filia, annorum, &c.

C. Chr. *Antonius filius N. famulus, annorum, &c.*

C. *Catharina N. filia N. ancilla, annorum, &c.*

✠ *Martinus filius N. annorum, &c.*

Forme

Forma describendi Defunctos in quinto libro.

DEscribatur quis, & quæ, & cui Sacramenta ministrauerit, quando quis mortuus fuerit, & vbi sepultus, quod hoc pacto fieri poterit.

Anno die mensis N. filia N. ex loco N. etatis N. (si hæc sciri possunt) in domo N. in communione Sanctæ Matris Ecclesiæ animam Deo reddidit, cuius corpus die sepultum est in ecclesia S. N. mihi N. vel N. Confessario probato confessus die Sanctissimoq; viatico refectus die & sacri Olei vnctione roboratus etiam per me die

LAVS DEO.

Virginiq; Matri MARIÆ, Amen.

ROMÆ,

Ex Typographia Cameræ Apostolicæ.

M. DC. XVII.

Digitized by Google

Digitized by Google